

Justerat tisdagen den 17 april beträffande val till Almi Företagspartner AB under § 83, i övrigt torsdagen den 26 april 2007

Inger Linge

Conny Andersson

John Glas

§ 69

Inledning

Ordföranden förklarade sammanträdet öppnat.

Upprop förrättades och närvaro och frånvaro på grund av anmälda förhinder antecknades enligt uppropslistan, bilaga 1.

Fullmäktige godkände de anmälda förhindren.

§ 70

Kungörelse och annonsering

Kungörelsen om fullmäktiges sammanträde utsändes den 4 april 2007 till fullmäktiges ledamöter och ersättare samt länsstyrelsen. Kungörelsen anslogs samma dag på landstingets anslagstavla.

Föredragningslistan infördes den 10 april 2007 i de tidningar där enligt fullmäktiges beslut annonsering ska ske.

Tillägg till föredragningslista anslogs den 13 april 2007 på landstingets anslagstavla och utsändes samma dag till fullmäktiges ledamöter och ersättare.

Det antecknades att sammanträdet kungjorts i laga ordning.

§ 71

Justering

Att tillsammans med ordföranden justera sammanträdet protokoll utsågs förste och andre vice ordföranden.

Protokollet skall justeras senast torsdagen den 26 april 2007.

Anmälningssärenden

§ 72

Anmälan av patientnämndens årsrapport 2006

LS 0703-0367

Anf. 1-8

I ärendet yttrade sig Lena Appelgren, landstingsrådet Lars Joakim Lundquist, Håkan Jörnehed, Inger Ros, landstingsrådet Raymond Wigg samt Helen Sigfridsson.

Efter förslag från ordföranden lades anmälan till handlingarna.

§ 73

Anmälan av landstingsstyrelsens beslut om nämnders och styrelsers lokala budgetar för 2007

LS 0611-1885

Anf. 9-14

I ärendet yttrade sig Yvonne Blombäck, landstingsrådet Chris Heister, Viviann Gunnarsson samt Åke Askensten.

Efter förslag från ordföranden lades anmälan till handlingarna.

§ 74

Anmälan av landstingsstyrelsens beslut om landstingsfullmäktiges uppdrag i 2006 års budget

LS 0702-0169

Efter förslag från ordföranden lades anmälan till handlingarna.

Beslutsärenden

§ 75

Överläggning i ärendet om årsredovisning år 2006 för Stockholms läns landsting och bolag (förslag 21)

LS 0611-1851

Anf. 15-83

I ärendet yttrade sig landstingsråden Chris Heister, Dag Larsson och Birgitta Rydberg, Håkan Jörnehed, landstingsråden Stig Nyman, Raymond Wigg och Gustav Andersson, Gunilla Roxby Cromvall, landstingsrådet Maria Wallhager, Thomas Magnusson, landstingsrådet Lars Dahlberg, Peter Kockum, Åke Askensten, Tage Gripenstam, Mats Skoglund samt landstingsrådet Christer G Wennerholm.

§ 76

Revisionsberättelser över dels landstingsstyrelsen, dels övriga nämnders, styrelsers och bolags verksamhet för år 2006 (förslag 22)

LS 0704-0376

Anf. 84-91

Ordföranden informerade om kommunallagens jävsregler.

I ärendet yttrade sig Kenneth Strömberg, Georg Jönsson, Curt Linderoth, Ulf Uebel, Berndt Östh samt Björn Sigurdsson.

BESLUT

Fullmäktige beslutade

att med återopande av revisorernas tillstyrkande och presidets beredning besluta att bevilja ansvarsfrihet för landstingsstyrelsen, övriga nämnder och styrelser i revisorsgrupperna I - III samt för nämnd och bolagsstyrelse i den gemensamma Norrtäljeorganisationen för verksamheten år 2006.

att med återopande av revisorernas tillstyrkande och presidets beredning besluta att uppdra åt landstingets ombud vid respektive bolagsstämma rösta för

att styrelsen och verkställande direktören beviljas ansvarsfrihet för 2006 års verksamhet.

De ledamöter och ersättare som innehaft uppdrag i berörda nämnder, styrelser och bolag inom revisorsgrupp I, II och III samt nämnd och bolagsstyrelse i den gemensamma Norrtäljeorganisationen under år 2006 deltog ej i behandlingen och beslutet för de nämnder och styrelser i vilka de innehaft uppdrag.

§ 77**Beslut i ärendet om årsredovisning år 2006 för Stockholms läns landsting och bolag (förslag 21)**

LS 0611-1851

Under den tidigare överläggningen i ärendet under § 75 framställdes följande yrkanden.

- 1) bifall till landstingsstyrelsens förslag
- 2) bifall till s-, v- och mp-ledamöternas reservation i landstingsstyrelsen

Ordföranden ställde propositioner om bifall till yrkandena ovan och fann att fullmäktige bifallit landstingsstyrelsens förslag.

BESLUT

Fullmäktige beslutade enligt landstingsstyrelsens förslag.

att godkänna den framlagda informationen i årsberättelse för landstingskoncernen för år 2006 som framgår av bilaga 1:1 i förslaget

att fastställa den framlagda årsredovisningen för landstingskoncernen för år 2006 som framgår av bilaga 1:2 i förslaget

att disponera resultatenheternas resultat enligt bilaga 2:1 i förslaget

att fastställa tillskott till AB Storstockholms Lokaltrafik för 2006 års verksamhet till 4 587 700 000 kronor

att uppdra åt landstingets ombud vid AB Storstockholms Lokaltrafiks bolagsstämma under förutsättning av revisorernas tillstyrkande att rösta för

att de i årsredovisningen intagna resultat- och balansräkningarna fastställs med det tillskott som beslutas av landstingsfullmäktige

att besluta om att AB Storstockholms Lokaltrafiks (SL) förlust om - 954 643 359 kronor balanseras i ny räkning

att tillföra AB Storstockholms Lokaltrafik 954 643 359 kronor i villkorat aktieägartillskott för återställande av eget kapital efter uppkommen förlust

att uppdra åt landstingets ombud vid Landstingshuset i Stockholm AB:s bolagsstämma samt dess dotterbolag under förutsättning av revisorernas tillstyrkande att rösta för

att godkänna de i årsredovisningen intagna resultat- och balansräkningarna samt resultatdispositioner i enlighet med bilaga 2:2 i förslaget

att Landstingshuset i Stockholm AB enligt bilaga 2:3 i förslaget skall lämna villkorade aktieägartillskott om totalt 27 808 000 kronor till berörda bolag utgörande högst 30% av vinsten för 2006 utöver fastställt avkastningskrav

att lämna ett villkorat aktieägartillskott till Landstingshuset i Stockholm AB om totalt 27 808 000 kronor (för täckande av återbetalning av vinstmedel till berörda bolag)

att uppdra till landstingsstyrelsen att i samband med Finansinspektionens och SKL:s justering av diskonteringsränta och livslängdsantagande, inom ramen för gjord reservering för pensionskostnader i 2006 års bokslut, tillföra medel till landstingets bolag och förvaltningar i bolagsliknande former, aktieägartillskott respektive kapitaltillskott motsvarande kostnadseffekten av gjord förändring för verksamheten

att godkänna gjord reservering på 600 000 000 kronor för omställningskostnader

att återropa synnerliga skäl för att avstå från att reglera 2006 års underskott med ett belopp uppgående till totalt 2 417 000 000 kronor.

RESERVATION

Reservation mot fullmäktiges beslut anfördes av s-, v- och mp-ledamöterna till förmån för den gemensamma reservationen i landstingsstyrelsen.

UTTALANDE

Särskilt uttalande antecknades av mp-ledamöterna, bilaga 2.

Frågor

§ 78

Frågestund

LS 0704-0414

Anf. 92-165

1) Staffan Holmberg (s) till landstingsrådet Gustav Andersson: Har landstingsrådet pratat med kommunalråden i skärgårdskommunerna om tankarna på en gemensam byggnadsnämnd för hela skärgården, och tror landstingsrådet att de kommer att vara positivt inställda till att lämna ifrån sig plan- och byggnadstillståndshandlingen till landstinget?

- 2) Gunilla Roxby-Cromvall (v) till landstingsrådet Christer G Wennerholm: Pagar ett arbete med att se över zonindelningen inom kollektivtrafiken?
- 3) Raymond Wigg (mp) till landstingsrådet Lars Joakim Lundquist: Tycker du att det är bra att alla vårdcentraler, även dom som idag drivs av landstinget och som är väl-skötta och "går med vinst", ska privatiseras?
- 4) Inger Ros (s) landstingsrådet Lars Joakim Lundquist: Anser landstingsrådet att det är moraliskt riktigt att i media låtsas arbeta för förbättringar av barnsjukvården när ni själva verket försenat starten av närakuten på Astrid Lindgrens barnsjukhus med mer än ett halvt år?
- 5) Gunilla Roxby-Cromvall (v) till landstingsrådet Christer G Wennerholm: Är det rimligt att SL lånar ut pendeltåg till andra delar av landet när resenärerna i Stockholm inte kommer till jobbet på grund av inställda tåg?
- 6) Åke Askensten (mp) till landstingsrådet Maria Wallhager: Kan landstingsrådet säga något om vilka som ska göra jobbet istället för de drygt 500 anställda som enligt upp-gift ska förmås att lämna landstinget?
- 7) Lars Dahlberg (s) till landstingsrådet Christer G Wennerholm: Anser trafiklands-tingsrådet att regeringen sviker stockholmarna när Banverket föreslår att tidigare utlo-vade statsbidrag till utbyggnad av snabbspårvägar i Stockholms län ska dras in?
- 8) Mats Skoglund (v) till landstingsrådet Chris Heister: Kommer ni se till att även oppositionen får del av tjänstemännens förslag till budgetdirektiv omedelbart?
- 9) Raymond Wigg (mp) landstingsrådet Lars Joakim Lundquist: Kommer du att ta något initiativ för att Venhälsan får ett vårdavtal i enlighet med landstingsfullmäktiges beslut?
- 10) Anders Johansson (s) till landstingsrådet Maria Wallhager: Kommer trångbodda Valsta Vårdcentral få nya lokaler under 2007?
- 11) Åke Askensten (mp) till landstingsrådet Christer G Wennerholm: Har landstings-rådet några förslag till agerande med anledning av bristen på spårinvesteringspengar i regeringens budgetproposition?
- 12) Tove Sander (s) till landstingsrådet Lars Joakim Lundquist: Kommer du att ta initiativ till en uppföljning av vilka barn som har avstått från sjukvård på grund av återinförandet av avgifterna i barnsjukvården?
- 13) Dag Larsson (s) till landstingsrådet Lars Joakim Lundquist: Med bara 8 månader till dess att patientvals-systemet införs, anser landstingsrådet att det är förtroendein-givande för utvecklingsarbetet att HSN:s intranät för utvecklingen av patientvals-system inte innehåller ett enda dokument?

Frågorna antecknades som besvarade.

Beslutsärenden

§ 79

Uppdrag i budget 2006 att ta fram generella modeller för finansiering av IT och GVD inom hälso- och sjukvården (förslag 23)

LS 0601-0097, LS 0601-0100

Anf. 166-169

I ärendet yttrade sig landstingsråden Chris Heister och Dag Larsson samt Håkan Jörnehed.

YRKANDEN

- 1) bifall till landstingsstyrelsens förslag
- 2) bifall till s- och v-ledamöternas reservation i landstingsstyrelsen

Ordföranden ställde propositioner om bifall till yrkandena ovan och fann att fullmäktige bifallit landstingsstyrelsens förslag.

BESLUT

Fullmäktige beslutade enligt landstingsstyrelsens förslag.

att finansiera IT och GVD år 2007 inom ramen för beslutat budget 2007

att återkomma med förslag avseende finansiering av IT och GVD inom hälso- och sjukvården i samband med återrapporteringen av det uppdrag som fullmäktige har givit landstingsstyrelsen att särskilt granska IT.

RESERVATION

Reservation mot fullmäktiges beslut anfördes av s- och v-ledamöterna till förmån för den gemensamma reservationen i landstingsstyrelsen.

§ 80

Borgensförbindelse om finansiering av biogasbussar (förslag 24)

LS 0701-0087

Fullmäktige beslutade enligt landstingsstyrelsens förslag

att uppdra åt AB Storstockholms Lokaltrafik (och/eller annat bolag inom dess koncern, nedan koncernbolag) att i samråd med AB Stockholms läns landstings Internfinans upphandla och välja förmånligaste form av finansiering avseende etthundra biogasdrivna bussar

att teckna erforderlig borgensförbindelse (en eller flera borgensförbindelser) för AB Storstockholms Lokaltrafik och/eller koncernbolags räkning när AB Storstockholms Lokaltrafik och/eller koncernbolag ingår avtal om finansiering avseende biogasdrivna bussar inom en totalram om 300 000 000 kronor

att teckna erforderlig proprieborgen (en eller flera borgensförbindelser) för AB Storstockholms Lokaltrafiks och/eller koncernbolags räkning om AB Storstockholms Lokaltrafik och/eller koncernbolag ingår avtal om internationell finansiering avseende biogasdrivna bussar

att ingen borgensavgift därvid skall utgå.

§ 81

Motion 2005:30 av Sonia Lunnergård m fl (kd) om rättvisemärkt kaffe och te (förslag 25)

LS 0510-1775

Anf. 170-186

I ärendet yttrade sig Sonia Lunnergård, Viviann Gunnarsson, Anna Kettner, Håkan Jörnehed, landstingsrådet Chris Heister, Kaija Olausson samt Yvonne Blombäck.

YRKANDEN

- 1) bifall till landstingsstyrelsens förslag
- 2) bifall till s-, v- och mp-ledamöternas reservation i landstingsstyrelsen
- 3) återremiss av ärendet med följande motivering "att ge landstingsstyrelsens förvaltning i uppdrag att inhämta fakta i frågan från SKL"
- 4) avslag på återremissyrkandet

Återremissyrkandet togs först upp till behandling.

Ordföranden ställde propositioner om avslag respektive bifall till yrkandet och fann att fullmäktige avslagit återremissyrkandet.

Begärd omröstning genomfördes enligt följande godkända voteringsproposition.

Den som bifaller avslagsyrkandet röstar ja. Den det ej vill röstar nej. Om en tredjedel av ledamöterna röstat nej har fullmäktige beslutat återremittera ärendet.

Efter omröstningen konstaterade ordföranden att sammanräkningstablan visade 81 ja-röster, 59 nej-röster och att 9 ledamöter varit frånvarande vilket innebar att minst en tredjedel av ledamöterna hade bifallit återremissyrkandet.

Hur ledamöterna röstade framgår av bilaga 3.

BESLUT

Fullmäktige beslutade

att återremittera ärendet.

§ 82**Motion 2003:2 av Christer G Wennerholm och Margareta Cederfelt (m) om avknoppningar och skapande av lika villkor inom tandvården i Stockholms län (förslag 26)**

LS 0301-0117

Anf. 187-193

I ärendet yttrade sig landstingsrådet Christer G Wennerholm, Inger Ros, Åke Askensten, Mats Skoglund, landstingsråden Maria Wallhager och Gustav Andersson samt Jan Stefansson.

YRKANDEN

- 1) bifall till landstingsstyrelsens förslag
- 2) bifall till s- och v-ledamöternas reservation i landstingsstyrelsen
- 3) bifall till mp-ledamotens reservation i landstingsstyrelsen

Ordföranden ställde propositioner om bifall till yrkandena ovan och fann att fullmäktige bifallit landstingsstyrelsens förslag.

Då votering begärts ställde ordföranden först propositioner om vilket av yrkandena under 2) och 3) ovan som skulle utgöra motförslag till landstingsstyrelsens förslag vid huvudvoteringen och fann att fullmäktige utsett s- och v-ledamöternas förslag till motförslag.

Begärd omröstning genomfördes enligt följande godkända voteringsproposition.

Den som bifaller landstingsstyrelsens förslag röstar ja. Den det ej vill röstar nej. Vinner nej har fullmäktige beslutat enligt s- och v-ledamöternas förslag.

Efter omröstningen konstaterade ordföranden att sammanräkningstablan visade 82 ja-röster, 49 nej-röster, att 9 ledamöter avstått och att 9 ledamöter varit frånvarande.

Hur ledamöterna röstade framgår av bilaga 4.

BESLUT

Fullmäktige beslutade enligt landstingsstyrelsens förslag.

att anse motionen besvarad.

RESERVATIONER

Reservation mot fullmäktiges beslut anfördes dels av s- och v-ledamöterna och dels av mp-ledamöterna till förmån för respektive reservationer i landstingsstyrelsen.

Valärenden

§ 83**Vissa val och fyllnadsval samt *bordlagda* val m m (förslag 27)**

LS 0610-1661, 1729, 1771, 1777, 0611-1822, 1933, 1934, 1936, 1958, 0612-2042, 0701-0058, 0083, 0702-0128, 0147, 0187, 0194, 0196, 0197, 0220, 0244, 0247, 0703-0255, 0260, 0314, 0315, 0339, 0704-0377, 0378, 0379, 0383, 0403, 0404, 0406, 0407

Anf. 194-197

I ärendet yttrade sig landstingsrådet Christer G Wennerholm och Thomas Magnusson.

Fullmäktige beslutade att medge befrielse för Bengt Falemo (c) från uppdraget som ledamot av programberedning 1, för Kjell Drotz (s) från uppdraget som ersättare i Tiohundra-nämnden, för Thore Nyman (s) från uppdraget som ersättare i patientnämnden, för Göran Sjönell (fp) från uppdraget som ersättare i övervakningsnämnden Stockholm Söder, för Sofia Segergren (c) från uppdraget som ersättare i Patientnämnden, för Raymond Wigg (mp) från uppdraget som ersättare i Mälardalsrådet samt för Tore Lidbom (s) från uppdraget som ledamot i styrelsen för Almi Företagspartner AB.

Fullmäktige valde enligt valberedningens förslag

Programberedning 1; Äldre och multisjuka intill utgången av 2007

Ledamot

c Lotta Nordfeldt (efter Bengt Falemo)

Skattenämnden för skattekontor 2 intill utgången av 2010

Ledamot

c Johan Hedström (efter Stefan Schierbeck)

Svea Hovrätt intill utgången av 2010

Nämndemän

m Leif Magnusson (efter Gunilla Elmberg)
 m Björn Berntsson (efter Rose-Marie Bladholm)
 c Bengt Ericsson (efter Chafic Dallé)
 v Kerstin Krusell (efter Mehmet Göker)

Övervakningsnämnden Stockholm Söder intill utgången av 2010

Ersättare

fp Gertrud Mankefors (efter Göran Sjönell)

Stiftelsen Cancercentrum Karolinska intill utgången av 2010

Ledamot

- Lars Hällgren

Suppleant

- Madeleine Bergstedt (efter Lars Hällgren)

Stockholms läns Hemslöjdsförening intill utgången av 2010

Ersättare

kd Eva Sahlberg

Almi Företagspartner AB från ordinarie bolagsstämma 2007 intill slutet av ordinarie bolagsstämma 2008

Ledamöter

- m Kjell Treslow
- m Eva Schenström
- s Sylvia Lindgren (efter Tore Lidbom)

För granskning av 2007 års förvaltning och räkenskaper

Revisor

- m Margareta Ling-Vannerus

Almi Stockholm Investeringsfond AB från ordinarie bolagsstämma 2007 intill slutet av ordinarie bolagsstämma 2008

Ledamöter

- m Kjell Treslow

Val avseende Almi Företagspartner AB förklarades omedelbart justerade.

Sparbanksstiftelsen Första för tiden från ordinarie stämma 2007 intill slutet av ordinarie stämma 2011

Huvudman

- fp Göran Qvennerstedt

Övervakningsnämnden Stockholms Centrums andra intill utgången av 2010

Ledamot

kd Inga-Lill Engelmark-Schönning

Länsrätten intill utgången av 2010

Nämndemän

m Helene A Jonsson
m Carl Philip Bouvin Sigfridsson
m Rose-Marie Lindahl
c Stina Bengtsson (efter Åke Eriksson)
c Jenny Stenberg (efter Christina Söderberg)
mp Marianne Hermansson (efter Stefan Nilsson)

Skattenämnden för skattekontor 1 intill utgången av 2010

Ledamöter

mp Arne Haaken Eriksson
mp Mikael Lovén

Skattenämnden för skattekontor 2 intill utgången av 2010

Ledamöter

m Lars-Erik Svegander	m Lennart Pilarp
m Agneta Cramizar	m Elisabet Stålhem
m Åke Frodin	m Mats Forssén
m Benkt Kullgard	m Holger Ronquist
m Peter Sjöström	m Henrika Skott
m Hans Brauner	m Göthe Anshagen
m Peter O Cederholm	m Mikael Eskman
m Patrik Kempe	m Gunilla Friis
m Anne-Christine Pahlson	
mp Lars Hörberg	mp Susan Karlkvist

Skattenämnden för skattekontor 3 intill utgången av 2010

Ledamöter

m Krister Borneland
m Lars-Erik Hermansson
m Pia Wahren
m Nima Naderi
mp Majna Ciber Mihaljevic

Skattenämnden för storföretagsskattekontoret intill utgången av 2010

Ledamöter

fp Anders Berglund (efter Lars Hansson)

Skattenämnden för skattekontor Uppsala intill utgången av 2010

Ledamöter

fp Sven-Olov Norlin

Stiftelsen Stockholms läns Museum från tid då revisionsberättelse avgivits för år 2006 intill motsvarande tidpunkt efter närmast följande allmänna val

Lekmannarevisor

c Mats Flodin

Tiohundra från tid då revisionsberättelse avgivits för år 2006 intill motsvarande tidpunkt efter närmast följande allmänna val

Revisorer

m Berndt Östh

s Göran Hammarsjö

Tiohundra AB från tid då revisionsberättelse avgivits för år 2006 intill motsvarande tidpunkt efter närmast följande allmänna val

Lekmannarevisorer

m Berndt Östh

s Göran Hammarsjö

Mälardalsrådet (tilläggsmandat)

Ledamöter

m Johan Pörn

m Staffan Olsson

fp Andres Käärik

kd Emma Henriksson

kd Lena Appelgren

c Raymond Svensson

c Christina Brofalk

c Kajsa Hansson

Personliga ersättare

m Vilma Mori Aguilar

m Arba Kokalari

m Merja Nogård, för Douglas Lithborn

m Carina Erlandsson, för Gunilla Helmersson

m Johan Nilsson, för Leif Bergmark

kd Tomas Hansson

kd Anders Broberg

c Andreas Strömberg

c Stefan Bergström

c Lars Carlsson

v	Thomas Magnusson	v	Pamela Ahumada
v	Gilda Cordova	v	Necla Bora

Fullmäktige belsutade enligt valberedningens förslag att nominera till

Mälardalrådets Planerings- och trafikutskott

Ledamöter

m	Christer G Wennerholm
kd	Tomas Hansson
c	Lars Carlsson
s	Lars Dahlberg
v	Jan Strömdahl

Mälardalrådets Näringsliv- och FoU-utskott

Ledamöter

m	Leif Bergmark
kd	Stig Nyman
c	Kajsa Hansson
s	Ingela Nylund Watz
v	Thomas Magnusson

Mälardalrådets Miljöutskott

Ledamöter

m	Gunilla Helmerson
kd	Anders Broberg
c	Gustav Andersson
s	Anna Kettner
v	Pamela Ahumada

Mälardalrådets Kulturutskott

Ledamöter

m	Douglas Lithborn
kd	Sonia Lunnergård
c	Raymond Svensson
s	Dag Larsson
v	Gilda Cordova

Fullmäktige beslutade enligt valberedningens förslag att bordlägga val/nomineringar av

två ersättare i patientnämnden, efter Sofia Segergren (c) och Thore Nyman (s)

en ersättare i Tiohundraämnden efter Kjell Drotz (s)

en suppleant i SLL Internfinans AB, (-)

en ledamot och en suppleant i Stiftelsen Centrum för Molekylär Medicin, (-)

en ersättare i Mälardalsrådet, efter Raymond Wigg (mp)

två ledamöter och två personliga ersättare på tilläggsmandat i Mälardalsrådet, (mp)

en personlig ersättare på tilläggsmandat i Mälardalsrådet, (fp)

två ledamöter i Mälardalsrådets Planerings- och trafikutskott, (fp) och (mp)

två ledamöter i Mälardalsrådets Näringsliv- och FoU-utskott, (fp) och (mp)

två ledamöter i Mälardalsrådets Miljöutskott, (fp) och (mp)

två ledamöter i Mälardalsrådets Kulturutskott, (fp) och (mp)

en ersättare i övervakningsnämnden Stockholms Centrums andra, (c)

två nämndemän i Svea Hovrätt, efter Margareta Forsell (fp) och Henning Carlsson (s)

åtta nämndemän i länsrätten, 1 (m)-plats samt efter Karl-Henrik Liminga (fp), Abraha Mebratu (fp), Jonas Aulin (fp), Willy Viitala (fp), Sophie Hoas (c), Egon Lundqvist (s) och Kerstin Frostberg (s)

fem ledamöter i skattenämnden för storföretagsskattekontorets stockholmsenhet, efter Ingvar Jacobsson (m) samt 1 (v)-plats och 3 (mp)-platser

tre ledamöter i skattenämnden för skattekontor 1, efter Shafqat Khatana (s), Martin Edward (s) samt 1 (mp)-plats

tjugo ledamöter i skattenämnden för skattekontor 2, efter Sonny Danielsson (s) samt 7 (m)-platser, 1 (c)-plats, 6 (v)-platser, 5 (mp)-platser

arton ledamöter i skattenämnden för skattekontor 3, efter Susanne Lindberg Elmgren (s) samt 6 (m)-platser, 5 (v)-platser, 6 (mp)-platser

en ledamot i skattenämnden för skattekontor Uppsala, (mp)

en ledamot i skattenämnden för skattekontor Eskilstuna (v)

Allmänna utskottets nomineringar

Fullmäktige beslutade enligt landstingsstyrelsens allmänna utskotts förslag att välja

Karolinska Universitetssjukhuset för tiden fr o m 1 maj 2007 t o m 31 december 2007

Ledamöter

- Jan Stenberg
- Lisbeth Gustafsson
- Fredrik Hilleson
- Bengt Jönsson
- Dagmar Fornander
- Börje Berglund
- Nils-Fredrik Nyblaeus

Ordförande

- Jan Stenberg

Stockholms läns sjukvårdsområde för tiden fr o m 1 maj 2007 t o m 31 december 2007

Ledamöter

- Toivo Heinsoo
- Anders Danielsson
- Gunnel Hahn
- Sussi Kwart
- Hans Samnegård
- Bordlades

Ordförande

- Toivo Heinsoo

Sjukvården Salem, Nykvarn, Södertälje för tiden fr o m 1 maj 2007 t o m 31 december 2007

Ledamöter

- Lena Östman
- Olle Edhag
- Tjia Torpe
- Sven-Erik Köhlin
- Ann-Sofie Thelin

Ordförande

- Lena Östman

Danderyds sjukhus AB från ordinarie bolagsstämma 2007 intill slutet av ordinarie bolagsstämma 2008

Ledamöter

- Bordlades
- Elisabet Annell
- Katarina Mohlin
- Christel Wiman
- Margareta Tivéus

Ordförande

- Bordlades

Södersjukhuset AB från ordinarie bolagsstämma 2007 intill slutet av ordinarie bolagsstämma 2008

Ledamöter

- Jan-Åke Björklund
- Anitra Steen
- Per-Olov Eriksson
- Mora Kallner
- Bordlades

Ordförande

- Jan-Åke Björklund

S:t Eriks Ögonsjukhus AB från ordinarie bolagsstämma 2007 intill slutet av ordinarie bolagsstämma 2008

Ledamöter

- Bordlades
- Per-Olov Karlsson
- Ingrid Bonde
- Ulf Lundahl
- Hormaz Kapadia

Ordförande

- Bordlades

Ambulanssjukvården i Stockholm AB från ordinarie bolagsstämma 2007 intill slutet av ordinarie bolagsstämma 2008

Ledamöter

- Lars Erik Strömberg
- Lars Eriksson
- Rolf Karlstén
- Leif Widmark
- Bordlades

Ordförande

Lars Erik Strömberg

Vice ordförande

- Lars Eriksson

Stockholm Care AB från ordinarie bolagsstämma 2007 intill slutet av ordinarie bolagsstämma 2008**Ledamöter**

- Iréne Svenonius
- Bo Krogvig
- Birgir Jakobsson
- Thomas Ihre

Ordförande

- Iréne Svenonius

Vice ordförande

- Bo Krogvig

Folkteknik AB från ordinarie bolagsstämma 2007 intill slutet av ordinarie bolagsstämma 2008**Ledamöter**

- Per-Olov Karlsson
- Lennart Läftman
- Ann-Charlotte Haglund
- Sylvia Lindgren
- Bordlades

Ordförande

- Per-Olov Karlsson

MedicARRIER AB från ordinarie bolagsstämma 2007 intill slutet av ordinarie bolagsstämma 2008**Ledamöter**

- Bordlades
- Per Dahlgren
- Leif Widmark
- Christina Söderholm
- Bordlades

Ordförande

- Bordlades

Fullmäktige beslutade enligt landstingsstyrelsens allmänna utskotts förslag att föreslå Kommunalförbundet Ägarsamverkan i Norrtäljes Sjukvård och Omsorg att nominera

Tiohundra AB från ordinarie bolagsstämma 2007 intill slutet av ordinarie bolagsstämma 2008

Ledamöter

- Ann-Sofi Lodin
- Lars Hjalmarsson
- Barbro Westerholm

två suppleantplatser bordlades

Nya Motioner

§ 84

Anmälan av motioner

LS 0704-0416--0420

Nr 2007:21 av Raymond Wigg m fl (mp) om en regional sårbarhetsplan

Nr 2007:22 av Inger Ros m fl (s) om fler familjecentraler

Nr 2007:23 av Dag Larsson m fl (s) om att utreda införandet av sprutbytesprogram för missbrukare

Nr 2007:24 av Juan Carlos Cebrian m fl (s) om att motverka fallskador för länets äldre innevånare och återinföra projektet "förstärkt fixartjänst" i Enskede-Vantör

Nr 2007:25 av Juan Carlos Cebrian m fl (s) om att skapa en plan för vården av äldre med behoven i centrum

Motionerna remitterades till landstingsstyrelsen för beredning.

Besvarande av interpellationer

§ 85

Bordlagd interpellation 2007:8 av Ingela Nylund Watz (s) om eventuellt öppnande av gräddfiler för privatfinansierade patienter vid Capio S:t Görans sjukhus

LS 0702-0155

Fullmäktige beslutade att bordlägga besvarandet av interpellationen.

§ 86**Bordlagd interpellation 2007:10 av Håkan Jörnehed (v) om utländska läkares möjlighet till praktikplats som krävs för att få svensk läkarlegitimation**

LS 0702-0159

Anf. 198-202

Interpellationen är ställd till landstingsrådet för sjukvårdsfrågor. Fullmäktige medgav den 13 februari 2007 att interpellationen fick ställas. Interpellationen bordlades vid fullmäktiges sammanträde den 13 mars 2007.

Svar på interpellationen, se bilaga 5.

Landstingsrådet Maria Wallhager hänvisade till det skriftliga svaret. Vidare yttrade sig Håkan Jörnehed och landstingsrådet Maria Wallhager.

§ 87**Bordlagd interpellation 2007:12 av Inger Ros (s) om de borgerligas beslut att införa fri etablering för allmänläkare**

LS 0702-0162

Fullmäktige beslutade att bordlägga besvarandet av interpellationen.

§ 88**Interpellation 2007:18 av Ingela Nylund Watz (s) om privatiseringar av vårdverksamhet vid Karolinska Universitetssjukhuset**

LS 0703-0263

Fullmäktige beslutade att bordlägga besvarandet av interpellationen.

§ 89**Interpellation 2007:19 av Håkan Jörnehed (v) om sjukvårdsresurser för kroniskt sjuka barn**

LS 0703-0265

Anf. 203-210

Interpellationen är ställd till landstingsrådet för sjukvårdsfrågor. Fullmäktige medgav 13 mars 2007 att interpellationen fick ställas.

Svar på interpellationen, se bilaga 6.

Landstingsrådet Lars Joakim Lundquist hänvisade till det skriftliga svaret. Vidare yttrade sig Håkan Jörnehed och landstingsrådet Lars Joakim Lundquist, Gunilla Helmerson samt Helen Sigfridsson.

§ 90**Interpellation 2007:20 av Helene Sigfridsson (mp) om barnkonventionen är viktig**

LS 0703-0267

Anf. 211-224

Interpellationen är ställd till landstingsrådet för finansfrågor. Fullmäktige medgav den 13 mars 2007 att interpellationen fick ställas.

Svar på interpellationen, se bilaga 7.

Landstingsrådet Chris Heister hänvisade till det skriftliga svaret. Vidare yttrade sig Helene Sigfridsson, landstingsrådet Chris Heister, Inga-Britt Backlund, Yousef Yebari, Margaretha Herthelius, Gunilla Helmerson samt landstingsrådet Raymond Wigg.

§ 91

Interpellation 2007:21 av Dag Larsson (s) om brist på åtgärder för unga kvinnor som mår dåligt

LS 0703-0268

Fullmäktige beslutade att bordlägga besvarandet av interpellationen.

§ 92

Interpellation 2007:22 av Håkan Jörnehed (v) om tillgången till somatisk sjukvård för gruppen psykiskt funktionshindrade

LS 0703-0270

Fullmäktige beslutade att bordlägga besvarandet av interpellationen.

§ 93

Interpellation 2007:23 av Viviann Gunnarsson (mp) om Kvinnor får sämre vård fortfarande!

LS 0703-0272

Fullmäktige beslutade att bordlägga besvarandet av interpellationen.

§ 94

Interpellation 2007:24 av Lars Dahlberg (s) om kommunsamråd avseende SL-trafikens utbud

LS 0703-0274

Anf. 225-239

Interpellationen är ställd till landstingsrådet för trafikfrågor. Fullmäktige medgav den 13 mars 2007 att interpellationen fick ställas.

Svar på interpellationen, se bilaga 8.

Landstingsrådet Christer G Wennerholm hänvisade till det skriftliga svaret. Vidare yttrade sig landstingsråden Lars Dahlberg och Christer G Wennerholm, Tage Gripenstam, Necla Bora, Viviann Gunnarsson, Jan Stefansson, Urban Ryadal, Stella Fare samt Ulf Uebel.

§ 95

Interpellation 2007:25 av Jan Strömdahl (v) om gamla och bristfälliga bussar

LS 0703-0275

Anf. 240-245

Interpellationen är ställd till landstingsrådet för trafikfrågor. Fullmäktige medgav den 13 mars 2007 att interpellationen fick ställas.

Svar på interpellationen, se bilaga 9.

Landstingsrådet Christer G Wennerholm hänvisade till det skriftliga svaret. Vidare yttrade sig Jan Strömdahl, landstingsrådet Christer G Wennerholm samt Helena Ekekihl.

§ 96

Interpellation 2007:26 av Raymond Wigg (mp) om bemanningen av stationer i kollektivtrafiken

LS 0703-0276

Anf. 246-258

Interpellationen är ställd till landstingsrådet för trafikfrågor. Fullmäktige medgav den 13 mars 2007 att interpellationen fick ställas.

Svar på interpellationen, se bilaga 10.

Landstingsrådet Christer G Wennerholm hänvisade till det skriftliga svaret. Vidare yttrade sig landstingsråden Raymond Wigg och Christer G Wennerholm, Tage Gripenstam, Cecilia Engström, Åsa Öckerman, Stella Fare, landstingsrådet Gustav Andersson samt Björn Sigurdsson.

§ 97

Interpellation 2007:27 av Dag Larsson (s) om beställningen av vård på Karolinska Universitetssjukhuset

LS 0703-0278

Fullmäktige beslutade att bordlägga besvarandet av interpellationen.

§ 98

Interpellation 2007:28 av Håkan Jörnehed (v) om Astrid Lindgrens barnsjukhus personalinitiativ om en närakut

LS 0703-0262

Anf. 259-270

Interpellationen är ställd till landstingsrådet för frågor. Fullmäktige medgav den 13 mars 2007 att interpellationen fick ställas.

Svar på interpellationen, se bilaga 11.

Landstingsrådet Maria Wallhager hänvisade till det skriftliga svaret. Vidare yttrade sig Håkan Jörnehed, landstingsrådet Maria Wallhager, Sverre Launy, landstingsråden Lars Joakim Lundquist och Raymond Wigg samt Maria Hamberg.

§ 99

Interpellation 2007:29 av Lena-Maj Anding (mp) om evidens inom den psykiatriska vården

LS 0703-0264

Fullmäktige beslutade att bordlägga besvarandet av interpellationen.

§ 100**Interpellation 2007:30 av Inger Ros (s) om problemen att uppfylla löften om utökad vårdgaranti**

LS 0703-0266

Fullmäktige beslutade att bordlägga besvarandet av interpellationen.

§ 101**Interpellation 2007:31 av Sverre Launy (v) om insatser för barn och ungdomar med ökande psykisk ohälsa inom Stockholms läns landsting**

LS 0703-0269

Fullmäktige beslutade att bordlägga besvarandet av interpellationen.

§ 102**Interpellation 2007:32 av Helene Sigfridsson (mp) om föräldrautbildning för ensamstående föräldrar**

LS 0703-0271

Fullmäktige beslutade att bordlägga besvarandet av interpellationen.

§ 103**Interpellation 2007:33 av Dag Larsson (s) om avsaknaden av budgetprocess inom hälso- och sjukvården**

LS 0703-0273

Fullmäktige beslutade att bordlägga besvarandet av interpellationen.

§ 104**Interpellation 2007:34 av Kristina Söderlund (s) om åtgärder för att öka tillgängligheten till specialiserad barn- och ungdomsvård**

LS 0703-0277

Fullmäktige beslutade att bordlägga besvarandet av interpellationen.

§ 105**Interpellation 2007:35 av Raymond Wigg (mp) om t-baneluften**

LS 0703-0279

Anf. 271-274

Interpellationen är ställd till landstingsrådet för miljöfrågor. Fullmäktige medgav den 13 mars 2007 att interpellationen fick ställas.

Svar på interpellationen, se bilaga 12.

Landstingsrådet Gustav Andersson hänvisade till det skriftliga svaret. Vidare yttrade sig landstingsråden Raymond Wigg och Gustav Andersson, Stella Fare samt Necla Bora.

§ 106**Interpellation 2007:36 av Erika Ullberg (s) om huruvida kollektivtrafiken kommer att utökas och förbättras**

LS 0703-0280

Anf. 275-285

Interpellationen är ställd till landstingsrådet för trafikfrågor. Fullmäktige medgav den 13 mars 2007 att interpellationen fick ställas.

Svar på interpellationen, se bilaga 13.

Landstingsrådet Christer G Wennerholm hänvisade till det skriftliga svaret. Vidare yttrade sig Erika Ullberg, landstingsråden Christer G Wennerholm, Gustav Andersson och Lars Dahlberg samt Björn Sigurdsson.

§ 107**Interpellation 2007:37 av Jan Strömdahl (v) om återinförandet av trängselskatt**

LS 0703-0281

Anf. 286-291

Interpellationen är ställd till landstingsrådet för trafikfrågor. Fullmäktige medgav den 13 mars 2007 att interpellationen fick ställas.

Svar på interpellationen, se bilaga 14.

Landstingsrådet Christer G Wennerholm hänvisade till det skriftliga svaret. Vidare yttrade sig Jan Strömdahl, landstingsråden Christer G Wennerholm och Lars Dahlberg.

Nya interpellationer

§ 108**Anmälan av interpellationer**

LS 0704-0395--0402

Nr 2007:38 av Dag Larsson (s) om avsaknad av strategi för vårdupphandling

Nr 2007:39 av Birgitta Sevefjord (v) om avknoppningar och privatisering av barn- och ungdomspsykiatri

Nr 2007:40 av Raymond Wigg (mp) om arbetet för våldsutsatta kvinnor

Nr 2007:41 av Inger Ros (s) om majoritetens avsaknad av strategi för utveckling av närsjukvården

Nr 2007:42 av Tove Sander (s) om tillgången på barnläkare vid införande av fri etablering

Nr 2007:43 av Juan Carlos Cebrian (s) om användningen av "matningsknappar" s.k. PEG på äldre patienter på våra sjukhus

Nr 2007:44 av Nanna Wikholm (s) om AB Storstockholms Lokaltrafiks taxeintäkter

Nr 2007:45 av Gunilla Roxby-Cromvall (v) om avdrag för trängselskatt och dess konsekvenser för AB Storstockholms Lokaltrafik

Interpellationerna skall besvaras vid nästa sammanträde.

Avslutning

Ordföranden avslutade sammanträdet kl 19.13.

Vid protokollet

Peter Freme

Yttranden vid Stockholms läns landstings möte den 17 april 2007

§ 72 Anmälan av patientnämndens årsrapport 2006

Anförande nr 1

Lena Appelgren (kd): Ordförande, ledamöter och åhörare! Innan jag presenterar den rapport som ni har fått med handlingarna ska jag helt kort berätta att jag heter Lena Appelgren. Jag är helt ny i landstingsfullmäktige, och jag sitter här på ett mandat för Kristdemokraterna. Jag är ordförande i patientnämnden sedan årsskiftet, och det tycker jag är väldigt roligt eftersom patientsäkerhetsarbetet är mycket angeläget och även väldigt intressant. Jag måste också nämna att jag är Solnabo sedan tolv år tillbaka.

I era handlingar har ni fått årsrapporten från patientnämnden till Socialstyrelsen. Jag har inga bilder. Framsidan på rapporten tycker jag är väldigt bra, i stället för en overhead.

Först en kort presentation av patientnämnden: Det finns 25 patientnämnder i landet. Tillsammans hade de nästan 25 000 ärenden år 2006. Till patientnämnden kan man vända sig om man som patient eller anhörig får problem med vården som inte kan lösas lokalt. Patientnämnden är lagreglerad. Vi arbetar opartiskt och fristående från vården. Här utreds ärenden som gäller all offentligt finansierad hälso- och sjukvård. Det ger nämnden möjlighet att följa vårdkedjor, stödja och hjälpa patienter oavsett vem som är vårdgivare och vem som är huvudman.

När det gäller tandvård kan nämnden enbart utreda ärenden från folktandvården, privata tandhygienister och viss tandvård som landstinget finansierar. Men vi hoppas på en lagändring som kan öppna för att vi kan hjälpa patienter inom all offentligt finansierad tandvård.

Jag skulle också vilja nämna att vi förordnar stödpersoner till patienter inom psykiatrisk tvångsvård, inom rättspsykiatrisk vård och patienter som isoleras enligt smittskyddslagen. Våra stödpersoner gör ett fantastiskt arbete.

Bifogat till dagens handlingar finns alltså rapporten för 2006. Den visar en dramatisk ökning av nämndens patientärenden under första halvåret, särskilt ärenden som avsåg akutsjukvården. Chefläkargruppen i landstinget uppmärksammades på det här, och åtgärder vidtogs som ledde till att utvecklingen planade ut under hösten. Tillsammans slutade det så att akutsjukvårdens ökning stannade vid 20 procent. Totalt inkom 5 062 ärenden under året. Majoriteten av de ärendena avser hälso- och sjukvård, 490 ärenden avser tandvård och 74 kommunal vård. 5 062 ärenden kan ju låta mycket eller det kan låta lite, beroende på vad man jämför med. Ser man till hur stor vårdproduktion vi har i länet är det inte så stor del som anmäler.

Patientnämnden är dock den klagoinstans som har i särklass flest ärenden. Ett sådant antal ger en god bild av var i vården problemen finns. 31 procent av de inkomna ärendena rör behandling. Därefter kommer bemötande och tillgänglighet i vården om vardera 13 procent. Man har sett att det har skett en omfördelning inom vårdtyperna. Väntetiden inom akutsjukvården har ökat medan primärvårdens tillgänglighet har förbättrats. Det har blivit bättre när det gäller att komma fram på telefon och att få en läkartid. Nämndens erfarenhet är också en kunskapskälla i patientsäkerhetsarbetet, och patientnämndens förvaltningschef är adjungerad till landstingets patientsäkerhetskommitté.

Förutom den årsrapport som vi tar del av i dag och som skickas ut till olika ställen, skickas också lokala rapporter ut till alla akutsjukhus, till sjukvårdsområden, kommuner och stadsdelar. Också beställarna av sjukvård har god nytta av nämndens statistik. Till det här kommer en glädjande utveckling där allt fler vårdgivare önskar ta del av den här statistiken och följer ärendeutvecklingen hos nämnden per månad eller kvartal. Sådana önskade rapporter har ökat från 30 stycken till 400 på två år.

Ytterst sett är det patienten som är patientnämndens uppdragsgivare, och målet med arbetet är att patienten ska få en återupprättad tillit till vården och uppleva att man blir bemött med respekt. God vård bygger ju på en ömsesidig tillit. De som lämnar klagomål, synpunkter och frågor till patientnämnden kan få hjälp själva, men de hjälper också andra eftersom anmälningarna utgör underlag till ett fortgående patientarbete.

Med det skulle jag vilja anmäla årsrapporten. Ni har en mycket kort sammanfattning precis i inledningen som jag tycker att alla borde ta del av.

Ordföranden: För tydlighetens skull kanske vi ska säga att Lena Appelgren är den nyvalda ordföranden i patientnämnden. Avgående ordförande Kristina Tallberg, Socialdemokraterna, hade också haft möjlighet att få ordet om hon hade varit här. Det gäller alltså årsrapporten för 2006, föregående år.

Anförande nr 2

Landstingsrådet **Lundquist (m):** Ordförande, fullmäktige! Det blir lite speciellt när man har haft ett val och vare sig tidigare ordföranden eller vice ordföranden i patientnämnden är närvarande när debatten förs om den rapport som de på något sätt ändå ägde.

Förra året när vi behandlade patientnämndens rapport var det lite grann av en glädjens dag från talarstolen, åtminstone på andra sidan salen, för då hade antalet anmälningar, som också påpekades för en stund sedan, sjunkit jämfört med året innan med ca 10 procentenheter. Under 2006 har antalet anmälningar tyvärr åter ökat.

I förra årets debatt ställde jag frågan om det var ett trendbrott vi såg eller inte. Om vi ska utgå från 2006 års siffror är svaret nej. Men det är min starka förhoppning att 2006 års uppgång ska vara en tillfällighet och att de reformer inom sjukvården som nu genomförs och planeras också ska ge positiva resultat i antalet anmälningar till patientnämnden. Ser man till helheten är antalet anmälningar få. Men bakom varje anmälan ligger ett missnöje med vården. Vi måste ta varje anmälan på stort allvar. Det vi tyvärr inte vet är hur många som tänkt skriva till patientnämnden men inte har gjort det. Hur stort är mörkertalet?

Nu ska vi inte använda patientnämndens rapport för att peka finger åt varandra utan i stället som ett värdefullt verktyg i vårt arbete för att göra vården mer tillgänglig, bemötandet bättre och därmed antalet anmälningar färre. Något jag saknat under den senaste fyraårsperioden är ett systematiskt arbete för kvalitetsuppföljning av vården, såväl den entreprenaddrivna som den landstingsdrivna. Utan att förhäva mig tycker jag ändå att vi i stor politisk enighet under 1999–2002 påbörjade och genomförde ett mycket ambitiöst kvalitetsuppföljningsprogram. Inte minst Janet Mackegårds mycket värdefulla synpunkter på hur rapporterna skulle utformas för att göra dem så transparenta som möjligt ledde till att vi fick en väldigt bra uppföljning av inte minst primärvården. Vi kom mycket långt i detta arbete, ett arbete som jag tyvärr under den förra mandatperioden anser helt avstannade. Har jag fel får någon från den förra majoriteten rätta mig, men det är min bild av den förra majoritetens tillkortakommande vad gäller kvalitetsuppföljningsarbetet.

Med en reell valfrihetsreform inom vården och med nya ersättningsystem är jag övertygad om att många av de problem med tillgänglighet och bemötande som vi hittills har noterat i patientnämndens rapporter ska minska drastiskt.

Anförande nr 3

H å k a n J ö r n e h e d (v): Patientnämndens årsrapport är alltid en spännande och mycket viktig årsrapport. Den uppmuntrar till många tankar och funderingar. Att ärendena ökar, är det bra eller är det dåligt? Om ökningen beror på att kvaliteten i vården minskat är det ju negativt. Men om ärendena ökar på grund av att flera hittar till patientnämnden är det positivt. Vad det än beror på tror jag att det är viktigt att minnas att bakom varje anmälan till patientnämnden finns någon persons upplevelse av mötet med sjukvården. Bakom all statistik och varje anmälan finns en berättelse.

Vänsterpartiet finns inte representerat i patientnämnden den här mandatperioden, därför vill jag passa på att framföra några tankar som vi ändå har haft. Det handlar om de patienter och medborgare som av någon anledning är missnöjda med och besvikna på vården men som inte vänder sig till patientnämnden. Det kan bero på att man inte känner till patientnämnden, men jag har i alla fall träffat på många fall där det framför allt handlar om att man inte vågar vända sig till patientnämnden därför att man är i

beroendeställning till vården och till sin läkare. Det är lite av det, tror jag, som Lars Joakim Lundquist var inne på när han nämnde mörkertalet. Man vågar inte göra någonting åt sin situation. Man står därför ut med diskriminering, dålig behandling och dåligt bemötande i vården.

Det kan till exempel handla om hiv-positiva som diskrimineras och bemöts på ett oerhört fördomsfullt sätt i annan sjukvård än infektionsvården. Jag har träffat på psykiskt sjuka som bemöts på ett märkligt sätt när de har sökt somatisk sjukvård. Jag har stött på tidigare missbrukare som har fysiska skador på grund av missbruket och diskrimineras när de söker vård på andra ställen. Jag har tyvärr också mött personer med annan bakgrund än svensk som upplevt sig väldigt diskriminerade men som inte vågar gå till patientnämnden därför att de känner att de är i beroendeställning till vården.

Det är sådana här exempel jag hoppas att patientnämnden arbetar vidare med för att göra sin oerhört professionella organisation mer känd bland dem som kanske mest behöver dess hjälp. Kanske, tänker jag, med riktade insatser till vissa organisationer. Jag har ingen lösning på hur vi kommer åt mörkertalet men jag hoppas att man kan fundera vidare på detta, för hur ska vi från politiken kunna ändra saker i sjukvården om vi aldrig riktigt får reda på hur den upplevs.

Jag vill önska Lena Appelgren lycka till med sitt arbete. Du kommer säkert att sköta det på ett jättebra sätt. Lycka till, Lena!

Anförande nr 4

Inger Ros (s): Ordförande, fullmäktige! Jag vill börja där Håkan Jörnehed började. Om antalet ärenden har ökat, är det bra eller dåligt? Det måste man naturligtvis fundera över. Självklart måste man ta varje ärende på fullt allvar.

Lars Joakim! Vi läser säkert den här rapporten med olika ögon. Vi ska naturligtvis i vårt politiska arbete på olika håll använda rapporten, för det är en utmärkt rapport. Lars Joakim var inte så lite kritisk till ett antal saker under förra mandatperioden. Själv är jag väldigt glad åt att den mycket medvetna politik som fördes har gett resultat när det gäller tillgängligheten både per telefon och för att få en läkartid i närsjukvården. Jag tycker också att det arbete som har gjorts i patientnämnden, som har resulterat i att just årsrapporten är ett utvecklingsdokument som våra verksamheter använder mer och mer som underlag för att förbättra sina relationer med patienterna, är *väldigt* bra.

Lars Joakim nämnde också att det inte har skett något systematisk kvalitetsarbete. Jag vet inte om du har sovit när vi har fattat gemensamma beslut, faktiskt i politisk enighet, om en uppföljningsmodell som syftar till att vi ska ha ett bättre kvalitetsarbete och som jag hoppas att du nu fullföljer i den nya majoriteten. Jag är också väldigt glad åt det arbete som har

dragits i gång när det gäller patientsäkerheten. Det hoppas jag verkligen ska ge ett bra resultat också för patienterna.

Anförande nr 5

Landstingsrådet **Wigg** (mp): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag vill också instämma med de föregående talarna som alla har talat om vikten av patientnämndens arbete. Precis som Håkan vill jag önska Lena lycka till med att leda patientnämndens arbete vidare. Det är väldigt viktigt att vi tar till oss erfarenheterna från människor som har vågat göra en anmälan. Jag vet att det inte alltid är så lätt att våga ta det steget när man har hamnat i en situation där man känner att man inte är nöjd. Där är patientnämndens arbete mycket viktigt, liksom att vårdpersonal uppmanar till attityden att det inte är för att angripa vårdpersonalen eller vårdkedjan man anmäler utan att det är för att förbättra.

Liksom Inger vill jag ta upp det som är bra och det som har visat sig ha förbättrats. Tillgängligheten har ju varit ett stort problem. Nu har den blivit bättre. Den kan naturligtvis bli ännu bättre, men det är också viktigt att vi ser att det finns förbättringar och att årsrapporten kan peka på de förbättringar som har gjorts. Årsrapporten är verkligen ett instrument till förbättring.

Sedan har vi det som inte är så bra också. Det är ändå väldigt många människor som klagat på att de blir dåligt vårdade, dåligt bemötta. Det är saker och ting som egentligen inte kostar pengar. Det kan vara så att människor som arbetar i vården är så stressade att de inte orkar bemöta patienterna rätt. Här tror jag också att det är viktigt att veta att vi arbetar vidare just med bemötandet, ger vården resurser så att personalen kan, orkar och har tid att bemöta patienterna på rätt sätt. Men det handlar inte bara om pengar. Det handlar om attityder. Där ser jag också att den här rapporten visar på ett stort fält där vi kan göra saker och ting mycket bättre.

Därmed önskar jag återigen patientnämnden lycka till med sitt arbete.

Anförande nr 6

Helene Sigfridsson (mp): Jag vill fästa fullmäktiges uppmärksamhet särskilt på de ärenden som rör barn och unga. Det är 379 ärenden, motsvarande 7 procent av de ärenden som har kommit in. Också där finns det säkert ett stort mörkertal. Man kan tänka sig att de ärenden som kommer in ofta kommer via föräldrarna. En stor del av vården ges ju till barn och unga, men en väldigt liten andel av ärendena kommer från barn och unga. Därför skulle jag vilja att vi särskilt funderar på barns och ungas möjligheter att kommunicera sina erfarenheter av vården till landstinget. Jag kommer att återkomma till det senare under dagen i en interpellation. Särskilt allvarligt tycker jag också att det är att de ärenden som finns om barn och unga berättar om upplevelser av nonchalans och bristande empati.

Anförande nr 7

Landstingsrådet **L u n d q u i s t (m)**: Ordförande, fullmäktige! Mycket kort till Inger Ros. Jag sade faktiskt i mitt första anförande att vi inte ska använda patienternas rapport till att peka finger åt varandra utan i stället som ett värdefullt verktyg för att göra vården mer tillgänglig, bemötandet bättre och antalet anmälningar färre. Jag tror inte att vi läser med olika ögon. Jag tror att vi läser på samma sätt och ser det som är positivt som vi använder i landstingets verksamhet. Jag har alltid värdesatt de rapporter vi har fått från patientnämnden till sjukvårdsstyrelsen, till sjukvårdsberedningar, till hälso- och sjukvårdsnämnden och den debatt vi har fört här i landstingsfullmäktige.

Du pratar om en modell för kvalitetssäkring. Det är säkerligen jättebra. Men var var det konkreta arbetet? Jag kan inte minnas någon kvalitetsrapport som vi hade i innerstadens sjukvårdsberedning under de fyra år jag satt där. Det tycker jag är synd. Jag tycker att vår viktigaste roll, och det har jag sagt flera gånger från den här talarstolen, inte är att lägga ned tid på att skriva avtal utan det är att följa upp målen. Att kvalitetssäkra målen är vårt mål som företrädare för länets invånare. Patientsäkerhet är jättebra, Inger, men jag tycker på något sätt att vi inte ska ta ifrån Stig Nyman att det ändå var han som var pappa till starten. Ni har fortsatt det arbetet och vi tänker också fortsätta detta.

Man blir ändå lite bekymrad, telefontillgänglighet i all ära, jag tycker att öppen mottagning är ännu bättre. Men tittar man på s. 42 ser man ändå att det i tredje stycket nerifrån står, och det är positivt men också negativt: "En tydlig förbättring har också skett vad gäller lång väntetid för läkarbesök. Här har klagomålen minskat från 93 till 47. På allt fler håll lyckas man klara av besöksgarantin som innebär att man ska få träffa sin husläkare inom sju dagar." Det är ändå så, Inger, det var väl därför vi satte i gång närakuten, att man helst vill träffa sin husläkare samma dag. Det tycker jag att målsättningen bör vara.

Anförande nr 8

L e n a A p p e l g r e n (kd): Jag vill tacka för era inlägg. Sedan skulle jag bara vilja klargöra en liten sak. Flera stycken har varit uppe i talarstolen och talat om behovet av att man ska våga anmäla till patientnämnden. Det är väldigt viktigt att vi då saluför patientnämnden så att fler patienter vet att vi finns.

Jag skulle också vilja poängtera för er som kanske inte känner till arbetet så mycket att patientnämnden inte utdömer några disciplinära åtgärder. Det är någonting som är positivt för patienten som ska anmäla. De flesta som anmäler vill inte att det ska utdömas disciplinära åtgärder. De vill bara att saker och ting ska rättas till så att andra patienter inte ska behöva uppleva det de har upplevt.

Det andra är att varje ärende behandlas med sekretess. Det blir inte ett offentligt ärende. Därför ser vi att det är väldigt många som kan och vill

anmäla till patientnämnden. Det finns, som sagt var, ett stort mörkertal och det är viktigt att vi når dem.

Bemötande och respekt har det talats om här liksom om kostnaden för det. Jag skulle vilja säga att en sjukvård där tillit råder mellan vårdgivare och patient också är kostnadseffektiv.

§ 73 Anmälan av landstingsstyrelsens beslut om nämnders och styrelsers lokala budgetar för 2007

Anförande nr 9

Yvonne Blombäck (mp): Ordförande, åhörare och ledamöter! Det här är ett anmälningsärende, och vi har diskuterat budgeten ett antal varv. Jag kan ändå inte låta bli en kommentar när vi ser i fullmäktige att vi liksom ska ta ned det här på detaljnivå och att vi kommer in på resultatet. Det här är ingen nyhet för alliansen. Resultatkravet på SL fanns inte från början utan uppstod helt plötsligt. Det blir också tydligt när man läser tabellen i ärendet att det i fullmäktige fanns ett målresultat som helt plötsligt i bokslut och efterföljande budget blev ett resultatkrav på 100 miljoner på SL som vi då satte oss emot. Vi tyckte att det var fel eftersom SL behöver pengarna till andra saker.

När jag nu tittar på den här totalen vet jag att koncernen ska gå ihop, men jag kan inte annat än ställa frågan till alliansen: Är det så, för det är så jag läser det, att ni vill ta överskottet från SL och använda det till att betala underskottet i sjukvården för att få ihop plus minus noll på slutet? Ni anklagade oss tidigare för att vi i vår budget skulle ta pengar från sjukvården till trafik. Det var ju inte sant. Men här kan man nästan se att det är precis tvärtom. Det är ändå så att ni har höjt taxorna för månadskortet och tagit bort enkelbiljetterna. Man undrar lite grann vad som ska bli nästa drag för att ni ska få ihop en underfinansierad budget.

Anförande nr 10

Landstingsrådet Heister (m): Fru ordförande! Vi förde den här diskussionen väldigt ingående på förra fullmäktigemötet. Det här härrör sig från ett avtal mellan SL och SJ, ett avtal som sträcker sig till 2010 och som vi med uppmaning från SL:s revisorer har hanterat i bokslutet för 2006. Det innebär de facto att SL i praktiken har fått mer pengar per år, drygt 200 miljoner kronor, 239 om jag inte missminner mig. Mot den bakgrunden tycker vi att det är skäligt att man ökar resultatkravet från noll till 100 miljoner på SL. Det innebär att SL därutöver kommer att ha mer pengar att röra sig med än man skulle ha haft utifrån den budget som vi lade fram.

Anförande nr 11

Viviann Gunnarsson (mp): Ordförande, ledamöter! Jag skulle vilja ta upp sjukvårdsbudgeten, som är den absolut största med över 36 miljarder kronor. Det är en ofantlig summa pengar. Ändå har vi kunnat

göra en intressant iakttagelse i majoritetens förslag till slutlig budget där det nu, till skillnad från i landstingsfullmäktige, tydligt redovisas att den faktiska satsningen är väsentligt mindre än vad som förespeglades under budgetdebatten inför fullmäktigebeslutet. Därför har vi i hälso- och sjukvårdsnämnden också lagt fram ett dokument som säger att vi egentligen skulle vilja fatta ett nytt beslut här i landstinget om budgeten och inte bara godta en anmälan av budgeten, eftersom den skiljer sig så pass mycket i detalj. Det var bara ett rambeslut vi fattade tidigare, och nu kommer det detaljer som ändrar väldigt mycket i detta. Vi skulle ha önskat att det var ett beslut i ett nytt budgetärende.

Anförande nr 12

Åke Askensten (mp): Fru ordförande, ledamöter! Jag tycker inte att Chris Heister var glasklar i resonemanget om de 239 miljonerna och de 100 miljonerna. Det är väl ändå så att SL aldrig någonsin har betalat skulden på 239 miljoner kronor per år till SJ. Det är ju landstinget som har gjort det. Då kan man väl inte säga att SL befrias på något sätt, eftersom de aldrig vad jag vet har betalat de pengarna. Det är glasklart tycker jag att SL åläggs ett extra betalningskrav på 100 miljoner som förmodligen kommer att gå ut över trafiken.

Anförande nr 13

Landstingsrådet Heister (m): Fru ordförande, fullmäktigeledamöter! För att det inte ska råda minsta tvivel är det så att detta resultatkrav på 100 miljoner kronor, som jag sade, härrör sig från att vi nu reglerar ett avtal mellan SJ och SL, ett avtal som SL tidigare har betalat varje år. I och med att vi gör det som en jämförelsestörande post i bokslutet för 2006 innebär det att SL därmed har 239 miljoner mer per år att röra sig med än innan. Mot den bakgrunden har vi ökat resultatkravet från noll till 100 miljoner kronor. Detta har vi diskuterat vid förra fullmäktigemötet då jag klargjorde detta. Om Åke Askensten vill få det till att SL kommer att ha 100 miljoner mindre än de annars skulle ha har han fel.

Anförande nr 14

Åke Askensten (mp): Jag måste säga att jag inte kan erinra mig att de 239 miljonerna per år någonsin, under senare år i alla fall, har varit uppe i SL:s budget. Om någon kommer ihåg det skulle det vara väldigt intressant att höra. Jag tror fortfarande att jag har rätt, men vi får väl kolla det här lite närmare. Hur som helst skulle jag naturligtvis önska att Chris har rätt. Det vore jättebra, för då får SL 239 miljoner mer att röra sig med. Då blir det en förbättring. Om jag har rätt blir det en försämring. Den här gången vill jag helst ha fel.

§ 75 Överläggning i ärendet om årsredovisning år 2006 för Stockholms läns landsting och bolag

Anförande nr 15

Landstingsrådet Heister (m): Fru ordförande, fullmäktigeledamöter! Nu är det dags att summera 2006 och därmed de fyra gångna åren med vänstern vid makten. Än en gång måste jag påminna det förra finanslandstingsrådet – och jag förutsätter att hon tar del av det här även om hon inte är här i dag – att hon har låtit stockholmarna betala för vänsterkartellens brist på initiativ, ledning och styrning. Detta har kostat stockholmarna de facto 7 miljarder mer i skatt, varje år. En vanlig Stockholmsfamilj har därmed tvingats betala 40 000 kronor mer i skatt för Socialdemokraternas misslyckande.

För 2006 har vi också fått det förra finanslandstingsrådets slutbetyg i ämnet Styrning av den samlade verksamheten. Nu har vi svart på vitt att detta inte är något bra ämne för Ingela Nylund Watz och den förra vänstermajoriteten. Slutbetyget som lämnas av revisorerna är betyget "ej helt acceptabel", för det är inte acceptabelt att låta bli att styra landstinget, som varje år omsätter så mycket som 60 miljarder kronor.

Revisorerna konstaterar också att den ekonomiska beslutsprocessen påtagligt har försämrats under 2006 jämfört med tidigare år. Det är starka ord från revisorerna, och deras analyser visar att det är inom sjukvård och SL som styrningen har varit särskilt otillräcklig och otydlig. Vård och trafik – landstingets kärnverksamheter – har *inte* haft en acceptabel styrning. Detta är den objektiva bedömningen av den förra majoritetens arbete från revisorerna från alla partier – även från Socialdemokraterna.

När vi i alliansen nu har vänt på stenar och haft lite mer tid för analys ser vi skenande kostnader. Det är framför allt på de stora akutsjukhusen och främst Karolinska. Vi i alliansen har därför tagit initiativ till den största genomlysning som gjorts av ett sjukhus. Arbetet är i gång, och resultaten kommer att presenteras löpande under året. Detta är ett bra och nödvändigt initiativ. Det är ett initiativ som en ansvarsfull ledning tar. Problemet är bara att det är ett initiativ som borde ha tagits för flera år sedan. Redan i samband med sammanslagningen borde man ha gjort en objektiv utvärdering och analys av verksamheten.

Vi har ett stort ansvar här i landstinget för att använda varje skattekrona på bästa sätt, och det är ett ansvar som vi i den nya majoriteten tar på största allvar. Vi ser det inte som ett alternativ att skicka notan vidare till skattebetalarna, som ni gjorde.

SL präglades av stort kaos under den förra mandatperioden. Ett kaos som stockholmarna upplevde när de stod och väntade på pendeltåg som aldrig kom. Ett kaos som stockholmarna upplevde när de kom för sent till jobbet därför att tunnelbanans tåg var inställda eller när de trängdes på överfulla bussar. Svart på vitt får vi nu veta att detta inte är enstaka upplevelser. SL slog rekord i missnöjda resenärer under förra året.

Men när nu betygen delas ut av revisorerna konstaterar vi att kaoset i trafiken också handlade om brister i den interna kontrollen och styrningen. "Ej helt acceptabel" är revisorernas dom, och många är vi nog som tycker att det var värre än så.

Efter fyra förlorade år med skattehöjningar som hämmat tillväxten är det nu dags att blicka framåt. Stockholm har stora möjligheter. De stora utmaningarna ligger i att vända utvecklingen inom landstinget till en effektiv verksamhet med hög delaktighet från medarbetarna, att finna entreprenörsandan och småskaligheten i den stora organisationen och finna kraften hos engagerade medarbetare. Vi kommer att satsa på landstingets kärnverksamheter: sjukvård och kollektivtrafik. Våra mål är tydliga.

- Tillgängligheten inom vården måste bli väsentligt bättre.
- Tillförlitligheten i kollektivtrafiken ska vara hög.
- Det ska vara ordning i ekonomin.

Patienternas rättigheter och fria val ska vara ledstjärnor för sjukvården. Alla ska få vård i tid. Det ska vara enklare att nå sjukvården för att få hjälp. Vi välkomnar alla goda krafter som vill vara med och utveckla vården och därmed göra den till en växande framtidsbransch. I trafiken sätter vi tillförlitligheten främst.

Då de gångna fyra åren har präglats av skattehöjningar, vårdkris och pendeltågselände känns det bra att i stället blicka framåt mot stark tillväxt i ett växande Stockholm där utanförskapet bryts och jobben blir fler. Vi i alliansen är överens, och vi tar ett gemensamt ansvar för landstinget.

Anförande nr 16

Landstingsrådet L a r s s o n (s): Ordförande, fullmäktige! Det underskott på över 2 miljarder kronor som landstingsstyrelsens majoritet har trumfat igenom är inte en rättvisande bild av det verkliga ekonomiska resultatet 2006. Jag ska återkomma till hur den borgerliga landstingsmajoriteten fixar och trixar med det här landstingets bokföring.

Låt mig bara inledningsvis fästa fullmäktiges uppmärksamhet på att landstingets verksamhet gör ett betydande överskott, närmare bestämt 1 186 miljoner kronor. Det här är årets verkliga resultat, eller som landstingets förvaltning säger: Resultatet exklusive jämförelsestörande poster.

Det är tredje året i rad som landstingets verksamhet gått med ekonomiskt överskott. Det sker i en verksamhet som ständigt utvecklas och går framåt, där ny teknik och nya metoder ständigt prövas. Det är värt att hålla i minnet under den här bokslutsdebatten.

Ordförande, fullmäktige! Låt mig göra fyra centrala nedslag i utvecklingen under 2006.

För det första: När trängselskatteförsöket startade i januari stod både SL och våra entreprenörer väl rustade. Ett befarat trafikkaos blev i stället, genom en historiskt omfattande tilläggstrafik, för många en positiv upplevelse och ett exempel på bra miljöpolitik.

För det andra: När medborgarna har ställt krav på förbättrad tillgänglighet i närsjukvården har vi kunnat svara upp. Andelen medborgare som är nöjda med tillgängligheten i närsjukvården har ökat från 47 procent år 2001 till hela 68 procent år 2006. Dessutom infördes under 2006 den nationella vårdgarantin som har fungerat väl.

För det tredje: Antalet anställda i landstinget har ökat under året. Det är i grunden bra för att det leder till både en bättre vårdkvalitet och en bättre arbetsmiljö för våra anställda i sjukvården.

För det fjärde: Vårdbarometern visar att förtroendet för sjukvården i vårt län har fortsatt att öka under 2006, från ett förtroende på 59 procent 2005 till ett förtroende på 62 procent 2006. Under den föregående mandatperioden steg förtroendet för sjukvården med 10 procent. Det ska bli mycket intressant att följa och se om den utvecklingen fortsätter med den nya borgerliga majoriteten.

Ordförande, fullmäktige! Till sist vill jag säga några ord om majoritetens trixande med bokföringen. Majoriteten väljer att i sin helhet lägga kostnader för framtida pensioner på 2006 års bokslut. Det handlar om miljardbelopp. Det är allt annat än ett korrekt förfaringsätt, eller som revisorerna uttrycker saken: "Ränteberäkningar och livslängdsantaganden följer inte givna rekommendationer från Sveriges Kommuner och Landsting. Detta försävar jämförbarhet och är inte i överensstämmelse med god sed."

En annan engångskostnad som bokförs 2006 är avtalet mellan SL och Statens järnvägar för perioden 2007–2010 på 956 miljoner kronor. Det som vi alldeles nyss talade om här. Då kunde ni höra finanslandstingsrådet säga att revisorerna har rekommenderat oss att ta hela den här kostnaden på detta år. Det är inte sant. Det finns ingen sådan rekommendation från revisorerna. Det spelar ingen roll att ni vid föregående sammanträde och vid det här sammanträdet hävdar detta. Visa mig den rekommendationen från revisorerna! Den finns inte.

Ytterligare en engångskostnad som består av 600 miljoner kronor ska avsättas för att minska antalet anställda. Dessa kostnader borde för det första över huvud taget inte bokföras på 2006 års bokslut, men framför allt är det dålig politik att ta människor från aktivt arbete till passiva åtgärder i form av avtalspensioner och avgångsvederlag. Det är rent slöseri med både människor och skattepengar. Men det är faktiskt vad den borgerliga majoriteten här i salen vill att fullmäktige ska besluta. Man vill att fullmäktige ska avsätta hela 600 miljoner kronor till avgångsvederlag och avtalspensioner. Man undrar om det är detta som den borgerliga alliansen kallar för arbetslinje och jobbpolitik.

Ordförande, fullmäktige! Jag yrkar bifall till Socialdemokraternas, Vänsterpartiets och Miljöpartiets reservation i landstingsstyrelsen.

Anförande nr 17

Landstingsrådet Rydberg (fp): Ordförande, landstingsledamöter! När ännu ett verksamhetsår ska summeras kan vi ju fundera på vad som har skett. Det är ett år där sjukvården i strikt medicinsk utveckling fortsätter att ge ökade behandlingsresultat. Vi får en väldigt bra effekt av mycket av det vi gör inom sjukvården, och orsaken till det är att vi har en hängiven och kunnig vårdpersonal. Internationellt sett klarar vi vår sjukvård med mycket bra kvalitet. Jag tycker att det är viktigt att vi slår fast det innan vi börjar gå in på de problem som vi behöver jobba med, för det finns mycket som inte fungerar.

När det gäller vårdens struktur kan vi konstatera att närsjukvården inte har varit den framgång som Dag Larsson beskriver. Vi har fortfarande brister när det gäller tillgängligheten i närsjukvården. Vi har stora brister när det gäller möjligheten att få en egen fast läkare och distriktssköterska, någon som man har ett förtroendefullt samarbete med som patient genom åren när man behöver återkommande vård. Vi har inte den trygghet i vården som man har i många andra länder. Jag tycker inte att den skrytsamhet som Dag Larsson lyfte fram när han talade om närsjukvården som fungerar riktigt stämmer med den bild som befolkningen delger oss i olika enkäter.

Tvärtom kan vi se att den satsning på närakuter som har gjorts av den gamla majoriteten i stället har skapat nya problem inom närsjukvården när många husläkarterna bara får behålla patienter med de tyngsta vårdbehoven. Det blir tungt för den personal som inte får blanda upp det med lite lätta infektioner. Risken är att personalen inte orkar när den bara får patienter med tunga behov. Vi kan också se i de avtal som finns med närakuterna att det har varit väldigt höga kostnader per besök jämfört med kostnaderna på de vanliga husläkarmottagningarna och framför allt på de jourmottagningar som har lagts ned.

Annars har kanske ett av de största problemen under det gångna året varit situationen på Karolinska universitetssjukhuset. Den centralstyrning som har präglat hela det här landstinget och landstingsstyrelsens förvaltning har också präglat hur arbetet med förändring på Karolinska universitetssjukhuset har skett. Vi har en vårdlogistik som inte fungerar för patienterna. De här stora organisationerna orkar inte ens alltid hålla reda på remisserna eller informera patienter ordentligt om var de ska få vård. En personalpolitik som har varit usel har ju inneburit att det inte finns särskilt mycket hopp hos personalen. Man har inte känt att det lönat sig att kämpa på.

Det patienterna har upplevt är en cancervård som har varit i kris. Fortfarande får patienter inte träffa samma doktor i någon större utsträckning inom cancervården. Det är inte någon bra kvalitet i vården.

Vi har haft fortsatta problem under förra året med hjärtsjukvården, och de problemen består. Än i dag ser vi följderna av en dåligt skött fusion, dåligt ledarskap som innebär att vi tvingas skicka stockholmarna till Uppsala. Det är bra att Uppsala finns, men det vore bättre om vi fick ordning på Karolinska universitetssjukhuset.

Visst har vi haft verksamhetsproblem inom sjukvården på Karolinska universitetssjukhuset, men vi kan också konstatera att vi har haft ekonomiska problem. Fortfarande har sjukhuset stora underskott i bokslutet för förra året. Vi har trots detta skjutsat in massor med extrapengar i omställningsbidrag genom tilläggsärenden. Många känner att de saknar en långsiktighet, och jag tror att det är den viktigaste slutsatsen när vi granskar förra årets bokslut, att långsiktigheten är det som har saknats. Revisorerna pekar också tydligt på bristande styrning. De konstaterar att det har varit väldigt mycket hit-och-dit-politik där det inte har gått att se att man har fått kontroll över sjukhusen. De säger att beslutsprocessen påtagligt har försämrats, och de vill till och med racka ned på att vi inte har en helt acceptabel styrning. Jag tycker att det här väcker stora frågor om hur vi de närmaste åren ska få både en bra ägarstyrning av sjukvården och en förbättrad beställarstyrning. Målet för oss alla måste ju vara att sjukvården fungerar på ett bra sätt för våra medborgare.

Bifall till landstingsstyrelsens förslag!

Anförande nr 18

H å k a n J ö r n e h e d (v): Ordförande! Landstingets ekonomi är oavsett alliansens försök till svartmålning i mycket bra ordning. Trots de goda förutsättningar som den rödgröna majoriteten lämnar efter sig väljer alliansen operation avdukning av det numera berömda bordet. Det är en ny meny och en ny politik.

Nyttiga och viktiga medarbetare förvandlas plötsligt till onödig administration och ska dukas bort. Allt som produceras i egen regi är dåligt och ska till varje pris ersättas av privata producenter. Ett lysande exempel på det är ju närakuten vid Astrid Lindgrens barnsjukhus. Den skulle ha startat om en månad, i maj, men den stoppades av alliansen eftersom privatiseringar var viktigare än barnens och familjernas bästa. Styckmästare har plötsligt blivit det populäraste yrket inom alliansen, för sjukhusens verksamheter ska styckas upp och säljas. Samverkan har blivit något fult.

Det finns all anledning att känna oro. Jag tänker särskilt på dem som inte hur tillräckligt vassa armbågar för att slå sig fram på marknadens villkor: psykiskt sjuka, missbrukare, ensamstående mamman och alla äldre och deras anhöriga.

Ordförande! Låt mig nämna några områden som Vänsterpartiet vill framhålla särskilt i detta bokslut. Tydliga förbättringar har skett inom psykiatrin. Psykiatrin står starkare än på mycket länge. Det betyder inte att det inte finns mycket kvar att göra, men viktiga steg till förbättringar har tagits.

Satsningar har gjorts på missbrukarvården, framför allt på de missbrukande kvinnorna.

Tillväxten här i Stockholmsregionen är god, och det inger framtidstro hos människor. Barnafödandet i länet har slagit nya, glädjande rekord. Under hela förra mandatperioden gjordes förstärkningar av förlossningsvården för att möta de ökande behoven. Färre nyfödda barn än tidigare tvingas hänvisas till annat sjukhus. Barnsjukvården förstärktes för att klara antalet nya operationer. Vi ordnade en avancerad hemsjukvård för barn som omfattade hela länet, och vården blev därmed mer jämlik.

Inget annat landsting i Sverige prioriterade jämställdhetsarbetet så tydligt som Stockholms läns landsting. En jämställdhetspolicy beslutades till slut i full politisk enighet.

Ordförande! Hälsan är generellt god i Stockholmsregionen. Men det finns stora skillnader i hälsan när det gäller geografi, sociala grupper och kön. Vi uppmärksammade dessa frågor mycket tydligt och inledde till exempel ett framtagande av en handlingsplan för jämlik och jämställd vård. En folkhälsopolicy har tagits fram i stor enighet, med undantag för Moderaterna, som anser att dessa frågor inte ska styras politiskt utan att ansvaret är enbart individens.

De sexuellt överförbara sjukdomarna ökar tyvärr i vår region. Vi startade därför en särskild mottagning för testning och förebyggande insatser. Sesam City är en stor framgång.

En särskild mottagning för våldtagna kvinnor på Södersjukhuset har inrättats. Det gör att vi i Stockholmsregionen har ett mycket bra bemötande och omhändertagande för kvinnor som utsatts för dessa hemska brott. En särskild handlingsplan för omhändertagande av våldsutsatta kvinnor har också tagits fram, beslutad den 13 december 2005 och implementerad 2006.

Ordförande! Dessa exempel visar att alliansens försök till svartmålning av den tidigare majoriteten bleknar, om man faktiskt läser vad som står i bokslutet. Då framstår landstingets tillstånd som gott. Tillgängligheten har förbättrats. Bemötandet har blivit bättre. Ekonomin har blivit mycket bättre. Vänsterpartiet är särskilt nöjt med de förbättringar som har gjorts för de utsatta grupperna.

Ta nu chansen, Chris och alla andra! Använd det goda ekonomiska läget för att skapa ännu större trygghet bland människor! Fördela resurserna inte på marknadens villkor utan utifrån behoven! Skapa frihet inte bara för dem med vassa armbågar utan för alla, på rättvisa och jämlika villkor!

Därmed yrkar jag bifall till Vänsterpartiets, Socialdemokraternas och Miljöpartiets förslag i landstingsstyrelsen.

Anförande nr 19

Landstingsrådet Rydberg (fp): Det är väldigt intressant att höra Håkan Jörnehed försvara den administration som har byggts upp under de gångna åren med rödgrönt styre. Men det är inte särskilt överraskande. Det är klart att de gillar centralstyrning och en rejäl central organisation med tjänstemän som kan utföra jobbet, i stället för att ge patienterna makten.

Ja, Håkan, vi kommer att vara styckmästare och skära bort en del av administrationen. Jag tycker det är härresande att två avtalshandläggare ska ut på vårdcentralerna och ha tjocka buntar med avtal med sig, i stället för att vi har ett enhetligt system som gör att vi kan lägga mer pengar på vården.

Jag blir väldigt häpen när jag hör Håkan Jörnehed tala om hur bra psykiatrin fungerar. Vi är rätt medvetna om att det finns stora brister. En granskning som slutfördes häromveckan visar att vi inte har likvärdig vård inom landstinget. Vi har inte enhetlighet, så att man följer vårdprogram. Vi vet faktiskt inte vad som görs.

Jag måste säga att jag är häpen över det beröm du delar ut åt psykiatrin. Vi är ännu inte där du säger att vi är, men vi kanske kan komma dit.

Anförande nr 20

Håkan Jörnehed (v): Birgitta Rydberg! Det var därför jag sade att vi har tagit många viktiga steg men att det finns mycket kvar att göra. Jag tror att du kommer att göra det bra, men det är ändå vi som har lagt ut spåret. Vi har ökat produktiviteten. Vi har ökat tillgängligheten inom psykiatrin.

Det finns tyvärr jättemycket att göra. Men under de gångna fyra åren har vi ändå gjort förbättringar. Du håller inte med om det, och det tycker jag är tråkigt. Men då får du nog läsa siffrorna lite bättre.

När det gäller administration tror jag att det vore en oerhört olycklig utveckling om vårdpersonal ska göra det administrativa arbetet. SKTF har gjort en enormt bra undersökning som jag tycker att alla ska läsa. Jag hoppas att vi inte tycker att det är väl använda resurser att ha läkare som sitter i kassan och tar betalt i stället för att ha vårdpersonal.

Anförande nr 21

Landstingsrådet Rydberg (fp): Alliansens förslag handlar inte om att läkare och sjuksköterskor ska få mer administration, utan det handlar om att vi kanske inte ständigt ska ha tjänstemän som är ute och stör verksamheten. Vi ska ha ett tydligt regelverk, så att vi inte behöver ha tjänstemän som ständigt är ute och irriterar personalen på det sätt som avtalshandläggarna i dag ägnar väldigt mycket tid åt. Det är återkommande att man är ute från administrationen och har en dialog, i stället för att vi har ett enhetligt regelverk om vad som gäller och sedan följer upp att man lever upp till det.

Med patientvals-system är det patienten som får ökad makt, där vi har ett tydligt regelverk som anger vilka som får verka med landstingsfinansiering. Då går det åt betydligt färre tjänstemän. Det är där vi tänker spara. Vi tänker inte lägga administration på läkare och sjuksköterskor.

Anförande nr 22

Håkan Jörnstedt (v): Vi fick en föredragning i produktionsutskottet. Då var det under omställningen en sjuksköterska och en läkare det gällde. De hade tydligen arbetat administrativt. Då kanske vi är överens om det.

SKTF har gjort en undersökning. Du säger, Birgitta, att det bara är avtals-handläggare som ska bort. Det har inte framgått. Det tycker jag att ni från alliansen ska säga tydligt till alla läkarsekreterare och den administrativa personal som exempelvis hanterar remisser och liknande. SKTF kallar sin rapport "Låt administratörerna operera", eftersom operationspersonal tydligen ska administrera.

Anförande nr 23

Landstingsrådet Nymann (kd): Ordförande, värderade ledamöter! Det är bokslut och revision, tillbakablick och prövning. Vi har haft några sådana sammanträden under åren som har varit mer eller mindre spännande. Särskilt spännande är det naturligtvis vid ett majoritetsskifte – jag kan livligt erinra mig det senaste. Då var det betydligt mer dramatiskt i salen den dagen.

Jag vill börja med att rikta ett varmt tack till alla som har medverkat till att resultatet är en i allt väsentligt utomordentligt god vård och en i väsentlig grad fungerande kollektivtrafik. Jag riktar mig då naturligtvis till medarbetare och chefer.

Men vi ska också titta på det ekonomiska resultatet och vad som faktiskt har åstadkommit genom politiska initiativ. Där finns det en del övrigt att önska, som ni har hört i en del inlägg från landstingsalliansen.

Årsredovisningen ska redovisa vad som faktiskt har gjorts under året. En väsentlig punkt – som skulle kunna motsvara ungefär en halv sida i den tryckta versionen av årsredovisningen – finns inte med alls. Det gäller hur man har gjort framsteg under 2006 i arbetet med innehållet i det nya Karolinska. Det finns inte en enda rad om det, och det är en rättvis redovisning av det arbetet, för det har nämligen inte gjorts någonting.

Det som har gjorts under året och som vi kan känna viss tacksamhet för är att en formgivningstävling avslutades. Ett skal har vi, men arbetet med innehållet återstår.

Jag tror att vi kommer att hinna ikapp. Jag är alldeles övertygad om att vi, när vi kommer hit andra tisdagen i februari nästa år, kommer att ha ett välmatat ärende som visar vad nya Karolinska ska användas till. Men det hade varit värdefullt om en del av det arbetet hade gjorts under 2006.

Jag känner det också angeläget att få påpeka att landstinget fullföljer sitt stora åtagande vad gäller forskning, utveckling och utbildning. Som ni kan se i årsredovisningen är det ungefär 1,2 miljarder kronor som nyttjas i dessa syften, varav landstinget bidrar med 700 miljoner kronor och staten med 500 miljoner kronor. Det är en relation och en ambition som skiljer sig från alla andra landsting, vill jag påstå.

Detta har varit en god tradition, och den är jag – i den nya uppgift jag har som ordförande i FoUU-utskottet – benägen att bibehålla och försöka utveckla ytterligare. Det gäller inte minst statens andel, som jag tycker är alldeles för fattig. Jag har hört en forskningsminister i den nya regeringen säga att det nu gäller att gå från ord till handling. Han har naturligtvis en fantastisk utvecklingspotential att utnyttja, eftersom det har släpat efter som det har gjort i vårt land. Men nu ska vi inte prata statlig politik.

Vårt alldeles utomordentliga samarbete med Karolinska Institutet kan också vidareutvecklas. Men det som står i årsredovisningen är helt korrekt på detta område, och det finns anledning att betona det.

Sedan en kommentar till detta om att fixa och trixa. Några av oss var väl med när det gjordes bokslut 1994. Då minns jag att den just tillträdde socialdemokratiska majoriteten gjorde två års avsättningar till pensioner i bokslutet. Detta borde särskilt Dag Larsson lyssna på. Det har alltså inte varit alldeles främmande för tillträdande majoriteter att försöka bringa reda i ekonomin genom att visa upp angelägna utgiftsposter.

Det som har gjorts i årets förslag till hantering av redovisningen för 2006 har revisorernas stöd. Sedan kan vi diskutera huruvida det är förenligt med god revisions- och redovisningssed eller inte. Men faktum är att revisorerna föreslår att resultat- och balansräkningarna fastställs och att ansvarsfrihet beviljas landstingsstyrelsen. Därmed är det hela godkänt.

Det är egentligen ingen avvikelse från vad som är god sed. Men två års pensionsavsättningar utan att partiet i fråga hade avsatt en enda krona till nämnda ändamål i sin budget är något annat.

Sedan kan man alltid säga "Bortsett från vissa ekonomiska realiteter är det ett bra resultat", men ett sådant resonemang håller inte. Att uttala sig på det sättet är definitivt en avvikelse från god revisions- och redovisningssed. Det går inte att bortse från realiteter, och det är inga påhitt. Det finns grundligt motiverade ställningstaganden och motiv bakom det förslag som vi nu kommer med.

Låt mig till sist, fru ordförande, få erkänna: Driftskostnaderna har man klarat med tillgängliga medel under 2006. Det går också att konstatera av årsredovisningen. Rätt ska vara rätt – det erkänner jag gärna.

Slutligen, fru ordförande, yrkar jag bifall till landstingsstyrelsens förslag.

Anförande nr 24

Landstingsrådet L a r s s o n (s): Revisorerna har godkänt trixandet, säger Stig Nyman här i talarstolen. Men allihop här i salen kan ju läsa vad revisorerna skriver om trixandet med pensionerna: ”Detta försvårar jämförbarhet och är inte i överensstämmelse med god sed.” Det kallar Stig Nyman att revisorerna har godkänt, och han tycker att det är bra. Jag skulle inte vilja läsa Bibeln ihop med Stig Nyman – det är fullkomligt självklart!

Det andra som Stig säger är att det inte har skett något arbete med det nya universitetssjukhuset. Men både han och jag vet att det har skett enormt mycket arbete med formgivningstävlingen, där bland annat också innehållet diskuterades.

Jag vill ge en eloge till Stig Nymans kollega Pia Lidwall, som har gjort ett fantastiskt arbete med utformningen och diskussionerna kring hur det nya universitetssjukhuset ska kunna fungera i framtiden.

Anförande nr 25

Landstingsrådet N y m a n (kd): Jag var inte förberedd på detta med bibelstudier, men vi kan väl ta det någon gång.

Jag har aldrig sagt – och kommer aldrig att säga – att revisorerna har godkänt trixandet. Jag sade att vi kan ha olika meningar om vad som är god redovisnings- respektive revisionsred. Det har man nämligen. Man kan ha olika meningar om det.

Men det jag säger – vilket är fullständigt solklart – är att revisorerna föreslår att resultat- och balansräkningarna ska fastställas i det skick som landstingsmajoriteten har lagt fram dem och formulerat dem. Därmed är väl saken fullständigt solklar.

Jag nämnde formgivningstävlingen, Dag. Den har fullföljts, och jag tycker att det är ett utomordentligt vackert skal som vi har. Men den egentliga uppgiften och utmaningen är att fylla detta vackra skal med ett vettigt innehåll. I annat fall uppför vi bara en byggnad, och sedan är vi nere allt djupare i hjulspåren igen. Detta saknar jag alltså. Men jag får ta på mig uppgiften att se till att detta rekapituleras snabbt nog.

Anförande nr 26

Landstingsrådet W i g g (mp): Ordförande, fullmäktige, åhörare, Stig! Tack för berömmet för vårt bokslut för 2006! Det värmer att du ser så många positiva saker, och det gör också jag – jag återkommer till det senare.

Men precis som Dag måste jag replikera på det du säger om det nya Karolinska universitetssjukhuset. Du var inte med i juryarbetet. Men jag kan säga att vi lade ner stor möda på innehållet, på de grundläggande kvaliteterna i skalet till den nya byggnaden. Precis som Dag får även jag hänvisa till Pia Lidwall, som lade ner stor möda och mycket arbete på detta. När revisorerna skriver att det är tvivelaktigt med tanke på god revisionsred kan man inte bara säga att det är helt okej – det återkommer jag också till så småningom.

Anförande nr 27

Landstingsrådet Nyman (kd): För att ta det sista först, fru ordförande: Jag tror att vi har lite varierande erfarenhet av umgänge med revisorer. Jag har under några år haft anledning att umgås med auktoriserade revisorer i helt andra sammanhang. Jag vet att det finns olika syn på hur man värderar sådana här synpunkter. Men låt oss lämna det därhän. Vi ska inte ta hänsyn till något annat än revisorernas förslag, som är vad vi ska besluta om i dag.

Jag är alldeles överens med er om att juryn gjorde ett fantastiskt arbete. Det var inte bara Pia Lidwall, utan jag tror att Raymond Wigg, Dag Larsson och andra som var med bidrog på ett alldeles utomordentligt sätt till det arbetet.

Mitt lilla bekymmer som ordförande i FoUU-utskottet, som nu hanterar beredningen av sjukhuset, är att det ni beskrev av innehåll och inriktning ryms på ett enda uppslag på Locums hemsida. Jag tror att det behövs något mer för att det ska bli en verklighet av sjukhuset och att vi ska nå inriktningen. Det är lite tunt så till vida. Men låt oss lämna det.

Årsredovisningen är helt korrekt. Den redovisar att ingenting har gjorts vad gäller innehållet.

Anförande nr 28

Landstingsrådet Wigg (mp): Fru ordförande! Jag blir faktiskt lite orolig, Stig, med tanke på att det nya Karolinska Universitetssjukhuset ska vara något som vi alla känner att vi kan stå bakom. Avfärdar du det arbete som har gjorts, som du påstår finns på bara en A4-sida, vilket jag betvivlar starkt? Jag har gått igenom hela juryarbetet och läst handlingarna också i efterhand, för att se vad vi ska ta vara på för att få ett bra innehåll i det nya Karolinska Universitetssjukhuset.

Avfärdar du hela det grundläggande arbete som har gjorts av juryn och även alla tjänstemän? Du framhåller ju tjänstemännen i ditt tal om årsredovisningen. Avfärdar du tjänstemännens digra arbete på alla områden, alltifrån teknik och miljö till formgivning, omvårdnad och hur man ska jobba professionellt med alla sektorer inom sjukvården på det nya universitetssjukhuset?

Jag blir riktigt orolig om du ska börja från början med en egen agenda. Jag trodde att formgivningstävlingen låg till grund för det nya Karolinska Universitetssjukhuset.

Anförande nr 29

Landstingsrådet N y m a n (kd): Jag tror inte att jag behöver upprepa vad jag har sagt. Det har gjorts ett fantastiskt juryarbete och förarbete, men egentligen låg förarbetet i den så kallade 3S-utredningen. Den behöver nu i vissa avseenden omprövas, till exempel ställningstagandet kring behovet av vårdplatser.

Jag avfärdar ingenting av detta. Jag säger att det är ett fantastiskt arbete som är samlat här. Men i går var jag inbjuden att möta hela Karolinska Institutets ledning, med rektor, prorektor, dekaner och alla prefekter, som hade tillfälle att vara med. Ni anar inte vilket intresse och vilken nyfikenhet det finns för att vi ska fylla detta sjukhus med innehåll. Men de kan inte ännu hitta det.

Vi behöver inte ha någon stor debatt om detta. Jag kan lugna Raymond Wigg och andra med att vi under året – inte minst i slutet av det här året och inför fullmäktige i februari – kommer att ha väldigt mycket material att ta ställning till som vägledning för detta nya Karolinska. Glöm inte att vi har en historisk chans att göra något helt nytt. Den får vi absolut inte missa. Jag hoppas att Raymond Wigg, Dag Larsson och andra kommer att medverka välvilligt i detta.

Anförande nr 30

Landstingsrådet W i g g (mp): Fru ordförande! Som vi tidigare har konstaterat gör landstinget ett överskott på 1,2 miljarder kronor i 2006 års verksamhet, rensat från engångskostnader, vilket flera andra talare har varit inne på tidigare. Jag tycker att det är ett mycket positivt bokslut.

Vi har gjort flera olika satsningar, till exempel på kollektivtrafiken. Vi har genomfört ett trängselskatteförsök som också innebar den största kollektivtrafiksatsningen sedan tunnelbanan infördes. Det tycker jag är otroligt bra.

Kollektivtrafikresenärerna ökade med 6 procent. Det är helt lysande. Men det har inte framkommit här, utan det har varit många negativa inlägg.

Vi tog beslut om Miljö Steg 5 och avslutade Miljö Steg 4, där nästan alla mål är uppnådda – man kan eventuellt diskutera en del saker. Alla landstingets verksamheter är i dag miljöcertifierade. Det är helt unikt i Sverige och internationellt, för en så stor verksamhet.

Vi har satsat på det förebyggande arbetet och folkhälsoarbetet. Vi ska genomföra folkhälsopolicyn. Vi måste se på det som är positivt också – inte bara klaga. Detta har vi gjort i samverkan med kommunerna i den gamla organisationen. Frågan är vad som nu händer med det samarbetet och den samverkan.

Jag tänker inte upprepa allt det Håkan var inne på om jämställdhetsarbetet. Det är också något som vi har satsat hårt på och fått stort gehör för runt om och inom landstinget.

Det är klart att vi har haft problem, till exempel med pendeltågstrafiken. Som rapportör från verkligheten kan jag säga att problemen i pendeltågstrafiken fortsätter. Jag utsätts för dem varje dag, när jag åker från Järna. Jag får höra medresenärer som inte heller är så nöjda med det som gjorts hittills.

Nu är den nya majoriteten i startsträckan, så man får väl vänta och se. Jag hoppas att de nya pendeltåg som vi införde förra året kommer att ge resultat i fråga om kvalitet i resandet. Varje gång det rullar in en X60 i stället för en X1 på plattformen vid Södertälje Hamn blir jag glad, för då vet jag att jag har en lite skönare resa framför mig, i stället för att skumpa runt i någon X1:a och inte höra vare sig mina egna tankar eller eventuella medresenärer som jag pratar med.

De partiella dubbelspårerna till Nynäshamn kommer väl också så småningom att ge resultat i form av ökad kvalitet i pendeltågstrafiken.

Framför allt har vi beslutet om Citybanan – äntligen slog vi till med staten och Stockholms stad och slöt ett avtal om Citybanan. Men vad händer med det nu? Det kan man fråga sig. Nu ligger den frågan och skvalpar någonstans i Cederschiölds utredning eller i hans tiggarråk runt Mälardalen.

Vi har också haft stora problem inom sjukvården under 2006, speciellt inom akutsjukvården, där behovet har ökat lavinartat. Det stora problemet är Karolinska Universitetssjukhuset – jag kan instämna i den kritiken. Vi tappade styrning under 2006. Jag vet inte hur alliansen under ett valår skulle ha ställt sig till att hålla inne pengar och inte skjuta till pengar. Vi sköt till pengar, och vi hade en ekonomi som talde att vi sköt till pengar till Karolinska Universitetssjukhuset.

Jag kan säga att den politiska styrningen svajade under 2006. Det har nog skett också under andra majoriteter under valår. Men som jag sade: Vi hade en stark ekonomi som klarade av ökningen.

Men jag välkomnar en genomlysning av Karolinska, för en sådan är nödvändig. Det finns mycket som har skett, med många Alexanderhugg, och kanske borde man samla ihop lite tankar och funderingar om hur vi ska gå vidare med det.

Därmed vill jag yrka bifall till Miljöpartiets, Socialdemokraternas och Vänsterpartiets förslag till beslut i landstingsstyrelsen.

Anförande nr 31

Landstingsrådet **A n d e r s s o n** (c): Fru ordförande! Centerpartiet kom tillbaka till landstinget i höstas, efter att under åtta år inte ha varit med. Det kanske var tur för Stockholms läns landsting. Om jag får följa Dag Larssons exempel och göra en historisk exposé tror jag man kan se ett visst samband mellan Centerpartiets närvaro i Stockholms läns landsting och ordning och reda i ekonomi.

Nu ska vi tala om de gångna fyra åren – eller det gångna året. Det är ett faktum att Stockholms läns landsting under den perioden löste sina ekonomiska problem genom att höja skatten. Det är också ett faktum att den ekonomiska styrningen har visat allvarliga tecken på upplösning under 2006.

Bokslutet bekräftar bilden av att störst inte alltid är effektivast. De små sjukhusen klarade sig bäst, medan superkolossen Karolinska förefaller förutsägbar i endast ett avseende: sjukhusets ekonomiska resultat följer aldrig budget.

Vi måste dra slutsatser av detta. Makt och ansvar måste decentraliseras och följas åt i vårdapparaten. Vi som politiker måste skapa trovärdiga och stabila spelregler men också öka utrymmet för dem som gör jobbet att hitta de bästa och mest effektiva lösningarna.

Vi behöver också vara tydliga som politiker att det är de verkliga behoven – inte kontakterna med massmedia – som ska bestämma fördelningen av pengar.

Som miljövän och miljölandstingsråd är jag både bekymrad och förgrymmad över hur den förra majoriteten har underlåtit att göra nödvändiga reinvesteringar och sköta underhållet av kollektivtrafiken. Här finns förklaringen till att kvaliteten i kollektivtrafiken har försämrats. En enorm investeringsskuld har byggts upp, trots att underskotten i SL har galopperat. I slutändan har hårt arbetande invånare berövats hela veckor i form av missade tåg och oviss väntan på perrongen.

Fru ordförande! En genomsnittsinvånare i Stockholms län betalar, efter förra mandatperiodens stora skattehöjningar, 5 000 kronor mer i skatt per år till landstinget än för fem år sedan. Det motsvarar åtta 30-dagarskort. Det motsvarar tre rotfyllningar i tandvården. Trots den skattehöjningen upplever inte stockholmarna höjd kvalitet i vården eller kollektivtrafiken.

Socialdemokraterna har betraktat Stockholms läns invånares plånböcker som en outtömlig skattkista där man kan hämta mer pengar och ännu mer pengar när kostnaderna skenar. Men jag skulle vilja säga: Om vänstern klarade av att höja skatterna med 1:95 kronor under förra mandatperioden tror jag att vi med en bra politisk ledning på några års sikt kommer att kunna sänka skatten med åtminstone halva det beloppet – vem vet. Vi får i alla fall försöka.

Med Centerpartiet i majoriteten och med de goda kolleger som vi har inom de andra partierna kommer naturligtvis styrningen av landstinget, med decentralisering till dem som gör jobbet men också med en stark tydlighet från oss som politiker, att ges högsta prioritet.

Anförande nr 32

Landstingsrådet Dahlberg (s): Ordförande, fullmäktige! Gustav Andersson målar en väldigt svart bild av arbetet inom kollektivtrafiken. Jag skulle gärna vilja veta vilket underlag han har för det.

Det är sant att förtroendet för pendeltågstrafiken har varit vikande under mandatperioden. Men om vi ser på kollektivtrafiken i övrigt ser det faktiskt ganska bra ut. Jag undrar vilka belägg Gustav Andersson har för den svartmålning som han har ägnat sig åt en stund i talarstolen. Det skulle vara intressant att höra mer om det, Gustav.

Anförande nr 33

Landstingsrådet Andersson (c): Jag har tagit del av landstingsrevisorernas rapporter. Jag fick också just nu en uppgift från en politisk tjänsteman på trafikroteln om att SL förra året slog rekord när det gällde antalet missnöjda resenärer.

I fråga om landstingsrevisorernas rapport handlar det bland annat om att punktligheten i pendeltågstrafiken har allvarliga brister. Många upplever bristande trygghet – inte minst kvinnor kvällstid. De ekonomiska underskotten är också allvarliga.

Det är också ett faktum att vi står inför enorma investeringar. Där har inte den förra majoriteten tagit sitt ansvar.

Anförande nr 34

Landstingsrådet Dahlberg (s): Gustav Andersson! Jag har också läst revisorernas rapport. Jag tror att sakligheten i debatten skulle vinna på att man bygger under det man säger lite mer.

Revisorerna pekar på att vi har haft bekymmer med pendeltågstrafiken. Den uppfattningen delar jag. Det är allvarligt, och det måste vi jobba mer med. Hur trafiken i övrigt har utvecklats redovisar inte revisorerna, men du är väldigt snabb med att måla med stora, svarta penseldrag och döma ut hela trafikarbetet. Det stämmer inte med verkligheten, Gustav!

Sakligheten i debatten bör vi försöka hålla på. Då kan man inte beskriva verkligheten på det sätt som du har gjort, som jag tycker är felaktigt.

Anförande nr 35

Landstingsrådet **A n d e r s s o n (c)**: Min bild av verkligheten bygger på egna erfarenheter och de erfarenheter som mina vänner i olika delar av länet har.

Anförande nr 36

Landstingsrådet **W i g g (mp)**: Fru ordförande! Jag får önska Centerpartiet välkommet till landstingsfullmäktige. Gustav är alltid lika oberäknelig med sina rallarsvingar. De kommer lite till höger och vänster, uppifrån och nerifrån.

Gustav! Du pratar om galopperande underskott i SL. Undantaget engångs-avbetalningen av skulden gick SL med ett överskott på en miljon kronor under 2006. Vad är det för galopperande underskott du pratar om?

Du pratar också om underlåtenheten att investera. Ni har varit borta i åtta år. Underlåtenheten att investera i kollektivtrafiken sträcker sig långt tillbaka, genom olika majoriteter. Det har jag, som inte heller har varit med så länge i landstinget, fått lära mig. Det finns många dåliga traditioner i landstinget, och detta är en av dem. Jag önskar dig lycka till med att ändra på detta.

Anförande nr 37

Landstingsrådet **A n d e r s s o n (c)**: En sak är uppenbar: Den nya majoriteten avser att både investera i nödvändigt underhåll och arbeta för att vi ska få bättre infrastruktursatsningar också med hjälp av den nationella nivån.

Jag vill ändå passa på att ge en eloge till den förra majoriteten. I materialet kan vi läsa att arbetet med det förra miljöprogrammet, steg 4, genomfördes på ett gott sätt. Det bådär gott för fortsättningen med Miljö Steg 5, som ni på ett utmärkt sätt har arbetat fram.

Anförande nr 38

H å k a n J ö r n e h e d (v): Gustav! Jag kan förstå åsikten att man inte tycker om de höga skatterna. Det bygger du i stor utsträckning ditt resonemang på. Det är inget självändamål för Vänsterpartiet att ha höga skatter. Men vi föredrar höga skatter och en sjukvård i världsklass före låga skatter och sämre sjukvård.

När du ondgör dig över dessa fyra år och över förra året undrar jag: Varför sänkte du inte skatten nu, när du hade möjlighet? Ska man bara tycka illa om något utan att göra något åt det?

Anförande nr 39

Gunilla Roxby Cromvall (v): Ordförande, fullmäktigeledamöter! Jag kommer att prata om trafiken i mitt inlägg. SL hade ett överskott – precis som det sades i senaste debattrundan – innan man trixade till det med skulden till staten. Annars var SL:s budget i balans.

Framöver har ni en otrolig utmaning, om ni tänker sänka skatten. SL har ett reinvesteringsbehov på 1,5–2 miljarder kronor, så det ska bli intressant att se vad som händer med det.

Jag blickar tillbaka: Vad gjorde vi förra året?

Vi införde succén med den låga enhetstaxan. Det var en succé, även om det kostade pengar. Men miljön måste kosta pengar.

Vi genomförde trängselavgiftsförsöket. Vi i Vänsterpartiet har under lång tid konsekvent hävdad att biltrafiken måste minska. Fler människor måste gå över till kollektivtrafik. Det förutsätter en konsekvent och medveten politik från styrande politiker, eftersom viktiga värden står på spel.

Vi måste få ner koldioxidhalterna i Stockholm, till förmån för renare luft. Vi har oerhört giftig luft. Det har kommit många larmrapporter om det. Inte minst handlar det om våra barns hälsa. Vi får gång på gång svart på vitt på att barns hälsa påverkas negativt av dessa luftföroreningar.

Vi var pionjärer när det gällde trängselskatter. Vi fick rätt till slut, och ett försök genomfördes. 6 procent av bilisterna gick över till kollektivtrafiken. Framkomligheten i innerstaden blev bättre. Innerstadsborna jublade. De kunde prata med varandra på gatorna. De kunde andas renare luft.

Men vad händer nu med trängselavgifterna? Man ska i stället bygga mer vägar – det blir kommande års diskussion. Vi anser att man måste omfördela medel till kollektivtrafiken, precis som vi gjorde under den gångna perioden.

Vi har haft problem med punktligheten inom SL, och vi har problem också nu. Vi kommer att fortsätta att ha det – Citybanan måste byggas. Vi kör maximalt på spåren sedan år 2001, tror jag. Det är Citybanan som måste till.

Vilka var det som backade från det beslutet? Jo, det var ni i alliansen, som direkt efter valet skulle utreda och har försämrat projektet. Punktligheten fordrar att man satsar på kollektivtrafiken och alltså bygger mer spår.

Vi behöver satsa när det gäller vagnsbrist och dåligt underhåll, och därför har vi avsatt mycket pengar i budgeten för det. Vi har också satsat på förbättrad information, för det är viktigt att resenärerna får besked om att bussen, tunnelbanan eller pendeltåget kommer eller inte kommer.

Vi höjde åldersgränsen för ungdomar och införde studentrabatt, som ni i alliansen har tagit över. Det är bra, men ta steget fullt ut, för studenter behöver rabatt, precis som pensionärer behöver det, eftersom det är en svag grupp ekonomiskt!

Vi satsade pengar. Vi lånade ut till Banverket för att Nynäshamn äntligen skulle få dubbelspår, så att det går att köra mer turtätt. Nynäshamnsborna är väl de som är mest drabbade av inställda tåg.

Vi satsade också på ett handlingsprogram för att öka tillgängligheten för funktionshindrade.

Vi lyfte upp att kvinnor ofta känner sig otrygga i trafiken och att vi måste ställa större krav på kollektivtrafiken och resan till och från, så att alla kan uppleva trygghet.

Vi stöttade också den personal som är utsatt för hot och våld. Öppna spärrlinjer kan frigöra viseringspersonal, så att de i stället kan ge stöd åt resenärerna. Mer personal behövs i kollektivtrafiken, så att den är snygg och trygg.

Vi har också satsat på att allt i SL ska ske utifrån barnkonventionen, eftersom många barn och ungdomar åker med vår kollektivtrafik.

Vi satsade på påstigning bak på bussarna, i den oerhörda trängsel som finns på vissa stationer. Med det kunde vi frigöra personal som kunde bli stationsvärdar och öka tryggheten.

Kaos finns fortfarande i SL. Citybanan behövs. Trängselavgifterna behövs till kollektivtrafiken. Den satsningen gjorde vi förra mandatperioden. Den bollen vill jag att ni tar över.

Men det yrkar jag bifall till vår reservation, som vi har gemensamt med Socialdemokraterna och Miljöpartiet.

Anförande nr 40

Landstingsrådet **W e n n e r h o l m** (m): Ordförande, fullmäktigeledamöter!
Fördelning av skuld är alltid intressant. Det kan vi hålla på med.

Om man ska göra det kan man säga så här: Just nu pågår det ett arbete – jag tror att vi satt i samma lokal i går – där vi tillsammans med den av regeringen utsedda förhandlingsmannen kan påverka utvecklingen av kollektivtrafiken i vår region.

Om det inte var så att regeringen Persson en gång hade brutit upp en uppgörelse som fanns, då hade vi haft spårkapacitet i dag, så fördelning av skuld är intressant.

Sedan kan man fundera: Om det var så bra under förra perioden, varför kommer man i revisionsrapporten – och när man gör en granskning av det senaste året eller den senaste mandatperioden – fram till att det inte var någon ordning och reda? Det finns revisionsrapporter som säger att det inte fanns någon ordning och reda när det gällde punktlighet.

Fördelning av skuld är intressant. Det behövs nog en ordentlig väg för att fördela den.

Anförande nr 41

Landstingsrådet *Wallhager* (fp): Fru ordförande, ledamöter! Vi ska i dag summera 2006, det år som vi lämnar bakom oss. Det är kanske lätt att det i en sådan debatt blir ett ekonomiskt fokus. Men jag tycker att det är oerhört viktigt att vi också tänker till i fråga om all den personal som jobbar inom vården och också ger dem en eloge för det fantastiska arbete som de har gjort.

Vi bör också sätta patienten i fokus. Det är som politiker lätt att ta de orden i sin mun. Men det är inte alltid man sätter kraft bakom orden.

Jag har suttit en stund och lyssnat till debatten. Ibland kan man undra om det är samma planet som vi kommer från, vi som står i de olika talarstolarna, för det är ganska skilda verklighetsuppfattningar.

De som har haft avgörandet i sin hand har ändå uppfattat verkligheten så att de inte har velat ha kvar den gamla majoriteten utan har gett alliansen förtroende att förändra landstinget. Det har de gjort utifrån att de inte har varit nöjda med de gångna åren.

Vi har ett bokslut framför oss som visar på ett resultat på minus 2 149 miljoner kronor. Det är en ofantlig summa pengar. Så är det trots att man har haft den högsta skattehöjningen under en mandatperiod med nästan 2 kronor. Precis som flera talare har påtalat tidigare har det inbringat 7 miljarder kronor per år till landstingets ekonomi.

Den gamla majoriteten valde att utnyttja sin fria dragningsrätt till invånarnas skattepengar genom att höja skatten genom två att-satser. Tyvärr valde man inte att hantera det förtroende man fick under den gångna mandatperioden genom att genomdriva de kraftfulla förändringar i både organisation och struktur som landstinget faktiskt behöver.

Jag vill göra några reflexioner över några enstaka fakta i rapporten. Jag kan inte låta bli att reflektera över Karolinska Universitetssjukhuset. Sjukhuset har i bokslutet per den 31 december 2006 ett underskott på 191 miljoner kronor, och produktivitetens utvecklingen var noll. Vi ser helt klart en annan utveckling för de mindre sjukhusen.

Sammanläggningen av Huddingesidan och Solnasidan medförde ett borttagande av minst 150 vårdplatser, och resultatet av det har många av oss varit involverade i från årsskiftet. Men framför allt har det drabbat patienterna, när planerade operationer inte har kunnat genomföras eller när personalen på våra sjukhus akutmottagningar har fått – ursäkta uttrycket – jobba häcken av sig.

Det har också varit patienter som har fått stå i kö inom thoraxkirurgin och inom cancersjukvården. Det är inte acceptabelt. Vi får inte ha en sjukvårdsutveckling i Stockholms läns landsting som går dithän att vi ställer patienterna i kö och åsamkar dem stora lidanden i stället för att ta hand om patienterna på ett bra sätt.

Jag kan inte låta bli att citera några meningar i revisionsberättelsen för 2006. Revisorerna skriver: "Den samlade styrningen av verksamhet och ekonomi under 2006 bedöms som *ej helt acceptabel*." Det låter inte riktigt så när man lyssnar på dem som har talat från den andra talarstolen under förmiddagen. "Den ekonomiska beslutsprocessen har påtagligt försämrats under 2006 jämfört med tidigare år", skriver man också. Det är kraftfulla ord från revisorerna, och de pekar på det som endast Raymond Wigg har påtalat, att man tappade taget i sjukvården, framför allt när det gällde det stora universitetssjukhuset.

Vi i alliansen har i budgeten och även på andra sätt påtalat de tre övergripande mål som vi har för 2007. Som ni säkert vet handlar det om ökad tillgänglighet till vården, bättre tillförlitlighet i trafiken och en budget i balans.

Ett av de stora arbeten som just har påbörjats är den genomlysning av Karolinska Universitetssjukhuset som vi ska genomföra. Den måste påvisa hur sjukhuset ska få en ekonomi i balans. Den måste påvisa hur medarbetarna ska kunna gå hem kl. 17 eller när passet är slut och vara stolta över sitt arbete. Den måste påvisa hur vi ska ta hand om våra patienter så att de inte står i kö. Den måste också påvisa hur Karolinska Universitetssjukhuset ska kunna bli ett av de bästa universitetssjukhusen i Europa och kanske också i världen.

Bifall till alliansens förslag!

Anförande nr 42

Landstingsrådet Larsson (s): Det är två talarstolar och delvis två verkligheter som möter varandra. Det hoppas jag att eventuella lyssnare förstår.

När jag lyssnar på Maria Wallhagers intressanta inlägg väcker det några frågor hos mig som jag gärna skulle vilja få en reflexion över från Marias sida.

Hon pratar om det stora underskottet. Då vill jag gärna höra Marias reaktion på det revisorerna kritiserar i fråga om pensionskostnaden. Där är revisorerna kritiska till att man inte följer SKL:s rekommendationer om ränteberäkningar och livslängdsantaganden. Det vore intressant att få en kommentar till det.

Det andra gäller ett tydliggörande: Hur mycket "överskatt" tycker Maria att vi tar ut? Hur mycket pengar för mycket går det egentligen till sjukvården och kollektivtrafiken? Borde då inte Maria föreslå en skattesänkning på en gång, eftersom vi tydligen lyfter för mycket skatter till sjukvård och kollektivtrafik här i länet?

Anförande nr 43

Landstingsrådet **Wigg** (mp): Fru ordförande, fullmäktige, åhörare, Maria! Du pratar om underskottet, som även jag sade var oroande, och jag erkände också att vi inte riktigt hade styrning, och det står jag för. Men jag sade dessutom att vi hade en ekonomi som tålde att vi sköt till pengar under 2006.

Men vad händer nu med styrningen av Karolinska Universitetssjukhuset, när man trots flera ägartillskott har ett budgeterat underskott på 170 miljoner kronor? Det bäddar inte för en ekonomi och budget i balans.

Anförande nr 44

Landstingsrådet **Wallhager** (fp): Fru ordförande! Jag får nog ändra mitt tidigare ställningstagande, där jag sade att det fanns två olika världsbilder, för jag tror att det just nu finns tre eller kanske fyra. Det är alliansens, Dag Larssons och Raymond Wiggs.

På Dag Larssons direkta fråga kring revisorerna väljer jag att läsa upp det revisorerna faktiskt har skrivit i sin revisionsberättelse och granskningsrapport för 2006: "Vi tillstyrker att ansvarsfrihet beviljas ... Vi tillstyrker att landstingets sammanställda årsredovisning fastställs."

I en kris kan man välja att höja skatten och inte göra strukturförändringar. Vi befinner oss i en situation där vi måste ta hand om det ni har lämnat efter er och förhålla oss till det. Vi har som uttalat mål att försöka sänka skatten, i den mån vi kan förändra verksamheten så att det inte går åt lika mycket skattemedel för att driva den verksamhet som Stockholms läns invånare är förtjänta av.

Men man ska inte bara höja skatten, utnyttja sin fria dragningsrätt, utan att samtidigt försöka förändra och effektivisera. Det är vårt svar.

Anförande nr 45

Landstingsrådet L a r s s o n (s): Jag måste säga att jag är väldigt glad över att revisorerna tillstyrker ansvarsfrihet. Det har förekommit tillfällen då de inte har gjort det, så det tycker jag är positivt.

Men revisorerna tycker inte att detta med pensionerna är förenligt med god sed. Det finns ganska allvarliga argument. Ni väljer att ta hela pensionskostnaden på ett enda år, och det gör ni av särskilda skäl, för att överdriva de ekonomiska problem som landstinget har.

Samtidigt som ni överdriver de ekonomiska problem som landstinget har säger ni att vi tar ut onödigt mycket i skatt. Det får jag inte att gå ihop.

Anförande nr 46

Landstingsrådet W a l l h a g e r (fp): Fru ordförande! Det är nog mycket som Dag Larsson inte får att gå ihop. Tar man ut en högre skatt av invånarna, då har man en skyldighet att också försöka effektivisera och ha en ekonomisk styrning som inte leder till om inte en anmärkning så ett påpekande från revisorerna. Ni har släppt kontrollen under 2006 – även du måste erkänna det.

Ni valde att hänvisa till att det var valår och att det var därför ni inte gjorde erforderliga förändringar efter er skattechöjning, precis som Raymond Wigg påpekade – åtminstone han har tagit ansvar för det. Man kan inte låta landstingets ekonomi bara löpa vidare utan att ta tag med hårdhandskarna när så behövs, Dag Larsson.

Ni valde att höja skatten, men ni valde också att inte göra några strukturella förändringar, vilket faktiskt krävs.

Anförande nr 47

T h o m a s M a g n u s s o n (v): Herr ordförande, fullmäktigeledamöter! Man kan väl konstatera att debatten hittills har visat på att revisorernas ställningstagande har haft stor betydelse. För varje inlägg som har kommit i debatten kan man väl konstatera att spänningen stiger inför nästa dagordningspunkt, när vi får höra revisorernas egna ställningstaganden och anföranden.

Man kan också notera att revisorerna har ett antal olika kommentarer. Det är då intressant att se vad den nuvarande borgerliga majoriteten väljer att fokusera på och vad vi som för närvarande befinner oss i opposition fokuserar på.

Majoriteten fokuserar på att styrningen 2006 har försämrats. Det är rätt, om man läser innantill. Man kan fundera på vad det beror på. Jag uppfattar att det finns åtminstone två grundfaktorer.

Den ena är att verksamheten är svårstyrd och i olika skeden faktiskt är mer svårstyrd än vid andra tider. En sådan tid är när det är valår. Det är ingen tvekan om att de olika verksamheterna drar varje valår. Ute i verksamheterna är man dessutom ivrigt påhejad att inte hålla sina budgetar, eftersom det finns en opposition som säger att det kan rättas till efter valet.

Jag tror att det är viktigt att i stället fokusera på det som revisorerna pekar på som de jämförelsestörande posterna. Som har sagts i debatten: Resultatet för 2006 är positivt, om man inte räknar med dem.

I stället pekar revisorerna ganska tydligt på att ränteberäkningar och livslängdsantaganden inte följer givna rekommendationer från SKL och att detta försvårar jämförbarheten och inte är i överensstämmelse med god sed. Det gäller också omstruktureringskostnader där beslut är tagna men inte verkställda i sådan omfattning att man hela beloppet bör påföras 2006 års resultat. Revisorernas bedömning är att redovisningen inte blir rättvisande. Det handlar också om regleringen av SL-ersättningen till SJ.

Sammantaget konstaterar revisorerna att detta inte är helt förenligt med god kommunal redovisningssed. Det kan man, Stig Nyman, välja att ta till sig eller inte ta till sig. Man kan ha olika uppfattningar, men jag tror att du precis som alla andra kan läsa innantill, och utifrån det behöver man agera.

Det är nog ett medvetet politiskt val från den tillträdande majoriteten att påföra den gamla majoriteten ett antal poster som faktiskt leder till att segraren i det senaste valet skriver historien om att det gick sämre än vad det faktiskt gjorde. Som det har konstaterats i debatten finns det även andra bilder, som är ganska tydliga om hur det har gått under den här mandatperioden.

Jag har haft möjlighet att följa landstinget under två mandatperioder. Jag har haft möjlighet att jämföra mandatperioden 1998–2002 med mandatperioden 2002–2006. Vi kan väl konstatera att det är en himmelsvid skillnad mellan vad som hände under de två mandatperioderna när det gällde styrning, kontroll och ekonomi i balans. Man behöver inte ens behärska de mest elementära räknesätten för att förstå att det är på det sättet.

Jag kan inte heller låta bli att förundras över skattediskussionen. Skatten ska tydligen diskuteras utan att man diskuterar innehållet, vägvalen som man gör när man bestämmer skattesatsen. Jag kan förstå att man har ett annat synsätt på vilken skattesats som ska tas ut. Men då förstår jag inte varför man inte rättar till det när man får möjlighet. Man bara säger att man vill ha lägre skatt och ondgör sig över att den tidigare majoriteten har haft för hög skatt.

Jag tror att det är viktigare att fundera över hur mycket skatt man ska ta ut och vad den ska användas till och göra de rätta vägvalen. I den diskussionen måste man också konstatera att det är viktigt att ta fram olika frågor: Vad är det som är kostnadsdrivande? Vad är det som gör att vi inte får kontroll

över ekonomin? Oavsett majoritet finns det nog mycket att göra. Om det krävs goda krafter för att få ordning, styrning och kontroll, då tror jag att oppositionen definitivt är med på det, men se då till att vi för en bra och saklig diskussion.

Jag yrkar bifall till den reservation i landstingsstyrelsen som Vänsterpartiet har tillsammans med Socialdemokraterna och Miljöpartiet.

Anförande nr 48

Landstingsrådet L a r s s o n (s): Det har varit en ganska lång men förvisso intressant debatt. Det är några saker som jag funderar på. I verkligheten går landstinget med överskott, men man väljer att lägga in en massa engångskostnader på ett sätt som jag tycker är mycket tveksamt, och så förvandlar man överskottet till ett gigantiskt underskott.

Varför väljer man att hantera frågan på det sättet? Det finns ett antal olika svar man kan komma fram till att det kan bero på. Det kan självfallet bero på att man försöker svartmåla den gamla majoriteten så mycket man kan, säga att det var mycket sämre än fallet var i själva verket.

En annan förklaring till att man väljer att hantera ekonomin på det här sättet – det vore intressant att få reaktioner på det – är att man väljer att konstruera och flyttar engångskostnader och lägger dem på ett enda år, vilket är mycket tveksamt, för att konstruera ett utrymme för en ofinansierad skattesänkning de kommande åren. Jag vill gärna höra om det är så ni har tänkt hantera situationen, att helt enkelt fejka ett överskott som möjliggör en skattesänkning som på längre sikt är ofinansierad.

Det finns en annan fråga som man ställer sig. Om man utgår från att det faktiskt är 2 miljarder kronor i underskott, vilket jag kraftigt bestrider, då ska man enligt kommunallagen balansera det underskottet under kommande år, om man inte har synnerliga skäl. Då skulle jag gärna vilja höra finanslandstingsrådet redogöra för vilka dessa synnerliga skäl är, eftersom jag vågar påstå att det är ett konstruerat underskott.

Sjukvården vill jag också säga något om, eftersom jag håller på med de frågorna också. I diskussionen och debatten kring sjukvårdsfrågorna har det förekommit inslag som gäller hur man ska se på dem och hur de utvecklas.

Jag tror att man ska vara noga med att tala om att världen är vare sig svart eller vit när det handlar om sjukvårdsfrågor. Det finns sådant som är väldigt bra i sjukvården, och det finns sådant som är oerhörda bekymmer. Det tror jag att vi alla i salen kan vara överens om. Om det är någon som tycker att allt är perfekt i sjukvården i vårt län kan den räcka upp handen, men jag tror inte att det finns någon i landstingsfullmäktige eller bland medborgarna som kan säga det, för det finns problem, där man inte uppnår tillräckligt mycket och där man inte ger tillräckligt service.

Men när detta är sagt måste jag ändå säga: När vi kan mäta att förtroendet för sjukvården i vårt län var 50 procent år 2002 och är 62 procent i dag och när vi kan se att människors nöjdhet med tillgängligheten i närsjukvården har stigit från 47 procent när Birgitta Rydberg var ansvarig för närsjukvården till 68 procent i dag, då är det något som har skett. Den positiva utvecklingen har skett trots att vår majoritet hade den svåra och otacksamma uppgiften att få ordning på landstingets ekonomi. I en mycket svår situation har medborgarnas nöjdhet med sjukvården i vårt län trots allt stigit kraftigt.

Anförande nr 49

Landstingsrådet Heister (m): Jag har lyssnat till debatten en lång stund. I den här debatten är det ju så, vilket redan påpekats, att bilderna skiftar beroende på vilken utgångspunkt man har.

Vi i den nya majoriteten, i alliansen, har försökt att ha verkligheten som utgångspunkt. Vi har ställt oss frågorna: hur är det i sjukvården, hur fungerar kollektivtrafiken och framför allt hurdan är ekonomin? I slutändan är det ju landstingets ekonomiska styrka som avgör om vi klarar av våra välfärdsåtaganden eller inte.

Trots att ni har höjt skatten med nästan 2 kronor och fått 7 miljarder mer till verksamheterna har landstinget stora problem med ekonomin. Detta visar sig i det faktum att vi inte har tillräckliga resurser för att kunna klara av våra åtaganden.

Tack vare er skattehöjning på 1 krona och 95 öre så har tillväxten i vårt län varit lägre än den varit i länen i övriga i Sverige under tidigare år. Under förra året hade vi inte högre tillväxt än landet i genomsnitt. Detta visar att storstadsregionen har varit hämmad av den situation som råder.

Dag Larsson försöker få engångskostnaderna att framstå som "inte verkliga kostnader", som om de inte skulle vara verksamhetskostnader, men det är klart att de är.

Självklart är resultatet från 2006 ett underskott. Det konstaterar revisorerna också när de tillstyrker årsredovisningen. Dag Larsson säger att vi försöker tricksa med siffrorna. Revisorerna säger att vi öppet och tydligt redovisat hur vi har gjort när det gäller de jämförelsestörande posterna. Till grund ligger dessutom beslut av fullmäktige 2006. Tydligare än så kan det ju inte vara!

Vi vet också att det inte handlar om att det finns svart eller vitt i detta, Dag Larsson och Socialdemokraterna, det är ju så att man gör bedömningar. Våra tjänstemän bedömer att detta står i överensstämmelse med god redovisningssed och man åberopar dessutom försiktighetsprincipen.

Vi måste också jämföra vår verksamhet med andra landstings. Vi har inte bara förvaltningsdriven verksamhet utan även bolag. Det gör att vi utifrån försiktighetsprincipen har hamnat på 2 procent i stället för den rekommendation som SKL har, som det inte finns några underlag för, som är 2,5 procent. Det är utgångspunkten för vårt resonemang.

När det gäller omstruktureringskostnaderna är det på motsvarande sätt så att vi i ett rekvisit inte fullt ut har gjort revisorerna nöjda och det gäller informationen. Men likväl är det så när man talar om revision att man måste studera helheten. Och då anser vi och våra tjänstemän att detta står i enlighet med god redovisningssed.

Detta visar att det inte finns svart och vitt i de här frågorna utan att det görs en bedömning i varje givet läge. Den bedömning som vi gör är att detta är förenligt med god redovisningssed. Revisorerna konstaterar något annat men tillstyrker årsredovisningen, och för mig är detta det viktigaste.

Anförande nr 50

Thomas Magnusson (v): Chris Heister, när det gäller synsättet på frågan huruvida man följer god kommunal redovisningssed eller inte så är jag nog benägen att tro att revisorernas bedömning väger tyngre än din av det enkla skälet att det är deras uppdrag att granska dig och alla oss andra och ta ställning till om vi följer denna sed eller inte. Jag tycker att deras text talar för sig själv.

Jag kan inte låta bli att kommentera ditt påstående om att den tidigare majoriteten inte hade ordning på ekonomin trots den skattehöjning som genomfördes under förra mandatperioden. Jag tror att den som var med och följde mandatperioden 1998–2002 och tillhör ett borgerligt parti ska tala med något mindre ord i den frågan, för den mandatperioden förskräcker.

Anförande nr 51

Landstingsrådet Larsson (s): Jag tror att finanslandstingsrådet tänker försöka slå två flugor i en smäll genom att replikera på oss båda – vi får se om hon lyckas.

Det är två saker som jag tycker det vore intressant att få en kommentar till. Chris Heister säger att allt följer god sed och allt är så jättebra. Om vi tar frågan om omstruktureringskostnaderna, som är stora och som läggs på 2006 års bokslut på ett mycket märkligt sätt, har revisorerna till och med haft sakkunniga från Öhrlings till hjälp. De säger så här: min bedömning är att aktuell omstrukturering ska redovisas först under 2007. En redovisning av omstruktureringskostnaderna 2006 innebär att resultatet inte blir rättvisande.

Det andra som jag gärna vill ha en kommentar till, Chris, är huruvida revisorerna har rekommenderat dig att ta SJ-kostnaden på 2006 års bokslut eller inte.

Anförande nr 52

Landstingsrådet Heister (m): Till skillnad från Dag Larsson och Thomas Magnusson kan jag säga att jag har svarat på de frågor som gäller hanteringen av de jämförelsestörande posterna.

Jag kan förstå att den tidigare majoriteten vill gå till attack mot den nuvarande majoriteten när det gäller bokslutet och när det gäller årsredovisningen för att skyla över att själv man inte har haft en helt acceptabel styrning av sin egen verksamhet. Jag kan förstå det. Jag har redovisat den grund vi har haft, det ligger ett fullmäktigebeslut till grund för detta och jag har också redovisat för tjänstemännen hur man har resonerat kring detta och den försiktighetsprincip som vi har använt oss av. Jag konstaterar att revisorerna har haft synpunkter på det men att de tillstyrker årsredovisningen, och med det är jag nöjd.

Vad Dag Larsson inte borde vara är nöjd med sin styrning, men det kommenterar han inte alls. Jag tror att det handlar om att ni vill skyla över detta, skyla över att det finns problem inom vården, skyla över att det finns problem inom kollektivtrafiken och skyla över att ni tappade kontrollen. Jag ger en eloge till Raymond Wigg som ändå erkänner att den politiska styrningen svajade.

Anförande nr 53

Landstingsrådet Larsson (s): På två fullmäktigemöten i rad har Chris Heister sagt att revisorerna sagt att man ska ta kostnaderna för avtalet med SJ på 2006 års bokslut. Det är inte sant. Det finns ingen sådan rekommendation från revisorerna. Det är därför som Chris Heister vägrar att svara på min fråga nyss.

Anförande nr 54

Landstingsrådet Heister (m): Dag Larsson ägnar sig åter en gång till att gå till attack för att skyla över sin bristande kontroll under förra året.

Jag har redogjort för vad vi har gjort när det gäller SL och avtalet med SJ. Till grund för detta ligger ett resonemang och en rekommendation från den revisor som SL har om hur man kan hantera detta. Vi tycker att det var klokt och vi har handlat utifrån den utgångspunkten därför att det är tillgångar som vi i stor utsträckning ännu inte har. Då gör man på det här viset. Detta har landstingets revisorer inte heller haft någon synpunkt på.

Anförande nr 55

Thomas Magnusson (v): Tänk, om det vore sant, det som Chris Heister säger, nämligen att vi försöker skylla över det som hände 2006!

Sanningen är ju den att ekonomin år 2006 visade ett positivt resultat. Det som i stället sker är att den nuvarande majoriteten vill skylla över detta faktum och i stället försöker påvisa att historien om 2006 slutade med ett underskott fastän verkligheten var en annan.

Detta tycker jag handlar om att skylla över och att försöka visa något annat. Även om det inte ger skäl till att inte bevilja ansvarsfrihet så visar revisorernas skrivning med all önskvärd tydlighet att detta är tvivelaktigt utifrån god kommunal redovisningssed.

Anförande nr 56

Landstingsrådet Dahlberg (s): Ordförande, fullmäktige! Jag tänkte försöka bidra till beskrivningen av hur kollektivtrafiken har fungerat under det gångna året med några funderingar och kommentarer och på det viset försöka ge fullmäktige en bra bild av vad som har pågått.

Inledningsvis kan jag notera att SL är ett aktiebolag och att hela styrelsen har ett ansvar för verksamheten. Här har vi inte samma typ av partipolitisk uppdelning enligt aktiebolagslagstiftningen. Det är viktigt att notera att hela styrelsen har ett ansvar, hela styrelsen får ta del av den kritik som revisorerna har riktat. Det är allvarlig kritik och det är viktigt att vi som ingår i den nya styrelsen tar fasta på detta och förbättrar styrning och ledning och ser till att vi lever upp till de krav som landstingsfullmäktige och medborgarna i Stockholms län har rätt att ställa. Punktligheten, som revisorerna i stor utsträckning tar fasta på, är viktig och ska vara en högt prioriterad fråga i styrelsens arbete.

Jag kan konstatera när det gäller utvecklingen av trafiken och resenärernas upplevelser av den att det är en ganska stabil utveckling som har varit långsamt uppåtgående. För hela SL-trafiken kan man konstatera att från de 59 procent som hösten 2001 var nöjda med SL-trafiken ökade siffrorna till 61 procent 2002, till 64 procent 2003, till 66 procent 2004, till 64 procent 2005 och 64 procent 2006.

Det var en stabil utveckling, långsamt uppåtgående och jag tror att vi i den nya styrelsen ska kunna medverka till ytterligare ökning av resenärernas nöjdhet.

Tittar vi sedan på de olika trafikslagen kan vi konstatera att pendeltågstrafiken har stora bekymmer. Det är också något som revisorerna skjuter in sig på, men om vi studerar de övriga trafikslagen kan vi konstatera att vi har haft en mycket bra utveckling. Busstrafiken hade under 2005 den högsta resenärnöjdheten man har haft sedan mätningarna påbörjades. Man låg på 72 procent. Till exempel beträffande lokaltågen i SL-trafiken var 81 procent av resenärerna nöjda hösten 2004.

Som sagt är det en väl fungerande trafik på många håll men den behöver förbättras naturligtvis ytterligare och framför allt behöver pendeltågstrafiken förbättras.

Jag kan ändå konstatera att revisorerna riktar kritik mot de 36 procenten under hösten 2006 i pendeltågstrafiken. Den siffran är ändå en bit bättre än de 29 procent som noterades under 2000 och som var den absolut bästa siffra som pendeltågen har haft. Det är allvarligt, det är inte bra, men det har varit mycket sämre. På den punkten har vi i alla partier här i fullmäktige ett ansvar för att ta kritiken på allvar och fortsätta att jobba med problemen.

Eftersom Gustav Andersson hade en betydligt mer negativ bild av resenärernas upplevelse av trafiken har jag faktiskt ordnat fram några av de senaste rapporterna av resenärernas syn på den upplevda kvaliteten. Jag ska lämna över dem till honom. För tillfället är han inte här i lokalen, men jag vill gärna ha det taget till protokollet att Gustav Andersson ska få ytterligare information om hur trafiken har fungerat.

När det gäller ekonomin så kan man också konstatera att vi har ett positivt resultat i SL – plus 4 miljoner före bokslutsdispositionen – som jag inte tänker kommentera ytterligare och som avser SJ-avtalet. Vi kan konstatera att det har varit en stabil ekonomisk situation i SL-trafiken.

Om man går igenom årsredovisningen och andra handlingar så kan vi se att av de 36 uppdrag som SL har haft så är 21 genomförda, 11 är pågående. Det är fyra som inte är genomförda, tre av dem avser arbetet i regionstyrelserna, en avser projektet biogasbåtar som hanteras i annan verksamhet, inom Waxholmsbolaget.

Med detta kan jag konstatera att SL-styrelsen har levererat i stort sett det som fullmäktige har begärt. Det är inget kaos i SL, vi har problem med pendeltågen och det måste vi jobba aktivt med. Men vi kan konstatera att 2006 innebar en historisk ökning av antalet resenärer i kollektivtrafiken. Med den beskrivningen vill jag tacka för mig.

Anförande nr 57

Peter Kockum (m): Herr ordförande!, ledamöter! Oppositionen tar munnen full när genom att tala om tricksande och att saker och ting inte följer god redovisningssed. Man gör det i princip i varje anförande. Herr Dahlberg gjorde inte det, men han begränsade sitt inlägg till SL.

Oppositionen har lagt en gemensam reservation till landstingsstyrelsen. I den har man redovisat ett överskott på 247 miljoner. Jag vill begränsa mig till det som gäller SL. I det fallet är det så att en nedskrivning har gjorts på 954 miljoner, alltså betydligt mer än vad som motsvarar de 247 miljonerna.

I bokföringen ska man ha tillgångar och skulder i balans, och om en del tillgångar inte längre finns kvar eftersom de är utrangerade, kasserade eller skrotade då kan man inte sätta ett värde på de tillgångarna. I det läget måste man skriva ned värdet.

Detta är, bästa opposition, god redovisningssed. Att göra som ni gör, är tricksande. Om ni skulle agera i enlighet med god redovisningssed så skulle ni också skriva ned de 954 miljonerna och redovisa ett underskott.

Anförande nr 58

Landstingsrådet **Larsson (s)**: Jag tycker att det är intressant när moderater går upp i talarstolen och försöker argumentera kring sitt tricksande kring underskottet. Eftersom Peter tyckte att det var kull att prata om detta så kanske han kan svara på den fråga som Chris inte ville svara på. Det är nämligen så att kommunallagen säger att underskott måste återställas om man inte har synnerliga skäl. Om man nu tror på er version av sanningen så går det här landstinget med två miljarder kronor i underskott och då kanske Peter har lust att berätta för fullmäktige vilka de synnerliga skälen är.

Anförande nr 59

Peter **Kockum (m)**: Jag behöver kanske inte läsa upp vad som står i ärendet på sidan 4 längst ned. Det är bara att läsa innantill de motiv som finns till att man redovisar synnerliga skäl.

Anförande nr 60

Landstingsrådet **Larsson (s)**: Med den argumentationstekniken kan jag bara konstatera att kommunallagen borde skärpas.

Anförande nr 61

Åke **Askén (mp)**: Ordförande! Jag tror att den här diskussionen upplevs som oklar och förvirrande av dem som lyssnar. Jag ska därför försöka att kortfattat förklara vad det hela handlar om.

Den förra majoriteten – s, v och mp – efterlämnade ett överskott jämfört med budget på nära 1,2 miljarder. Sedan har den tillträdande majoriteten gjort om bokslutet, så att säga, genom att belasta det med 3,3 miljarder kronor, pengar som landstinget absolut inte har betalat.

Om vi som tillträdde majoriteten efter valet 2002 skulle ha gjort likadant med resultatet som de borgerliga partierna då lämnade efter sig, som då sades vara 9 miljarder i underskott, så skulle vi ha lagt på 3 miljarder och då hade underskottet varit uppe i nästan 13 miljarder. Det lät på Gustav Andersson som om han tyckte att det var bra att Centern inte varit representerat i landstinget under några år. Det var nog väldigt bra att ni inte var representerade här då och blivit indragna i den där härvan.

De här pengarna måste ändå betalas, så det är ingen stor poäng. Den enda poäng som finns är svartmålningspoängen, och jag tror inte att den kommer att gå hem.

En intressant fråga är om man kan göra på det här sättet över huvud taget, alltså belasta ett år med 3,3 miljarder och säga att det gick så dåligt trots att pengarna inte har betalats ut.

Jag ringde Skatteverket och frågade om det är möjligt att dra av redan i nästa deklaration för utgifter som man ännu inte har haft. Det blev iskyla i luren, och jag anade vatten och bröd och nästan Kumlabunkern. Det kunde man naturligtvis inte göra. Kvinnan på Skatteverket trodde nog att jag var en privatperson. Jag förklarade att det handlade om ett företag. Då är det annorlunda, men det gäller att man har en intäkt att dra av det här mot i så fall och det finns det ju inte i detta fall.

Sedan frågade informatören hur stort belopp det rörde sig om. Det är nästan en miljard, svarade jag. Ja, då får vi nog återkomma, blev reaktionen. Sedan återkom de och sade att de faktiskt inte kunde ta ställning riktigt i den här frågan. Detta visar att det är en viss skillnad mellan små företag och stora företag i olika avseenden.

Kanske några av er kommer ihåg att vi på förra landstingsmötet talade SL och skulden till SJ, och vad som egentligen är landstingets skuld om vi ska vara noga. Nu vet majoriteten naturligtvis vad det handlar om men har inte nämnt det. Det handlar om att någon har tagit reda på att exakt 96 miljoner kronor ytterligare ska betalas till SJ men inte redovisas här. Vem ska betala de 96 miljonerna, Chris Heister? Är det SL eller landstinget? Om det är SL så läggs det ytterligare ett besparingskrav på SL förutom de hundra miljoner som nämndes tidigare. Jag vill gärna ha svar på den frågan.

Anförande nr 62

Landstingsrådet N y m a n (kd): Det är alltid intressant med debatter i den här salen, men jag förstår inte varför det blir det när vi har så konkreta handlingar som underlag, vilket vi inte alltid har. Vi har bokslut och revisionsberättelse, men här byggs huvuddelen av debatten på antaganden.

Vi uppmanades av Thomas Magnusson att läsa innantill och förhålla oss till det. Då ska vi läsa innantill. Det som kallas för tricksande beskriver revisorerna i revisionsberättelsen så här: dessa poster är öppet och tydligt redovisade. Det är väl inget tricksande. Det är öppet och tydligt redovisat.

Det står att det enligt deras och de sakkunnigas bedömning inte i alla delar i överensstämmelse med god redovisningssed – inte i alla delar – men till vissa delar, och vi förhåller oss till det som faktiskt står.

Jag håller med Chris. Varför drar man sig undan en seriös diskussion om påståenden som till exempel att de ökande kostnaderna måste bättre bemästras och den samlade styrningen av verksamhet och ekonomi under 2006 bedöms som ej helt acceptabel. Ni har upprepat gång på gång under de gångna åren att allt är under kontroll, att ni har styrningen under kontroll, att ni kan styra det här mycket bättre än någon annan som har haft förtroendet i gångna tider.

Den saken står också här, men det vore värt en kommentar. Raymond Wigg var i närheten av att säga att det är lite bekymmersamt att det är på det här sättet. Men de som har haft det yttersta ansvaret, det riktigt tunga ansvaret för landstingsstyrelsens ledning under det år som har gått säger inte det. Jag undrar naturligtvis lite över det.

Ni måst naturligtvis upprepa detta med perioden efter 1998 års val. Det är ett härligt mantra, förstår jag. Mår ni bra av att upprepa detta år efter år, så väl bekomme! Möjligen är det en folkhälsoinsats att ni får uttrycka detta gång efter gång men det saknar all betydelse i den debatt som pågår nu.

Däremot skulle det vara värdefullt för debatten, för demokratin och för åhörarna här i salen och annorstädes om det hade funnits en enda kommentar också från Socialdemokraterna om hur det var med styrningen. Har revisorerna rätt på den punkten eller har de fel? Gör de rätt bedömning eller gör ni rätt bedömning? Den bild ni har försökt skapa under den här debatten är ju att det inte finns något övrigt att önska, att allt är i det närmaste idealiskt. Visserligen är det lite problem med pendeltägen men i övrigt är allt idealt.

Det duger inte när man ska ta ansvar för åtminstone tio månaders verksamhet under 2006 att helt springa förbi det som revisorerna också säger om den faktiska yttersta ledningen av landstinget under de tio första månaderna förra året. En liten kommentar till det tror jag att det finns utrymme för.

Anförande nr 63

Thomas Magnusson (v): Tack, Stig, för att du faktiskt kan läsa innantill, jag blev lite orolig för det tidigare. Det är faktiskt som du säger, nämligen att det finns ett antal skrivningar som visar att revisorerna inte helt delar den här redovisningen, men det har ingenting att göra med att det skulle vara dolda siffror eller något liknande. Det har aldrig någon hävdad. Det är öppet redovisat precis som du läser innantill.

Problemet är att även när det är öppet redovisat ger det ingen riktigt bra bild av resultatet 2006. Det är det som den goda redovisningsleden handlar om, man ska redovisa så att man kan jämföra med andra, man ska redovisa så att det tydligt framgår på vilket sätt året har slutat. Och situationen är den att året slutade med ett överskott, men ni väljer att lägga på några kostnader så att det blir ett underskott i stället.

Anförande nr 64

Landstingsrådet N y m a n (kd): Ja, vi väljer, och det gör varje majoritet. Man väljer att formulera sina förslag till beslut alldeles själv. I det här fallet omges förutsättningarna för beslutet av lagar och regler som talar om hur det bör vara. Att vi på någon punkt, som det står i revisionsberättelsen, inte är överens med revisorerna om bedömningen av vad som är god revisions-
sed och inte må så vara. Jag vet att jag hade en annan mening än revisorer-
na om vissa andra slutsatser också när vi gjorde bokslut för 2002.

Det kan inte göras tydligare än i den här årsredovisningen. Vi kallar det för jämförelsestörande delar av redovisningen. Därmed är det klart utsagt och alldeles uppenbart. Ingen har motsagt det som är jämförelsebart.

Jag tillstod också i mitt första inlägg att man har klarat driften med inkomsterna men man har inte klarat andra väsentliga delar. Jag kan berätta att frågan om SL och SJ-kostnaderna har varit uppe till debatt förut men någon gång måste man våga ta sin själ i näven i fixa till det här.

Anförande nr 65

T h o m a s M a g n u s s o n (v): Tack igen, Stig, för att du faktiskt erkänner att ni väljer. Det är ju precis det som hela debatten har handlat om. Ni väljer att fokusera några saker och vi väljer att betona andra saker som ni väljer att inte titta på. Det är just det som debatten handlar om, alltså inte följa de rekommendationer som SKL ger. Om ni hade gjort det så hade vi inte fört den här debatten i dag.

Anförande nr 66

Landstingsrådet L a r s s o n (s): Nej, jag har inte så mycket att anföra såvitt gäller revisorernas bedömning av förra årets verksamhet. Jag tror att de gör riktiga och rimliga ställningstaganden och bedömningar. Det är den hållning jag har. Det finns saker och ting som man absolut bör följa upp och arbeta bättre med i framtiden.

Samtidigt, Stig, säger du att du är stolt över att delar av det bokslut som ni presenterar för fullmäktige följer god redovisningssed – delar av. Det gör mig riktigt beklämd. Du säger att delar av det som ni lägger fram i årsbokslutet följer god redovisningssed. Därför frågar jag dig: Vilka av de 600 miljonerna till omstruktureringskostnader var kostnader som var upplupna per den 31 december 2006 som var bokslutsdagen? Vilka av kostnaderna hade i verkligheten fallit ut? Det skulle vara intressant att höra. Eller är det en del som inte faller inom ramen för god redovisningssed?

Anförande nr 67

Landstingsrådet N y m a n (kd): Ordförande! Jag tror att det skulle vara på sin plats att vi arrangerar ett ekonomiskt seminarium om vad som gäller. Vad är god redovisningssed och vad är inte god redovisningssed?

Jag har lärt mig genom åren – och det gäller det här fallet med de 600 miljonerna – att en väldigt tydlig kostnad som är känd före bokslutet ska tas upp i bokslutet precis som ett aktiebolag i sitt bokslut ska ta upp nästa års amorteringar, inte bland lånen utan som en beräknad utgift som det är i det fallet. Det finns regler som mycket noggrant reglerar hur sådant här ska hanteras. Det hade funnits skäl att anmärka på att vi hade varit så tydliga i syftet med de 600 miljonerna och sedan inte redovisat det till bokslutet. Det hade revisorerna kunnat påpeka. Ingen av oss, varken du eller jag, är säker på att det är precis det man avser med att man inte är överens om vad som är god redovisningssed och inte. Det är inte så exakt angivet. Vi kanske ska fixa ett litet seminarium i ekonomi innan vi håller det där bibelstudiet, Dag.

Anförande nr 68

Landstingsrådet **Larsson (s)**: Det är precis det jag tror behövs. Jag tycker att vi kan bjuda in Öhrlings som just har tittat på de här omstruktureringarkostnaderna. De konstaterar att när man väljer att på politiska grunder fatta ett beslut som kommer att ge effekt år 2007, väljer att lägga kostnaderna för det på år 2006, då snedvrider man det ekonomiska resultatet.

Stig, jag tycker att du och jag ska gå på ett sådant seminarium, gärna ihop med Öhrlings. Jag tror att du har mycket att lära.

Anförande nr 69

Landstingsrådet **Wigg (mp)**: De flesta ledamöterna har gått på lunch men jag tänkte ändå fullfölja det som jag har talat om tidigare, nämligen det som handlar om gemensamt ansvar för landstingets verksamheter och gemensamt ansvar för vår personal. Framför allt handlar det om gemensamt ansvar för våra resenärer och våra patienter.

Vi har en del dåliga traditioner i landstinget, tyvärr. Ibland liknar det vendettametoder när en ny majoriteten tar över, som jag tidigare har sagt. Den kritiken faller tillbaka på båda blocken. En av dem är, vilket jag förstår har skett tidigare också, att försämra den tidigare majoritetens bokslut. Det har gjorts tidigare av den majoritet som jag själv tillhörde och det sker nu. Man får SL att gå med underskott med 956 miljoner när SL egentligen, som flera har sagt, om man rensar för engångskostnader har ett överskott på 4 miljoner. Man får landstinget att gå med underskott på 2 149 miljoner kronor när det egentligen går med överskott på 1 186 miljoner kronor.

Därmed är jag tillbaka till talet om gemensamt ansvar. Vem gagnar det att vi gör på det här sättet? Jag har själv stått i talarstolen och sagt att vi har haft brister, vilket revisorerna påpekat beträffande både trafiken och sjukvården. Jag erkänner det. Men var finns det gemensamma ansvaret i de frågorna? Jag har erkänt min oförmåga att hålla styrningen, men var fanns den nuvarande majoritetens ansvar då att stå ute i pressen och följa upp vartenda klagomål från vilken läkare det än månede vara? Det skapas skandalrubriker i tidningarna. Var finns det gemensamma ansvaret? Det

gagnar inte våra patienter att vi tappar styrningen över sjukvården eller över kollektivtrafiken.

Jag skulle vilja att det här landstinget lyssnar till och studerar andra landsting runt om i Sverige där man inte har den här vendettatanken och hämnas på tidigare majoriteter på det sätt som vi gör utan försöker ha lite mer nyanser när vi målar våra bilder och inte lägger över alla möjliga kostnader på det tidigare bokslutet som den här majoriteten åter en gång gör, man upprepar de saker som inte är så bra att göra.

Jag vidhåller Miljöpartiets tidigare yrkande på beslut i enlighet med vårt förslag i landstingsstyrelsen!

Anförande nr 70

T a g e G r i p e n s t a m (c): Ordförande, fullmäktige! Det är spännande att delta i vår första bokslutsdebatt. Det är så klart alltid, vilket många har nämnt, lite speciellt när man byter majoritet.

Jag tror att vi kan slå fast att vi är överens om att kvaliteten, tidtabellpassningen och tryggheten måste förbättras inom kollektivtrafiken och i SL:s verksamhet. Vi kan säkert vara överens om att det finns sådant som är och var bra under 2006 och tidigare år, men det är svårt för mig som är ny i fullmäktige och ny i SL:s styrelse bortse från den allvarliga kritik som framförs av revisorerna och delvis i årsredovisningen.

Det positiva är att resandet har ökat. En förhoppning med detta är ju att man ska kunna få en effektivare kollektivtrafik, det vill säga att varje resa blir något billigare. Så är ju inte fallet. Produktiviteten har tvärtom försämrats under 2006 vilket ju oroar lite inför framtiden. Det är något som inte har berörts här av någon annan.

Kritiken måste vi ta på allvar. När jag läser redovisningarna kan jag läsa innantill på s. 70: punktligheten har försämrats inom tunnelbane-, pendeltägs- och busstrafiken och antalet inställda avgångar har ökat i pendeltägs- och busstrafiken.

Lars Dahlberg sade att det bara är pendeltågstrafiken som har problem. Pendeltågstrafiken har de största problemen, men det finns även rätt så mycket problem inom den övriga trafiken, och de som dagligen reser med bland annat röda linjen inom tunnelbanenätet vet att det är stora problem också i tunnelbanetrafiken.

Alla kvalitetsmätningar, oavsett om det är SL:s egna eller om det är SLTF:s, visar ändå att andelen nöjda trafikanter totalt sett har minskat under föregående år vilket är allvarligt.

När det gäller revisorerna finns det en hel del att fundera på. Jag ska bara beröra några punkter. Produktiviteten har alltså fortsatt att utvecklas negativt, som jag sade, oavsett de jämförelsestörande posterna, de 950 miljonerna som man skrivit av under föregående år. Tidhållningen har jag redan nämnt. Många kvinnor upplever otrygghet, styrningen bedöms ej helt acceptabel, styrelsen bör uppdatera regelverk och beslutsprocesser för den samlade ekonomi- och verksamhetsstyrningen. Kvalitetsutvecklingen har i viktiga avseenden varit oacceptabel. Arbetet för trygghet och säkerhet för resenärer och anställda måste drivas vidare, det råder oklarheter på den punkten. Revisionen noterar att fullmäktigebeslut alltjämt saknas beträffande specifika ägardirektiv om trafikstrategin, det innebär alltså att väsentliga ägarfrågor ännu inte har tagits upp till fullmäktige. Detta är problem som vi i den nya majoriteten måste ta krafttag för att rätta till. Styrning och ledning handlar det om rätt så mycket.

Den interna kontrollen bedöms sammantaget som otillräcklig och bakgrunden är de tunga områdena styrning, ansvar och befogenheter samt IS/IT som fått betyget ej helt acceptabelt.

En samlad intern kontrollplan bedöms behöver utarbetas snarast; arbetet pågår nu, står det.

När det gäller miljöfrågorna finns en del positivt att säga. Man har kommit en bit på väg även om det är stora problem med att investeringarna halkat efter, vilket Gustav nämnde tidigare. Det innebär i praktiken att vi inte får det miljöutbyte av kollektivtrafiken som vi borde få. Dessutom har man problem med förorenade områden när det gäller marksanering och liknande.

När man läser detta sammantaget är det väldigt svårt att få den positiva bild av 2006 som oppositionen delvis försöker att måla upp. Det finns rätt mycket att arbeta med. Självklart ska vi göra arbetet gemensamt, som tidigare talare sagt. Att säga att år 2006 var ett framgångsrikt år oavsett det ekonomiska resultatet är mycket tveksamt och svårt att stå för.

Jag tycker att det är viktigt att konstatera att det finns väldigt mycket att göra på de här områdena för att höja kvaliteten, säkerheten och tryggheten och att vi i majoriteten kommer att arbeta hårt för det, förhoppningsvis tillsammans med oppositionen. Med detta yrkar jag bifall till landstingsstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 71

Mats Skoglund (v): Ordförande, fullmäktigeledamöter! Jag begärde ordet när Chris Heister stod i talarstolen och ondgjorde sig över den höga skattehöjningen med 1:95 som den förra majoriteten genomförde. Chris Heister fick det att framstå som om tillväxten i regionen inte var tillräckligt hög tack vare att vi hade överbeskattat landstingsinnevånarna med 7,5 miljarder. Det var fruktansvärt, lät det som.

Chris Heisters argumentation skulle ju stämma om ni hade sänkt skatten med 1:95 när ni kunde göra det 2006 i och med beslutet om 2007 års budget. Ni använder de pengar som vi har skaffat er. Det är dem som ni använder! Överbeskattar ni landstingsinvånarna nu? Gör ni det? Har ni 1:95 för mycket, taxerar ni ut 1:95 för mycket eller behöver ni alla pengarna? Förklara varför ni inte har sänkt skatten! Det är oansvarigt att gå upp och säga sådana saker som ni gör. Ni har ingenting annat än gnällpolitik att komma med.

Nu vill vi ha ett klart besked: Varför har ni inte sänkt skatten med 1 krona och 95 öre? Tänker ni göra det 2008? Ge ett klart besked nu, Chris Heister! Det fordrar vi här i salen.

Anförande nr 72

Landstingsrådet Heister (m): Ordförande, fullmäktigeledamöter! Den här debatten har vi fört flera gånger här i salen. Det jag försöker säga och det jag har sagt hela tiden är att det ni har gjort är en skattehöjning i stället för att ta itu med de problem som landstinget har både när det gäller kollektivtrafiken och när det gäller vården.

Maria Wallhager visade till exempel på att vi har ett stort underskott, flera hundra miljoner, på Karolinska. Vi har en produktivitet utveckling som är lika med noll. Ni har gjort en sammanslagning av två fungerande sjukhus till ett stort sjukhus som fungerar sämre än vad de två tidigare gjorde.

Vi har inte utrymme att sänka skatten med 1:95, det förstår du också. Detta är bara retorik från din sida.

Vi har ett skatteutjämningsystem som är tufft, som vi har synpunkter på och som vi nu får en lättnad i genom vårpropositionen från alliansregeringen som visar att man inte tidigare har tagit hänsyn till de ökade kostnader som finns i den här regionen. Det gör den nya regeringen.

Det jag kan lova invånarna i den här regionen är att se till att vi får en fungerande kollektivtrafik med hög tillgänglighet och en sjukvård där vi också ser till att minska väntetiderna. Sedan ska jag knapra tioöring efter tioöring i skatteutdebitering för det är inte rimligt att vi har en skatt som ligger 1:50 över riksgenomsnittet.

Anförande nr 73

Mats Skoglund (v): Chris Heister, om det var något som vi tog itu med så var det ju ert budgetunderskott. Ingen gång i Sveriges historia fanns det ett så stort budgetunderskott som ni hade ordnat med och som fanns när vi tillträdde. Tog vi inte itu med det, menar du? Det var ju det vi gjorde.

Det var ju därför det riktades kritik mot värden, mot trafiken, mot allting och ni kritiserade också skattehöjningen. Men ni kan inte sänka skatten med ett enda öre. Ni ska knapra tioöringar nu, säger du. Ni har kritiserat den förra regeringen och riksdagsmajoriteten för Robin Hood-skatten på 4 miljarder kronor, nu ska ni få tillbaka 350 miljoner och är jättenöjda. Förut var det 4 miljarder och det kallades katastrof och skandal. Nu ska ni få tillbaka bara 350 miljoner men då är ni jättenöjda. 4 miljarder var katastrof och skandal, kommuninvånarna i Stockholms län straffbeskattades! Nu får ni 350 miljoner och är nöjda! Det är ingen måtta på er retorik.

Ni sade att regionen inte fick tillräckligt med infrastrukturmedel. Nej. Nu ska ni införa vägskatter. Trafikanterna ska själva betala infrastrukturen, Stockholms läns invånare ska betala. Ingenting av det du säger stämmer!

Anförande nr 74

Landstingsrådet Heister (m): Ordförande! Man kan fatta ett mycket enkelt beslut, och det är beslutet att en gång per år höja skatten – om man inte vill ta itu med de grundläggande problemen. Det är ingen väg som vi vill gå. Tvärtom vill vi sänka landets i särklass högsta landstingsskatt. Det gör man inte från en dag till en annan. Vi säger att vi ska klara sjukvärden, att vi ska klara trafiken och att vi ska knapra tioöring efter tioöring i skattesänkning.

Det är så att alliansregeringen visar att det finns strukturella skillnader i kostnader som man måste ta hänsyn till, det gör den här regeringen, det gjorde inte det tidigare regeringen. Nu får vi 350 miljoner i ett första steg. Jag är inte nöjd med det men det är bättre än noll kronor, och regeringen tillsätter en utredning för att se till att vi får ett skatteutjämningsystem som inte förhindrar tillväxt och utveckling. Det tycker jag i grunden är bra, och det borde väl du också tycka är bra.

Anförande nr 75

Mats Skoglund (v): Chris Heister, du kan ju inte säga att ni skulle göra det där från dag till dag. Ni har ju gnällt i tre fyra år för att vi har tagit ut 1 krona och 95 öre för mycket i skatt, som du kallar det. Ni säger att ni inte kan ändra det från dag till dag, men ni har ju i tre fyra års tid lovat skattesänkningar. Men ni gjorde ingenting. Ni satt bara och gnällde och gnällde och nu säger ni att det inte går att göra från dag till dag fastän ni haft tre fyra år på er.

Vi får väl se vad ni föreslår inför 2008.

Anförande nr 76

Åke Askén (mp): Ordförande! Jag förstår ju att Stig Nyman med flera inte vill att vi ska tala om att vi tvingades sanera landstingets ekonomi efter det katastrofala underskottet som den borgerliga majoriteten åstadkom under åren 1998–2002. Nu ska vi inte prata mer om det, nu ska vi övergå till något annat.

Jag ska ta upp till debatt ett problem som är ganska stort men inte för så förfärligt många. Men det är viktigt. Vi ska ju behandla alla medborgare lika, men jag tycker inte att SL gör detta. Det tas tyvärr inte upp i årsredovisningen. Det handlar om tillgängligheten för funktionshindrade som är alldeles för dålig.

Nu har de fantastiska supervagnarna, Vagn 2000 i tunnelbanan, hunnit bli tio år gamla och ännu kan man inte komma ombord av egen kraft om man sitter i rullstol. Det har SL mer eller mindre, mest mer, struntat i. En annan sak är bussarna som enligt avtal ska noga för att släppa på passagerare oavsett om de är rörelsehindrade eller inte. Men merparten av bussarna använder inte nigningsfunktionen. Jag tycker att detta måste uppmärksammas.

Jag är förvånad över att revisorerna har passerat detta ämne på ungefär tio rader och säger att måluppfyllelsen är svår att bedöma. Det är inte svårt för den som är ute i verkligheten att bedöma detta.

SL fick över 300 miljoner över på investeringsbudgeten och det är lite märkligt. De pengarna kunde man ha använt bland annat till handikappanpassning. Men det gjorde man inte.

Nu till landstingets största ekonomiska problem, det har inte nämnts tidigare, och det är naturligtvis investeringarna. Det har under många år gjorts alldeles för lite. Det kommer vi att få äta upp framöver. SL har ett reinvesteringsbehov på 34 miljarder under den närmaste tioårsperioden. Därtill kommer Karolinska universitetssjukhuset med 7,4 miljarder vilket förmodligen är i underkant, och en massa annat. Sammanlagt 60 miljarder kronor handlar det om i investeringar.

Nu när ni är så bra på att trola med pengar vill jag fråga var vi ska få tag i dem. Det frågar jag alliansen.

Anförande nr 77

Landstingsrådet Nyman (kd): Herr ordförande! Det är intressanta analyser som görs och uttalanden som jag förstår att alla inte vill höra. Jag tycker att jag har varit väldigt tydlig i mina inlägg med att redogöra för var vi står och att försöka hålla mig till dagens ärende och inte till fyra fem sex år gamla bokslut.

Det är så här, Åke Askensten. Ni höjde skatten med 1:95. 80 procent av pengarna gick till att finansiera skatteutjämningen. Det jag saknar är svar på frågan: Vart tog de andra 20 procenten av skattehöjningen vägen? Det var en ohygglig massa pengar som togs in under tre år. Det borde ha gjort något större avtryck i både hälso- och sjukvården och kollektivtrafiken. Men så blev det inte, och jag tror att vi får förklaringen till det i revisionsberättelsen – ni hade inte kontroll över styrningen, vare sig av pengar eller verksamhet och därför blev det inget av.

Men staten har fått sitt och de andra landstingen. Det kan vi konstatera. Nu knyter vi förhoppningar till den nya regeringen, men det är ett ämne som vi inte ska diskutera i fullmäktige.

Anförande nr 78

Åke Askensten (mp): Jag skatta fatta mig mycket kort. Vi arbetade intensivt för att sanera ekonomin efter era äventyrligheter och bidrog till förbättrad sjukvård och förbättrad SL-trafik. Vi förbättrade till och med båttrafiken. På så sätt var det inte så mycket övrigt att önska. Men det borde ha varit bättre. Om vi hade haft de pengar som ni gjorde av med skulle vi ha gjort många saker mycket bättre.

Anförande nr 79

Landstingsrådet Nyman (kd): Herr ordförande och Åke Askensten! De pengar som den förra borgerliga majoriteten blev av med utanordnade vi ju inte själva. Det var ju den socialdemokratiska regeringen som tog dem – det var ett problem. Att pengar försvinner utan att man har kontroll över det är ett problem.

Du säger att ni sanerade ekonomin, men till ingen del är jag imponerad av det som du kallar sanering.

Fusionen av två universitetssjukhus skulle spara ett antal hundra miljoner, nästan en miljard åt landstinget på tre år. Samtidigt som de sparmålen uttrycktes och de försökte arbeta med det så tillfördes landstinget 960 miljoner, ett belopp som är större än besparingskravet. Förklaringen finns i revisionsberättelsen – ni hade inte styrning och kontroll på vad som faktiskt hände. Snacka kan ni, men hantera ekonomin på ett sätt som skulle imponera, det har ni inte gjort så att i varje fall jag känner mig det minsta imponerad.

Problemen var annorlunda under er tid i majoritet, ni löste dem med en rekordstor skattehöjning. Tala inte om sanering, tala om inkomstförstärkning!

Anförande nr 80

Åke Askensten (mp): Visst var det en inkomstförstärkning också, och det hade naturligtvis varit ansvarslost att inte förstärka ekonomin. Nu ska det bli intressant att se om ni åstadkommer några skattesänkningar, om ni anser att det är möjligt. Det kanske är så alldeles självklart, faktiskt.

Jag hör till dem som är kritiska till den överdrivna skatteutjämningen, men ni struntade helt i den, och det tycker jag icke var ansvarsfullt.

Anförande nr 81

Landstingsrådet Wennerholm (m): Herr ordförande, fullmäktigeledamöter! Det är intressant att se den frigjordhet med vilken Åke kastar sig ut och angriper sin egen tidigare majoritet och i nästa ögonblick försvarar den.

När det gäller tillgängligheten för dem som inte har lika lätt att röra sig i kollektivtrafiken som du och jag har är nu besluten fattade. Det är synd att de inte fattades under de fyra år då ni hade möjligheten att göra det. Vi har fattat beslut nu under våren om att göra tunnelbanan under de kommande åren fram till 2010 mer tillgänglig för alla. Det kommer att bli en valfrihetsrevolution för dem som inte har lika lätt för att röra sig som du och jag har!

Jag delar din kritik mot den majoritet som du själv tillhörde för att detta inte blev gjort i tid. Det kanske också har en del att göra med revisionens allmänna synpunkter på att det behövs lite mer ordning och reda. Om ni hade haft det så kanske det också hade blivit gjort.

Vi är överens på den punkten, Åke, det var dåligt att tillgänglighetsbesluten inte fattades.

Anförande nr 82

Åke Askensten (mp): Man får inte ha skygglappar på sig bara för att man tillhör ett visst parti eller ett visst block. När det gäller tillgängligheten så är det ett ansvar mandatperiod för mandatperiod som vi alla tyvärr måste dela.

Bara en uppmaning till Christer Wennerholm som ordförande i SL eftersom jag har studerat hur SL har skött det här: håll nu ögonen på dem så att det verkligen blir gjort också!

Anförande nr 83

Landstingsrådet Wennerholm (m): Ordförande, ledamöter och Åke Askensten! Det är ju precis det som vi kommer att göra och det är det som kommer att vara skillnaden. Det har vi haft genomgång med revisionen om. Det är därför den här kritiken mot hur SL skötte sig under förra mandatperioden är så förödande. Man har faktiskt inte följt upp och haft ordning och reda på de beslut och de genomföranden som man ska ha.

Nu finns det ett beslut och vi kommer i första hand att sänka rälsen vid tunnelbanestationerna. Om det inte går så höjer vi perrongerna så att alla får tillgång till tunnelbanan. Det är verkligen en valfrihets- och tillgänglighetsrevolution.

§ 76 Revisionsberättelser över dels landstingsstyrelsen, dels övriga nämnders, styrelser och bolags verksamhet för år 2006

Ordföranden: Nästa steg i debatten är revisionsberättelser över dels landstingsstyrelsens, dels övriga nämnders, styrelser och bolags verksamheter under 2006.

Jag ska inledningsvis säga något om tågordningen. Vi kommer inledningsvis att ge ordet till revisionskollegiets ordförande, alltså gamla revisionskollegiets ordförande, det gäller ju föregående år. Det är Kenneth Strömberg, Socialdemokraterna. Därefter kommer i tur och ordning ordförandena i revisorsgrupperna 1, 2 och 3 att redovisa sina gruppers ställningstaganden och iakttagelser. För grupp 1 är det Georg Jönsson, för grupp 2 Curt Linderöth och för grupp 3 Ulf Uebel.

För Norrtäljesamarbetet Tiohundra kommer Bernt Östh att redovisa revisionens iakttagelser.

På bordet finns en kompletterande något rättad revisionsberättelse för Stockholm Care, det är en rättelse. Dessutom finns Nötskalet, den utmärkta sammanfattande iakttagelsen från revisionen som gäller samtliga verksamheter.

Jag ska också säga något om jävsregler. Självfallet beslutar ingen om ansvarsfrihet för sig själv. När vi kommer fram till att fatta beslut om ansvarsfrihet i en nämnd som man själv varit ledamot av så deltar man självfallet inte i det beslutet.

Det finns också regler som handlar om vem som kan få ordet i frågor som gäller den nämnd som man har suttit i. Det är bara presidiet i nämnden eller styrelsen som kan få ordet och tala i ärendet. När det gäller landstingsstyrelsen som skiftade besättning den 7 november så gäller att i frågor som behandlas som gäller beslut som fattades i landstingsstyrelsen före den 7 november så kan presidiet i den gamla landstingsstyrelsen få ordet och i frågor som gäller beslut som fattats efter den 7 november så kommer det nya presidiet att få ordet.

Det finns nya regler för året som har betydelse inte minst för oss i fullmäktiges presidium som ska hantera dem. Det är nämligen så att riksdagen har fattat beslut om ändringar i kommunallagen, närmare bestämt i 5 kapitlet § 25 och även § 31 såvitt gäller revision och ansvarsprövning. Det är så att fullmäktiges beslut att bevilja eller neka ansvarsfrihet ska följas av en motivering till ställningstagandet om det inte är uppenbart obehövligt, som det står i bestämmelserna. Det är en bedömningsfråga.

Vi har i presidiet tagit på oss ett slags beredningsroll i det här avseendet och i tilläggsutskicket sänt ut vårt förslag till beslut och motivering. Vi har gjort ställningstagandet att återopande revisorernas tillstyrkan har vi kommit fram till att till alla delar önskar vi få ett beslut om att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för landstingsstyrelsen och övriga nämnder och styrelser. Vi återkommer till detta, men jag vill redan nu redovisa alla handlingar som ligger till grund för det ärende som vi nu ska behandla.

Anförande nr 84

Kenneth Strömberg (s): Fru ordförande, landstingsfullmäktige! Som tydligt framgår är revisionen av 2006 års verksamhet och årsredovisning avslutad. Samtliga revisionsberättelser och granskningsrapporter ligger nu på ett bord här utanför, och ni kan ta del av dem. De liksom yrkesrevisorernas årsrapporter överlämnas också till de verksamhetsansvariga styrelserna och till nämnderna som underlag för fortsatt dialog och uppföljning av de konstateranden som vi har gjort.

Vi hade en revisionsplan för 2006, och den har vi skickat ut till er för kännedom för ganska precis ett år sedan. I stort sett kan man säga att vi har genomfört den fullt ut. Det innebar att revisionen skulle ha fortsatt inriktning på styrning och ekonomi, men det innebar också fokus på hur vården och trafiken fungerar, och inte minst på hur fullmäktiges beslut om strukturförändringar har genomförts. Resultaten av våra granskningar finns också redovisade i rapportmaterialet.

De förtroendevaldas revisorernas sammanfattande bedömning och ansvarsprovning framgår av revisionsberättelserna för nämnderna och granskningsrapporterna för bolagen.

Varje revisorsgrupps ordförande kommer här att redovisa och kommentera revisionens bedömningar och ställningstaganden, och jag ska inte gå in i detalj och föregripa deras inlägg. Trots det vill jag med tillfredsställelse notera att eniga revisorer kunnat ge godkända betyg både för ordning och för styrning av Stockholms läns landsting för verksamhetsåret 2006.

Fullmäktige! I fjol framförde jag här i talarstolen kritik mot årsredovisningarnas brist på överblickbar information om verksamheternas resultat i fråga om tillgänglighet och kvalitet. Vi hade då under många år efterlyst en bättre sådan redovisning och en tydligare avrapportering av hur nämnder och styrelser verkställt de uppdrag fullmäktige givit i budget och särskilda beslut.

Vår kritik kvarstår på den punkten. Även om verksamheten är komplicerad och inte alltid lättredovisad, är det nödvändigt att den högsta beslutsfattaren, det vill säga ni i fullmäktige, får en överblickbar och koncis återredovisning av verkställighet, verksamhetsfakta och de resultat som har uppnåtts.

Revisorerna efterlyser fortfarande samfällt en sådan redovisning. Den bör framläggas till fullmäktige av landstingsstyrelsen som en viktig del av årsredovisning, bokslut och förvaltningsberättelse.

Verksamhetens kvalitet och tillgänglighet har naturligtvis grundläggande betydelse för vår ansvarsprövning.

För 2007 och kommande mandatperiod har nyvalda revisorsgrupper som bekant tillträtt. Jag är ordförande för den revisorsgrupp som ska granska landstingsstyrelsen och den centrala landstingsledningen. Utan att föregripa den revisionsplan som vi just nu förbereder och som ska föreläggas er, vågar jag utlova fortsatt noggrann uppföljning av ekonomistyrningen.

Vi ser också med intresse fram mot det tidigare lagda delårsbokslut som fullmäktige har beslutat om. Det är viktigt – det trycker vi hårt på – att fullmäktige ges goda förutsättningar att i god tid besluta om ekonomiska korrigeringar, om utvecklingen under året skulle göra detta nödvändigt.

Fullmäktige! Revisionsplanen för 2007 kommer vi att tillstålla er alla när den fastlagts. Vi vill att ni alla ska vara välinformerade om hur vi tänker arbeta och med vad och att vi har en god dialog med er i fullmäktige. Ni är vår uppdragsgivare, och vi är mycket angelägna om en god arbetsrelation.

I revisionsreglementet för den kommande mandatperioden har vi också förbundit oss att arbeta vidare för förstärkt kontakt och information, inte bara gentemot fullmäktige utan också till de förtroendevalda i alla våra styrelser och nämnder. Vi genomför som bekant hela tiden träffar med presidier och är också ute och besöker verksamheterna, vilket vi ser som oerhört värdefullt för att kunna ta del av vardagslivet ute i organisationen. Vi ser alltså fram mot fortsatt god kontakt under 2007 och hela den kommande mandatperioden.

Fru ordförande, landstingsfullmäktige! I och med överlämnandet av revisionsberättelser och granskningsrapporter är revisionen av landstingets verksamhet och redovisning för år 2006 avslutad. Tack för ordet.

Ordföranden: Tack så mycket. Får jag å fullmäktiges vägnar framföra att vi också önskar ha en fortsatt god dialog och att vi emotser information om revisionsplanen – det ska bli mycket intressant.

Anförande nr 85

Georg Jönsson (m): Fru ordförande, ärade landstingsfullmäktigeledamöter! Jag har under det gångna året varit ordförande för revisorsgrupp 1 och har tillika varit ordförande i revisionens ordförandeberedning. Vi har genomfört ett omfattande arbete, som jag kommer att kommentera mycket kortfattat. Det finns en omfattande dokumentation, och jag kommer bara att dra fram några frågor ur ett helhetsperspektiv.

Revisorsgrupp 1 har ju hand om landstingsstyrelsen och därmed den samlade verksamheten inom hela landstinget. Vi ska studera hur verksamheten har utvecklats under året, och vi ska se hur den ekonomiska ställningen är. Vi har också hand om revisionen av Landstingshuset i Stockholm AB. Under det moderbolaget ligger samtliga bolag, exklusive SL-koncernen, som ligger för sig. Vi har också som lekmannarevisorer ansvaret för Stockholms läns landstings bolag Internfinans.

Som kollegiets tidigare ordförande sade – jag är den nuvarande ordföranden från och med den 1 januari – har vi vårt uppdrag och har fullföljt vårt arbete enligt gällande premisser. Vi har ju att följa kommunallagen, god redovisningssed och god revisionsred samt landstingets revisionsreglemente i vårt arbete. Vi är fullmäktiges organ för att granska verksamheten under verksamhetsåret.

Verksamheten är, som alla känner till, omfattande. Det rör sig om 55 eller 60 miljarder i bruttokostnader och cirka 45 000 anställda, och verksamheten har direkt betydelse för samtliga invånare i länet. Därför är det väsentligt att vi har fått göra en mycket omfattande granskning ur olika aspekter.

Vi har självfallet löpande granskningar. Vi har en mängd olika projekt. Det har varit 25 specifika, mycket ingående genomlysningar av vitala områden av landstingets verksamhet som vi har genomfört.

Vi redovisar i årsrapporter. Ni har fått själva sammanfattningen, men själva årsrapporterna för de olika verksamheterna som faller under koncernen, som landstingsstyrelsen ansvarar för, är hela materialet. Till detta kommer de olika projektrapporter som har nämnts tidigare.

Materialet kommer att kommuniceras till de berörda, så vi får anledning att emot de synpunkter som kommer på materialet i olika detaljer.

Vårt arbete är framåtsyftande. Egentligen skulle jag kunna hänvisa till det befintliga materialet och bara redovisa våra huvudslutsatser, men innan jag gör det och sedan kommenterar några faktorer vill jag säga följande. På ert bord finns utdelat dels ett revisorsintyg mot bakgrund av den så kallade insynslagen från 2005, som syftar till att säkerställa tillgången till ekonomisk information för att motverka konkurrensproblem. Vi har ett revisorsintyg – vi är nämligen skyldiga att ange om landstinget har följt vad som sägs i denna lagstiftning. Utlåtandet går ut på att vi bedömer att landstingsstyrelsen i rimlig omfattning har tagit sitt ansvar för att tolka lagens innebörd för Stockholms läns landsting. Det vill jag hänvisa till; det ingår under ansvarsområdet för revisorsgrupp 1.

Den andra saken jag vill säga innan jag går vidare är att det samlade materialet finns, men som ni ser saknas revisionsberättelse för Kommunalförbundet Ägarsamverkan i Norrtälje. Det är fortfarande blankt, vilket har sin grund i att vi inte har kunnat ta del av den slutliga årsredovisningen för kommunalförbundet i undertecknat skick. Därför har vi inte kunnat avge

någon revisionsberättelse i den delen. Bernt Östh återkommer lite senare till detta.

Ja, med det skulle jag kunna säga att våra huvudslutsatser är att vi tillstyrker att ansvarsfrihet beviljas för ledamöterna i landstingsstyrelsen och att den sammanställda årsredovisningen fastställs. Några punkter kan det dock vara på sin plats att lyfta fram i sammanhanget, och jag tänkte ta upp sex områden, först lite mer omfattande, mot slutet helt kort.

Det första området är ekonomin på lång sikt. Detta är den viktigaste frågan som vi har tagit upp i vår revisionsberättelse, och vi kommer att fortsätta att följa upp den under året, som Kenneth Strömberg nämnde, och även framöver. Det ekonomiska resultatet är, som det framgår, minus 2 149 miljoner kronor för landstingskoncernen totalt. Det understryker att den långsiktiga ekonomiska planeringen måste stärkas. Vi kommer som sagt att följa upp det ordentligt framöver.

Landstinget har ett otillfredsställande eget kapital och mycket små marginaler för den driftsekonomiska utvecklingen, och det är det som gör att det är så viktigt att skarpt koncentrera sig på ekonomin framöver. Det har varit en ökad kostnadsökningstakt i slutet på föregående år jämfört med 2005, och den trenden måste brytas. Det gäller särskilt de stora akutsjukhusen, som jag återkommer till, där kostnadsökningen måste bemästras bättre. Budgetdisciplinen generellt måste upprätthållas.

Ekonomin långsiktigt är den kanske viktigaste frågan jag vill dra fram.

Sedan har vi den samlade styrningen. Det framgår av materialet att vi bedömer att den samlade styrningen av verksamhet och ekonomi under 2006 inte har varit helt acceptabel. Beslutsprocessen har försämrats påtagligt jämfört med tidigare år, konstaterar vi. Det gäller vårdsektorn, återigen de stora sjukhusen, och trafiksektorn, där vi har riktat särskild kritik som återkommer under revisorsgrupp 3.

Den samlade styrningen har tre olika aspekter: budgetstyrning, beställarstyrning och ägarstyrning. De här tre delarna måste samverka på ett sådant sätt att man får en tydligt sammanhängande styrkedja. Vi upplever inte att det finns nu, och det måste man se över och koncentrera sig på i det fortsatta arbetet.

Vad gäller verksamheten redovisas att redovisningen av vårdens innehåll, tillgänglighet och kvalitet har förbättrats, men mer arbete återstår. Vi har också tagit upp i vår revisionsberättelse just att landstingsfullmäktige som sådant, som har huvuduppdraget gentemot medborgarna, ska kunna få en god återrapportering och en samlad bild av verksamheten – en konkret återrapportering av de uppdrag som lämnas av landstingsfullmäktige.

I fråga om särskilda granskningar vill jag lyfta fram två områden där vi har konstaterat brister. Det gäller väntetider och tillgänglighet i den psykiatriska vården. Vi har också konstaterat att utbyggnaden av närakuter och

närsjukvård inte har gett de förväntade avlastningarna på de stora sjukhusens akutmottagningar.

Internkontrollen övergripande upplevs – med några undantag som min kollega återkommer till – som tillräcklig.

Vad gäller landstingsstyrelsen vill vi framför allt fästa uppmärksamheten framöver på tre områden: IT-området, som är av fundamental vikt för landstingets verksamhet, patientsäkerhetsaspekterna och upphandlingsverksamheten – landstinget är ju en mycket stor upphandlare.

Jag går över till den sammanställda årsredovisningen. Vi har i materialet noterat en tydlig förbättring av årsredovisningen, men vi vill återigen ha en fylligare återrapportering till fullmäktige, som jag har kommenterat tidigare.

De jämförelsestörande posterna är öppet och tydligt redovisade, den löpande ekonomiska redovisningen har i allt väsentligt skett enligt god sed och räkenskaperna kan, har vi därvid kunnat konstatera, i sina huvudsakliga delar bedömas som i allt väsentligt rättvisande. Därför tillstyrker vi revisorer, som jag nämnde inledningsvis, att landstingets årsredovisning fastställs.

De två bolag som jag nämnde, Landstingshuset och Internfinans, slutligen, är inte mycket att kommentera från min sida. Det är ett väl utfört arbete inom bolagen, och jag nöjer mig med att hänvisa till granskningsrapporterna som är upprättade. De är vad man brukar kalla ”rena” rapporter och följer en standardiserad mall.

Fru ordförande! Man skulle kunna tala om många saker, men jag hänvisar återigen till materialet. Jag vill avslutningsvis framhålla att vi i arbetet har upplevt en god kontakt med berörda förtroendevalda och med berörda tjänstemän, och vi känner en respekt och en förståelse för de synpunkter som vi lyfter fram. Vi vill även fortsättningsvis se förbättringar i den riktning som vi har tagit upp olika frågor kring.

Det har varit ett ihärdigt och tråget arbete från vår sida, det kan jag försäkra, men syftet är ju att genom konstruktiv kritik se till att verksamheten inom Stockholms läns landsting blir ännu mer effektiv.

Anförande nr 86

C u r t L i n d e r o t h (m): Fru ordförande, fullmäktigeledamöter – särskilt de som tidigare varit ansvariga för sjukvården inom Stockholms läns landsting! Jag vill inledningsvis påminna om att ansvarsområdet för revisorsgrupp 2 omfattar vårdens utförarverksamheter, såväl de förvaltningsdrivna som de bolagsdrivna. Vi granskar även vissa vårdnära verksamheter som Stockholm Care och Medicarrier. Vårdens beställarfunktion är däremot underställd landstingsstyrelsen och granskas därför av revisorsgrupp 1.

Revisorerna i revisorsgrupp 2 är revisorer för Karolinska universitetssjukhuset, Stockholms läns sjukvårdsområde (SLSO) och Sjukvården Salem, Nykvarn och Södertälje. Dessutom är gruppen lekmanarevisorer för följande enheter, som drivs i aktiebolagsform och som alltså har auktoriserade revisorer enligt aktiebolagslagen, som har att föreslå eller avstyra ansvarfrihet för de styrelserna: Södersjukhuset AB, Danderyds sjukhus AB, S:t Eriks ögonsjukhus AB, Folk tandvården Stockholms län AB, Ambulanssjukvården i Storstockholm AB, Medicarrier AB och Stockholm Care AB.

Revisorerna i grupp 2 har dessutom varit revisorer för de fyra så kallade Novumstiftelserna, som avvecklats under 2006 i enlighet med vad fullmäktige tidigare har beslutat. Detta kommer, får man förutsätta, att redovisas till fullmäktige i särskild ordning.

Allmänt kan konstateras att det gångna året präglats av en oroande kostnadsutveckling på de större sjukhusen. Revisorerna påpekade detta redan i vår höstrapport, och vi kan konstatera att detta återkommer i årsredovisningen.

Våra revisionsberättelser och de granskningsrapporter vi avgivit för bolagen har tidigare delgivits fullmäktiges ledamöter, och det finns därför ingen anledning att kommentera var och en av dem. Jag vill dock framhålla de särskilda kommentarer vi gjort avseende Karolinska universitetssjukhuset, Stockholms läns sjukvårdsområde samt Danderyds sjukhus AB, även om dessa har kommenterats under debatten om årsredovisningen och av ordföranden i revisionsgrupp 1. På grund av den delade beställar- och utförarfunktionen har ju revisionsgrupp 2 haft all anledning att följa de här sjukhusen och deras kostnadsutveckling.

För Karolinska skriver vi: Vi har under året uppmärksammat sjukhusets problem med den ekonomiska styrningen. Också landstingsstyrelsen har del i ansvaret för detta – på grund av beställarfunktionen. Vi har noterat att sjukhusets styrelse agerat och fattat beslut om åtgärder, men att dessa ej givit tillräckliga effekter. Det ekonomiska resultatet för Karolinska redovisas som minus 191 miljoner kronor, men av vissa redovisningstekniska skäl och på grund av de ominösa pensionskostnaderna tillgodoförs bland annat Danderyd och Karolinska vissa pengar så egentligen blir resultatet minus 254 miljoner – och det är då förutom de extra miljoner sjukhuset erhöll vid det extrainsatta landstingsmötet i augusti i fjol.

Styrningen och IT-området för Karolinska har av revisorerna fått sänkt betyg till "ej helt acceptabelt".

För Danderyd skriver vi: Vi har under 2006 uppmärksammat bolagets problem med den ekonomiska styrningen. Även här har vi sänkt betyget, men till "acceptabelt". Danderyd visar ett minusresultat om 28,7 miljoner kronor, men efter korrigerings för pensionspengar är det egentligen ett minus på 49 miljoner utöver de extra miljoner sjukhuset fick vid landstingsmötet i augusti i fjol.

Det särskilt allvarliga med dessa två minusresultat är att personalen på dessa sjukhus, liksom på alla andra sjukhus i landstinget, kan uppfatta dessa tillkortakommanden som att det spelar ingen roll eftersom det inte blivit några omgående sanktioner, vilket starkt försämrar moralen och försvårar för en ledning att åstadkomma en ny och bättre ordning.

Det bör också noteras att båda sjukhusen hade så sent som i augusti kommit med besparingsplaner men hindrades av landstingsledningen att genomföra dessa så precis före valet. Detta senare har behandlats av revisorsgrupp 1.

De ekonomiska problemen för sjukhusen har ju också inneburit att fullmäktige för i år, 2007, bland annat har budgeterat ett ekonomiskt underskott för Karolinska, Danderyd och Södersjukhuset.

För Stockholms läns sjukvårdsområde har vi från revisorerna gjort följande kommentar: "Vi noterar att för vissa delar av primärvård och psykiatri finns det kvarstående problem med tillgängligheten för patienterna."

I detta ligger ett konstaterande av att verksamheten inte lever upp till de krav på tillgänglighet som fastställts av landstingsfullmäktige. Vi är dock medvetna om att detta ansvar bör delas med vårdens beställare.

Det ekonomiska resultatet för SLSO är plus 76 miljoner kronor, mot budgetkravet 35 miljoner. Verksamheten har fått höjt betyg till "bra" för den löpande redovisningen.

Det kan också vara på sin plats att påpeka att Medicarrier, som för år 2005 fick stark kritik från revisionen, nu förefaller ha återskapat en god intern kontroll och även uppvisar ett visst ekonomiskt överskott. Ledningen i det företaget sköts av en person som dessutom är ledare för en annan del av landstingets verksamhet, så det är ett bra jobb.

Avslutningsvis: Revisorsgrupp 2 ska uttala sig i ansvarsfrågan för tre av de granskade verksamheterna. Därför vill jag, för samtliga revisorer i gruppen, tillstyrka att ansvarsfrihet beviljas för ledamöterna i styrelsen för Stockholms sjukvårdsområde, för ledamöterna i styrelsen för Karolinska universitetssjukhuset samt för ledamöterna i styrelsen för Sjukvården i Salem, Nykvarn och Södertälje.

Anförande nr 87

Ulf Uebel (fp): Ordförande, fullmäktigeledamöter och åhörare!
Revisorsgrupp 3 avslutar nu med 2006 års revisionsberättelser och granskningsrapporter sina arbetsuppgifter.

Det finns anledning för mig som ordförande i gruppen att tacka samtliga revisorer i gruppen för ett gott och konstruktivt samarbete de fyra åren. Övriga ordinarie i gruppen har varit Gunilla Jerlinger, som nu blir ordförande i den nya grupp 3, Britta Bävner, Göran Dahlstrand, Lars

Nordqvist och Tyrgils Saxlund. Samtliga beslut under de fyra åren har tagits i enighet och utan reservationer. Jag vill också tacka revisionskontorets kompetenta och serviceinriktade personal, såväl revisorer som övriga.

Revisionens granskningar, rapporter och övrigt framtaget material innehåller mycket som den nya mandatperiodens styrelser och nämnder bör nyttja för att undanröja brister, förbättra verksamheten, höja kvaliteten och öka kontrollen i de olika verksamheterna.

Färdtjänstnämnden redovisar ett positivt resultat på 54,3 miljoner. Antalet färdtjänstresenärer har minskat, liksom färdtjänstresandet med taxi, under de senaste fyra åren med 13 respektive 18 procent. Kvalitetsnyckeltalen visar i flera fall på god måluppfyllelse, men nämndens kvalitetsredovisning kan utvecklas till exempel genom att resenärernas upplevda och andra kvalitetsbrister redovisas på ett tydligare sätt.

Sammantaget bedömer vi att verksamheten har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Vi bedömer att räkenskaperna är rättvisande och att den interna kontrollen har varit tillräcklig. Vi tillstyrker därför att ansvarsfrihet beviljas för ledamöterna i färdtjänstnämnden.

Kultur- och utbildningsnämnden redovisar ett negativt resultat om 2 miljoner kronor. Underskottet beror helt på högre kostnader för interkommunala ersättningar för folkhögskoleutbildningar i andra landsting, som är svårt att budgetera, och nämnden har fått underhandsbesked om godkännande av detta överskridande.

Styrningen bedöms som ej helt acceptabel. Nämnden bör fastställa uppföljningsbara mål utifrån fullmäktiges beslut om mål och inriktning.

Nämndens styrning och uppföljning av naturbruksgymnasierna har brustit. Ansvar för skolverksamheten låg tidigare hos landstingsstyrelsen och har nu återförts dit. Revisionens krav på ett mer preciserat arbete med verksamhetsmål, resultat- och kvalitetsredovisning riktas således nu till landstingsstyrelsen. Den interna kontrollen bedöms sammantaget som ej helt tillräcklig. Nämnden har inte fastställt intern kontrollplan 2006, men arbete pågår.

Kontrollen av landstingets konstinnehav är fortfarande bristfällig. Nämnden har dock drivit frågorna i enlighet med fullmäktiges beslut. Landstingsstyrelsen har tillskrivits, och bland annat har nämnden anfört att fullmäktige fastställt att varje förvaltning och landstingsägt bolag ska utse konstansvarig och att all konst ska inventeras årligen, något som i många fall tydligen har nedprioriterats. Nu ska en relationell konstdatabas utvecklas, och åliggandena kvarstår.

Vi anser således att styrning och uppföljning av skolverksamheten behöver förbättras och att mål och resultatredovisning för nämndens verksamhet ytterligare förbättras.

Vi bedömer sammantaget att verksamheten, med undantag för nämndens styrning och uppföljning av skolverksamheten, har skötts på ett i huvudsak ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Vi bedömer att räkenskaperna är rättvisande, men att den interna kontrollen inte varit helt tillräcklig. Vi tillstyrker att ansvarsfrihet beviljas för ledamöterna i kultur- och utbildningsnämnden.

Patientnämnden redovisar ett nollresultat, i enlighet med fullmäktiges budget. Styrningen bedöms som mycket bra. Nämnden har uppsatta mål för verksamhet och kvalitet och god måluppfyllelse.

Antalet patientärenden ökade med 6 procent jämfört med 2005, och ökningen var särskilt stor inom akutsjukvården. Orsakerna bakom denna utveckling utreds av nämnden. En intern kontrollplan har fastställts av nämnden.

Regionplane- och trafiknämndens ekonomiska resultat var 1,9 miljoner kronor. Styrningen bedöms som bra. Nämnden har i början av 2007 beslutat om en intern kontrollplan.

Vi bedömer sammantaget att verksamheten i patientnämnden och regionplane- och trafiknämnden har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Vi bedömer att räkenskaperna är rättvisande och att den interna kontrollen har varit tillräcklig. Vi tillstyrker att ansvarsfrihet beviljas för ledamöterna i patientnämnden och regionplane- och trafiknämnden.

Locum AB:s ekonomiska resultat är 15 miljoner kronor, jämfört med fullmäktiges resultatkrav 4 miljoner kronor. I resultatet ingår en post om 9 miljoner kronor av engångskaraktär.

Styrningen bedöms som bra. Bolaget har i övrigt fått betyget ”mycket bra” på alla bedömningspunkter. Måluppfyllelsen gentemot fullmäktiges mål är god. Den interna måluppfyllelsen kan förbättras. Såväl nöjd-kund-index som nöjd-personal-index ligger under målsättningen och har försämrats sedan föregående år. Lednings- och miljöledningssystemet är certifierat, och en intern kontrollplan har fastställts av styrelsen.

Locum har ett särskilt samordningsansvar när det gäller brandskydd i landstingets fastigheter. I granskningen av arbetet med brand- och skyskydd konstateras att det är just detta samordningsansvar som inte alltid fungerar tillfredsställande.

Waxholms Ångfartygs AB:s ekonomiska resultat är minus 163 miljoner kronor, att jämföras med fullmäktiges resultatkrav minus 172 miljoner kronor. Skärgårdstrafiken har ökat med 8 procent jämfört med föregående år. Utbudstimmarna har ökat med 3 procent. Årets kvalitetsmätningar visar på i genomsnitt 85 procent nöjda passagerare. Bolaget har erhållit landstingets pris för bemötande och god tillgänglighet. Bolagets certifierade

miljöledningssystem har uppgraderats till den nya standarden. Samtliga egna fartyg utom två drivs med diesel av miljöklass 1.

Vi bedömer sammantaget att verksamheten i Locum AB och Waxholms Ångfartygs AB har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Vi bedömer härtill att den interna kontrollen varit tillräcklig. De auktoriserade revisorerna tillstyrker att respektive årsstämma beviljar styrelsernas ledamöter och de verkställande direktörerna ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

AB Storstockholms lokaltrafiks ekonomiska resultat är minus 955 miljoner kronor. I resultatet ingår en i budget ej beaktad post på minus 956 miljoner kronor, som gäller avsättning för ersättning för äldre investeringar genomförda av SJ. Detta innebär att verksamheten i övrigt redovisar nollresultat.

Produktiviteten har fortsatt utvecklats negativt, liksom de flesta nyckeltalen för kvalitet. Kvalitetsutvecklingen har i vissa avseenden varit oacceptabel och kräver mycket bestämda åtgärder. 64 procent av kollektivtrafikresenärerna var nöjda och 13 procent missnöjda med trafiken, vilket ligger långt från målsättningarna. Många kvinnor upplever otrygghet i kollektivtrafiken, och den upplevda tryggheten har inte ökat under 2006. Styrningen bedöms liksom föregående år som ej helt acceptabel. Tidigare påtalade oklarheter och brister kvarstår, även om vissa insatser gjorts.

Den interna kontrollen bedöms sammantaget som otillräcklig. Tunga områden som styrning, ansvar och befogenheter samt IS/IT-området har fått betyget "ej helt acceptabelt". En intern kontrollplan har inte fastställts av styrelsen. Ansvar och befogenheter måste klarläggas, så att beslut fattas på rätt nivå och kan överblickas av styrelsen.

Hantering av avtal och affärsrelationer måste utformas så att överblick möjliggörs. Avtalen med entreprenörerna behöver ses över och krav på kvalitet markeras, liksom krav på tydliga åtgärder när brister i uppfyllande av kontrakten brister. Ingen oklarhet får råda om ansvarsfördelningen mellan SL och entreprenörerna, till exempel i säkerhetsfrågor.

Förebyggande arbete mot mutbrott och oegentligheter måste åtgärdas.

På miljöområdet har SL i stort uppfyllt landstingets Miljö 4-mål. SL är miljöcertifierat och användningen av förnybara drivmedel har uppnått målet. Saneringen av förorenad mark är däremot försenad, och miljöskuldfrågan angående markföroreningar behöver uppmärksammas.

Vi riktar således åter kritik mot styrningen av bolagets verksamhet. Det gäller kvaliteten och punktligheten i kollektivtrafiken samt styrningen på säkerhets- och trygghetsområdet. Styrelsens beslutsformer och informationsförsörjning behöver ses över. Även styrningen och kontrollen över säkerheten på IT-området behöver förbättras, liksom tydligheten i styrelsens beslutsbefogenheter i relation till fullmäktige.

Vi bedömer, efter samråd med den auktoriserade revisorn, att verksamheten med beskrivna brister inte har skötts på ett fullt ändamålsenligt och tillfredsställande sätt. Vi bedömer att den interna kontrollen har varit otillräcklig i viktiga avseenden.

Den auktoriserade revisorn tillstyrker att årsstämman beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Anförande nr 88

B e r n t Ö s t h (m): Fru ordförande, fullmäktigeledamöter! Vi har valt att göra en särskild redovisning över den så kallade Tiohundraorganisationen i Norrtälje, mot bakgrund av dess speciella karaktär.

Stockholms läns landsting och Norrtälje kommuns fullmäktige beslutade sent 2005 att från och med den 1 januari 2006 organisera sjukvård med mera och omsorg med mera i gemensamma organisationer på 50/50-basis med en gemensam nämnd, den så kallade Tiohundraämnden, ett gemensamt bolag, Tiohundra AB, samt ett ägarsamverkanskommunalförbund, främst av juridiska skäl. Man får nog anse att denna organisation är unik i landet. Båda parter var överens om att skapa en struktur som kunde ta till vara nytänkande och pragmatiska lösningar och skapa samordningseffekter som skulle kunna gynna medborgarna i Norrtäljeområdet.

Även vi revisorer valde att arbeta lite annorlunda än det sedvanliga strukturupplägget som vi har hört redovisas för annan verksamhet i landstinget. Vi – några från landstinget och några av Norrtäljes revisorer – har valt att arbeta tillsammans med alla tre organisationerna för att bland annat kunna ta till vara erfarenheter för framtida lärdom.

Vi avger naturligtvis de formella rapporterna var för sig – nämnd, bolag och förbund. Jag har varit utsedd att vara samordnare av revisionsarbetet för de tre organisationerna.

Vi har också valt, vilket ni kanske har noterat i det underlag som ni har fått, att med hänsyn till det förväntat stora intresset också avge särskilda skrivelser, som ger lite fylligare kommentarer runt de erfarenheter vi har dragit av de tre organisationerna.

Inledningsvis kan jag sammanfatta att vi tillstyrker ansvarsfrihet för de tre organisationerna.

Vi vill också uttrycka vår positiva syn på det sätt alla tre organisationerna har genomfört verksamheten med de förutsättningar som gällt under 2006. Jag vill erinra om att när år 2006 startade hade alla kort tid på sig för att etablera organisationer med mera. Till exempel övertogs med mycket kort förvarning ungefär 1 600 anställda från kommunal verksamhet till bolaget.

I bokslutet för 2005 konstaterades en brist inom omsorgsverksamheten på 24 miljoner kronor, som inte under året hade prognostiserats – alltså först i bokslutet. Det ledde för övrigt till att Norrtälje kommunfullmäktige inte beviljade den nämndens ledamöter ansvarsfrihet. Detta var alltså ett av utgångslägena för det år som påbörjades. Nya chefer, nya roller, nya rutiner, nya administrativa system bidrog naturligtvis till att det tog tid att finna nya former för en effektiv verksamhet, men vi tycker oss kunna konstatera att både organisation och verksamhet har etablerats överraskande smärtfritt. Redan under detta första år har några verksamheter, som psykiatri, barn- och ungdomsverksamhet, rehabilitering med mera, omorganiserats till gemensamma enheter över tidigare huvudmannagränser.

Det ekonomiska utfallet för bolaget är positivt, cirka 9 miljoner kronor, medan nämnden har en brist på cirka 4 miljoner kronor. Huvudskälet till detta minus är det besparingskrav som Norrtälje kommunfullmäktige ålade nämnden, cirka 12 miljoner, för att kompensera den brist som jag tidigare nämnde på cirka 24 miljoner. Samtidigt sade dock kommunfullmäktige i protokoll att man förväntade sig att enbart halva besparingen skulle kunna tas ut under 2006. Mot denna bakgrund torde det ekonomiska resultatet kunna anses som acceptabelt.

Trots väl genomförd verksamhet har vi gjort en del iakttagelser. Ägarnas styrning av såväl nämnd som bolag har en del oklarheter. Gemensamma ägardirektiv har inte kunnat slutföras under året. Olikheter i krav på återrapportering från landsting, avseende sjukvård, och kommun, vad avser omsorg, skapar otydliga ansvarsförhållanden. Den etablerade samrådsgruppens status och ansvar behöver tydliggöras. Kommunalförbundets roll i till exempel frågor av den här typen, utöver själva aktieägandet, kan behöva övervägas.

Ett större problem nu, men framför allt i framtiden, är de ökande kraven för särskilt boende för äldre. Ny lagstiftning har skärpt kraven att inom givna tidsgränser efter beslut kunna tillgodose behoven. En särskild revisionsrapport visar att nämnden för närvarande har ett stort antal som har passerat godkända tidsgränser, och det kan leda till viten upp till 1 miljon per ärende. Trots nämndens planering ser vi med oro på möjligheten att nämnden klarar det uppdraget inom rimlig tid.

Kvalitetskrav och kvalitetsuppföljning är viktiga frågor. Här finns viktiga förbättringsområden, främst inom omsorgen men också inom primärvård och psykiatri. Målbeskrivning och redovisning av måluppfyllelse behöver också utvecklas. Alltför många saknar prioritering och tidskrav. Olika sätt från huvudmännen att formulera sina mål försvarar också en tydlig och bra återrapportering.

Avslutningsvis vill jag än en gång konstatera att vi förtroendevalda revisorer tillstyrker att Tiohundra nämnden beviljas ansvarsfrihet, att vi lekmanna-revisorer i vår granskningsrapport bedömer att Tiohundra AB skötts

tillfredsställande och att den auktoriserade revisorn tillstyrker att styrelsens ledamöter och vd beviljas ansvarsfrihet.

Tyvär har, som tidigare framgått, styrelsen för kommunalförbundet inte formellt beslutat om årsredovisningen, och därför har vi inte heller formellt undertecknat årsredovisningen. Men preliminärt, genom den insyn vi har i allt underlag som finns, kan vi ändå tillstyrka att kommunalförbundet beviljas ansvarsfrihet.

Ordföranden: Vi tackar samtliga revisorer för utmärkta föredragningar och för ert arbete under föregående kalenderår.

Det är naturligtvis möjligt att begära ordet i ärendet om revisionsrapport och ansvarsfrihet, men kom ihåg att det finns begränsningar i den möjligheten, som jag redogjorde för inledningsvis.

Anförande nr 89

Björn Sigurdsson (mp): Fru ordförande, ärade ledamöter! Det här är det kanske enskilt viktigaste ärende och dokument som vi har att behandla på hela året. Det är lite grann av examen för den frånträdande majoriteten, den nuvarande oppositionen – många av kamraterna här i salen som har kämpat med att styra landstinget under fyra år.

Revisorernas berättelser är oerhört intressant läsning. Det visar sig att här finns både ris och ros: god ris, allvarlig ris och god ros. För mig som helt ny i landstinget tycker jag att det visar att demokratin fungerar, när revisorskollegiet står fritt att uttala både ganska kraftig kritik och peka på det som är bra och som har utvecklats sedan sist.

Jag konstaterar att man framhåller att befolkningens hälsa är god och att resenärerna i SL-trafiken har ökat. Det innebär att man har jobbat med strukturåtgärder, att man har utvecklat sjukvården och trafiken och att man har fått bättre ordning på ekonomin under den här tidsperioden.

För mig som ny är det här oerhört viktigt att ta avstamp i. Jag hoppas att vi tillsammans noggrant kan ta till oss det som står och gå vidare med det för att ytterligare utveckla landstingets verksamhet, som jag uppfattar är svår att styra. Här behöver vi kanske gemensamt utveckla nya sätt att styra landstinget, och jag ska för min del och med mitt parti aktivt och konstruktivt delta i det utvecklingsarbetet.

Därför vill vi yrka bifall till presidietts förslag att bevilja ansvarsfrihet till den avgående landstingsstyrelsen och till nämnder och styrelser.

Jag noterar att de sakkunniga bedömer att de jämförelsestörande posterna inte är redovisade helt enligt god redovisningssed. Jag kan notera att de delar i de jämförelsestörande posterna som enligt revisorerna inte är redovisade enligt god redovisningssed gör att landstinget uppvisar ett negativt resultat.

(O r d f ö r a n d e n : Det noterade vi ju i det förra ärendet, som är behandlat. Vi kan väl gå till revisionsberättelserna.)

Förlåt. Revisorerna påpekar också att motiv och underlag inte är i alla delar tillfredsställande redovisade. Jag noterar att till exempel de "synnerliga skäl" som anges är att beloppens storlek gör att man inte behöver reglera underskott. Det måste vara allvarligt, att ju större beloppet är, desto mindre behöver man motivera sig!

Därför vill vi lägga ett särskilt uttalande: Det stora underskottet kan hänföras till jämförelsestörande kostnadsposter för uppräknings av pensions-skuld, avsättning för principbeslut om omstrukturering med mera. Dessa poster är öppna och tydligt redovisade, men ej tillfredsställande motiverade. Sättet att redovisa kan dock enligt de sakkunnigas och vår bedömning inte i alla delar anses överensstämma med god revisions-sed.

O r d f ö r a n d e n : Ett ögonblick, Björn. Menar du inte att det är ett uttalande i årsredovisningsärendet, ärende 9? Det är ju där man tar beslutet om att åberopa synnerliga skäl och liknande. Revisionsärendet handlar egentligen om beslut om ansvarsfrihet eller icke ansvarsfrihet och att motivera det på något sätt.

Du kan väl fundera på det en liten stund. Jag vill inte mästra dig, men det hör egentligen till nästa ärende. Konsultera gärna med din gruppleddare.

Anförande nr 90

G e o r g J ö n s s o n (m): Bara en kort kommentar. Från revisionens sida uttalar vi ingen bedömning beträffande synnerliga skäl. Det är ingen fråga som ligger på vårt bord, utan den frågan har landstingsfullmäktige att suveränt avgöra.

Anförande nr 91

B j ö r n S i g u r d s s o n (mp): Vi accepterar att vi får återkomma med det särskilda uttalandet senare i stället.

§ 77 Beslut i ärendet om årsredovisning år 2006 för Stockholms läns landsting och bolag

Ordföranden: Fullmäktige! Precis som Björn Sigurdsson sade är ju frågan om ansvarsfrihet ett av de viktigaste besluten, där vi var och en som ledamöter i landstingsfullmäktige har ett ansvar. Jag har låtit ringa in – inte för att det har yrkats olika beslutsförslag utan för att markera det viktiga i vars och ens personliga ansvar när det gäller att bevilja eller icke bevilja ansvarsfrihet.

Ni har hört revisionens tillstyrkan till att bevilja ansvarsfrihet, rakt igenom. Ni har också sett den beredning som presidiet har genomfört och skickat ut till er.

Fråga 1

Anförande nr 92

Staffan Holmberg (s): Herr ordförande! Jag ställer en fråga till Gustav Andersson, mot bakgrund av en artikel i tidningen Skärgården för några veckor sedan där han uttalar att han gärna ser en samordning av plan- och byggärenden och ett fokuserat beslutsfattande som kan resultera i ett bättre förankrat program.

Har landstingsrådet pratat med kommunalråden i skärgårdskommunerna om tankarna på en gemensam byggnadsnämnd, som man kan uppfatta det, för hela skärgården? Tror han att de kommer att vara positivt inställda till att lämna ifrån sig plan- och bygglovshandlingen till landstinget?

Anförande nr 93

Landstingsrådet Andersson (c): Staffan Holmbergs fråga har ni uppfattat. Jag förstod att det var den artikeln han tänkte hänvisa till.

I intervjun tar jag min utgångspunkt i den önskan som jag möter i skärgården, att man vill få större möjligheter att vara med och påverka i de beslut som rör skärgården. En del personer upplever också ett behov av en ökad samordning inom politikområden som är viktiga för skärgårdens utveckling. I det sammanhanget har jag, som fri medborgare och landstingsråd, haft anledning att tänka lite grann på de här frågorna, och mitt intryck är att det vore en gynnsam utveckling att vi som politiker tog vår utgångspunkt i de behov som man upplever i skärgården.

Men det här är inga frågor som vi avgör på landstingsnivå, och det har jag också varit tydlig med. Plan- och byggfrågorna är ett kommunalt ansvar. Det är naturligtvis en delegationsfråga för kommunerna huruvida man önskar samordna sin verksamhet på det området.

Staffan, du behöver inte oroa dig för vad jag har sagt. Det är inte *var* politik att säga till kommuner och människor hur de ska göra olika saker. Vi tror på att besluten ska fattas så nära de människor som de berör som möjligt, och vi kommer aldrig att fatta beslut om sådant som inte skärgårdskommunerna vill ha.

Däremot är det min förhoppning att vi alla kan förhålla oss relativt prestigelösa till organisationsformerna för att nå det viktiga målet, utveckling för skärgården.

Anförande nr 94

Staffan Holmberg (s): Herr ordförande! Det är klart att man hajade till när man läste detta, inte minst mot bakgrund av att den lagstiftning som vi har här i landet, plan- och bygglagen, PBL, ju ger primärkommunerna rätten att hantera samtliga bygglovsärenden. Det finns också överklagandeinstanser.

Man har också anledning att förvånas över att det är Centerpartiet som utvecklar sådana centralistiska tankar. De centerpartister som jag tidigare har känt har jobbat intensivt med att försöka få ned besluten så nära människor som möjligt. Här, Gustav Andersson, gör du precis tvärtom – du vill centralisera besluten till hela Stockholms län. Det skulle innebära en enorm centralisering. Jag kan också tänka mig att man här i landstinget inte vet särskilt mycket om den enskilda tomten ute på en liten ö i skärgården – det har kommunerna mycket bättre kännedom om. Men jag blir något lugnare att höra att det är dina tankar.

Anförande nr 95

Landstingsrådet Andersson (c): Staffan! Jag har aldrig varit av den uppfattningen att landstinget skulle ta över plan- och byggfrågorna. Jag kan inte heller se hur det skulle kunna vara en centralisering om kommuner frivilligt, efter dialog med de invånare som bor i skärgården, skulle se det som lämpligt att delegera hanteringen av vissa frågor till någon form av gemensamt organ inom det geografiska område som bebos av den i varje kommun väldigt lilla minoriteten fastboende skärgårdsbor. Jag kan inte heller se hur det i så fall skulle skada lokalkännedomen att man så att säga utvecklade expertis särskilt på det här området.

Men, som sagt var, frågan är inte landstingets. Du får väl fundera på om du som kommunpolitiker ser anledning att föra den här frågan vidare.

Anförande nr 96

Staffan Holmberg (s): Det är klart att det måste vara en centralisering. Du pratar om att kommunerna skulle *delegera* detta till landstinget. Normalt sett delegerar man väl nedåt och inte uppåt. Det är ungefär som om vi i landstinget skulle delegera till regeringen att sköta vissa saker. Jag

tror att det skulle vara ganska uppseendeväckande, inte minst för Centerpartiets väljare.

Ett råd bara: Tänk dig för, Gustav Andersson, innan du uttalar dig spontant i tidningarna om dina tankar! Detta har föranlett väldigt mycket diskussioner i kommunerna ute i länet, som inte tänker "delegera upp" de här frågorna till landstinget.

Anförande nr 97

Landstingsrådet Andersson (c): Ingen har föreslagit att de här frågorna ska "delegeras upp". Det som man möjligen borde överväga är om besluten i de här frågorna borde fattas där skärgårdsborna finns eller om de ska fattas där kommunpolitikerna finns! För min del måste jag erkänna att jag är mindre oroad om det här föranleder debatt och diskussion bland kommunpolitikerna. Det var möjligt det som var syftet!

Det kanske är så, Staffan Holmberg, att dina problem har att göra med att det här har orsakat diskussioner bland dem som bor i skärgården och som i dag inte alltid är nöjda med hur de här frågorna hanteras.

Fråga 2

Anförande nr 98

Gunilla Roxby-Cromvall (v): Ordförande, fullmäktige! Min fråga är: Pågår det ett arbete med att se över zonindelningen inom kollektivtrafiken? Att jag ställer den frågan i dag beror på att vi som sitter i SL:s styrelse har fått ett brev från Botkyrka kommun.

Principer har lagts fast för zonindelningen, och vi har tidigare från talarstolen diskuterat Värmdö; nu är det alltså Botkyrkas tur. Principen skulle vara att en kommun ska vara en zon, om inte kommunen är för stor. Jag kan inte se att Botkyrka är en stor kommun i vårt landsting. Nu är det så olyckligt för Botkyrkas del att man har både bussar, pendeltåg och tunnelbana och därför har drabbats av många olika priser. En del kommuner lyckades få tillhöra zon A eller lyckades i alla fall att få till stånd en redig ordning med zonerna inför beslutet men inte Botkyrka. Därför ställer jag nu frågan till Christer: Pågår det ett arbete med att se över zonindelningen för Botkyrkas del?

Anförande nr 99

Landstingsrådet Wenerholm (m): Ordförande, fullmäktigeledamöter! Med anledning av den målade beskrivningen vid sidan av själva frågor skulle jag vilja börja med att spontant utbrista: Så lyckligt för dem som bor i den kommun du nämnde att de har all denna trafik! Det är väl jättebra? Det är väl inte olyckligt att de har den?

Vi vet ju alla här i salen att vi i samband med beslutet om att se över enhets-taxan och zonindelningen också fattade ett beslut om att gå vidare med att se över zonindelningen på längre sikt. Tanken med det uppdrag som vi har fått är – och det vet ju frågeställaren och de fullmäktigeledamöter som har läst handlingarna – att försöka få fram ett zonindelningssystem som ger fler och nöjdare resenärer i SL-trafiken och som går att förena med det som ni inte lyckades med, nämligen att få mer intäkter så att vi kan utveckla kollektivtrafiken och åstadkomma bättre kvalitet i den. Det arbetet pågår givetvis, precis som allt annat arbete där vi inom SL har fått ett uppdrag från fullmäktige.

Hela tunnelbanan ligger inom zon A, precis som frågeställaren sade. Det ger enkelhet och smidighet för de resenärer som använder det systemet. De som har gjort den nuvarande zonindelningen har också försökt tillämpa andra principer; dem har du redogjort för. Men det du inte beskrev är vad som händer när busslinjer går in och ut i olika zoner och vilken konsekvens det får. Det är bland annat det som händer i fallet Hallunda–Tumba.

Du beskrev inte riktigt korrekt vad det kostar. Priset för en resa blir inte 60 kronor. Eftersom det inte går att köpa biljett kontant utan man gör förköp blir det endera 30 kronor med remsa eller 39 kronor om man köper enkelbiljett.

Anförande nr 100

G u n i l l a R o x b y - C r o m v a l l (v): Jag tror att de som bor i Botkyrka är lyckliga att de har både buss, pendeltåg och tunnelbana. Men det blir obegripligt för Botkyrkaborna att de ska ha olika zonindelning när de reser i sin egen kommun. Så här skriver kommunstyrelsens ordförande, och gruppledarna för Miljöpartiet och Vänsterpartiet i ett brev till oss: Zonindelningen innebär för Botkyrkas del att bussresor mellan norra och södra delen av kommunen kan kosta två zoner – så får man väl skriva om det, eftersom det inte är 60 kronor som gäller.

För att göra det enkelt har tunnelbanenätet lagts i en zon, säger de borgerliga partierna. Men är det försvarbart i en kommun som Botkyrka – eller i andra kommuner för den delen – att det är dyrare att resa med pendeltåg och buss än att resa med tunnelbana? Det hade kanske varit bättre, tycker de, att höja priset. Det tycker i och för sig inte jag. Men det de uppmanar sina kommuninvånare till är att ta bilen eller stanna hemma – de tycker att det här är en orimlig politik.

Anförande nr 101

L a n d s t i n g s r å d e t W e n n e r h o l m (m): Ordförande, fullmäktigeledamöter! Det är häpnadsväckande att höra en vänsterpartist läsa upp ett brev som säger till folk: Ta bilen! Jag säger till människor: Betala det billigaste kortet näst Gotland i hela Sverige: 620 kronor. Då får ni åka hur mycket ni vill under en 30-dagarsperiod i hela Stockholms län. Outstanding best! Det är ju ett perfekt system!

Sluta att marknadsföra ett system där man ska ha människor att fundera över om man på marginalen ska köpa kontantbiljetter. Sedan ska man sitta där med en kalkylator och säga: Nu passerar jag gränsen, så nu köper jag ett kort. Vi vet ju alla att det är nödvändigt – för miljön och för utvecklingen av vår region – att vi använder den kollektiva trafiken. Det är därför vi har 30-dagarskortet. När man väl har köpt det kommer man givetvis att vid varje övervägande och för varje resa att använda det man redan har betalat för, kollektivtrafiken. Det är därför vi ska ha kortsystemet och se till att människor använder detta.

Anförande nr 102

Gunilla Roxby-Cromvall (v): Jag bara läste upp rubriken. Jag tycker naturligtvis att ingen ska ta bilen eller stanna hemma, utan man ska åka kollektivtrafik – där är vi helt överens, Christer. Kollektivtrafik är det som är viktigt för miljön.

Men för Botkyrka, där många har en svag ekonomi och inte har råd att lägga ut för månadskortet, som vi har debatterat tidigare, är det helt absurt att kommunen är delad i flera zoner. Det var det min fråga handlade om: Kommer du att arbeta med att se över zonindelningen?

Anförande nr 103

Landstingsrådet Wennersholm (m): Som jag svarade inledningsvis har vi ett uppdrag från landstingsfullmäktige att se över zonindelningen.

För att återgå till diskussionen om vad som är ekonomiskt lönsamt för enskilda familjer skulle jag vilja säga att med det bensinpris vi har i dag är det för mig obegripligt att företrädare för Vänsterpartiet och Miljöpartiet i Botkyrka kan rekommendera människor att använda bilen. Det kan väl inte finnas något dyrare sätt att åka? Hur många bensintankar får man för 620 kronor?

Fråga 3

Anförande nr 104

Landstingsrådet Wigg (mp): En våg av privatiseringar har börjat och rullar vidare, och de farhågor som vi hade har överträffats med råge. Alla verksamheter som drivs i offentlig regi sätts i fråga, från den minsta vårdcentral till Karolinska universitetssjukhuset.

Även om jag vid det här laget är lite luttrad och borde veta bättre så studsade jag till när jag en onsdagsmorgon vid frukosttid såg den artikel i Länstidningen som ni nu förhoppningsvis kan se på OH-projektorn. Där kan man läsa ett uttalande av Göran Stiernstedt, tillförordnad landstingsdirektör. Jag citerar tidningen: "I dag är hälften av länets vårdcentraler privata, men Göran Stiernstedt tror att alla kommer att vara det när

mandatperioden är slut. Om det är bra eller inte vill jag inte svara på, säger han.”

Därför frågar jag nu Lars Joakim: Tycker du att det är bra att alla vårdcentraler, även de som i dag drivs av landstinget och som är välskötta och går med vinst, ska privatiseras?

Anförande nr 105

Landstingsrådet L u n d q u i s t (m): Ordförande, fullmäktige! Om en privat entreprenör, extern eller personalen själv, kan driva en vårdcentral eller husläkarmottagning lika bra eller bättre än landstinget så bör inte landstinget driva verksamheten.

Via utvecklingskansliets arbete kommer landstingets vårdcentraler och husläkarmottagningar att få möjlighet att knoppa av. Hur många som är intresserade av detta återstår att se.

Däremot har vi redan nu fattat beslut om ett antal upphandlingar av vårdcentraler som fungerat dåligt under lång tid. Vi har inte satt upp ett mål när det gäller andelen vårdcentraler eller husläkarmottagningar som ska drivas på entreprenad eller av landstinget. Det återstår att se. Mycket av de idéerna kommer från personalen själv.

Jag kan berätta – om jag inte redan har gjort det – att när jag hade valts till landstingsrådet den 7 november var mitt första ärende en gul telefonlapp som låg vid min telefon. En husläkarmottagning hade ringt och sagt: Nu vill vi knoppa av. Intresset finns! Nu gäller det att ta vara på de idéer som finns ute på husläkarmottagningarna och vårdcentralerna.

Anförande nr 106

Landstingsrådet W i g g (mp): Det var kanske ändå inte riktigt svar på min fråga. Men det närmar sig väl. Min fråga var återigen, Lars Joakim: Är det din och den borgerliga majoritetens mening att *alla* landstingets verksamheter kan privatiseras, alltså även mot personalens vilja – du säger att personalen vill, men om den inte vill? – och även om de går med överskott, eller kalla det för vinst?

Anförande nr 107

Landstingsrådet L u n d q u i s t (m): Vi har inte satt upp något sådant tydligt mål. Min personliga uppfattning är att alla vårdcentraler bör drivas på entreprenad i framtiden.

Anförande nr 108

Landstingsrådet W i g g (mp): Det var klart och tydligt. Gäller det även dina borgerliga samarbetspartner? Är det alliansens svar att *alla* vårdcentraler bör privatiseras?

Anförande nr 109

Landstingsrådet L u n d q u i s t (m): Ordförande, fullmäktige! Frågan är ställd till mig, och jag har svarat som landstingsråd och ansvarig för de här frågorna. Tack!

Fråga 4

Anförande nr 110

Inger Ros (s): Ordförande, fullmäktige! Jag har ställt en fråga till Lars Joakim Lundquist med anledning av att vi alla har kunnat läsa i medierna om treåringen som fick vänta i sex timmar med svåra smärtor och åka till tre olika sjukhus – det är en sak som naturligtvis smärtar oss alla. Men anledningen till min fråga är dina uttalanden i medierna, Lars Joakim. Du säger att närakuten på Astrid Lindgrens barnsjukhus ska avhjälpa situationen inom barnsjukvården.

Redan under förra mandatperioden vidtog vi åtgärder för att öppna den närakuten, men när ni kom i majoritet stoppade ni arbetet. Då undrar jag om du tycker att det är riktigt att i medierna låtsas arbeta för förbättringar av barnsjukvården med hjälp av närakuten på Astrid Lindgrens barnsjukhus när du i själva verket har sett till att starten av den närakuten har försenats med ett halvår.

Anförande nr 111

Landstingsrådet L u n d q u i s t (m): Ordförande, fullmäktige! Inger Ros! Vi låtsas inte arbeta för en förbättring av barnsjukvården – vi är mitt uppe i det arbetet, och det vet du! Du, Inger, var ansvarig för sjukvården i Stockholms läns landsting i fyra år. På vilket sätt förbättrade du barnsjukvården under de åren, utöver den utökning av antalet förlossnings- och neonatalplatser som ni åstadkom? I övrigt hände inte mycket, trots en kraftig ökning av antalet barn i Stockholms läns landsting.

Redan när vi satt i opposition fick vi signaler om problemen inom akutsjukvården och barnsjukvården. I budgeten för 2007 fick förvaltningen i uppdrag att göra en särskild översyn av bland annat barnsjukvården. Den 3 april presenterades utredningens förslag, och jag förutsätter att du har läst det. Vi kommer att starta en närakut vid Astrid Lindgrens barnsjukhus. Det är naturligtvis bara en av de åtgärder som behövs för att förbättra situationen inom barnsjukvården. Utredningens förslag kommer nu att beredas politiskt, och i maj kommer det att hanteras av hälso- och sjukvårdsnämnden för ställningstagande.

Anförande nr 112

Inger Ros (s): Ordförande, fullmäktige! Jag fick inget svar på den fråga jag ställde, Lars Joakim. Du pratade om hela barnsjukvården. Det får vi inte göra enligt presidiet. Därför kan jag inte berätta allt vad vi gjorde när det

gällde barnsjukvården. Jag tillstår gärna att det fanns en hel del problem kvar att lösa, men du löser ju barnsjukvårdssituationen baklänges.

Det är lätt att använda det faktum att vården är eftersatt. Men det ärliga hade faktiskt varit att säga att en närakut hade funnits vid Astrid Lindgrens barnsjukhus den 1 maj om det inte hade varit för din iver att den skulle vara privat. Ni moderater uttalar er gärna mot politisk klåfingrighet, men vad är det här? Ideologin går före att det finns en närakut för barnen! Därför frågade jag dig – och du svarade inte på den frågan – varför du har bidragit till att försena den och i medierna låtsas att ni nu har vidtagit de här åtgärderna och att vården därmed ska bli bättre.

Anförande nr 113

Landstingsrådet **Lundquist (m)**: Ordförande, fullmäktige! Jag sade att vi är mitt uppe i detta arbete. Frågan handlar ju om förbättring av barnsjukvården i allmänhet, och så tar du upp frågan om en närakut på Astrid Lindgrens barnsjukhus i synnerhet. Vi tror att det bara kommer att medföra en liten tidsutdräkt – om det nu blir någon tidsutdräkt alls – att få det här på det sätt som vi tycker att det ska vara, med närakuten skild från Astrid Lindgrens barnsjukhus och med i första hand allmänläkare som tar hand om patienterna.

Det har ändå visat sig på väldigt många ställen att man får en bättre vård när man skiljer den elektiva vården och den typ av vård som bedrivs vid närakuter från akutmottagningarna. Man blandar inte ihop läkare och annan sjukvårdspersonal med samma typ av patienter på två olika ställen. En tydlig gränsdragning mellan Astrid Lindgrens barnsjukhus och akutmottagning och närakuten på ALB i samma byggnad tror vi är den bästa lösningen för att få bort köerna och få en bättre och snabbare vård inom barnsjukvården. Det återstår att se hur detta blir, men det är i alla fall alliansens övertygelse och tro att vi ska arbeta så, och så kommer det att bli.

Anförande nr 114

Inger Ros (s): Ordförande, fullmäktige! Jag kan bara ånyo konstatera att du inte riktigt svarade på frågan. Du säger i medierna att närakuten ska lösa det här, och där är vi överens. Det är jag glad för. Det tycker jag är bra. Men jag kan inte förstå att den ideologiska frågan är så oerhört viktig att man stoppar ett planeringsarbete som redan är färdigt. Annonser var ute för att rekrytera personal, och det arbetet stoppade ni och försenade hela närakuten vid Astrid Lindgrens barnsjukhus. Jag tycker det är beklagligt.

Anförande nr 115

Landstingsrådet **Lundquist (m)**: Närakuten kommer inte att lösa allt. Vi behandlar en interpellation som berör detta lite senare i eftermiddag.

Det viktiga är nu att se till att vi styr över väldigt mycket av patientströmarna från Astrid Lindgrens barnsjukhus och från den tillkommande närakuten vid Astrid Lindgrens barnsjukhus till husläkarna. Jag kan redan nu säga att vi tror att en av de viktiga lösningarna är den förändring som vi tänker genomföra med den nya husläkarreformen, nämligen att man kan ha även barnläkare på en husläkarmottagning. Att det finns barnläkare på husläkarjourerna kvällar och helger tror vi är en annan lösning.

Här krävs det ordentliga insatser för att informera föräldrar om alternativet till att åka till de stora sjukhusens akutmottagningar. Där tror jag att vi har satt ned foten ordentligt, och där krävs det ordentliga informationsinsatser. Alltför många åker alldeles i onödan och stör verksamheten på Astrid Lindgrens barnsjukhus. En lösning är en närakut där; en annan är att se till att många åker till helt andra ställen, till närsjukvården i Stockholms läns landsting.

Fråga 5

Anförande nr 116

G u n i l l a R o x b y - C r o m v a l l (v): För ett tag sedan drog man in en massa pendeltåg därför att man inte hade klart för sig om underhållet hade skötts som det skulle. Som vanligt var det tyvärr Nynäshamns-, Gnesta- och Södertäljeborna som blev drabbade eftersom det är minst antal passagerare på de sträckorna; det är därför de alltid blir drabbade.

Men sedan läste jag en insändare i Mitt-i-tidningen där det stod att under den tid som vi hade brist på pendeltåg i Stockholm kördes det pendeltåg från oss i Åre! Jag hoppas att det inte är sant, Christer. Jag vill fråga: Är det rimligt att låna ut pendeltågsvagnar från Stockholm när vi har sådan brist på vagnar här?

Anförande nr 117

L a n d s t i n g s r å d e t W e n n e r h o l m (m): Ordförande, fullmäktigeledamöter! Det är en mycket bra fråga. Det förhåller sig precis så som du beskrev. De två vagnsenheter som hyrdes av pendeltågsentreprenörerna var avsedda att skrotas. Vid det tillfället förelåg det vagnsöverskott. När X10:orna togs ur trafik av säkerhetsskäl uppstod det, som du beskrev, mycket riktigt vagnsbrist. Då skulle man teoretiskt, precis som du beskrev, ha kunnat använda de uthyrda vagnarna här i Stockholm. Men risken är att de uthyrda vagnarna, om de inte hade hyrts ut, redan hade varit skrotade.

Jag har precis samma frågande attityd inför hela den här frågeställningen som frågeställaren har och har begärt att få mer uppgifter om hur läget ser ut. Det är klart att på marginalen kan det ibland bevisligen behövas förstärkningsresurser här i vår region. Men risken är som sagt att de uthyrda tågen hade varit skrotade, om de inte hade blivit uthyrda.

Anförande nr 118

G u n i l l a R o x b y - C r o m v a l l (v): Det är bra att vi verkligen undersöker det här. Det är verkligen ett slag i ansiktet på de hårt drabbade pendeltågsresenärerna att få höra att de pendeltåg som de kanske skulle ha kunnat åka med – det vet vi ju inte i dag – var i Åre. Det är skandal. Det är bra att vi undersöker det, Christer. Jag tackar dig för svaret. Vi behöver inte debattera det mer för min del.

Anförande nr 119

L a n d s t i n g s r å d e t W e n n e r h o l m (m): Nej, vi debatterar inte – vi är helt överens. Vi ska sätta tummen i ögat på entreprenören när det behövs.

Fråga 6

Anförande nr 120

Å k e A s k e n s t e n (mp): Ordförande! Principer kan ju vara bra, åtminstone i princip. Men nu förefaller det som om alliansen är lite väl principiell och gärna lite urskillningslös, som det förefaller, vill genomföra sådant som man pratade om i valrörelsen, nämligen minska den så kallade byråkratin. Det ska enligt planerna gå ut över 500–600 anställda i Stockholms läns landsting, som då ska förmås – övertalas och ges pengar – att sluta. Frågan är om detta är klokt. Min huvudfråga är: Vem ska egentligen göra jobbet för de 500–600 personer som försvinner? De har väl ändå inte gått och slagit dank hela dagarna? Jobbet måste väl ändå göras?

Anförande nr 121

L a n d s t i n g s r å d e t W a l l h a g e r (fp): Herr ordförande! Tack för frågan, Åke Askensten! I princip brukar vi faktiskt hålla våra vallöften. Som bekant har vi också gått till val på att minska administrationen i landstinget för att skapa ytterligare resurser till sjukvården. Omstruktureringsåtgärderna, som både du och jag fick en föredragning om på produktionsutskottet i går, handlar om flera saker. Det handlar om så kallad avtalspension, om avgångsvederlag, om jobbsökarmöjligheter och om utbildningsbidrag för kompetensväxling.

Vi är helt övertygade om att i en stor organisation, med 45 000 anställda, är det helt möjligt att förändra arbetsuppgifter och därmed också minska antalet anställda. Vi gick till val på att minska administrationen, och vi kommer att göra så.

Anförande nr 122

Å k e A s k e n s t e n (mp): En annan princip som ni har, som jag har uppfattat det, är arbetslinjen, som ni driver så intensivt. Men det här får ju rakt motsatt effekt. Här gör ni 500–600 personer arbetslösa med avsikt. Jag får inte det här att gå ihop riktigt.

Det finns ett varnande exempel i det här sammanhanget, nämligen när polismakten bestämde sig för att frigöra resurser. Det skulle bli fler poliser ute på gatorna, och för att få pengar till det avskedade man en massa administratörer. Vad hände då? Nu sitter poliserna och knackar på tangentbord hela dagarna i stället för att vara ute på stans gator och torg. Det var alltså misslyckat och kan ses som ett varnande exempel. Jag befarar bara att det blir likadant här, åtminstone till dels.

Anförande nr 123

Landstingsrådet *Wallhager* (fp): Jag tror inte att du behöver vara orolig, Åke Askensten. Det vi fokuserar på är nämligen landstingets huvuduppgift, alltså att sköta och ta hand om sjuka patienter, hälso- och sjukvård.

I den här salen sitter det ju många politiker, och vi är bra på väldigt mycket. Vi är också bra på att sätta i gång tjänstemän genom att efterfråga undersökningar, enkäter och liknande, som faktiskt inte alltid är till nytta för verksamheten. Jag tror att vi som politiker har en hel del att göra själva när det gäller vilka beslutsunderlag vi efterfrågar.

Minska administrationen, se till att personalen sysslar med hälso- och sjukvård, och vi får en bättre och effektivare vård.

Anförande nr 124

Åke Askensten (mp): Det där känner jag igen. Var det inte Margaret Thatcher som sade att ju färre de blir, desto bättre jobbar de? Jag tror faktiskt inte på det. Jag tror inte heller att man så där utan vidare kan lägga mer arbetsuppgifter på folk. Många är redan pressade av sin arbetssituation och utbrända. Jag tror att detta kan skapa mer problem än det gör nytta.

Anförande nr 125

Landstingsrådet *Wallhager* (fp): Det var nog första gången jag blev jämförd med Margaret Thatcher. Vi får väl se om det upprepas.

Jag tror att Åke Askensten missförstod mig. Det handlar inte om att lägga fler arbetsuppgifter på dem som jobbar i vården utan snarare om att ta bort arbetsuppgifter från dem som jobbar i vården, minska den onödiga administrationen, ge utrymme för dem att fokusera på hälso- och sjukvården.

Fråga 7

Anförande nr 126

Landstingsrådet *Dahlberg* (s): Ordförande, fullmäktige! SL har en rad prioriterade projekt i sin investeringsplanering. Det handlar om väldigt stora pengar. Några av de mest angelägna projekten handlar om tvärsparvägsutbyggnad samt konvertering av Saltsjöbanan. I SL:s planering har

man räknat med 50-procentiga statsbidrag till det här. Nu har Banverket redovisat hur det kan agera utifrån det ekonomiska utrymme som regeringen har gett Banverket, och där skjuter man då de här satsningarna på framtiden. Då vill jag fråga Christer Wennerholm: Anser trafiklandstingsrådet att regeringen sviker stockholmarna när Banverket föreslår att tidigare utlovade statsbidrag till utbyggnad av snabbspårvägar i Stockholms län ska dras in?

Anförande nr 127

Landstingsrådet W e n n e r h o l m (m): Ordförande, fullmäktigeledamöter! Nej, det anser jag inte. Jag anser att det som händer är att Banverket gör en översyn av de olika projekt som ligger i planen och anpassar dem till gällande kostnadsläge, vilket den tidigare regeringen och den rödgröna riksdagsmajoriteten inte hade gjort.

Sanningen är ju att de pengar som den tidigare regeringen anslog inte räcker i nuvarande kostnadsläge till alla de projekt som finns i planerna. Vad händer då? Jo, Banverket och Vägverket går ut och säger att om man inte gör något åt tilldelningen av pengar så räcker pengarna bara till några projekt, och resten hamnar utanför. Det är den riktiga verklighetsbeskrivningen.

Många av oss som sitter i den politiska referensgrupp där jobbet pågår glömmer det här när vi är i fullmäktige. Vi var på ett sådant möte senast i går, och där kunde vi konstatera att såväl Carl Cederschiöld som andra inblandade parter tar för givet att de högt prioriterade projekten, som det här handlar om, är självklara och kommer att vara med i diskussionerna. Förhandlingsmannen har skickat signalen att det inte behövs mindre pengar utan mer. Det behövs pengar till de projekt som finns i de gamla planerna, och det behövs pengar för nya projekt. När Stockholm växer måste också kollektivtrafiken och andra infrastrukturinvesteringar växa. Så ser verkligheten ut.

Sedan kan jag inte underlåta att i dag i fullmäktige uttrycka min glädje över att vi i vårpropositionen faktiskt har fått 125 miljoner kronor av regeringen till satsningar på att förbättra tidhållningen inom pendeltågstrafiken. Vi är väl medvetna om att vi behöver de pengarna. Banverket, SJ och SL har jobbat med att ta fram de här försäkringsprojekten, och nu kommer det 125 miljoner till det. Det tycker jag att vi ska vara glada över.

Anförande nr 128

Landstingsrådet D a h l b e r g (s): Fullmäktige! De här 125 miljonerna är ytterligare ett exempel på att ett tidigare arbete nu fullföljs. Det är egentligen inga nya pengar, utan det är in-tecknade åtgärder som man nu säger sig vilja finansiera.

Mitt bekymmer med den beskrivning du gör, Christer, är att Banverket tidigare faktiskt gjort utfästelser om att stå för det här statsbidraget, på samma sätt som staten tidigare sade sig vara beredd att fullfölja bygget av Citybanan med det avtal som vi tecknade inom det området. Det är därför som jag är oroad, och det är därför, Christer Wennerholm, som jag skulle vilja se att du agerade lite skarpare i de här frågorna. I dag har vi inga som helst besked om vilken statlig finansiering vi kan få i de här projekten. På det sättet äventyras hela snabbspårvägsutbyggnaden i Stockholms län.

Anförande nr 129

Landstingsrådet W e n n e r h o l m (m): Nej men, herr ordförande och fullmäktigeledamöter, det där är ju på gränsen till trams! Skulle de projekt som ligger i topp på prioriteringslistan inte bli av, när regeringen har beslutat sig för att tillsätta en förhandlingsman? Skulle Carl Cederschiöld vara tillsatt, ha ett kansli och dra kostnader bara för att han ska bli trött och gå hem och sova gott på kvällarna? Så är det naturligtvis inte. Regeringen har ju tillsatt en förhandlingsperson, Carl Cederschiöld, för att man anser – som man också skrivit, nu senast i vårpropositionen – att det är viktigt att storstadsregionerna får den tilldelning och utbyggnad av kollektivtrafik och andra investeringar som vi så väl behöver.

Självklart vore det bättre om du, Lars Dahlberg, som ingår i den socialdemokratiska referensgruppen, inte spred osäkerhet kring vad vi diskuterar med Cederschiöld. Det är ju inte neddragningar vi diskuterar! Det är prioriteringar av tidigare kända projekt och tillkommande, vad de kommer att kosta och att vi behöver mer pengar av regeringen, inte mindre.

Anförande nr 130

Landstingsrådet D a h l b e r g (s): Christer Wennerholm! Vi satt ju så sent som i går i ett sammanträde – det vill jag vidimera – där vi fick redovisningar av angelägna projekt. Men vi har likafullt inte sett något av de ambitioner som du deklarerar, Christer, och som naturligtvis jag också står bakom. Det finns inga nya statliga pengar!

Inte heller i går fick vi någon redovisning av vilka kollektivtrafikpengar som ska tillföras det här arbetet. Inte heller i måndags, när regeringen presenterade sin värbudget gjorde man det minsta för att minska den osäkerhet som i dag präglar hela det arbete som vi har gjort för att försöka förstärka kollektivtrafiken: Inga besked om Citybanan, inga besked om ytterligare medel till snabbspårvägsutbyggnad. Det är i det som osäkerheten består. Det är inte jag som hittar på att det finns en osäkerhet – jag kan bara konstatera att vi inte får några besked. Det är det som skapar osäkerhet.

Anförande nr 131

Landstingsrådet W e n n e r h o l m (m): Ordförande och fullmäktigeledamöter! Cederschiöld har i uppdrag att till det här årets slut – den 1 december – lämna över ett resultat. Jag tycker att det vore oerhört konstigt

om regeringen styckevis och delat började säga: Då ger vi lite pengar till det där projektet och så vidare. Jag förmodar att man väntar på en samlad syn från den här regionen. Det har det varit brist på genom åren, och när den en gång fanns såg ju Göran Persson till att inte effektuera den uppgörelsen.

Vad vi har gjort och inte gjort, vad vi gör och inte gör kan vi återkomma till i december. Då kan du anklaga mig, alliansregeringen i landstinget och alliansregeringen på riksplanet. Eller möjligen dig själv? Eller: Jag kan anklaga mig för att vi hellre debatterar från talarstolar än ser till att komma till skott. Mindre debatt och mer verkstad är vad som behövs i de här frågorna!

Fråga 8

Anförande nr 132

Mats Skoglund (v): Ordförande, fullmäktigeledamöter! Enligt den ursprungliga tidsplanen för budgetarbetet inför 2008 skulle tjänstemännens förslag till budgetdirektiv ha överlämnats till partikanslierna i påskveckan. De har inte kommit till oppositionspartiernas partikanslier. Enligt uppgift har de stoppats av finanslandstingsrådet. Hon har helt enkelt hemligstäplat dem för oppositionen, antagligen för att hon inte gillar innehållet i tjänstemännens förslag. Vi vill ha svar på när förslagen till budgetdirektiv ska överlämnas också till oppositionen.

Anförande nr 133

Landstingsrådet Heister (m): Tjänstemännens underlag till budgetdirektiv finns sedan den 12 april. Dem kan du hämta elektroniskt eller få. De finns tillgängliga både för oppositionen och för majoriteten.

Anförande nr 134

Mats Skoglund (v): Det tackar vi för. Det var en nyhet helt och hållet. Varför kan budgetdirektiven då inte antas av landstingsstyrelsen på tisdag?

Anförande nr 135

Landstingsrådet Heister (m): När det gäller att fastställa budgetdirektiv är det viktigt att de har en god utgångspunkt, det vill säga att man har aktuella underlag. Det är viktigt att vi får med vårpropositionen i underlaget, och den presenterades så sent som i går. Det är också viktigt att vi får en mer aktuell skatteunderlagsprognos än den tidigare, som gäller sedan sent i höstas. Det kommer en skatteunderlagsprognos nu om någon vecka.

Mot den bakgrunden har vi senarelagt budgetdirektiven fyra veckor, vilket innebär att beslut kommer att tas i landstingsstyrelsen i maj och i fullmäktige i juni. Jag tycker att det är bra att man har ett så bra underlag som möjligt när man fattar beslut. Det är skälet till alliansens förslag till beslut, som kommer att tas i landstingsstyrelsen den 24 april.

Anförande nr 136

Mats Skoglund (v): Frågan gällde att vi inte fick dem. Vi har inte fått läsa de budgetdirektiv som ni inte tycker är tillräckligt väl underbyggda. Är det kanske så att tjänstemännen har argumenterat för att det finns utrymme för att sänka skatten och att det är det ni inte gillar? Skjuter ni fram det för att få en gynnsammare skatteutfallsprognos? Är det så ni tänker? Men varför måste ni hemligstämpla det för oss och Stockholms läns invånare?

Anförande nr 137

Landstingsrådet Heister (m): Det finns inget hemligt alls. Underlaget till budgetdirektiv finns sedan den 12 april.

*Fråga 9***Anförande nr 138**

Landstingsrådet Wigg (mp): Ordförande! Fullmäktige beslutade i bred politisk enighet att avsätta medel – 4 miljoner kronor – i höstens budget till ett eget uppdrag för hivprevention och STI-verksamhet. "Venhälsan ska vara kvar på Södersjukhuset och ges ett eget vårdavtal", står det i budgettexten. Men ännu har inget avtal slutits.

Nu har jag nåtts av informationen av verksamheten vid Venhälsan är hotad. Därför frågar jag Lars Joakim: Kommer du att ta något initiativ för att Venhälsan ska få det vårdavtal som vi har beslutat om här i salen, alltså i enlighet med fullmäktiges beslut?

Anförande nr 139

Landstingsrådet Lundquist (m): Ordförande, fullmäktige! Jag har sagt det tidigare, och jag upprepar det gärna: Venhälsan bedriver en mycket värdefull verksamhet. Därför fastställdes det i årets budget att Venhälsan ska vara kvar på Södersjukhuset och att enheten ska ha ett eget vårdavtal. Som jag ser det speglar detta den nya majoritetens positiva inställning till Venhälsan. Genom ett eget vårdavtal för Venhälsan kan vi säkra enhetens framtida och självständiga ställning.

Orsaken till att det har tagit tid att få fram ett nytt avtal för Venhälsan är av teknisk natur. Venhälsans budget har fram till årsskiftet ingått i Karolinska universitetssjukhusets, och då krävs det ett visst arbete att bryta ut Venhälsan ur det stora sjukhusets budget.

Arbetet med ett nytt vårdavtal pågår. Nästa förhandlingsmöte hålls den 26 april. Alliansen har ett stort intresse av att ett nytt vårdavtal snarast kan träffas med Venhälsan, och så kommer att ske. Orsaken till fördröjningen är av teknisk och inte principiell natur.

Anförande nr 140

Landstingsrådet W i g g (mp): Då fick jag ett klart och tydligt svar. Tack! Det betyder att det brev som nu har gått ut från överläkaren vid Venhälsans mottagning så att säga inte behöver leda till någon nedskärning av Venhälsans verksamhet.

Anförande nr 141

Landstingsrådet L u n d q u i s t (m): Håkan Jörnehed och jag hade en interpellationsdebatt om detta i höstas, så jag har besökt verksamheten, vilket jag gjorde mellan jul och nyår. Jag har haft ett antal kontakter med Venhälsan. Det har inte funnits någon tveksamhet från vår sida. Däremot har det som sagt tagit en viss tid att bryta ut Venhälsans budget ur Karolinska universitetssjukhusets budget. Verksamheten har fortgått på allra bästa sätt. Det finns många nya och spännande idéer inom det här området. Raymond behöver inte vara orolig. Ett avtal kommer fram inom de närmaste veckorna.

Fråga 10

Anförande nr 142

A n d e r s J o h a n s s o n (s): Herr ordförande! Jag vill ställa en fråga till det ansvariga landstingsrådet om lokalerna för vårdcentralen i Valsta i Sigtuna kommun.

Valsta vårdcentral befinner sig i icke fullt ändamålsenliga lokaler, är dessutom trångbodd och i stort behov av nya lokaler. Tidigare i dag har vi fått besked om att varenda vårdcentral i länet ska privatiseras. Jag vet inte vilken befogenhet som det landstingsråd som nu står i talarstolen har att svara på denna fråga, men jag ställer den ändå: Kommer trångbodda Valsta vårdcentral att få nya lokaler under 2007?

Anförande nr 143

Landstingsrådet W a l l h a g e r (fp): Tack, Anders Johansson, för din fråga.

Nej, tyvärr tror jag inte att det blir fallet. Jag tror att vi, du och jag, har ett delat ansvar och ett delat intresse på den punkten. Det är alldeles korrekt, som du beskrev, att Valsta vårdcentral har alldeles för trånga lokaler för närvarande. Men kommunen och Sigtunahem, som jag förstår att du har ett visst intresse i, har tydligen haft svårt att få fram lokaler.

Anförande nr 144

A n d e r s J o h a n s s o n (s): Herr ordförande! Om Sigtunahem, som är ett kommunalt bostadsbolag i Sigtuna kommun, ska ordna fram lokaler till landstinget så får väl landstinget komma med en sådan beställning. Det har inte gjorts.

Däremot kan jag upplysa landstingsrådet om att den centrumanläggning som finns alldeles intill den nuvarande vårdcentralen, Valsta centrum, har fått nya ägare och med stor glädje skulle välkomna en landstingsverksamhet i sina lokaler. Sigtunahem äger inga lokaler i området, och det vore direkt olämpligt, som jag ser det, att lägga vårdcentralen någon annanstans än i den centrala delen av Valsta. Men där kanske landstingsrådet har en annan uppfattning?

Anförande nr 145

Landstingsrådet **Wallhager** (fp): Nej, jag tycker nog att vårdcentralen ska ligga centralt och nära det område där patienterna finns. Men ibland får man göra avsteg från sin uppfattning för att hitta lämpliga lokaler.

Enligt den information som jag har fått pågår det diskussion mellan landstinget och dels företrädare för Valsta centrum, dels företrädare för kommunen, för att snarast hitta en lämplig lokal. Men ingen av de parter som jag har pratat med nu på morgonen tror att det är möjligt att förverkliga det under 2007, framför allt inte om man måste göra ombyggnationer eller nybyggnationer.

Anförande nr 146

Anders Johansson (s): Herr ordförande! Landstingsrådet kanske tror att Sigtunahem skulle kunna hjälpa till med detta, därför att vårdcentralen en gång har legat i det som var Sigtunahems fastighetsbestånd. Men det sålde den borgerliga kommunledningen ut för fem sex år sedan. Det hade naturligtvis varit mycket lättare att ordna detta om vi hade haft kvar de fastigheterna i det kommunala bostadsbolaget.

Jag välkomnar den positiva inställningen och vetskapen om att det behövs nya lokaler. Jag tror att det går att ordna i närområdet, och det skulle jag gärna vilja medverka till. Jag tackar för svaret.

Anförande nr 147

Landstingsrådet **Wallhager** (fp): Tack, Anders Johansson också! Det här är ju inte något nytt problem för Valsta vårdcentral. Det här problemet fanns även under föregående majoritet, och det togs, mig veterligt i alla fall, inga större initiativ för att förändra situationen då. Men vi är uppmärksammade – både du och jag – på att det behövs åtgärder, och som jag sade pågår det diskussioner mellan landstinget och olika intressenter för att snarast hitta en bra lösning.

Fråga 11

Anförande nr 148

Åke Askén (mp): Vi hörde ju tidigare att det var ett problem att Banverket vill dra in pengarna till något så självklart som utbyggnaden av Tvärbanan i Stockholm. Budgetpropositionen är ju ingen rolig läsning för spårvänner i Stockholmsregionen, ja, egentligen inte för någon – det kommer att bli ett stort trafikkaos om kollektivtrafiken inte byggs ut, och det kommer att drabba alla. Det behövs därför ett agerande från landstingets sida. Jag har ställt frågan: Har landstingsrådet några förslag till agerande med anledning av bristen på spårinvesteringspengar i regeringens budgetproposition?

Anförande nr 149

Landstingsrådet Wennerholm (m): Herr ordförande, fullmäktigeledamöter! Jag har redan tidigare i frågedebatten i dag pekat på att jag är väldigt nöjd med och tillfredsställd över att alliansregeringen har anslagit 125 miljoner kronor för att öka punktligheten för pendeltågstrafiken. Det är som en konsekvens av den gemensamma ansträngningen från Banverket, SJ och SL som vi nu ser de första pengarna för att genomföra detta i verkligheten. Kommer vi att kunna genomföra det projekt på ett par miljarder som det handlar om så kommer det att ge omedelbara förbättringar för pendeltägsresenärerna. Det tycker jag är en mycket bra första åtgärd.

Som jag också har sagt tidigare pågår det diskussioner inom ramen för Carl Cederschiölds uppdrag. Där råder det inte någon brist på satsningar och idéer till satsningar i spårtrafik. Jag upplever inte heller att det finns någon deltagare i de överläggningarna som säger att man inte vill ha en sådan utbyggnad. De allra flesta är överens om att vi vill ha väldigt stora insatser för utbyggnad av infrastrukturen för att lösa problemet med getingmidjan, passagen för tågen över, eller under, snittet Mälaren och Saltsjön. Det är väldigt bra att vi är överens om det.

Anförande nr 150

Åke Askén (m): Jag undrar om de allra flesta verkligen är överens om vikten av spårsatsningar i Stockholmsregionen. Ett undantag är uppenbarligen statsministern. Jag minns att han redan som MUF:are var en hängiven entusiast för motorvägar. Det tycks hänga kvar, och det är ju ett problem. Cederschiöld tror jag att du kan hantera – ni har ju kamperat ihop så länge i fullmäktige här nedåt gatan. Du borde egentligen vara en god partikamrat också till Reinfeldt. Jag hoppas verkligen att du anstränger dig till det yttersta för att klara det här.

Anförande nr 151

Landstingsrådet Wennerholm (m): Ordförande! Jag kan garantera fullmäktiges ledamöter och Åke Askén att statsministern är en stor anhängare av utbyggnad av *all* infrastruktur. Det har ju regeringen pekat på

i vårpropositionen, värbudgeten, där man faktiskt säger att det ska göras satsningar i storstadsområdena. Det är väl ett fullföljande av det man gjorde i höstas när man gav uppdraget till Cederschiöld: Man pekar på vikten av att det görs ordentliga satsningar på infrastruktur här när storstadsregionen, Stockholmsområdet, ja, hela Mälardalen växer.

Du och jag skiljer oss åt på en punkt, Åke, liksom den majoritet av partier som jag kanske företräder skiljer sig från den minoritet som du företräder. Jag tror att det också behövs utbyggnad för vägtrafiken. Framför allt vill jag ha bort bilarna från innerstan. Jag vill hellre att de åker förbi Stockholm än genom Stockholm – det gör de ju när de åker på Essingeleden. Vi bygger snart en ny stor stadsdel på västra Kungsholmen, på andra sidan Essingeleden.

Anförande nr 152

Åke Askensten (mp): 125 miljoner för att förbättra turtätheten är väl trevligt, men det handlar ju om 34 miljarder kronor bara i reinvesteringar för SL under de närmaste åren, och det bara för att hålla i gång den nuvarande trafiken! Sedan behövs det massor av pengar därutöver. Frågan är om detta går att lösa på något annat sätt än genom kraftiga avgifter på biltrafiken.

Anförande nr 153

Landstingsrådet Wennerholm (m): Ordförande, fullmäktigeledamöter och Åke Askensten! Det *blir* ju avgifter på biltrafiken! Den propositionen är redan levererad av regeringen. Där får du ju din önskan uppfylld, i varje fall till en del. Om du sedan tycker att de avgifterna är tillräckligt höga vet jag inte. Det får du svara på själv.

Jag är övertygad om att det också kommer infrastrukturinvesteringar. Vi måste nu komma till skott. Vi måste se till att vi får fram infrastrukturinvesteringar som handlar om nya projekt och inte bara om reinvesteringar, som Åke Askensten talar om. Annars är det risk att Stockholmsregionen, med den befolkningstillväxt vi har för närvarande och under överskådlig tid, inte kommer att fungera. Den här regionen fungerar inte om vi inte har en väl utbyggd kollektivtrafik. Det inser den regeringen vi har i dag.

Fråga 12

Anförande nr 154

Tove Sander (s): Ordförande, fullmäktige! Den 1 januari i år återinfördes avgifterna i barnsjukvården. För oss socialdemokrater var borttagandet av avgifterna en viktig reform, eftersom vi faktiskt inte tycker att storleken på plänboken ska avgöra om barn kommer till vård eller inte. Avgiften på 140 kronor upplevs kanske inte som så stor för många av oss, men för en familj med ansträngd ekonomi och barn som drabbas av öroninflammationer gång efter annan var den här reformen viktig. Effekterna av återin-

förandet borde följas upp. Därför frågar jag dig, Lars Joakim: Kommer du att ta initiativ till en uppföljning av vilka barn som har avstått från sjukvård på grund av återinförandet av avgifterna i barnsjukvården?

Anförande nr 155

Landstingsrådet **Lundquist (m)**: Ordförande, fullmäktige! Från den 1 januari 2007 gäller åter en patientavgift om 120 kronor, inte 140, för barn vid läkarbesök vid sjukhusens akutmottagningar – där har du sparat 20 kronor. Vid direkthänvisning från annan vårdgivare tas ingen avgift ut, och det tycker jag är viktigt. Kommer man till en närakut eller en husläkarmottagning och de bedömer att man behöver det stora sjukhusets resurser utgår alltså ingen patientavgift för barn. För övriga läkarbesök som barn gör vid närakuter, barnläkarmottagningar och andra specialistläkarmottagningar tas alltså ingen avgift ut. Det sänder en tydlig signal, tycker vi.

Syftet med avgiften till Astrid Lindgrens barnsjukhus och övriga akutmottagningar är att försöka styra besök som kan tas om hand inom barnsjukvården till läkare vid vårdcentraler eller närakuter. Detta är en återgång till den ordning som gällde fram till den 1 juli 2006, det vill säga under drygt tre och ett halvt år av den tid som ni var i majoritet. Då måste min fråga till dig, Tove, bli: Vilka bevekelsegrunder hade du och ditt parti för att inte avskaffa denna avgift tidigare?

Vår förhoppning är att den nya avgiften ska minska tillströmningen av barn med lägre prioriteringsgrad till akutmottagningarna, för att därmed förbättra omhändertagandet av de svårast sjuka barnen. Eftersom besöken hos husläkare och närakuter är avgiftsfria har jag svårt att se att någon ska behöva avstå från att söka vård, särskilt som patienter som hänvisas vidare till sjukhusen inte behöver betala någon avgift.

Därmed anser jag mig ha besvarat frågan.

Anförande nr 156

Tove Sander (s): Jag uppfattar det så att det är jag som ska fråga dig, och inte du som ska fråga mig, just nu. Jag ställer min fråga igen, eftersom du inte har svarat på den: Tänker du ta initiativ till en uppföljning av vilka barn som har avstått från sjukvård? Jag förstår att du inte tror att någon gör det, men för att vara säker på din sak tycker jag att du borde ta ett sådant initiativ. Därför upprepar jag min fråga.

Anförande nr 157

Landstingsrådet **Lundquist (m)**: Jag förstår inte riktigt frågan. Ska jag gå ut på stan och leta efter någon som inte har besökt Astrid Lindgrens barnsjukhus, som har valt någonting annat eller helt och hållet valt bort sjukvårdsbesök?

Jag kan tillägga att det också finns en ambition att försöka att få flera att sköta väldigt mycket av det som kommer till Astrid Lindgrens barnsjukhus med egenvård. Vi har en klar ambition att BVC och MVC ska ta ett mycket större ansvar för att utbilda föräldrar. Läkarna på Astrid Lindgrens barnsjukhus säger att alltför många kommer dit som skulle kunna tas om hand inte bara i närsvården utan också i det egna hemmet.

Om du har en lista över de barn som av ekonomiska skäl inte har besökt Astrid Lindgrens barnsjukhus sedan den 1 januari så ska jag gärna titta på den. Men ni hade den principen i tre och ett halvt år. Då är frågan ändå: Vilka konsekvenser drog ni av att ni behöll de återinförda patientavgifterna för barn åtminstone under majoriteten av de fyra år som ni hade majoritet?

Anförande nr 158

T o v e S a n d e r (s): Lars Joakim! Med all din erfarenhet av att vara sjukvårdspolitiker i Stockholms läns landsting och all din visdom behöver du kanske inte göra dig lustig över hur man gör undersökningar av människors behov av sjukvård! Jag tycker att det är intressant att höra hur du ser på din roll som sjukvårdslandstingsråd i den här frågan. För mig är det så att om ett enda barn tvingas avstå från sjukvård på grund av den här avgiften så tycker jag att det är ett tungt ansvar att bära. Men det tycker tydligen inte du!

Anförande nr 159

L a n d s t i n g s r å d e t L u n d q u i s t (m): Jag är själv förälder till tre barn. Jag kan inte tänka mig att någon förälder, hur knapert de än har det, behöver avstå från sjukvård på grund av en kostnad på 120 kronor. Nu finns det, tror jag, inte några riktigt fattiga människor i Sverige, för så väl fungerar det sociala systemet – det har väl ert parti varit med och byggt upp en gång i tiden.

Frågan är: Varför ska man inte kunna åka till en närakut eller till en husläkarmottagning? De är duktiga på att ta hand om de flesta av barnen. Jag tycker att vi tydliggör detta.

Jag har sagt detta tidigare: När jag växte upp utanför Malmö stod det Olycksfall på den mottagning dit man åkte med ambulans. Nu står det Akutmottagning, och hälften av patienterna kommer traskande dit. Kan man ta sig gående till en akutmottagning har man inte där att göra! Då ska man gå till en närakut eller till en husläkarmottagning. Det är min grundprincip.

Men jag tror inte att någon förälder avstår på grund av en avgift på 120 kronor. Dessutom tvingas ingen betala den direkt när man kommer, utan man kan få ett inbetalningskort.

Fråga 14

Anförande nr 160

Landstingsrådet L a r s s o n (s): Många av oss följer ju med stor spänning det arbete som den nuvarande majoriteten har satt i gång med att införa en kundvalsmodell i sjukvården. Det är en oerhört stor förändring av hela sjukvårdens organisation. Vi kan notera att avtal är uppsagda; det finns inte en enda husläkarmottagning som har avtal efter den 31 december i år. Men man kan fråga sig hur långt allt har kommit.

När man går in på hälso- och sjukvårdsförvaltningens intranät blir man besviken. Där står det att man ska införa ett patientvalssystem, och man har inrättat en särskild plats där det ska finnas en massa dokument. Men när jag går in och tittar där finner jag inte ett enda dokument som beskriver vad som ska ske den 1 januari nästa år.

Anförande nr 161

Landstingsrådet L u n d q u i s t (m): Ordförande, fullmäktige! Jag kan inte se att jag som politiker ska ha synpunkter på förvaltningens intranät. Det som vi landstingsråd kan ha synpunkter på är hur Internetsidan för landstinget ser ut. Där läggs handlingarna ut i den ordning de skickas ut till ledamöterna i berörda organ. Den som är intresserad av det här ärendet kan gå in och titta under "landstingsstyrelsen". Där ligger det ärendet, eftersom landstingsstyrelsen ska behandla det nästa tisdag. Men intranätet och vad som ska ligga på det är inte en politisk fråga. Det är en fråga för tjänstemännen på HSN att styra och ställa över.

Anförande nr 162

Landstingsrådet L a r s s o n (s): Men det är ju ändå en ganska viktig indikation på hur långt man har kommit i det här arbetet, som ska vara satt i sjön den 1 januari nästa år. Det finns ju massor av frågor som jag hoppas att tjänstemännen arbetar mycket med och där vi, politiker från både majoritet och opposition, har behov av att få underlag. Hur ser det ut med systemet för auktorisation som ni ska sätta i sjön? Har ni fått något rankningssystem i sjön? Har ni fått något kommunikationssystem i sjön? Hur ska ni jobba med frågorna som gäller informationen till medborgarna? Hur ska det ekonomiska ersättningssystemet se ut i praktiken?

Häromdagen hade vi någon form av föredragning på allmänna utskottet, som Stig alltid skällde på förr i världen. Där visade det sig att i juni kommer den personal att vara på plats som ska organisera och utreda det ekonomiska system som ska hänga ihop med kundvalet. Jag blir oerhört oroad och skrämmd. Jag tycker nog, Joakim, att det finns skäl för dig att fundera över hur långt ni egentligen har kommit med att ta fram det underlagsmaterial som är nödvändigt för att vi ska kunna fatta seriösa beslut och få ett seriöst system att fungera.

Anförande nr 163

Landstingsrådet L u n d q u i s t (m): Ordförande, fullmäktige! Eftersom också jag sitter i allmänna utskottet kan jag säga: Efter mötet häromdagen var jag rätt förvånad över att oppositionen inte ställde fler frågor än man gjorde. Jag tror inte att man ställde någon fråga alls.

Det är bara att konstatera: Vi är inne i en process. Vi har fått en tidsplan. Vi har fått en uppfattning om när saker och ting kommer fram. Men det är inte vi som skriver fram underlagen.

Jag tycker ändå att det är stor öppenhet i allmänna utskottet, som är ett utskott under landstingsstyrelsen. Det hemlighålls inga papper där. Det var ju någon som tidigare påstod att det finns hemliga dokument i systemen.

Vi får se papperen, och andra som är intresserade kan gå in på landstingets hemsida och hämta ut dem, så att det går att föra diskussionen på ett tidigt stadium.

Vi har fått en tidtabell, och jag känner mig tillfreds med detta.

Att det är klart till den 1 januari 2008 är naturligtvis min förhoppning. Det har hänt tidigare, när ni har varit i majoritet, att ni har fått igenom era förändringsförslag ganska snabbt.

Så sena är vi inte. Nu ska vi ha en öppen och bra diskussion på sammanträdet i maj om den nya husläkarreformen och konkurrensutsättning. Alla är inbjudna och kan ta del av ärendena och handlingarna.

Anförande nr 164

Landstingsrådet L a r s s o n (s): Jag kan konstatera att det inte finns något på tjänstemännens intranät. Det finns inga handlingar där som visar att tjänstemän sitter och funderar och ritar på hur dessa viktiga system skulle kunna se ut. När vi i oppositionen frågar på allmänna utskottet "Hur ska informationen till medborgarna organiseras?" ser tjänstemännen ut som levande frågetecken. Och när tjänstemännen ska göra den stora föredragning som har annonserats på allmänna utskottets dagordning, där det står att de ekonomiska systemen ska redovisas, då går det på 30 sekunder, eftersom man konstaterar att personalen kommer att vara på plats i juni – för ett system som ska fungera den 1 januari 2008.

Man blir beklämd!

Anförande nr 165

Landstingsrådet L u n d q u i s t (m): Ordförande, fullmäktige! Frågan berör intranätet. Jag tycker inte att det är en politisk fråga att ha synpunkter på vad som läggs på intranätet. Det är väl en fråga som tjänstemännen själva får diskutera, vilken information de vill ha. Det finns självfallet mycket

arbetspapper som snurrar omkring, men frågan är i vilket skick de ska läggas ut på ett intranät.

Jag har inte varit inne och sökt på intranätet efter handlingar, utan jag har tagit de handlingar som jag får i den ordning som de presenteras för allmänna utskottet, för landstingsstyrelsen och sedan för fullmäktige.

§ 79 Uppdrag i budget 2006 att ta fram generella modeller för finansiering av IT och GVD inom hälso- och sjukvården

Anförande nr 166

Landstingsrådet Heister (m): Fru ordförande! Det handlar om ett uppdrag från budgeten för 2006. I fråga om IT och GVD föreslår vi att finansieringen sker inom ramen för beslutad budget 2007.

När det gäller hanteringen framåt i tiden säger vi – och det är viktigt: I budgeten för 2007 lade vi ett uppdrag att göra en ordentlig nulägesanalys av hela IT-verksamheten i landstinget, inklusive GVD. Innan man fattar beslut om att göra en fördelning av kostnaderna inom ramen för hälso- och sjukvården tycker vi att det är rimligt att man först gör en ordentlig genomgång, så att man har ordentligt på fötterna för att kunna fatta det beslutet.

Det är bakgrunden till det förslag till beslut från landstingsstyrelsen som jag yrkar bifall till.

Anförande nr 167

Landstingsrådet Larsson (s): Arbetet med gemensam vårddokumentation är oerhört viktigt för medborgarna och också för att säkerställa sjukvårdens kvalitet. Det är viktigt att man upprätthåller tempot i det arbetet. Det har tagit alldeles för lång tid.

Därför yrkar jag bifall till den reservation som socialdemokraterna har lagt i landstingsstyrelsen.

Anförande nr 168

Landstingsrådet Heister (m): Det handlar inte om tempot – högre eller lägre tempo – utan det handlar om att få ett ordentligt underlag för att fördela kostnaderna. Som framgår av vårt beslutsförslag från landstingsstyrelsen ska kostnaderna finansieras inom ramen för budgeten 2007. I det avseende kan Dag Larsson vara lugn.

Däremot gäller det att ha ett ordentligt underlag för att göra fördelningen av kostnaderna inom hälso- och sjukvården i fråga om IT och GVD. Där känner vi att vi inte har tillräckligt på fötterna. Det är ett av skälen till att vi lade ett uppdrag i budgeten för 2007 att göra en ordentlig genomlysning av IT-verksamheten när det gäller både struktur och kostnader. Vi vill ha det

på plats och få fram resultat av genomlysningen innan vi kommer tillbaka med ett förslag till beslut om fördelning av kostnaderna.

Anförande nr 169

Håkan Jörnehed (v): Ordförande! För Vänsterpartiets del reserverar vi oss till förmån för landstingsdirektörens tjänsteutlåtande, som vi gjort i den gemensamma reservationen från Socialdemokraterna och Vänsterpartiet.

§ 81 Motion 2005:30 av Sonia Lunnergård m fl (kd) om rättvisemärkt kaffe och te

Anförande nr 170

Sonia Lunnergård (kd): Ordförande, fullmäktigeledamöter! Jag får börja med att tacka för svaret.

Det kan väl knappt ha undgått någon som läste Dagens Nyheter i söndags att det fanns en ganska tjock bilaga om Rättvisemärkt. Där kunde man läsa en hel del intressanta fakta och rön när det gäller rättvisemärkta produkter.

Det började med kyrkkaffe, och i år firar Rättvisemärkt tioårsjubileum. Rättvisemärkt är en etisk och social märkning som fokuserar på mänskliga rättigheter. Varje gång vi köper rättvisemärkta produkter bidrar vi till att förbättra arbets- och levnadsvillkoren för de människor som har odlat de varor vi äter eller dricker.

Nästan samtliga svenska kaffeföretag har i dag en rättvisemärkt produkt i sitt sortiment. Pizza Hut och hotellkedjorna Scandic och Hilton serverar rättvisemärkt kaffe. Även i Sveriges riksdag finns det rättvisemärkt kaffe. Jordbruksminister Eskil Erlandsson, Centerpartiet, tycker att det är bra. Det handlar om konsumentmakt.

Sveriges landsting köper in varor för omkring 10 miljarder kronor varje år, men för närvarande har landstingen så gott som ingen kontroll av de sociala och miljömässiga förhållandena i produktionen. Medan de privata företagen har påbörjat ett omfattande etiskt inköpsarbete under de senaste tio åren har de offentliga institutionerna knappt börjat ställa några sociala krav.

Glädjande nog genomför nu Sveriges största landsting ett gemensamt pilotprojekt som man kallar "Inköp med socialt ansvar ger hållbar upphandling".

Jag ser fram emot att få se vad som kommer ut av Stockholms läns landstings initiativ för hållbar upphandling, och jag hoppas att resten av Sveriges landsting och kommuner skyndsamt ställer etiska krav i sin upphandling. De offentliga institutionerna ska inte vara sämre än de privata företagen på att främja mänskliga rättigheter i arbetet.

Jag inväntar resultatet av detta projekt, och därmed yrkar jag bifall till landstingsstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 171

Viv i a n n G u n n a r s s o n (mp): Ordförande, ledamöter, kära motionär! När man har lagt en så bra motion är det lite märkligt att man tar tillbaka den när man inte får rätt i sak eftersom man ingår i en allians.

Det går mycket väl att ställa de här kraven redan i dag. Många gör det i dag, inte bara i Sverige utan också i andra länder. Det konstiga med svaret från landstingsstyrelsen är att det står att NOU har sagt att det är omöjligt att ställa krav som Sveriges Kommuner och Landsting säger är mycket möjliga att ställa.

Men det är klart att man måste ställa kraven på ett speciellt sätt. Man kan inte peka på ett speciellt märke, utan man måste säga att det går lika bra med andra märkningar som har liknande företräden.

Om man läser ett papper från Sveriges Kommuner och Landsting om detta som kom ut den 15 juni 2006, alltså för över ett år sedan, kan man se att man kan ställa kraven i kravspecifikationsskedet, i leverantörskvalifikationsskedet, i anbudsutvärderingen och i själva kontraktet. Man behöver alltså inte ha ställt kravet från början. Det tycker jag är intressant.

Dessutom har det kommit nya EU-regler som säger att det är möjligt.

Hela argumentationen från landstingsstyrelsen faller alltså. Det är också mycket märkligt att motionären själv, som har skrivit en som vi tycker utomordentligt bra motion, drar tillbaka sitt förslag, fast det finns så kraftfulla argument för förslaget.

Därför har vi i Miljöpartiet föreslagit att att-satsen ska justeras till "att kaffe och te som upphandlas av landstingets förvaltningar och bolag ska vara etiskt producerade varor, som till exempel Rättvisemärkt eller annan likvärdig märkning".

Det är den formulering som rekommenderas av Landstingsförbundet. Jag föreslår att vi gemensamt säger ja till den formuleringen och börjar använda rättvisemärkt kaffe och te. Det skulle underlätta väldigt mycket för den globala försörjningen. Det skulle dessutom underlätta mycket för miljön, eftersom många av de här varorna också är miljömärkta.

Anförande nr 172

A n n a K e t t n e r (s): Kära motionärer! Jag skulle vilja börja med att gratulera till en utmärkt motion. Vänta, så får jag gå över till den andra talarstolen – dem jag står närmast nu behöver ju inte övertygas! Då kommer jag lite närmare er som jag vill övertyga. Det är ju lite lättare om man har ögonkontakt, eller hur?

Det är alltså en utmärkt motion. Jag känner att Chris som föredragande landstingsråd egentligen skulle vilja bifalla motionen. Men enligt den sakkunskap hon har går det inte. Därför skulle jag vilja lämna över något till dig, Chris. Det är dels ett utdrag från SKTF-tidningen, där en av Landstingsförbundets ledande jurister reder ut hur det är möjligt och helt lagligt, dels en del material runt Rättvisemärkt.

Sveriges Kommuner och Landsting är helt på det klara med att detta krav är fullt möjligt att ställa. Flera kommuner i Sverige har redan gått in i ett mycket större arbete än det som föreslås här som heter *Fairtrade City*. Det är inte bara rödgröna kommuner utan exempelvis också Lunds kommun, vars moderata kommunstyrelseordförande inte är känd för att vara knasradikal.

Jag vill också påminna om det installationstal som den nya ordföranden för Sveriges Kommuner och Landsting – moderaten Anders Knape – höll sedan han hade blivit vald. Där gick han utifrån sin ideologiska övertygelse in på att en av poängerna med att så mycket mer nu ska upphandlas i konkurrens är att kommuner och landsting med offentliga medel kan använda sin konsumentmakt, sitt stora beställarvärde, för att handla bra saker, till exempel rättvisemärkta produkter.

Det tycker jag var ett glimrande tal. Jag är inte riktigt överens med er om hur mycket som ska upphandlas i konkurrens. Men på något sätt känns det: Om ni menar allvar med diskussionen om patient- eller kundval, om ni tror på den fria marknadens möjlighet att styra, då kan ni inte abdikera själva, utan då måste ni föregå med gott exempel och använda ert kundval, använda er konsumentmakt.

Kära borgerliga kolleger! Ni får antingen bli som oss och säga att vi måste styra mer själva och äga saker själva eller också, om ni tror att det går att förändra världen genom marknaden, ställa upp och göra det. Annars visar det sig att det bara är tomt prat och att ni vill slippa ta ansvar.

Anders Knape, som är partikamrat med er, delar inte er uppfattning att det inte går att göra detta, och han menar dessutom att det är bra att göra det. Jag ser fram emot att Sveriges Kommuner och Landsting som organisation nu kommer att engagera sig i detta. Jag vill säga att det ger mig argument för att vi socialdemokrater kanske inte ska göra som moderaterna har gjort när det gäller SABO, det vill säga lämna organisationen när det blir fel majoritet.

EU-parlamentet har också, utifrån tjänstedirektiv och EU-lagstiftningen, uppmanat medlemsländerna och offentliga organisationer i medlemsländerna att handla rättvisemärkt och har rätt ut att det inte är emot EU-direktiven.

Därför står jag i talarstolen närmast er för att vädja till er, vädja till er som har skrivit motionen att inte svika era ideal, våra gemensamma ideal, och för att vädja till er som säger att ni tror på marknaden att faktiskt våga använda er konsumentmakt och inte feiga ur.

Ni får visa att ni tror på det ni säger! Annars är det lätt att börja tvivla. Det kanske går att förändra världen genom upphandling, även om jag är tveksam. Men visa då att jag har fel!

Bifall till Socialdemokraternas, Vänsterpartiets och Miljöpartiets reservation i landstingsstyrelsen!

Anförande nr 173

Håkan Jönhed (v): Ordförande! Jag får efter Annas inlägg säga: Jag hade inte kunnat säga det bättre själv. Därför säger jag bara: För Vänsterpartiets del yrkar jag bifall till s-v-mp-ledamöternas reservation i landstingsstyrelsen.

Anförande nr 174

Landstingsrådet Heister (m): Fru ordförande! De här frågorna är viktiga. Det tror jag att alla är överens om. När vi varje dag gör våra inköp kan vi faktiskt göra våra egna val. I den meningen är det viktigt att stärka kundmakten och den makt som handlar om att vi var och en kan göra skillnad i vardagen. Det tycker jag är viktigt.

Här handlar det om ifall vi inom ramen för lagen om offentlig upphandling kan ställa specifika krav på rättvisemärkt kaffe och te. Nämnden för offentlig upphandling, som är tillsynsmyndigheten när det gäller lagen om offentlig upphandling, är mycket tydlig och säger att man inte kan ställa krav på en specifik vara som innebär att den ska vara rättvisemärkt med de speciella kriterierna. Man kan inte ens, säger nämnden, använda de kriterier som ligger bakom rättvisemärket, för då kommer man i konflikt med lagen om offentlig upphandling.

Jag har respekt för vad Nämnden för offentlig upphandling säger. Samtidigt kan jag tala om att vi snart kommer att behandla en motion som handlar om hur man kan ställa sociala och etiska krav i nästa steg. Jag kan redan nu säga att jag där kommer att ge landstingsdirektören ett uppdrag att se på hur man skulle kunna jobba mer aktivt när det gäller att ställa sociala krav vid upphandling. Precis som Sonia Lunnergård sade sker det mot bakgrund av det pilotprojekt som vi har tillsammans med Västra Götaland och Skåne, som gäller att utveckla upphandlingen och klara det inom ramen för lagen om offentlig upphandling, som vi ändå måste hålla oss till.

När man upphandlar är det viktigt att det inte går att hävda att man gör det på ett sätt som strider mot konkurrensen, så att man utestänger några från att lägga anbud. Det är egentligen vad det handlar om. Då gäller det att man göra det på ett klokt och eftertänksamt sätt.

Därför yrkar jag i dag bifall till landstingsstyrelsens förslag, så återkommer vi framöver och ser hur vi kan göra detta på ett bra sätt, så att vi inte bidrar till otillbörlig konkurrens där vi utestänger vissa men samtidigt kan ta vårt ansvar när det gäller de viktiga frågor som handlar om att saker och ting ska produceras på ett socialt och etiskt sätt.

Därmed yrkar jag som sagt bifall till landstingsstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 175

Viv i a n n G u n n a r s s o n (mp): Chris Heister! Jag förstår fortfarande inte hur du kan få in en text som handlar om att Nämnden för offentlig upphandling har den uppfattningen, när Landstingsförbundet har gått ut med sin rekommendation och EU har sin rekommendation.

Det finns inget som strider mot detta, ifall man gör på det sätt som vi tre just har angett. Antingen får ni ta tillbaka ärendet och skriva om det som står om NOU, för det är felaktigt, eller också får ni göra som vi ber er, nämligen ändra åsikt.

Med de program från World Watch som vi har sett på tv kring landstingets upphandlingar krävs det faktiskt att vi gör någon typ av avbön och ser till att använda de instrument som finns för att göra så etiskt bra upphandlingar som möjligt.

Man kan inte jämföra med inköp som man gör personligen, utan här måste man statuera exempel.

Anförande nr 176

A n n a K e t t n e r (s): Jag vill faktiskt säga: Utmärkt, Chris, jag ger dig till hälften rätt, och du får höga betyg i min bok – jag vet inte om det spelar någon roll för dig, men för mig är det viktigt att du i alla fall jobbar med de här frågorna.

Men jag tror att du har fel. I mitt parti är vi, som du vet, väldigt mycket för att vara laglydiga. Till och med balanslagen försöker vi hålla, apropå debatten senast.

För mig är NOU en viktig organisation, och jag har stor respekt för den – ingen ska påstå något annat. Men organisationen är inte Gud. Och även om jag råkar vara pastor till professionen händer det till och med att jag tvivlar på Gud. På mänskliga organisationer som NOU tvivlar jag rätt ofta, för att inte tala om mig själv, faktiskt. Det är nyttigt.

Jag skulle vilja locka er på den borgerliga sida att göra det lite grann även ni. Vi ställer ju kvalitetskrav, och ingen av oss påstår att det skulle vara emot lagen om offentlig upphandling att inte köpa pacemakrar som är farliga. Om någon tillverkar något som är farligt för våra patienter åker de

ut direkt med ändan före. Vi skulle aldrig säga: Nej, sådana krav kan vi inte ställa, för det vore att stänga ute någon från konkurrensen. Eller hur?

På samma sätt: Om någon skulle föreslå att vi skulle köra med fallfärdiga bussar utan nödvändig säkerhetsutrustning skulle vi säga: De får aldrig konkurrera hos oss. Eller hur? De kvalitetskraven kan vi ställa, och även dessa kvalitetskrav går att ställa. Er egen ordförande i Landstingsförbundet är enig med mig!

Då skulle det väl inte vara så farligt? Man kan väl ändra sig! Det vore väl helt underbart om vi kunde bli överens? Vi lovar att i så fall inte pilutta er i efterhand utan säga: Det var himla bra gjort av er.

Det sorgligaste med detta är att ni visar att ni inte tror ett dyft på det ni säger om kundval. På den punkten är kanske jag och Viviann inte riktigt överens. Jag tycker att man kan jämställa detta med ett eget inköp eller eget val enligt kundvalsprincipen av vårdcentral.

Dessutom vill jag påminna om att Locum, det företag som jag numera är vice ordförande i, deltar i ett nätverk för att undvika att handla sådant som är framställt med hjälp av barnarbete och annat. Det har vi varit helt överens om. Uppenbarligen går det ibland att ställa sådana krav, om man är moderat. Jag är glad för det och hoppas att inte också detta blir stoppat nu.

Snälla ni! Följ er övertygelse, vare sig den råkar vara marknadsradikalliberal eller ni vill förändra världen som vi andra små frikyrkotanter, så tar vi rätt beslut nu!

Anförande nr 177

K a i j a O l a u s s o n (mp): Ordförande, ledamöter! Jag har egentligen inte så mycket att tillföra, eftersom så många har sagt så mycket kloka saker redan.

Som jag känner det håller faktiskt tiden på att rinna ut för oss och världen, om vi läser tidningarna. Jag vill helt enkelt vädja till kollegerna på borgarsidan att lyssna på era hjärtan. Den här frågan är viktig!

Anförande nr 178

S o n i a L u n n e r g å r d (kd): Ordförande, fullmäktigeledamöter! Ja, vi ska lyssna på våra hjärtan, och det tror jag att vi allihop gör i den här församlingen. Jag är övertygad om att alla tycker att detta – när tiden är mogen – är ett beslut som vi kommer att ta.

Men i dagsläget har jag kollat det som är skrivet på nätet och övriga ställen om rättvisemärkt och social och etisk upphandling, och jag har tyvärr fått inse att tiden inte är mogen, på grund av lagtekniska skäl, så jag yrkar fortfarande bifall till landstingsstyrelsens förslag.

Anförande nr 179

Viviann Gunnarsson (mp): Det är himla sorgligt, Sonia Lunnergård, att din fina motion på något sätt har hamnat fel på nätet när du har undersökt detta.

Vi andra som har undersökt gick till Sveriges Kommuner och Landsting, och på nätet gick vi också till EU-kommissionen. Då fick vi veta att man visst kan göra detta, om man gör på det sätt jag berättade om tidigare, det vill säga ställer kraven så att man skriver att de varor som produceras till exempel ska vara rättvisemärkta eller ha annan, likvärdig märkning.

Det är tråkigt att du har fått fel information. Har du skrivit en så bra motion vore det väl bra om du också kunde yrka bifall till din egen motion!

Anförande nr 180

Yvonne Blombäck (mp): Ordförande, ledamöter, åhörare! Jag måste säga att jag blev jätteförvånad över motionärens senaste inlägg. Om jag hade varit du skulle jag ha blivit oerhört glad över det starka stöd som du har fått i den här salen, Sonia.

Jag kan inte heller låta bli att fundera över dina allianskamraters svar. De har faktiskt fel, och det borde ni veta.

På 90-talet jobbade jag med frågor om hållbar utveckling. Då sades det att miljömärkning var fullständigt omöjligt att ställa krav på enligt lagen om offentlig upphandling. Men det visade sig också vara fel.

Viviann Gunnarsson har varit uppe här tidigare och talat om vad man gör: Man säger inte att något ska vara Rättvisemärkt, och man säger inte att något ska vara Kravmärkt, men man ställer själva kraven! Det kan man göra, och det kan man göra också när det gäller rättvisemärkning.

Det är häpnadsväckande att höra er stå här i talarstolen i dag och säga att det inte går, för det går – det är precis så det är!

Finns det verkligen ingen inom allianspartierna som vet hur det är och kan stå för det? Jag är oerhört förvånad över er tystnad och ert märkliga sätt att lägga locket på i en så viktig fråga och säga: Det kommer sedan. Nej, det är redan här!

Vi kan ta beslutet i dag genom att bifalla den att-sats som motionären själv har lagt med vår lilla förändring – genom att bara förenkla och lägga till att man ställer krav på social rättvisa genom exempelvis Rättvisemärkt eller motsvarande. Det finns ingenting i lagstiftningen som säger att det tar bort konkurrensen – ingenting!

Vänligen: Bifall till det ändrade yrkandet!

Anförande nr 181

Landstingsrådet Heister (m): Fru ordförande! Låt mig först säga att jag tycker att detta är viktiga frågor. Jag säger också att vi som enskilda, privata personer varje dag kan göra skillnad när vi handlar. Men här handlar det om att göra upphandling i offentlig verksamhet, där vi har att följa lagen om offentlig upphandling.

Till Yvonne Blombäck säger jag: Du får läsa ärendet, för det är väldigt tydligt vad tjänstemännen säger i sitt tjänsteutlåtande.

Anna Kettner! Nämnden för offentlig upphandling är inte Gud men är ändå tillsynsmyndighet när det gäller lagen om offentlig upphandling. Det är mot den bakgrunden som tjänstemännen har föreslagit att motionen ska avslås. Men det föreslår inte vi i alliansen, utan vi föreslår att den ska besvaras.

Jag tycker att frågorna är viktiga, och därför har jag i ett svar på en motion som kommer att behandlas nästa gång gett landstingsdirektören i uppdrag att se hur man – inom ramen för lagen om offentlig upphandling – kan ställa högre krav när det gäller socialt ansvar. Det är framför allt mot bakgrund av att det finns leverantörer i andra länder som inte har bra arbetsmiljö och som använder sig av barnarbete, vilket inte är acceptabelt, och där vi har det svårt som landsting att utöva kontroll.

Finns det möjlighet att komma fram den vägen är vi beredda att ta den möjligheten. Men i dag föreslår vi att motionen ska besvaras. Den här viktiga frågan kommer vi att diskutera även framöver. Det är det besked jag kan ge er.

Det finns inget skäl att fatta ett beslut som vi vet kan överklagas och därmed undanröjas, för då har vi inte kommit någonvart, utan här gäller det att vara klok i agerandet kring dessa viktiga frågor.

Anförande nr 182

Yvonne Blombäck (mp): Chris Heister! Nämnden för offentlig upphandling har utgått från exakt vad det står i motionen. Eftersom kravet inte är möjligt att ställa enligt den att-satsen menar vi att man genom att förändra att-satsen kan tillgodose intentionen.

Om ni tycker att detta är så viktigt kanske ni inte i svaret ska säga att motionen anses besvarad, för det är ändå ett avfärdande, utan låt oss återremittera frågan, och så gör ni om utlåtandet och kommer tillbaka nästa gång – om ni menar allvar.

Anförande nr 183

Anna Kettner (s): Jag tänkte inte ge det som ett förslag åt er att göra själva, utan jag tänkte ge Chris en räddningsplanka, eftersom du ändå ska ta upp frågorna på nästa möte.

Jag yrkar på återremiss, med motiveringen att ge landstingsstyrelsens förvaltning i uppdrag att inhämta fakta i frågan från SKL.

På det sättet får ni tid att tänka lite och att ompröva. Jag tror att det finns en del enskilda ledamöter i era grupper som tycker att detta är jättejobbigt. Jag beklagar om jag utsätter er för press – det är inte meningen. Men ärendet är alltför slarvigt och för dåligt berett.

Jag tror att landstingsstyrelsens förvaltning någon enstaka gång kan göra fel, om de har starka politiska direktiv. Jag tror däremot inte – som en borgerlig talare sade för några timmar sedan här i talarstolen – att deras enda uppgift är att störa värden med besvärlig administration, om jag citerar rätt.

Ibland kan det bli fel även när den utmärkta landstingsstyrelsens förvaltning agerar. Ge dem därför uppdraget att gå tillbaka och fundera!

Anförande nr 184

Landstingsrådet **H e i s t e r** (m): Fru ordförande! Tjänstemännen har angivit vad Nämnden för offentlig upphandling som tillsynsmyndighet säger när det gäller lagen om offentlig upphandling och vilka krav man kan ställa. Det är mot den bakgrunden som vi föreslår att motionen ska besvaras. Jag har också sagt att vi återkommer i de här frågorna och att det gäller att vara klok när man hanterar dem, snarare än att försöka ta snabba politiska poäng.

Mot den bakgrunden yrkar jag avslag på Anna Kettners förslag om återremiss, så att vi i dag anser motionen besvarad med det underlag som ändå kommer från den tillsynsmyndighet som har att hantera de här frågorna. Sedan återkommer vi i ett bredare sammanhang när det gäller att kunna ställa krav på socialt ansvar i upphandlingsfrågor, vilket vi alla måste ha respekt för inte är helt lätt.

Anförande nr 185

V i v i a n n G u n n a r s s o n (mp): Jag vill bara för säkerhets skull yrka bifall till Anna Kettners återremissyrkande.

Anförande nr 186

H å k a n J ö r n e h e d (v): För Vänsterpartiets del instämmer vi i återremissyrkandet.

§ 82 Motion 2003:2 av Christer G Wennerholm och Margareta Cederfelt (m) om avknoppningar och skapande av lika villkor inom tandvården i Stockholms län

Anförande nr 187

Landstingsrådet **Wennerholm (m)**: Ordförande, fullmäktigeledamöter! Jag vill bara säga att jag är väldigt nöjd med svaret på motionen och att den nytillträdda allianskoalitionen här i landstinget nu kan komma till skott i enlighet med intentionerna i vår motion.

Det är ett jobb som är på gång där Gustav Andersson som ansvarigt landstingsråd har tillsatt en utredning. Så småningom under året kommer vi att få hantera tandvårdsfrågorna här i landstingsfullmäktige och se en utveckling som kommer att vara till gagn för länets alla medborgare.

Jag yrkar bifall till svaret på motionen.

Anförande nr 188

Inger Ros (s): Ordförande, fullmäktige! Jag vill börja med att yrka bifall till vår reservation i landstingsstyrelsen, som innebär avslag på motionen.

Vi är av uppfattningen att tandvårdsverksamheten verkligen är en verksamhet som redan är konkurrensutsatt och att folktandvården lever i konkurrens. Den mångfald som man vill ha finns redan inom tandvården. Om den här motionen skulle förverkligas tycker vi att vi går från mångfald till enbart privat, och var finns då konkurrensen? Våra argument finns i övrigt i reservationen.

Jag skulle en liten stund vilja påminna lite om historien, om vad som hände i slutet av förra mandatperioden. På ett möte i landstingsstyrelsen i augusti, mitt under valrörelsen, fanns den här motionen på landstingsstyrelsens dagordning. Det enda parti som yrkade bifall till motionen var Moderaterna. Folkpartiet och Kristdemokraterna anmälde inte att man yrkade bifall till motionen. Vid fullmäktige i oktober krävde borgerligheten återremiss, och naturligtvis fick ni det, eftersom det var valår och det är kutym att man gör så.

Jag undrar lite grann: Vad har hänt under resans gång med Folkpartiet och Kristdemokraterna i den här frågan? De verkade inte vara för en konkurrensutsättning av folktandvården. Det vore intressant att få svar på det.

Vad Centern, det nya partiet, och Gustav Andersson tycker har framgått med all tydlighet i media och på annat sätt. Men jag undrar vad som har hänt under vägen med Folkpartiet och Kristdemokraterna.

När nu Christer säger att han är nöjd med svaret, fast motionen föreslås bli besvarad och inte bifallen, är det klart att man undrar vad som döljer sig bakom det.

Anförande nr 189

Åke Askén (mp): Ordförande, ledamöter! Vi tycker också att motionen kan anses besvarad, men vi har en reservation i landstingsstyrelsen som jag yrkar bifall till.

Vi i Miljöpartiet är inte principiella motståndare till avknoppning. Avknoppning kan vara bra. Men samtidigt tycker vi att man bör tillämpa försiktighetsprincipen och att avknoppning inte får ske alls när det blir dyrare tandvård genom det, för då är avknoppning inte bra.

Vi påpekar att medborgarbehovet inte riktigt är tillgodosett i den uppräkningsom man gör, även om det enligt lag ska vara ett medborgarperspektiv när det gäller tandvård. Vi hoppas att det kommer att tillgodoses.

Det största medborgarbehovet, som finns hos väldigt många, gäller att få tänderna lagade. Då är problemet att många inte har råd.

Vi menar att tänderna borde vara vad de faktiskt är, nämligen en del av kroppen, och att det borde vara samma villkor för tandvård som för sjukvård även ekonomiskt. Vi hoppas att den proposition eller utredning som finns i riksdagen kommer att bli ett steg i rätt riktning.

Vi är med på förslaget men vill att medborgarnas behov ska tillgodoses ordentligt i utredningen. Vi vill också att utredningen – för det är ju inte mer än en utredning – ska uppmärksamma en stor brist hos folktandvården, nämligen den långa väntetiden till specialisttandvård.

Anförande nr 190

Mats Skoglund (v): Fru ordförande, fullmäktigeledamöter! Jag börjar precis som Inger Ros med att yrka bifall till Socialdemokraternas och Vänsterpartiets gemensamma reservation i landstingsstyrelsen, som innebär avslag på motionen.

Folktandvården är tillgänglig för alla i länet. Det finns mer än 80 mottagningar för allmäntandvården och drygt 25 för specialisttandvård. En målsättning är att det ska gå att nå närmaste mottagning inom 30 minuter med kollektiva färdmedel. Många mottagningar har öppet från tidiga morgnar till sena kvällar, och det finns till och med sådana som har lördagsöppet.

Tillgängligheten – som man i motionen säger måste bli bättre – är det alltså inget fel på. Därför blir det konstigt att utreda om och hur nya driftsformer kan stimulera till ökad tillgänglighet.

Ett mantra för speciellt ett av allianspartierna, Moderaterna, är valfrihet. Folktandvårdens andel av vuxentandvården är nu ca 30 procent, och andelen barn och ungdomar som väljer folktandvården är ungefär 85 procent.

Föräldrarna väljer tandläkare det år barnet fyller tre år eller när barnet flyttar in i Stockholms län. Landstinget genom Beställarkontor Vård skickar hem en broschyr där rätten att välja tandläkare framgår tydligt. Det står också hur man gör om man vill ha privattandläkare och också hur man gör om man under resans gång vill byta tandläkare. Den broschyren finns också på andra språk än svenska.

85 procent väljer då folktandvården. Motionärerna accepterar inte att så många väljer folktandvården och vill avknoppa folktandvårdsmottagningarna. De vill helt enkelt tvinga folk att gå till privattandvården.

Argumentationen från motionärernas sida är häpnadsväckande. Med samma argumentation borde ni väl försöka tvinga fler vuxna från privattandvården till landstingets folktandvård? Det är uppenbart att motionärerna är ideologiskt förblindade.

Det finns ca 500 privata tandläkarmottagningar som är anslutna till försäkringskassan, vilket motsäger att det skulle vara svårt att välja ett alternativ till folktandvården och att det råder en monopolsituation inom barntandvården. Alliansmajoriteten måste inse att det är ni som har fel. Ni måste förstå att det inte är fel på föräldrarnas och ungdomarnas val – de har ju valt folktandvården av fri vilja.

Majoriteten accepterar inte att folktandvården utvecklas till ett konkurrenskraftigt alternativ till privattandvården. Patientens – ja, jag skulle till och med kunna tänka mig att säga "kundens" – fria, aktiva val har tillsammans med folktandvårdspersonalens skicklighet gett folktandvården en ledande ställning inom tandvården i länet.

Folktandvården AB ger också ett bidrag till landstingets finansiering genom de vinster som uppvisas. År 2004 var vinsten nästan 57 miljoner, år 2005 var den 40 miljoner, och år 2006 var den 53 miljoner. Privatiseras folktandvården går landstinget miste om de pengarna. Även det talar mot det kloka i att knoppa av folktandvårdsverksamheten.

Jag slutar med att återigen yrka bifall till Socialdemokraternas och Vänsterpartiets reservation.

Anförande nr 191

Landstingsrådet **Wahlhager** (fp): Fru ordförande, ledamöter! Inger Ros efterlyste Folkpartiets åsikter i frågan. Självfallet står vi bakom förslaget från landstingsstyrelsen att anse motionen besvarad. Det gör vi just utifrån att den utredning som nu är tillsatt är en mycket öppen utredning som egentligen förutsättningslöst ska beskriva verksamheten och möjligheterna till nya driftformer och ange om det finns möjligheter att förbättra folktandvården utifrån patienternas synvinkel med ett annat förslag till driftsform.

Men ingenting är skrivet om att det ska bli det ena eller det andra. Det är just det som är meningen med att göra en utredning. Därför är det också rimligt att anse motionen besvarad i väntan på att utredningen blir klar.

Sedan en personlig reflexion: Det pratas om fördelar och nackdelar med privat och offentligt. En tidigare talare sade att man i folktandvården "till och med" har öppet på lördagar. *Wow*, säger jag! Folktandvården kan liksom andra verksamheter inte vara till för sig själv, utan den måste vara till för patienterna, för de kunder som man har. Då måste man också ha ett system för öppethållande som tilltalar patienterna, så att de som har behov kan söka sig till folktandvården eller – som vi diskuterade tidigare – närsjukvården när det passar dem.

En av mina döttrar hade behov av tandreglering. När vi tog kontakt på våren för tandreglering fanns det inga tider det året! Det var alltså mer än tre kvarts års väntetid för tandreglering. Då kanske en viss kund Anpassning kunde vara på sin plats.

Från Folkpartiets sida yrkar vi bifall till landstingsstyrelsens förslag och ser fram emot den utredning som ska komma till hösten.

Anförande nr 192

Landstingsrådet Larsson (s): Fru ordförande! Jag trodde möjligen att vi började bli mätta på diskussionen om folktandvårdens framtid, men det är oerhört glädjande att landstingsfullmäktige uppenbarligen vill diskutera frågan vid varje fullmäktigesammanträde, och det har jag inget alls emot.

Som föredragande landstingsråd känner jag att det vore lite konstigt om jag inte gick upp och yrkade bifall till förslaget, när det nu ändå har blivit en diskussion. Men i övrigt kan jag hänvisa till de diskussioner som vi har haft här tidigare.

Frågan återkommer till landstingsfullmäktige när utredningen är färdig. De kliniker som folktandvården i dag driver kommer inte att trollas bort på något märkvärdigt sätt under tiden, och om en utredning skulle komma fram till att förändringar i driftsformerna ska ske någonstans kommer inte heller det att leda till att några av dessa kliniker trollas bort.

Det kommer inte att bli färre tandläkare, och troligen kommer de att finnas i samma hus. Det handlar ju om hur vi ska kunna använda de befintliga resurserna så bra som möjligt, inte att vi ska trola bort några tandvårds-kliniker eller göra oss av med några tandläkare eller liknande.

Bifall till landstingsstyrelsens förslag!

Anförande nr 193

J a n S t e f a n s o n (kd): Fru ordförande! För att inte bli svaret skyldig skulle jag vilja hänvisa till det sista stycket, där det står: "Utredningen förväntas också ge förslag på vilka förändringar av driftsformer som är lämpliga att vidta samt att lämna förslag till plan för dessa förändringar. Inom ramen för denna utredning bör således motionärernas intentioner gällande avknoppningar och skapande av lika villkor inom tandvården inom Stockholms län väl inrymmas."

Det ställer vi oss bakom, så jag yrkar bifall till landstingsstyrelsens förslag.

§ 83 Vissa val och fyllnadsval samt *bordlagda val m m* (förslag 27)

Anförande nr 194

Landstingsrådet W e n n e r h o l m (m): Fru ordförande, landstingsledamöter! När det gäller allmänna utskottets beredning av plats i Medicarrier AB finns i handlingarna namnet Anders Lundberg. Det skulle stå "vakant" i handlingarna eftersom det pågår en beredning om såväl ledamotsposten som ordförandeposten. Vi i majoriteten och minoriteten var överens om detta i dag på sammanträdet med AU, men tydligen har inte alla handlingar gått med till fullmäktige. Förslaget är alltså att platsen ska vara vakant.

Anförande nr 195

T h o m a s M a g n u s s o n (v): Fru ordförande! Jag har ett påpekande och två frågor. När det gäller val av revisorer till Tiohundra AB står det revisorer, det borde väl rimligtvis stå lekmannarevisorer eftersom det är ett aktiebolag som har auktoriserade revisorer. Jag tycker att vi borde kunna ändra det.

När det gäller de nomineringar som allmänna utskottet har gjort så finns det dels i Medicarrier, som Christer sade alldeles nyss, dels i S:t Eriks och Danderyds sjukhus vakanta ordförandeplatser. Jag skulle vilja veta varför ordförandeposterna är vakanta och vem som leder styrelsens arbete i avvaktan på att ordförande utses. Som landstingsfullmäktigeledamot borde jag få veta det.

Anförande nr 196

Landstingsrådet W e n n e r h o l m (m): Ordförande, fullmäktigeledamöter! Orsaken till att det är som det är är att vi inte har fått alla besked utan väntar på det. Att en ledamot ska få tillstånd från sin arbetsgivare att ta på sig ett tyngre uppdrag än vad vederbörande har i dag i styrelsen är en orsak till att vi väntar. Det är inte mycket vi kan göra något åt den saken, vi väntar på besked.

I formell mening innebär det att någon av ledamöterna i styrelsen fram till fullmäktiges majmöte får träda in som ordförande förutsatt att det vid det tillfället har ägt rum en stämma. I annat fall är det de som i dag innehar posterna som kommer att vara ordförande respektive styrelseledamöter.

Anförande nr 197

Thomas Magnusson (v): Jag tror att jag mycket väl kan förstå att det ibland kan ta tid, och ibland kanske man inte får in alla namn i rätt tid. Men vi kan väl bara konstatera att detta betyder att fullmäktige inte vet vem som kommer att leda de tre ordförandelösa bolagen under denna tid.

§ 86 Bordlagd interpellation 2007:10 av Håkan Jörnehed (v) om utländska läkares möjlighet till praktikplats som krävs för att få svensk läkarlegitimation

Förste vice ordföranden: Innan vi börjar med själva sakbehandlingen av interpellationerna vill vi från presidiets sida fästa fullmäktiges uppmärksamhet på några saker.

Interpellationsinstrumentet är till för att man ska kunna få till stånd en debatt i en aktuell fråga. Tanken är att man lägger interpellation vid ett sammanträde och så får man svar vid nästkommande sammanträde. Det går till på detta sätt för att ha aktualitet i debatterna.

Vi upplever från presidiets sida att vi tvingas till bordläggningar av interpellationer i lite för stor omfattning. Vi riktar därför en hemställan till samtliga ledamöter att fundera igenom att man på förhand ska vara säker på att om man lägger en interpellation vid ett sammanträde så ska man delta vid det kommande sammanträdet.

Vi har också hävdad, i alla fall vi som suttit med i presidiet förut, att fullmäktigedagarna är att betrakta som ett slags heliga dagar, och det innebär att man till varje pris eller så långt som möjligt försöker att undvika konkurrerande arrangemang. Fullmäktigesammanträdet ska stå högst i era almanackor. Sedan kan det ju inträffa andra saker. Det kan också bli sjukdomsfall som vi måste ta hänsyn till.

Vi ber er att ha detta i åtanke i det fortsatta arbetet. Det är bättre att påminna om detta i början på terminen så att inte några andra vanor pågår för länge. Nu är det väl som så att en del av det som jag kommer att berätta nu kommer att få en del av er att känna att det blir en skaplig kväll. Men då ska ni veta att det är ungefär som att kissa på sig – det värmer bra i början men det bli väldigt kallt efteråt. Alla interpellationer som vi i dag kommer att bordlägga kommer vi att behöva ta upp till behandling nästa gång. Det innebär att vi vid majsammanträdet kommer att få tillbringa en lång tid tillsammans.

Med de allvarsorden ska jag direkt berätta att de interpellationer som presidiet funnit anledning att bordlägga är följande ärenden på dagens föredragningslista 17, 19, 20, 23, 24, 25, 29, 31, 32, 33, 34, 35 och 36. Ni förstår av omfattningen att presidiet är lite bekymrat. Kom ihåg att även om det är skönt i dag så får vi jobbigt vid nästa fullmäktige.

Anförande nr 198

Håkan Jörnehed (v): Herr ordförande! tack, Maria Wallhager, personallandstingsråd, för ditt svar. Den nya regeringen har ju tagit bort bidragen till länsarbetsnämnderna som tidigare användes för att till exempel finansiera praktikplatser för utländska läkare som vill skaffa sig svensk läkarlegitimation. Detta har blivit ett problem för oss här i Stockholms läns landsting. När jag skrev den här interpellation fick jag veta att det var ungefär 15 utländska läkare här i regionen som riskerade att bli utan praktikplats. Därför ställde jag ett antal frågor till Maria, personallandstingsrådet, och frågade vad hon tänkte göra åt detta. Såvitt jag förstår av Marias svar delar hon min uppfattning att det är olyckligt att dessa utländska läkare inte får praktikplats. Det är olyckligt för dem själva och för oss i landstinget.

Maria förklarar också att landstinget inte har något ekonomiskt ansvar för dessa praktikplatser, men om en sådan här situation uppstår så kan man ju känna att man måste agera om man tycker att frågan är viktig.

I går på produktionsutskottet så antog vi riktlinjer för utredning av landstingets framtida kompetensförsörjning. Ett av förslagen till insatser för att underlätta för personer med utländsk vårdutbildning att få svensk legitimation är att erbjuda auskultation. Interpellationen har blivit bordlagd en månad, så nu tror jag att Maria redan har ordnat det hela. Jag är jättespänd på att höra svaret från Maria.

Anförande nr 199

Landstingsrådet Wallhager (fp): Herr ordförande! Jag får börja med att tacka för att det var möjligt att bordlägga interpellationen förra gången. Då bröt min dotter armen, så jag kunde inte delta i några interpellationsdebatter vid det tillfället.

Jag kan dessvärre meddela att jag inte har ordnat till det hela, men nästan. Jag är precis lika oroad som du, precis lika engagerad som du och precis lika mycket längtandes efter att detta ska få en lösning.

Jag uppmärksammade bekymret med att den nuvarande regeringen, i linje med föreslagna förändringar inom arbetsmarknadspolitiken, genomförde förändringar i Ams budget och då inte var tillräckligt tydlig med att en del insatser skulle vara fredade från neddragningar. Egentligen är det Ams som har genomfört en om disponering av sina resurser, vilket drabbat Stockholms läns landsting hårt.

Jag har därför uppvaktat arbetsmarknadsutskottet för att påtala problemet och även fått deras fulla förståelse för att det inte var tänkt att beslutet skulle få den här typen av konsekvenser.

Till min glädje konstaterade jag i morse att de uppgifter jag fått om att man i VÅP:en gör en satsning på cirka 60 miljoner kronor per år de kommande tre åren för att komplettera utbildning inom hälso- och sjukvårdsområdet

från och med 2008. Detta innebär tyvärr att vi under den tid som återstår av 2007 i landstinget har ringa möjligheter att göra snabba omDispositioner i budgeten för att kunna hantera situationen. Men vi gnetar på, så att säga, för att hitta så många bra lösningar som möjligt för de berörda personerna som redan finns på plats i stor utsträckning.

Anförande nr 200

Håkan Jörnehed (v): Då undrar jag om du, Maria, kan utveckla saken lite ytterligare. År 2008 kommer detta att lösa sig. När jag skrev interpellationen var det 15 personer som berördes och jag vet inte om de har blivit fler. Om inget händer i år så tappar vi styrfart. Jag tror att de förlorar delar av sin kompetens om de inte får sin praktikplats. Finns det inget annat som du kan ta till, finns det ingen nödlösning under det här året.

Sjukvårdspersonal jobbar inte med det som de ska göra, när det blir så här. Därför måste man försöka hitta lösningar och inte bara vänta. Jag tycker att du verkligen har agerat, Maria, men har du inga gömda pengar i byrålådan, så att säga?

Det handlar om att vi behöver de här personernas kunskap. Det är tråkigt om man inte har tänkt på att det skulle slå på det här sättet mot de här personerna. Då kan man känna, Maria, att man blir frustrerad över att organisation står emot de här behoven. Alla tycker att det är en bra sak men av någon byråkratisk anledning fastnar det och vi tappar ett helt år.

Anförande nr 201

Landstingsrådet Wallhager (fp): Håkan, jag skulle gärna vilja ha en byrålåda full med pengar just i det här läget och även för andra saker.

Vad vi gör nu tillsammans med personaldirektören Eva Dannert är att gå igenom alla tänkbara lösningar och specialsyr praktikplatser för de personer som berörs. Det har varit i princip en fifty-fifty-finansiering mellan länsarbetsnämnden och Stockholms läns landsting.

Vad som också kommer att hända inför 2008 är att ansvaret för praktikplatserna troligtvis kommer att övergå till Högskoleverket. Man studerar också befogenheten för Högskoleverket att handlägga även uppgifter som bedömning och erkännande av att man har tillgodogjort sig praktikplatserna.

Jag har stor tilltro till Eva och att man ska, om du tillåter uttrycksättet, tricksa lite fram till 2008 då vi har en bättre lösning i hamn.

Anförande nr 202

Håkan Jörnehed (v): Maria, det är nästan livsfarligt att säga tricksande mot bakgrund av tidigare debatt i dag, men jag förstår vad du menar.

Både du och jag tycker att detta är en angelägen fråga. Jag skulle önska att vi får en lägesbeskrivning i produktionsutskottet i augusti då någonting har hänt så att vi får följa den här frågan.

Förste vice ordföranden: Maria Wallhager nickar instämmande, vill jag berätta för dem som inte kan se det.

§ 89 Interpellation 2007:19 av Håkan Jörnehed (v) om sjukvårdsresurser för kroniskt sjuka barn

Anförande nr 203

Håkan Jörnehed (v): Ordförande! Tack, Lars Joakim Lundquist, för ditt svar! Bakgrunden till mina frågor i interpellationen är det ökade antalet barn sjuka i kroniska sjukdomar. Antalet barn ökar kraftigt och det har också att göra med att antalet barn ökar i vår region. Det ställer krav på sjukvården. Det har blivit vanligare med kroniska sjukdomar hos barn, såvitt jag förstår. Man kan se att exempelvis Crohns sjukdom har ökat till det dubbla på femton år. Antalet barn som insjuknar i diabetes har fördubblats sedan 1998. Barn som lever med hiv har fördubblats på tre år från 28 till 56, vi vet också att epilepsi hos barn har ökat i omfattning.

Precis som du skriver i ditt svar, Lars Joakim, blev problemen för barn svårt sjuka i kroniska sjukdomar aktuell i början på det här året. Jag såg att Filippa Reinfeldt uttalade sig i nyhetsprogrammet ABC. Då måste väl hon svara för hela majoriteten. Hon sade att de här barnen skulle tas om hand inom primärvården. Då blev jag väldigt orolig. De här barnen behöver ju spetskompetens inom den högspecialiserade barnsjukvården.

För de svårt sjuka barnen behövs fler platser och mer resurser, och det avsatte Vänsterpartiet i vårt budgetförslag.

Jag tror att vi delar uppfattningen i ditt svar, Lars Joakim, att detta är mycket problematiskt. Du skriver bland annat i svaret att ni kanske funderar på att omprioritera inom budget, och jag skulle vilja att du utvecklade detta lite. Om man tar från några och ger till andra, vilka är det då som ska stå tillbaka när du inte tillskjuter några nya resurser?

Du har uttalat dig i medierna och varit väldigt engagerad i de här frågorna och jag undrar vad som händer.

Anförande nr 204

Landstingsrådet L u n d q u i s t (m): Ordförande, fullmäktige! Barnsjukvården står mycket högt på alliansens lista över prioriterade områden. Den som tror något annat tror fel. Vi kan ha lite olika vägar fram till målet en bättre sjukvård för barn, men ambitionen finns.

Vi har suttit i majoriteten med budgetansvar under drygt tre månader och det tar tid att gira en supertanker, och först ska vi helst vända den på rätt köl.

Bakgrunden till den nu rådande situationen är väl känd. Det föds fler barn, inflyttningen ökar och vissa sjukdomar ökar kraftigt, till exempel diabetes. Sammantaget är fler barn sjuka i dag än det var för några år sedan. Antalet vårdplatser har minskat, ökad överlevnad i livshotande sjukdomstillstånd som medför mångårig fortsatt kontakt med sjukvården har lett till ökade behov. Sådan är verkligheten.

Sammantaget har behoven av barnsjukvård ökat under de senaste åren samtidigt som vårdplatserna och vårdutbudet för kroniskt sjuka barn minskat. Jag ska inte påminna den här församlingen om vilka som har styrt landstinget de senaste fyra åren.

Inom ramen för vårdgarantin har det gjorts särskilda satsningar för att behoven av planerade kirurgiska och ortopediska insatser hos barn skulle tillgodoses under de senaste fyra åren. Även i år görs dessa satsningar. Karolinska universitetssjukhuset har i avtalet fått ökat antal beställningar av operationer inom den specialiserade sjukvården för barn. Särskilt för de barn som lider av kroniska sjukdomar har inte motsvarande satsningar skett trots de ökade behoven.

Avslutningsvis vill jag säga att det är landstingsfullmäktiges budget för 2007 som gäller tills vidare. I budgeten fick förvaltningen i uppdrag att göra en utredning om barnsjukvården. Denna rapport har utarbetats och kommer att behandlas i HSN:s beredning för barn och unga den 19 april och 8 maj. Då finns även oppositionen representerad. Därefter blir rapporten föremål för beslut i hälso- och sjukvårdsnämnden den 29 maj. Då kommer vi att ta ställning till vilka åtgärder som ska genomföras på kort och på lång sikt.

Läget är allvarligt och vi är medvetna om detta. Vi har suttit i majoritet i drygt tre månader och vi har fått fram rapporten betydligt tidigare än vi hade planerat och prioriterade den här rapporten för barn med kroniska sjukdomar, för Astrid Lindgrens barnsjukhus, för närakuten på Astrid Lindgrens barnsjukhus och mycket annat. Vi har en ambition och vi hoppas att vi når målet.

Anförande nr 205

H å k a n J ö r n e h e d (v): Lars- Joakim, vi delar ju synen på vad som är grundfrågan, nämligen att det har sagts att det ska tillskjutas nya resurser.

Det hade känts bra om det vore så. Om man ska omprioritera inom budget, som du skriver i svaret att du vill göra, så måste man ta från ett håll och lägga resurserna på något annat, som jag sade.

Du hänvisar till barnsjukvårdsutredningen. Jag tycker att det är bra att ni tillsatte en sådan – nu berömde jag dig, Lars Joakim – men det som också är problematiskt i den är att de föreslår att vi inte ska öppna närakuten på Astrid Lindgrens barnsjukhus. De föreslår tre saker som ska tas bort från budgeten. Du får gärna kommentera om du delar utredningens uppfattning om att närakuten vid Astrid Lindgrens barnsjukhus inte ska öppnas, att man ska ta bort det ökade uppdraget för barnakuten på Danderyds sjukhus och att man ska ta bort den ökade triagefunktionen vid Astrid Lindgrens barnsjukhus. Det är det som står på s. 11. Delar du utredningens uppfattning på dessa punkter eller kommer du att ta fram pengar på något annat sätt för att öka resurserna för dessa kroniskt svårt sjuka barn?

Anförande nr 206

Gunilla Helmerson (m): Herr ordförande! Som ordförande i beredningen för barn och unga måste jag också naturligtvis konstatera att det råder brister i utbudet på akutsomatisk vård för barn. Det drabbar kanske svårast de kroniskt sjuka barnen. Det blir en undanträngningseffekt.

Specialiserad vård för barn- och ungdomar är ju koncentrerad till några få ställen i dag, och vi vet allihop att det är Astrid Lindgrens barnsjukhus, Barnens sjukhus i Huddinge och Sachsska barnsjukhuset. På vissa andra ställen kan barn också få allmänkirurgi och ortopedi, men normalt är det barn som är lite äldre, tretton fjorton år.

Det vore verkligen önskvärt med visst fokus på behovs- och sjukdomsgrupper i stället för enbart befolkningsökningen. Visserligen finns det en viss korrelation mellan det förhållandet att den totala ökningen också leder till att det är fler som blir sjuka, men detta räcker inte som förklaring. De medicinska behovsområdena har faktiskt inte styrts utan det är vårdgivaren som prioriterar. Vi vet också att allt fler barn som föds för tidigt överlever och får stora bekymmer och behöver mycket hjälp. En jämnare fördelning av barnläkarresurserna i länet ser jag också som en viktig fråga att lösa. I det avseendet är södra delen länet lite sämre försörjd med tillgång till vård än övriga delar av landstingsområdet.

Neonatalvården är också viktig, och jag kan konstatera att neonatalplatserna under vår förra majoritetsperiod ökade med 13 stycken medan de under förra perioden enbart ökade med 8 platser. Jag vill särskilt framhålla att det är viktigt att se till att de kroniskt sjuka barnen, som ökat alltmer i antal under senare år, får tillgång till den vård som de är i behov av.

Med högre överlevnadsmöjligheter för de tidigt födda barnen behövs ökad vård och de här barnen får också kroniska åkommor och funktionshinder som de tvingas leva med resten av livet. SABH, som vi startade i början av

2000, har haft stor betydelse för bland andra de här barnen med sina stora vårdbehov som ändå får en möjlighet att vårdas hemma i familjerna.

Även övrig avancerad hemsjukvård som ges genom insatser från sjukhusens neonatalavdelningar ges faktiskt till mer än tusen barn per år – det är alltså barn som vårdas hemma och få hjälp från neonatalavdelningarna.

Allt fler barn drabbas av kroniska sjukdomar, det sade även Håkan. Jag kan vittna om en del familjer som jag har träffat på Astrid Lindgrens barnsjukhus som har drabbats av diabetes som är ett livshotande tillstånd som man mycket snabbt måste få hjälp med.

Det är också viktigt när beslut senare ska fattas att beakta de oundgängliga insatser som absolut inte får senareläggas.

Anförande nr 207

Helene Sigfridsson (mp): Ordförande, fullmäktige! Jag tycker att Håkans uppgifter verkligen manar till eftertanke och visar på ett behov av ökad uppföljning. Det handlar om mer än att bara se till att det finns vårdplatser till de barn som är kroniskt sjuka just nu. Och vad kan vi göra för att i högre utsträckning arbeta förebyggande?

Jag vill uppmana alliansen att i nästa budgetförslag återkomma med pengar och en tanke om hur man i högre utsträckning arbetar förebyggande med kroniska sjukdomar som drabbar barn.

Anförande nr 208

Landstingsrådet Lundquist (m): Ordförande och fullmäktige! I en budget på 36 miljarder så vore det väl konstigt om vi inte skulle kunna hitta ett litet hål någonstans där man kan göra en omprioritering för att satsa ytterligare på dessa kroniskt sjuka barn. Det är inte alltid fråga om att ta från någon annan utan att göra prioriteringar i den vård som vi ska försöka ge. Ju fler barn som vi kan styra till husläkare och husläkarjourer desto mer pengar sparar vi, så redan där kan vi göra en omprioritering till ALB, Södersjukhuset och sjukhuset i Huddinge för att förstärka deras verksamhet.

En viktig fråga i det här sammanhanget är att se över uppdragsbeskrivningarna när det gäller barnsjukvården i syfte att öka informationen till föräldrar om länets sjukvårdsutbud för barn med målet att fler ska välja att med förtroende vända sig till husläkarna, husläkarjourer och närakuter i stället för att åka till Astrid Lindgrens barnsjukhus.

En annan idé som vi har och som jag själv lyckats ganska hyggligt med för många år sedan är att förmå ett antal läkare att gå från taxan till att skriva vårdavtal med landstinget för att i huvudsak ägna sig åt de kroniskt sjuka barnen i stället för att ta hand om öron-, näs- och halsbarn. Det var också väldigt framgångsrikt. Vi gav dem en högre ersättning för att ta hand om

kroniskt sjuka barn i stället för att de skulle ta hand om en mängd snuviga barn, kanske med ont i öronen, varje dag. Fler taxeläkare på vårdavtal som kan ta hand om kroniskt sjuka barn i öppenvård är också ett sätt styra bort barn från de stora akutsjukhusens barnmottagningar.

En tredje idé som också kommer att saluföras och som vi kommer att debattera i maj månad är att vi kommer att vidga husläkarbegreppet och även acceptera barnläkare som en läkare som man kan lista sig hos på en husläkarmottagning. Detta kanske också ökar intresset för föräldrar att vända sig till en husläkarmottagning. Jag tycker att husläkarna per definition är mycket duktiga på barnsjukdomar. Av egen erfarenhet vet jag detta, alla har inte samma uppfattning. Om vi får fler barnläkare att jobba i öppenvården på husläkarmottagningar så finns ytterligare en chans att styra barnen till rätt vårdnivå.

Ju fler vi kan styra bort från akutsjukhusen desto fler av de svårt kroniskt sjuka barnen kan få del av de spetskompetenta läkare som finns på ALB och på Södersjukhuset och i Huddinge och som Håkan nämnde i sitt inledningsanförande. Det är ju detta som vi måste göra – styra bort de minst sjuka barnen från den högspecialiserade vården till en lägre vårdnivå, och på den punkten har vi samma uppfattning, för att de högkvalitativa läkarna med spetskompetens ska ägna sig åt det som de är experter på. Sedan ska vi förmå taxeläkarna att ta hand om kroniskt sjuka barn i öppenvården. Då tror jag att vi har kommit rätt långt på väg mot att lösa de här problemen som du själv har varit med om att skapa åt oss.

Anförande nr 209

Håkan Jörnehed (v): Jag kommer inte att hinna säga allt jag vill, men först tänkte säga att det är bra, Lars Joakim, att du lämnar det här med att prata så mycket om närsjukvården. De som ska dit ska självfallet dit. Men poängen med den här interpellationen är att de resurser som ni har avsatt för de svårt kroniskt sjuka barnen som behöver spetskompetens, som behöver den högspecialiserade vården, räcker inte. Jag kunde inte se vilka resurser ni har avsatt.

Du säger att vi inte gjorde någonting, men vi förstärkte resurserna inom barnsjukvården med 75 miljoner med riktade insatser. Man kan se att antalet planerade besök ökade och så vidare, men det intressanta är egentligen inte vem som gjorde vad. De här kroniskt svårt sjuka barnen ökar tyvärr mycket i antal, vilket Gunilla Helmerson berörde. Jag tror att du har ett oerhört stort engagemang och kommer att följa de här frågorna, men jag tror att man inte kan trolla med knäna. Jag tror att vi helt enkelt behöver ökade resurser, fler vårdplatser för de här jättesvårt sjuka barnen.

Anförande nr 210

Gunilla Helmerson (m): Jag håller med dig, Håkan, om att vi behöver mer resurser. Det har nog såväl jag och Filippa och andra sagt i olika sammanhang. Vi tror att barnsjukvården måste tillföras nya resurser.

Det kan nog bara ske genom omfördelningar och det är precis det som vi ska diskutera när vi ska bereda den här utredningens förslag. Först sker det vid en genomgång på torsdag och sedan vid en riktig reell beredning den 8 maj inför beslut i HSN. Det finns nog ingen som kan svara dig exakt på vad det är som ska hända.

Genom det avtal som slöts med Karolinska och som HSN fattade beslut om ganska nyligen har man också utökat antalet vårdtillfällen för de här svårt sjuka barnen. Jag tror i alla fall att du också minns att det fanns med.

Jag vill bara säga att jag tycker att det är viktigt, precis som jag sade tidigare, att vi, när vi ska fatta beslut, faktiskt ser till att det av beslutet framgår vad vi tycker är viktigt och inte bara skickar en påse pengar och låter andra avgöra den saken. Gemensamt kan vi kanske kan arbeta för att tillgången på vård ska öka.

Familjevården, som vi kommer att fortsätta att utveckla, är också viktig.

§ 90 Interpellation 2007:20 av Helene Sigfridsson (mp) om barnkonventionen är viktig

Anförande nr 211

Helene Sigfridsson (mp): Jag har ställt en interpellation om barnkonventionen *dels* därför att Barnombudsmannen i sin årsrapport till regeringen visade att det finns brister i landstings och kommuners praktiska arbete med barnkonventionen samt i uppföljningen och i frågor om i vilken utsträckning barn och unga är delaktiga uppföljning och revision av barnkonventionens genomförande, *dels* därför att jag såg att den plan som landstinget har för barnkonventionen löper ut 2008 och jag vill veta vad som kommer att hända efter 2008.

Chris Heister har svarat på min interpellation om hur landstinget arbetar med barnkonventionen och framför allt pekat på det administrativa arbetet. Vi har fått veta vilken förvaltning som har det övergripande ansvaret för barnkonventionen och som vid behov ska stödja verksamheterna i deras genomförande av handlingsplanen.

Det har skickats ut en enkät till förvaltningar och bolag i samband med revisionen som vi kommer att få redovisning av.

Det som man fortfarande vet väldigt lite om och som jag vill att du ska förtydliga är det mer praktiska arbetet och i vilken utsträckning vi faktiskt når fram till barn och unga. Det är väldigt viktigt att vi har olika funktioner och kanaler i landstinget för att ta vara på barns och ungas erfarenheter och synpunkter på det som de möter. Ungefär 20 procent av invånarna i landstinget är barn och unga och finns i både sjukvården och kollektivtrafiken till exempel.

När vi behandlade frågan om patientnämnden tidigare i dag så såg vi att en väldigt liten andel av ärendena kom från barn och unga, antagligen därför att de inte kommunicerar via samma kanaler som vuxna. Informationen når inte ut till barn och unga på samma sätt som till vuxna om att de kan skicka ärenden via patientnämnden. Det var ett konkret exempel på hur vi skulle kunna se över sättet att bättre kunna kommunicera barns och ungas möjligheter att skicka ärenden till patientnämnden.

Anförande nr 212

Landstingsrådet Heister (m): Barnkonventionen är ju en viktig fråga och landstinget antog i enighet en handlingsplan för åren 2005 till 2008. Det är precis som Helene sade, nämligen att det just nu pågår ett arbete ute i verksamheterna, för det är där som handlingsplanen ska förverkligas. I samband med årsredovisningen har vi också genom en enkät begärt in uppgifter om vad man gör ute i de olika verksamheterna.

Lite av det som sker kan man också se i årsredovisningen där det finns ett avsnitt om barnkonventionen med ett antal exempel från de olika verksamheterna om vad man gör. Till exempel är det sju av tio inom SL:s personal som har fått utbildning om barnkonventionen. I Södertälje kommer man på Södertälje sjukhus att se till att barnen finns med när det gäller att planera verksamheten inom ramen för Salem–Nykvarn–Södertälje-projektet. Detta är bara två exempel på det som redovisas i årsredovisningen.

Vi kommer nu i juni att få en mer sammanhållen redovisning när den här enkäten kommer att sammanställas som kommer att ligga till grund för det fortsatta arbetet. Min ambition som ansvarig för de här frågorna och som finanslandstingsråd är ju att vi i samband med budgetarbetet i höst, med det material som vi får med det material och den kunskap som vi får från verksamheterna, ska kunna fatta beslut om nästa steg efter det att handlingsplanen löper ut 2008.

Det är egentligen för tidigt att i dag svara på din fråga. Det viktiga är att veta hur man jobbar med de här frågorna, vilka resultat man har kommit fram till. Detta får sedan ligga till grund när fullmäktige kommer att ta nästa steg.

Anförande nr 213

Inga-Britt Backlund (kd): Ordförande, ledamöter! Jag tycker att det här är en väldigt viktig interpellation. Det är nu 17 år sedan Sverige som ett av de första länderna ratificerade FN:s konvention om barnets rättigheter, den så kallade barnkonventionen.

Barnkonventionen är historiskt unik och slår fast att varje enskilt barn har vissa bestämda rättigheter som ingen stat, ingen regering, inget politiskt parti har rätt att sätta sig över. Därför är det bra att arbetet med barnkonventionen även i landstinget aktualiseras just med den här interpellationen. 2003 beslutade landstingsfullmäktige att intensifiera arbetet med

att införliva barnkonventionen, men personligen tycker jag att det har varit lite tyst om hur arbetet fortskrider. Jag tror att vi är många som oroas över utvecklingen för barnen och deras situation i vårt land.

En bärande princip i barnkonventionen är den som handlar om barnets bästa; kravet i artikel 3 i barnkonventionen att barnets bästa ska beaktas är absolut. Den praktiska tolkningen av principen om barnets bästa är helt avgörande i diskussionen om konventionens efterlevnad.

Eftersom nu landstingsstyrelsen kommer att granskas av revisorerna i deras löpande granskning av arbetet med barnkonventionen eftersom också en nödvändig utvärdering kommer att genomföras – det stod det i svaret – så kommer det att bli spännande att få se resultatet så småningom. Jag ser verkligen fram emot det.

Anförande nr 214

Yousef Yebari (v): Ordförande, fullmäktigeledamöter! Det här är en viktig fråga, den handlar om barn. Barnen är vår framtid.

Jag håller med Helene om att svaret på interpellationen inte är så särskilt konkret och tydligt. Jag saknar en del saker från den tid som undersökningen pågår. Till exempel vill jag ha svar på frågan om personal och verksamhetsansvariga också besvarar enkäterna. Är patienter och patienters föräldrar delaktiga i enkätundersökningar? Jag vill också fråga vad som kommer att hända efter undersökningen.

Jag är rädd för att den här frågan blir föremål för arkiven. Jag har dåliga erfarenheter av vissa undersökningar i rapporter. Ofta hamnar de tyvärr i arkiven. För att det inte ska bli så i det här fallet vill jag gärna fråga om det finns någon tillsyn efter den period som handlingsplanen gäller. Finns det en tillsyn som kan jämföra svaren med verkligheten?

Anförande nr 215

Helene Sigfridsson (mp): Jag tackar för ditt svar hittills, Chris Heister. Det ska bli spännande att få se i juni vad resultatet blir. Jag vill fortfarande poängtera det som Yuosef också berörde, nämligen att det viktiga är att direkt kommunicera med barn och unga, inte enbart via förvaltningar eller föräldrar.

Det är också viktigt i det stora hela att det som händer efter det att vi har fattat ett beslut här i salen inte bara blir att arbetet med barnkonventionen begränsas till att bli ett papper som valsar runt i något slags administrationsapparat och som hanteras och åtgärdas. I stället ska det faktiskt nå fram till barn och unga.

Jag tänkte ha en lite ungdomligare liknelse, eftersom vi talar om barn och unga, och säga att det är viktigt att barnkonventionen inte blir som ett krypin på Lunarstorm som ingen besöker.

Vi i Miljöpartiet kommer att återkomma både i juni och i budgetarbetet för år 2008 med ytterligare förslag i det här ämnet.

Anförande nr 216

Margaretha Hershelius (fp): Ordförande, fullmäktige! Det gläder mig att frågan om barnkonventionen numera ständigt lever. När vi en gång föreslog detta i landstinget var man ju inte så förfärligt intresserad, så det är härligt.

Men det gäller också att vi kommer ihåg att det inte bara är att ta beslut och hitta på nya grejer, utan att följa upp det som är påbörjat. Vi har till exempel BUS-utredningen, samverkan med kommunerna, som är utomordentligt viktig att följa upp. Det duger inte att det bara kommer förslag och beslut på olika ställen, om sedan ingenting händer och det bara blir enkäter som hamnar i någon pärm någonstans. Det viktiga är ju att man har ett ordentligt underlag så att man kan gå vidare och sedan titta på det som man har beslutat om och se till att det verkligen följs upp.

Det finns fortfarande stora brister i BUS-samverkan, för att återknyta till den. Landstinget är nog inte den stora boven i sammanhanget, men de flesta som sitter här har kontakter med kommunerna och bör följa upp det. Vi vet att väldigt många barn och unga i dag mår utomordentligt illa psykiskt. Även om vi har gjort insatser från landstingets sida så är det bara en liten, liten bit på väg.

Jag ser fram emot att undersökningarna blir gjorda och att vi kan följa upp dem och sedan ta beslut utifrån dem. Det är glädjande att det finns ett intresse från alla partier i den här frågan.

Anförande nr 217

Gunnilla Helmerson (m): Arbetet med barnkonventionen under förra perioden var väldigt intressant att ta del av. Det skedde under en längre tidsperiod, och det skedde i det största samförstånd mellan alla partiets representanter. Det startade med en insikt hos alla oss som deltog att faktiskt alla våra verksamheter inom landstinget är – på ett eller annat sätt – berörda av barnkonventionen, och naturligtvis på olika sätt berör barnen.

Ett exempel var att några bolag av mera teknisk karaktär, där man först inte begrep hur barnkonventionen över huvud taget kunde beröra deras verksamhet. De kom sedan med några väldigt bra exempel på förbättringar, så att man kunde se till att barnperspektivet möttes på ett alldeles utmärkt sätt.

Chris Heister har beskrivit att vi just nu inväntar uppgifter om hur arbetet faktiskt har gått vidare och hur de lokala handlingsplanerna har eller inte har upprättats. Vi valde ju gemensamt en mera frivillig väg för att sprida

kunskapen om behovet av barnperspektivet i all vår verksamhet, att skapa ett intresse och en insikt om att barn är berörda i så stor utsträckning att det är viktigt att arbeta vidare med det här.

Jag är övertygad om att även om det tar lite längre tid så är det bättre att på frivillig väg komma underfund om vad det är man vill åstadkomma och jobba med det på ett bra sätt, än att bli tvingad att skriva fram någonting som blir en hög papper som man bara ställer ifrån sig någonstans utan att förstå vikten av att faktiskt använda sig av det också.

Anförande nr 218

Landstingsrådet H e i s t e r (m): För att det inte ska råda några missförstånd vill jag säga att det är verksamheterna själva som ansvarar för att genomföra handlingsplanen – inte vi här i fullmäktige. Det tror jag är oerhört betydelsefullt, för det här ska ju vara ett arbete som sker i vardagen. Det ska genomsyra alla verksamheter som vi har ansvaret för. Det är därför det första jag vill poängtera.

Det andra är att i samband med årsredovisningen har vi till verksamheterna skickat iväg en enkät för att få svar på hur de jobbar. Jag sade också att det finns exempel i årsredovisningen som ni kan titta närmare på, bland annat detta att man adjungerar barn vid Södertälje. Det är ett bra exempel, att ha direkt kontakt med barnen i sin egen verksamhet. Men man kan också jobba på andra sätt. Jag tror det vore farligt om vi här i fullmäktige börjar peka finger om på vilket sätt man ska arbeta för att hålla barnkonventionen levande i sitt dagliga arbete.

Svaren på enkäten ska inte gå till något arkiv, utan det kommer upp en redovisning för fullmäktige i juni. Det är grunden för att vi ska kunna ha ett bra underlag för att sedan jobba vidare när vi tar nästa steg, efter att den här handlingsplanen går ut 2008.

Låt mig avslutningsvis säga att det är precis som det har sagts tidigare – vi kan skriva hur många tjugiga papper som helst, men det måste ju ske någonting i själva verksamheterna. Jag tror för min del att det allra viktigaste för att kunna leva upp till barnkonventionen är att vi klarar av vårt grundläggande uppdrag: att vi ser till att vi har en sjukvård som fungerar, en sjukvård med tillgänglighet och med kvalitet, som vi diskuterade tidigare i samband med en interpellation om barnsjukvården, och att vi har en kollektivtrafik som också tar hänsyn till barns och ungdomars bästa. Om vi sköter det väl, har vi också bidragit till att se till att barnkonventionen hålls levande i våra verksamheter!

Anförande nr 219

Landstingsrådet W i g g (mp): Jag ska inte upprepa vad andra har sagt. Det har varit många kloka ord om betydelsen av att vi jobbar med barnkonventionen och barnens rättigheter.

Som Helene var inne på, hur tillfrågar vi barnen? Som flera andra har varit inne på duger det inte med enkäter, även om vi försöker vara kreativa pappershanterare. Jag vill peka på just detta att hitta nya sätt, att våga pröva nya sätt att komma i dialog och samverka med barn och ungdomar för att få deras svar. De rätta att fråga är förstås då de som jobbar med barn, ute i skolor, på ungdomsmottagningar, på Elevhälsan och så vidare. I Södertäljeprojektet gjorde vi, både politiker och tjänstemän, vissa försök att komma till en annan samverka med barnen.

Just det här med att våga vara lite kreativa och inte heller bara nöja oss med enkäthanteringen tror jag är en viktig sak att följa upp när vi kommer till en ny handlingsplan.

Anförande nr 220

H e l e n e S i g f r i d s s o n (mp): Jag är inte ute efter att fullmäktige ska ge några pekpinor till verksamheterna i deras arbete med barnkonventionen, utan att vi ska ge ett uppdrag som grundar sig på vad vi vet om hur man bäst arbetar med barnkonventionen. Både Barnombudsmannen och barn och ungdomar själva säger att det handlar om att skapa kontakt direkt med barn och unga. Sedan finns det andra synpunkter också, som att det är viktigt att man följer upp det man har lovat och så vidare.

Jag jobbade ganska mycket med ungdomsfrågor som politisk sekreterare i Region Skåne för några år sedan. Där hade vi konferenser mellan politiker och barn och unga, vilket var ett väldigt bra sätt att samla in och utbyta synpunkter.

Anförande nr 221

Y o u s e f Y e b a r i (v): Jag vill först bara påpeka en sak. Jag är inte heller för att peka finger – det är ingen bra pedagogisk metod. Därefter vill jag prata om tillsyn. Jag vet att det inom skolväsendet och socialtjänsten – just de som mest ska ta hand om barnen och som verkligen borde kunna barnkonventionen ordentligt – brister det jättemycket. Det kan jag säga som socialarbetare. Vad händer då inom landstingets verksamhet?

Just därför är det bra med tillsyn, så att folk gör sitt. Det är vi som ger dem uppdraget.

Anförande nr 222

M a r g a r e t h a H e r t h e l i u s (fp): Först vill jag påpeka att vi har haft möten med barn och unga i länet; det var inte många politiker som kom.

Sedan vill jag också tala om att det är svårt att nå alla åldrar. Det var främst tonåringar som kom till mötet.

Skolhälsovården sorterar under kommunen. Jag tycker det är viktigt att komma ihåg att det är olika huvudmän. Vi måste hitta våra lösningar på våra problem, och våra uppföljningssystem. Det kan naturligtvis vara väldigt lämpligt att göra undersökningar när man har besökt sjukvården eller när det gäller SL:s verksamhet, men vi ska inte blanda ihop olika saker och gå in på områden där kommunerna har sitt ansvar. De måste ta det fullt ut själva.

Anförande nr 223

Gunilla Helmerson (m): Även socialtjänst och skolväsende är ju kommunala verksamheter, och jag vet av erfarenhet att kommunerna inte gillar när vi kommer och talar om för dem vad de borde göra. Däremot skulle vi mycket väl kunna ta upp och fråga hur det står till med barnkonventionen när vi har samverkan med kommunerna. Jag vet att många kommuner är jätteduktiga på det, medan andra är mindre duktiga.

Det som jag tycker är viktigt är att vi ser till att utbilda till exempel alla våra busschaufförer, tunnelbane- och pendeltågsförare. När en liten sjuåring kommer och gråter för att någon har tagit hans busskort eller han har tappat bort plånboken eller portmonnän och har tre kilometer hem men inte kan ta sig hem, utan att alla säger att han inte får åka med utan biljett eller pengar, så kallar jag det för en tillämpning av barnkonventionen när man är snäll och låter vederbörande kliva på i alla fall och komma hem tryggt och bra!

Det är sådana exempel som vi ska jobba för.

Anförande nr 224

Landstingsrådet Heister (m): Jag tänkte svara mycket kort på det som Yousef sade.

Formellt är det så att när det gäller tillämpningen har revisionen ett tillsynsansvar genom det uppdrag vi har gett att följa våra verksamheter. Det är så att säga den formella delen, hur tillsynen går till i landstinget, som gäller alla verksamheter.

Sedan skulle jag vilja knyta an till det som Gunilla Helmersson sade mot slutet, för jag hade också tänkt säga det. Det handlar ju också om att vi själva när vi har kontakter med våra verksamheter visar ett engagemang för barnens bästa och ställer frågor, för att på det sättet lyfta upp de här frågorna mycket högre upp i samtalen än vad man annars gör. Det är ett ansvar som du och jag och alla andra fullmäktigeledamöter här i salen har.

§ 94 Interpellation 2007:24 av Lars Dahlberg (s) om kommunsamråd avseende SL-trafikens utbud

Anförande nr 225

Landstingsrådet **D a h l b e r g (s)**: Jag har i en interpellation, som har blivit besvarad, tagit upp frågan om kommunsamråd. När jag skrev interpellationen fanns det inga förslag eller beslut kring kommunsamråd, naturligtvis. Bara någon vecka senare fick jag i min hand ett förslag från trafikroteln om hur ett kommunsamråd skulle kunna läggas upp. Efter att ha diskuterat det här i vår partigrupp konstaterade vi att vi var beredda att ge detta en chans. SL-styrelsen kommer att ha en uppdelning av ansvar för olika kommuner med tre politiker per kommun, och det pågår ett arbete med att göra den fördelningen. När vi har nästa styrelsemöte kommer det att fastställas någon sorts fördelning.

Jag tycker att det är bra. Vi socialdemokrater anser att det lokala kommunsamrådet är en viktig del av SL:s arbete. Vi vet hur viktig kollektivtrafiken är för kommunerna. Vi vet också att den nya majoriteten har väldigt höga ambitioner när det gäller samrådet med kommunerna.

När vi diskuterade den politiska organisationen i slutet på förra året fick vi veta att SL:s regionstyrelser inte har någon särskilt stor betydelse i kommundialogen. På olika sätt förklarade företrädare för alliansen att det här är styrelser som inte fyller någon funktion, och därför är det lika bra att ta bort dem. Sedan dess har vi otåligt väntat på det som ska komma i stället. Det besked som de borgerliga gav oss vid den debatten, då vi var väldigt kritiska till att man tog bort regionstyrelserna, var att kommunerna vill träffa företrädare med makt, inte sådana som inte något att säga till om.

Nu har vi som sagt fått ett första steg taget i frågan om kommunsamråd, och jag har fått ett svar som jag till delar är nöjd med.

Vad som inte framgår är fråga 4 i interpellationen: Vilken delegation är trafiklandstingsrådet beredd att ge de politiker som ska träffa kommunerna vid de kommande samråden? Om det nu är så att ambitionen finns, som det uttalades från alla partier i alliansen är vi hade den debatten, att man ska få träffa politiker med makt, undrar man vad det är för typ av frågor som företrädarna för SL-styrelsen ska kunna fatta beslut om när de träffar kommunerna.

Och, Christer Wennerholm, hur är det tänkt att det ska fungera när det dyker upp önskemål om att exempelvis inrätta en ny sekundärutgång på en pendeltägsstation eller kanske flytta en busshållplats?

Anförande nr 226

Landstingsrådet **W e n n e r h o l m (m)**: Ordförande, fullmäktigeledamöter! Det är ju så, som Lars Dahlberg konstaterar, att vi har haft en ingående diskussion i styrelsen, där även oppositionen har varit företrädd genom bland andra Lars själv, om hur vi ska lägga upp ersättningen för regionstyrelserna när de försvinner. Det var dock inte så att regionstyrel-

serna hade massor av möjligheter att påverka. För att sammanfatta kan man väl säga att det i väldigt stor utsträckning handlade om samråd kring tidtabeller.

Lars frågar om huruvida vi ska delegera ansvar till dem som träffar företrädare för kommuner. Riktigt så ser det inte ut, utan det är ju faktiskt så att det är ledamöter eller ersättare ur styrelsen som träffar kommunerna. Jag ser framför mig att de synpunkter som kommer upp får man med sig tillbaka in i styrelsearbetet, och därmed är det ju på rätt bord. Tidigare skulle de som suttit i regionstyrelserna föra dem vidare ett steg uppåt till SL:s styrelse för att det skulle bli några egentliga åtgärder och beslut, men nu är det alltså ledamöter och ersättare ur styrelsen som träffar kommunala företrädare.

Sedan är det ju inte så att vi dagligdags ordnar vare sig busshållplatsers placering, radien för vändplaner för bussar eller annat som är praktiska detaljer i umgänget mellan tjänstemän i kommuner och tjänstemän på SL-sidan, men vi kan utgöra en form av "smörjmedel" i processen, mellan politiker som företräder SL-styrelsen och kommunala politiker, när man inte finner varandra på tjänstemannanivån, för att möjliggöra att kollektivtrafiken får en så bra servicenivå som möjligt och för att undanröja eventuella hinder i samverkan mellan kommunerna och SL.

Det är nog så man ska se vårt agerande nu. Vi vill att det ska vara politiker som sitter i styrelsen, eller ersättare, som möter kommunerna i den här dialogen och samverkan.

Anförande nr 227

T a g e G r i p e n s t a m (c): Ordförande, fullmäktige! Det här är en viktig fråga för Centerpartiet. Vi har fört den här dialogen både i de förhandlingar vi hade inför majoritetsarbetet och i senare skeden.

Jag tillhör dem som har rätt lång erfarenhet av de regionberedningar som tidigare fanns, i egenskap av kommunal representant på den ena sidan av bordet. Den samfälliga erfarenheten från det arbetet är att det handlade väldigt mycket om att prata busslinjer, i första hand tidtabeller, och eventuellt tala om för gruppen vilken planering kommunen hade. Det var sällan man fick en möjlighet att ordentligt diskutera, förankra och föra fram de frågor som faktiskt hade betydelse för kommunens utveckling, där ju kollektivtrafiken spelar en mycket viktig roll.

Därför kändes det ganska naturligt att fundera på vad vi skulle göra med regionberedningarna. Är de någonting att behålla? Ska vi hitta andra sätt att nå fram till maktens boning så att säga, till centrum? Det är ju SL:s styrelse i det här fallet.

Vi var positiva till att göra en förändring och lägga ned beredningsgrupperna. Vi tycker att det nya förslag som kommer nu är ett steg på väg, väl värt att pröva, där vi i kommunerna som Christer säger får träffa styrelsen –

eller i alla fall delar av den – och på det sättet får en direkt ingång i styrelsen. Det är det som behövs.

Lars frågar: Vad får man fatta beslut om? Det är naturligtvis så med de här frågorna som med alla andra, att det krävs beredning och förberedelser för att man ska kunna fatta beslut, och det gör man lämpligen i SL:s styrelse.

Det nya samrådet tror jag skulle kunna bli en mycket positiv företeelse, som kommunerna kommer att uppskatta, därför att man som jag sade får prata med styrelsen direkt och på det sättet kommer fram till dem som bestämmer. Det tror jag är en framgångsväg.

I övrigt har ju tjänstemännen ganska mycket samråd när det gäller den dagliga verksamheten, och det tror jag faktiskt fungerar ganska bra. Det är den här delen som saknas, och jag tycker att det är positivt med den nya ordningen.

Anförande nr 228

Landstingsrådet Dahlberg (s): Ordförande, fullmäktige! Jag vill börja med att säga att vi från socialdemokratiskt håll kommer att noggrant följa utvecklingen. Som jag tidigare sade är det en prioriterad fråga för oss att vi ska ha en bra dialog med kommunerna.

Det som jag tycker är lite oklart är vad vi nu vinner på det här. Jag uppfattar ändå inte att vi uppnår någonting annat än att man får träffa styrelseledamöter direkt – det kommer ju inte att vara någon annorlunda hantering. Precis på samma sätt som när vi hade regionstyrelser måste ju synpunkterna bäras vidare till nästa sammanträde. Då var det regionstyrelsernas företrädare som fick lämna dem vidare, nu blir det en styrelseledamot som tar dem med sig in i styrelsearbetet. I praktiken gör det ingen skillnad; möjligen om man tycker att det har en avgörande betydelse att det är en person som träffar kommunen som sedan bär in det i styrelsen, men hanteringen av frågan i sig kommer inte att ske på något annat sätt.

Tage Gripenstam sade i den debatt vi hade i december att synpunkterna från kommunerna är fullständigt ointressanta för SL tills det kommer någon politiker med makt och trycker på knappen. Är det det som ska ske nu? Jag tror att det kommer att bli ungefär samma hantering som tidigare.

Charlotte Broberg sade i samma debatt: Nu får kommunen direktkontakt med dem som sitter i SL:s styrelse, och då kommer det att hända saker. Jag är inte säker på att det blir så jättestor skillnad, men jag kan naturligtvis hoppas på det.

Samtidigt utgår jag ifrån att vi i SL:s styrelse – precis som tidigare – måste göra helhetsbedömningar och göra ordentliga beredningar av alla ärenden. Då är vi liksom tillbaks på ruta ett i diskussionen, tycker jag. Varför tog man över huvud taget bort regionstyrelserna? Det är den stora frågan.

Janne Stefansson sade i december: Nu ska vi göra någonting som är mycket bättre än det som regionstyrelserna stod för. Jag tycker att det finns många frågetecken kring det.

Jag är inte riktigt nöjd med svaret. Jag tycker inte vi får något ordentligt besked, utan det är egentligen samma jäså-resonemang som Moderaterna hävdar att vi har haft när det gällde regionstyrelsernas betydelse.

Samtidigt vill jag gärna understryka att vi är beredda att ge det här en chans, för vi tror att det kan vara ett första steg till ett slags fungerande kommunsamråd.

Men i grund och botten tycker jag att man undervärderar busstrafikens betydelse. Den busstrafik vi har i vårt län är oerhört omfattande, och det finns en rad frågeställningar runt busstrafiken som förtjänar ordentlig uppmärksamhet och ett ordentligt engagemang. Det kommer inte att vara möjligt för oss som sitter i SL:s koncernstyrelse att hinna med det, och det är det som jag tycker är det stora frågetecknet i den nya, stora organisationen – utöver den oklara delegationen, som jag tycker att vi inte på något sätt har fått veta mer om i den här debatten.

Anförande nr 229

N e c l a B o r a (v): Ordförande, fullmäktige! Jag sitter i färdtjänstnämnden, och där hör jag nu för tiden att man så mycket som möjligt vill slussa folk som har behov av färdtjänsten till att åka kollektivt. Det låter ju helt okej.

Men, Christer, nu är det så att det finns en buss 178 som går mellan Mörby och Danderyd. Det finns ingen möjlighet för en som har käpp, rullator eller barnvagn att ta den bussen, för det är tre trappor på den. Vart ska jag vända mig för att den här bussen ska ändras till en lågbuss? Nu finns det inte längre någon regionstyrelse dit man kan vända sig för att få hjälp med sådant. Ska man komma till dig, eller?

Kom ihåg: Ta bort buss 178!

Anförande nr 230

Landstingsrådet W e n n e r h o l m (m): Ordförande, fullmäktige! Lars Dahlberg har frågor om oklarheter.

Nu är det så att det som regionstyrelserna fick kritik för av bland annat revisionen var just oklarheter kring ansvar, befogenheter och delegation. Det var ju också så att långt ifrån alla de som satt i regionstyrelserna hade säte i SL:s styrelse, vilket gjorde att den naturliga kopplingen mellan styrelsearbetet och regionstyrelserna inte per definition och grundförutsättning fanns.

Det som vi kan åstadkomma genom den här modellen är just att alla de som har kontakt med företrädare för kommunerna eller allmänheten i de olika områdena också kommer att kunna föra vidare direkt in i styrelsens arbete och har direktkontakt med de tjänstemän som jobbar mot styrelsen. Jag kan inte se att det skulle bli en omväg, utan snarare borde det underlätta att vi får en bättre tingens ordning.

Sedan har jag all respekt för att du tycker annorlunda om hur vi borde ha gjort, men det handlar inte din interpellation om. Den tar upp ett antal frågeställningar kring jobbet att nu rigga den nya organisationen med nya kommunsamråd enligt vår modell. Då får du väl väcka en ny interpellation om att det var fel, men dagens interpellationsdebatt handlar inte om det utan om hur vi ska göra så bra ifrån oss som möjligt. Det aktuella dokumentet var faktiskt på väg fram samtidigt som du skrev interpellationen. Dessutom har vi varit överens om det.

Vad det gäller idéer om vad man från allmänhetens sida kan göra för att förbättra verksamhet, är det ju så att det finns en mycket snabb och bra väg: att vända sig direkt till SL:s kundtjänst, om det gäller kollektivtrafiken. Då får vi ju in det i vårt eget informationssystem och man kanske utan att behöva byråkratisera frågeställningarna kan få en direkt åtgärd. Det är det första rådet.

Sedan ser jag framför mig att de politiker i SL:s styrelse som ska ha ansvaret för kommunsamråd också kan ha ansvar för kontakter med allmänheten eller eventuella intresseorganisationer som jobbar kring kollektivtrafikfrågor i de specifika kommunområdena.

Anförande nr 231

V i v i a n n G u n n a r s s o n (mp): Ordförande! Jag skulle vilja vända mig till Christer Wennerholm direkt. Det är väldigt intressant att man nu försöker komma ut med några från styrelsen. Vi i Miljöpartiet har velat ha kvar regionstyrelserna – kanske inte för att de i tidigare sammanhang har kunnat göra så mycket utan därför att vi ville att de skulle kunna göra det i fortsättningen.

Jag har själv suttit i kollektivtrafikutskottet i Stockholms kommun och haft kontakt med just regionstyrelser i den funktionen, och jag kan säga att det fanns inte ett dugg som man fick igenom tillsammans med dem. Jag hoppas att det nya kommunsamrådet inte hanteras på samma sätt utan att man ska gå ett steg vidare och faktiskt lyssna på kommunernas synpunkter, och på stadsdelarnas synpunkter i Stockholms stad. Det har alltså inte gått att ens en gång flytta en busshållplats 10 meter, så jag förstår inte hur man skulle kunna få någon rättelse via SL:s kundtjänst när man inte kunnat få det genom alla de tjänstemän som fanns i regionstyrelserna.

Ändå tycker jag att det är rätt idé att försöka ha kvar regionstyrelseorganisationen – det ville vi i samband med budgeten – därför att vi har så pass mycket kollektivtrafik. Och det är inte bara busstrafiken som man skulle behöva diskutera, utan egentligen alla typer av kollektivtrafik. Det skulle faktiskt kunna vara ett jättebra forum för kommunerna.

Nu får jag hoppas att man lärdom av detta och att det verkligen blir någon typ av medborgarmedverkan, där man faktiskt börjar att lyssna ordentligt på vad medborgare säger om kollektivtrafiken och även utbudsplanerna, och att man lyssnar på både kommunerna och stadsdelarna. Det kan ju inte få vara på det sättet, att SL befinner sig i sin egen sfär, där allting bara rinner av som vatten på en gås, när man diskuterar hur medborgare skulle vilja ha det.

Anförande nr 232

T a g e G r i p e n s t a m (c): Nu var Viviann inne på precis det jag sade, och som Lars Dahlberg kanske lyssnade på, när det gällde den relation som fanns mellan kommunerna och de tidigare regionstyrelserna. Från många kommuner upplevdes – och det var skönt att få det bekräftat av ytterligare någon annan – att det här var mest en ursäkt för SL i kommunsamrådet. Det man pratade om var de små frågorna.

Det som är skillnaden är att vi nu kan bredda frågorna som man kan ta upp när man möter SL:s styrelse, så att vi som sitter i styrelsen kan ta det med oss tillbaka till styrelsearbetet. Jag upplever att det aldrig gjordes med de gamla regionstyrelserna, utan det handlade väldigt mycket om tidtabellsfrågor – även om kommunerna ofta försökte föra in andra frågor.

Det känner jag är det positiva med det nya. Låt oss pröva det och se om vi inte kan lyckas få ett bättre samråd med kommunerna när det gäller politiken och de stora frågorna!

Anförande nr 233

J a n S t e f a n s o n (kd): Ordförande, ledamöter och åhörare! Min erfarenhet är från 1998–2002, när jag var ordförande i norra regionstyrelsen och ibland var väldigt frustrerad över de 13 kommuner som då ingick i det ansvarsområdet; samtidigt satt jag i SL:s styrelse. Ibland träffade man högsta ledningen i en kommun, ibland någon grupp från tekniska nämnden. Det var alltså väldigt ojämnt. Detsamma gällde alla deras önskelistor. Man försökte att stämma av alla önskemål som kom upp mot en genomförandeplan, men det var som Viviann Gunnarsson sade mycket som stod kvar år efter år och aldrig blev genomfört. Det kändes frustrerande, när man försökte beta av dem undan för undan.

Ur demokratisynpunkt kan jag tänka så här: Att två gånger per år träffa visserligen väldigt många politiker, men inte få saker och ting genomförda – är det en bra ordning? Jag tycker inte det, utan det är bättre att man hittar ett effektivt organ, och SL:s styrelse är ju ansvarig för att SL:s verk-

samhet fungerar. Det som jag kan tycka är lite grann av utmaningen i det här förslaget är att SL:s styrelse kommer att få jobba. De kommer att vara de som ansvarar för kontaktytan gentemot kommunerna. Jag sätter stort hopp till att det kommer att fungera bättre därför att den information, de önskemål och allting annat som kommer fram i de samråden kan inte gömmas utan det krävs ett svar, och det krävs någon form av återkoppling. Därför kan jag bara se fördelar.

Lars Dahlberg, du säger: Vi kommer att följa utvecklingen noga. Jag skulle vilja att du var lite mer positiv och på hugget och sade: Vi ska se till att det här fungerar! I en bolagsstyrelse är vi ju inte majoritet och opposition, utan där drar vi åt samma håll och ska göra SL så bra det bara går. Detsamma gäller Viviann Gunnarsson. Inta inte den där passiva hållningen och bara titta på, utan gå in i arbetet och se till att det lyckas! Kommunerna är värda de. De vill inget hellre än att SL ska börja fungera, och det vill ju vi som sitter i SL:s styrelse också.

Ta det här som ett gott förslag, som dessutom är bra för demokratin!

Anförande nr 234

U r b a n R y a d a l (s): Ordförande, landstingsledamöter! Jag är glad åt den här debatten. Den tyder på ett stort intresse hos den nya SL-styrelsen att jobba med de lokala kontakterna, som förvisso är viktiga. Det är ju synd att en del har dåliga erfarenheter av de lokala kontakter som vi har haft på SL-området under 10–15 år. Allting kan göras bättre, naturligtvis, och självklart skiljer det från kommun till kommun i mötet mellan SL-politiker och de lokala politikerna, som Stefansson säger.

Jag tror att vi ska ta det på allvar. Det är också viktigt, som det sägs här, att den som sitter i SL:s styrelse måste vara beredd på att ha väldigt många kontakter och ta på sig ett stort ansvar, att informera och låta sig informeras och att föra frågorna framåt.

Vitsen med regionstyrelserna kanske var att det var flera människor som delade på de där kontakterna. Nu blir det, tror jag, ganska hårt för dem som ska sköta det, i tremannagrupper om jag har förstått det rätt. Men det är duktiga människor, och jag hoppas att de ska orka med att stå distansen ut. Frågan är: Hur kommer medborgarnas frågor in till SL-styrelsen via kommunsamråden? I många kommuner har det varit så att SL-politikerna har varit ute och pratat med kommunalråd, tekniska nämndens ordförande, trafiktekniker och byggnadstekniker i kommunen. Det har nog varit bra, men man har kanske saknat lite grann den där direkta medborgarkontakten. Den har däremot funnits, tycker jag, i de samråd som har funnits inom Stockholms kommun, där man hade samtal i de på den tiden 18, numera 13 stadsdelsnämnderna. Då var det ju fråga om lokalpolitiker som verkligen var ute i hetluften och den lokala debatten kring frågor som var besvärliga. Jag hoppas att man inte missar det nu, så att det blir tre människor som ska diskutera hela Stockholms kommuns trafikproblem utan att de tre i så fall

träffar fler, bland annat stadsdelsnämndernas lokala politiker, för det är så väldigt stort och komplicerat.

Dessutom är det ju så att de här frågorna är svåra. Det är inte säkert att bara för att det står en sak på en lista så kan man genomföra det direkt. Det är många ekonomiska, tekniska och andra problem som måste lösas av SL:s tjänstemän och politikerna gemensamt. Där ser jag ett stort och svårt arbete.

Det gäller att inte förfuska hela idén. Som Lars Dahlberg säger, man får vara beredd att pröva den nya ordningen.

Anförande nr 235

Stella Fare (fp): Herr ordförande, fullmäktige! Frågan om kommunernas inflytande i SL är inte ny precis. Sanningen är ju den att SL under alla år har vänt kommunerna ryggen. Hur många gånger har man inte hört dem klaga: SL är inte öppet, SL lyssnar inte, SL tar inte till vara kommunernas synpunkter.

Vi har provat olika sätt för att ha kommunikation med kommunerna, men jag vill hävda – även med den nya formen som vi har kommit överens om – att det inte är lösningen på dilemmat, utan lösningen är en annan organisation.

Låt mig påminna om att i resten av Sverige äger kommunerna delar av sin kollektivtrafik. Länstrafikbolagen ägs av kommunerna tillsammans med landstingen. Det är då som det blir ansvar. Ansvar och makt hör ju ihop. Diskussioner i all ära, men det här är en nyckelfråga för att kollektivtrafiken ska fungera i framtiden.

Jag tycker det är synd att den typen av principiella diskussioner inte förs mera i den här salen. Ansvarskommitténs arbete har ju handlat väldigt mycket om sjukvård, men kollektivtrafiken här i vår region har kommit bort – kanske speciellt i Stockholm. Det finns en rädsla för att Stockholms stad, som är så stor, ska dominera för mycket. Jag tror att det är en del av problemet.

Jag menar att kollektivtrafiken aldrig kommer att fungera som den ska, så länge kommunerna inte är reellt delaktiga, det vill äga också ägare till sin kollektivtrafik. Det är den stora utmaningen i framtiden.

Vi ska fortsätta att diskutera med kommunernas företrädare, det är klart, men det kommer inte att lösa alla problem som vi har. Att se kommunernas ledningar skicka in sina brev till SL:s styrelse och be om olika favörer, stå i farstun och skrapa med foten, är både hemskt och patetiskt med tanke på hur viktig kollektivtrafiken är för alla länets medborgare.

Anförande nr 236

Ulf Uebel (fp): Ordförande! Det är glädjande att diskussionen verkar bli så intensiv. Det är ju ett problem som revisorerna under flera år har påpekat, att det här systemet inte fungerar och att man måste vidta åtgärder för att göra det bättre.

Stella Fare var inne på en hel del av de problem som finns, nämligen att det är landstinget som har ansvaret för kollektivtrafiken och kommunerna som ställer krav. Landstinget måste också ställa krav på kommunerna. En hel del av de kvalitetsbrister som finns i kollektivtrafiken handlar ju om tillgängligheten till busshållplatser, ordentliga vägar, snöröjning som fungerar och inte minst tryggheten i form av belysning på tillfartsvägarna så att människor känner sig tryggare. Tryggheten är något som SL inte heller har varit särskilt framgångsrikt på. Det finns all anledning att fundera på sådana frågor om det ska bli bättre i framtiden.

Medborgarna borde alltså ställa krav på kommunerna, att de vidtar åtgärder som ökar tillgänglighet, trygghet med mera i kollektivtrafiken.

Anförande nr 237

Landstingsrådet Dahlberg (s): Jag tar gärna fasta på det Ulf Uebel tog upp nu på slutet, och även Christer Wennerholm tidigare, att revisorerna har varit kritiska mot just oklarheterna kring delegationen. Jag tror inte att vi har fått någon större klarhet i det i dag heller, men det kommer väl att utvecklas efter hand.

Jag är inte ute efter att försöka framhålla regionstyrelserna som ett bättre alternativ, utan jag är precis som du, Christer, ute efter att få det här att fungera så bra som möjligt.

Det jag ser framför oss är att vi efter de 26 kommunsamråden får en lång önskelista från varje kommun, som sedan SL-styrelsen ska hantera, och det känns som att vi redan nu skulle behöva ta höjd för ett utökat antal sammanträden i SL-styrelsen. Jag är inte säker på hur du har tänkt att det ska lösas praktiskt, Christer, men om vi menar allvar med det här – och det gör jag också, Janne Stefansson, jag tänker gå in aktivt – så får vi också vara beredda på att vi kommer att få väldigt långa listor, som måste hanteras på ett vettigt sätt i SL:s styrelse. Det är en fråga som jag inte tycker att vi har fått besvarad i dag.

Anförande nr 238

Vivian Gunnarsson (mp): Det är lite olika meningar i det borgerliga blocket där borta. "Lita på oss" säger några, precis som om vi skulle våga på allt vad ni säger varje dag. En annan del av det borgerliga blocket säger: Nej, vi ska ändra ägandet. Det är tydligt att ni har helt olika uppfattningar om hur man ska lösa det här, och då tycker inte jag att det finns så mycket som talar för att man skulle våga lita på er.

Ändå finns det inte så mycket mer vi kan göra. 2 gånger 26 möten blir 52 möten enbart för styrelsen, och med alla dessa kontakter som de enskilda ledamöterna sedan ska ha uppfattar jag det som att det i alla fall inte blir bättre. Det hade nog varit bra att ha kvar regionstyrelserna med de politiker som fanns där, men ge dem ett större utrymme för att kunna diskutera frågorna och också beslutsrätt på den lokala nivån för att göra enklare saker som att flytta en busshållplats. Det är ju så att kommunerna faktiskt finansierar busshållplatserna – men de kan inte flytta dem själva!

Anförande nr 239

Landstingsrådet **Wennerholm (m)**: Ordförande! Jag tycker det har varit intressant att lyssna på den här debatten. Man får skilja på vilka infallsvinklar man har, alltifrån det dagliga jobbet i de små frågorna, som jag tycker att **Viviann Gunnarsson** och **Lars Dahlberg** har lyft, till den övergripande, principiella fråga som **Stella Fare** lyfter.

Stella och jag är helt överens. Jag är också övertygad om att långsiktigt kommer inte den modell som Stockholm har valt att fungera. Det går inte att landstinget ensamt sitter med ansvaret för kollektivtrafiken, medan alla kommunerna runt om bara pekar på oss och säger: Fixa det här, det är ju ert ansvar! Det är ingen bra modell.

Jag är övertygad om att en av orsakerna till jobbet i **Carl Cederschiölds** utredning är att man har pekat på att när det gäller till exempel den spårbundna trafiken måste vi titta i ett större sammanhang, vad vi behöver göra i samverkan med varandra, mellan landsting och kommuner, för hela Mälardalens del.

§ 95 Interpellation 2007:25 av Jan Strömdahl (v) om gamla och bristfälliga bussar

Anförande nr 240

Jan Strömdahl (v): Jag har frågat **Christer Wennerholm**, utifrån publicerad statistik från Bilprovningen, om brister i bussparken. Det gäller även de företag som kör SL-bussar.

Först vill jag säga att jag är väldigt glad över två besked i detta svar. Det ena är att ingen buss har använts i trafik med körförbud. Det är jag glad över, och jag hoppas att det kommer att förbli så, att vi inte kör omkring med bussar som har körförbud. Samtidigt är väl det en självklarhet?

Det andra beskedet är: "De nivåer som anges i interpellationen när det gäller brister har föranlett mig att uppdra åt SL att ta en fördjupad kontakt med bussentreprenörerna för att analysera situationen". Ja, då kanske det i alla fall händer någonting. Det kanske är en början till att tänka efter. Om jag bara får ha en liten gissning, en teori om vad som kan ligga bakom den här statistiken, så är det att om man ska hålla nere kostnaderna för underhållet i busshanteringen, så gör man som många av oss privatpersoner: vi låter Bilprovningen undersöka vad det är för fel på våra fordon, sedan fixar

vi dem och kommer tillbaka till Bilprovningen. Detta tycker jag möjligen kan vara en strategi för oss som privatpersoner, men jag tycker inte professionella bussbolag ska ha en sådan strategi. Jag vill inte påstå att jag vet att de har det, men det kanske ändå ligger nära till hands, som sagt, om man anser sig vara lite pressad ekonomiskt.

Om nu det här leder till en annan strategi, att man tar ansvar för att hålla bussarna utan brister, så att de inte visar upp några brister inför Bilprovningen, så är det en bättre ordning. Det är till fördel för både trafikanter och personal.

Anförande nr 241

Landstingsrådet **W e n n e r h o l m** (m): Herr ordförande, ledamöter! Till skillnad från interpellanten tänker jag inte göra antydningar om att vare sig verksamheter i landstingets egen regi eller sådant som utförs av entreprenörer medvetet skulle utsätta människor för fara, i spekulations syfte. Det tror jag inte landstingsanställda gör, vare sig man jobbar i hälso- och sjukvård eller i andra sammanhang, och jag tror inte att det finns några sådana utgångspunkter för våra entreprenörer heller.

Däremot är det klart att, på grund av omständigheter i vardagen och hur livet ser ut, olika utrustning som används, i det här fallet i trafiksammanhang, har olika kvalitet. För mig är det rätt naturligt att en ny buss eller spårvagn har högre kvalitet än ett äldre fordon. Jag vet att vi i våra upphandlingar och liknande har krav på hur medelåldern ska vara och hur länge ett fordon över huvud taget får användas. Över tid har vi väl ett gemensamt ansvar, beroende på vem som har råkat ha haft makten vid de olika tillfällena när avtal har slutits och upphandlingar har genomförts. Detta regleras ju den vägen.

Som jag också har skrivit i mitt svar, är det ju så att vid den tidpunkt när statistiken publicerades var det ett stort antal bussar som användes i trängselskatteförsöket som inte användes kontinuerligt, och då kan jag förstå att man ställer undan dem. I formell mening har de blivit belagda med körförbud, och innan man kan använda dem igen måste de besiktigas. Det gjordes också innan de skulle användas till vintertidtabellen. Det gör förstås att statistiken inte blir helt rättvisande, vilket jag tycker att man ska ta med för att få en riktig helhetsbild.

Om jag minns de här mediainslagen rätt som jag förmodar att du syftar på, var man när de publicerades inte helt tydlig med att det inte bara handlade om SL:s entreprenörers bussar, utan det handlade om bussparken totalt sett i Stockholms län. Då ingår även bussar som används av andra utförare för andra syften, och kanske till och med en del bussar som ägs av privatpersoner, som kanske inte var besiktigade och eventuellt belagda med körförbud. Men det är ju möjligt att du har kontrollerat det och utgår helt och hållet från statistiken som gäller bussar som ägs av SL och dess entreprenörer.

Vi är i alla fall överens i sak. Givetvis ska det inte köra runt några bussar som inte är trafiksäkra.

Anförande nr 242

H e l e n a E k e k i h l (mp): Ordförande, landstingsfullmäktige! Jag är här i egenskap av brukare. Jag blev så glad att Jan Strömdahl hade lämnat in den här interpellationen, för jag bor i norra delen av länet, och det är inte så många av de nya bussarna man talar om som har kommit till oss. Vi har många gamla bussar. De är smutsiga och skrangliga och luktar illa, och resvägen är minst en timme som man får sitta i de här bussarna – om man får sittplats, ibland får man ju stå hela vägen. Det har hänt flera gånger att busschauffören har fått stanna på motorvägen mot Danderyd och kolla vad det är för fel på bussen, om det är punktering eller vad det är som gör att det skakar och bullrar så. Ibland är det så att de inte har tid att stanna och kolla varför det låter illa.

I förra interpellationsdebatten var det någon som sade att man ska ställa krav. Jag har skrivit insändare i Norrtälje Tidning och jag har varit i kontakt med Busslink och SL och påpekat att vi också vill ha nya fina bussar, gärna med bälten – det skulle vara bra.

Ja, det var några erfarenheter från mig som brukare hur det ser ut i norra delen av länet.

Anförande nr 243

J a n S t r ö m d a h l (v): Ja, det är nog likadant även i södra delen, västra delen och östra delen av länet.

Jag ville först ta upp det som jag tycker är en missuppfattning från Christer Wennerholms sida. Jag har inte anklagat någon bussentreprenör för att medvetet ha utsätta passagerare eller personal för faror. Jag har påpekat att man kan ha en strategi att låta Bilprovningen göra de undersökningar som jag menar att man i större utsträckning ska göra själv, innan man fixar bristerna.

Men jag kan ju inte gå i god för att det har skett. Jag tycker det är bra att Christer Wennerholm nu säger att vi ska ha en fördjupad kontakt med entreprenörerna, så att vi kan analysera situationen och, antar jag, rätta till eventuella brister i hanteringen eller strategin. Jag tackar så mycket för svaret.

Anförande nr 244

Landstingsrådet **W e n n e r h o l m** (m): Ordförande, ledamöter! Det är ju bra att vi är överens om att vi ska prioritera säkerhet och hög kvalitet på bussparken.

Jag tror, Jan, att du har haft längre tid på dig i SL-sammanhang än vad jag har haft att se till att bussparken skulle vara i bättre skick än vad den är. Jag har haft tre månader på mig. Du har väl suttit åtminstone några mandatperioder i SL:s styrelse. Vi får väl även där dela ansvaret mellan oss.

I dag tog vi ett ärende där vi borgar för att kunna köpa in nya bussar. Jag vet att det finns bussar som är hårt slitna som går runt i kollektivtrafiken, men jag ser också att det i olika delar av länet att vi har väldigt många nya, fina bussar – som dessutom drivs på ett mycket mera miljövänligt sätt än för bara några år sedan. Det är väl en gemensam strävan vi kan ha, att försöka få en bättre, modernare busspark som skadar miljön som helhet mindre och som håller bra kvalitet för passagerarna att åka i också.

Anförande nr 245

J a n S t r ö m d a h l (v): Jo då. Å andra sidan tror jag inte man ska överdriva frågan om hur moderna eller nya de är. Jag tror att det är bra att ha så nya bussar som möjligt, framför allt ur miljöaspekten. Men när det gäller säkerheten skulle jag vilja våga påstå att bussar på Spårvägmuseet kan ha lika hög säkerhet som nya bussar.

§ 96

Interpellation 2007:26 av Raymond Wigg (mp) om bemanningen av stationer i kollektivtrafiken

Anförande nr 246

Landstingsrådet W i g g (mp): De senaste åren har det blivit alltmer personal vid de stora och medelstora t-bane- och pendeltågsstationerna. Deras uppdrag har inte varit att öka resenärsservicen utan att hindra människor från att olovligen passera spärrarna till kollektivtrafiken. Samtidigt har vi en motsatt utveckling på övriga stationer som avbemannas och där i stället ny övervakningsteknik som kameror ibland utplaceras och där väktare ersätter den personal som tidigare satt i spärrarna.

Kontanthanteringen och de hot mot personal som den inneburit har uppmärksamrats alltmer, något som har resulterat i förelägganden från Arbetsmiljöverket som har förbjudit den.

Miljöpartiet anser att det behövs modern teknik för att komplettera men inte ersätta SL:s egen personal. Den lösning som vi ser framför oss är den som redan finns i ett antal europeiska storstäder såsom Berlin, Bryssel, Prag och Wien. Det är ett öppet spärrsystem där en golvmarkering visar när du som resenär blir betalningsansvarig. Dessa städer har valt ett system där personalen fungerar som trafikvärdar, busschaufförer och spårvagnsförare. De har inget krav att ta in kontanter av resenärerna. Betalningskontrollen, för det finns också en sådan i de här städerna, utförs av specialutbildad personal, ofta civilklädd, och i exemplet från de nämnda städerna har det visat sig att intäkterna inte har minskat.

Den nya majoriteten i Stockholms läns landsting har förklarat att man kommer att koncentrera sig på kvaliteten i kollektivtrafiken under mandatperioden. Ett öppet spårsystem innebär för mig som resenär en kvalitetsförbättring men också en tillgänglighets- och frihetsreform –men reformen innebär att jag tar ansvar för att jag betalar.

Därför ställer jag följande frågor till Christer. Finns det en samlad konsekvensbeskrivning av de ekonomiska konsekvenserna av den genomförda avbemanningen av stationerna i kollektivtrafiksystemet? Hur påverkas den upplevda kvaliteten hos resenärerna av att vistas på obemannade stationer speciellt hos handikappade och grupper, särskilt kvinnor som känner otrygghet? Finns det någon sammanställning inom SL över alla de kostnader som dagens slutna spärrsystem innebär – långsammare påstigningar, övervaknings- och väktarkostnader med mera. Har SL studerat de öppna system som redan existerar runt om i Europa när det gäller kvalitet och kostnader? Finns det i dag någon plan som visar hur den nya majoriteten i Stockholms läns landsting avser att arbeta mot målet ”en högre kvalitet i kollektivtrafiken”?

Anförande nr 247

Landstingsrådet **W e n n e r h o l m** (m): Herr ordförande, fullmäktigeledamöter! Ibland går det fort i politiken att byta roller. Ena dagen sitter man i majoritet och nästa dag sitter man i opposition. Plötsligt har man antagit en ny plan, men det kanske är på sin plats att beskriva verkligheten.

Raymond Wigg hade möjligheten att stoppa den här utvecklingen, men det fick vi som har tagit över efter Raymond Wigg göra. Det är vi som har stoppat avbemanningen av stationerna. Det är vi som har sett till att det blir bemanning där det var tänkt att det inte skulle vara bemanning, där det genom vd-beslut och annat under fjolåret avbemannades stationer.

När man frågade vad vi i den nya alliansmajoriteten ansåg så svarade vi att vi inte tycker att det är bra med avbemannning. Vi skickade tillbaka frågorna till den nya vd:n. På den punkten är du och jag helt överens, men du hade kunnat jobba med den här frågan, och när du hade möjlighet att bestämma kunde du ha sett till att det inte blev någon avbemannning. Våra första åtgärder har handlat om att rätta till efter den majoriteten som du själv tillhörde.

Du försöker göra gällande att det vore ett bra system att inte kontrollera biljetter och inte se till att vi har intäkter. Vi har ju sett konsekvenserna av det systemet och det är bristande intäkter. Det är ju inte det som dem som du vurmar för gynnas av. Vi tänker öka kvaliteten för resenärer som i dag inte vågar eller kan använda kollektivtrafiken. Det är de som inte känner trygghet och som inte känner att tillgängligheten är tillräckligt bra eftersom de har inte samma möjlighet att röra sig i systemet som vi andra har. De får det inte bättre för att vi får lägre intäkter därför att vi inte ser till att alla som använder kollektivtrafiken betalar för det.

Du har ett förhållningssätt som jag tycker är fascinerande. Du försöker att säga att du värnar om kollektivtrafiken men samtidigt flirtar du med dem som fuskar. Du flirtar med dem som inte är beredda att göra rätt för sig, och det går ut över dem som du värnar om. Det går ut över den rädda kvinnan som inte tycker att det är tryggt på kvällen därför att ni i de bristande resursernas namn drog in bemanningen. Eller så har ni inte hunnit och haft råd att göra förändringarna i tunnelbanesystemet så att den som är rörelsehindrad haft möjlighet att ta sig in i en tunnelbanevagn på samma villkor som vi andra. Det får vi genomföra nu. Det är ju konsekvensen av bristande resurser, Raymond Wigg, och dem får du inte genom att säga att man inte ska betala för sig när man åker kollektivt utan genom att vi betalar för oss.

Anförande nr 248

T a g e G r i p e n s t a m (c): Ordförande! Raymond Wigg har skrivit en interpellation där han vurmar för bemanning och öppethållande av entréer, och det gör vi ju gemensamt. Jag har erfarenhet av det som Christer talar om. Jag och Raymond tillsammans med Anna Kettner, Anders Lago och några andra stod på Järna station någon gång före valet förra året, jag tror det var på värkanten, där vi diskuterade högt och ljudligt tillsammans med både personal och Järnas innevånare varför man skulle dra in bemanningen på Järnas station.

Raymond, du ingick i den majoritet som faktiskt fattade det beslutet via SL:s styrelse. Nu har du vänt på kuttingen och kommit igen. Naturligtvis har du varierat dig lite så nu handlar det om att man ska kunna gå genom spärrarna, man ska ha betalat i förväg eller betalat på annat sätt. Det låter ju väldigt bra, men för min del känns det som om det nu öppnas möjlighet för plankan eller för en kommande nolltaxa eller vad det nu är ni vill åstadkomma.

Det är viktigt att man ser till att man får betalt för de här tjänsterna för att över huvud taget kunna upprätthålla kvaliteten i verksamheten och en bemanning som faktiskt kan innebära tågvårdar, folk som finns på Järnas station och på andra platser för att se till att skadegörelsen minskar och för att det ska vara tryggare på stationerna och för att det ska fungera bättre.

Jag tycker att det här verkligen är en omvändelse under galgen på något sätt, och du passar på när ni går från majoritet till opposition. Jag förstår att du egentligen ville det du säger i dag redan när du stod där på Järnas station. Problemet var att du var låst i den majoriteten och var tvungen att följa de beslut som fattades.

Det här är viktiga frågor. Vi arbetar för bemanning och för trygghet på stationerna och för att vi också ska få in de intäkter som behövs. Det kom ett förslag till SL:s styrelse när det gäller riktlinjer för bemanning och öppethållande av entréer som majoriteten skickade tillbaka till förvaltningen eftersom vi helt enkelt inte var nöjda med det förslag som kom. Det handlade om en fortsatt utveckling av samma slag som påbörjats tidigare år.

Det här är en viktig fråga och vi ska fortsätta att jobba med den, vi ska försöka arbeta med bra bemanning som åstadkommer både trygghet och intäkter till SL för att upprätthålla kvaliteten.

Anförande nr 249

Cecilia Engström (mp): Tack, Raymond, för en bra interpellation och tack, Christer, för svaret!

Jag tänkte inte fokusera det som har med bemanningen att göra och hur det var på 1990-talet. Jag känner att det är lite roligare att titta mot framtiden och överlåter i stället åt er som har åldern för det att dividera om hur det var historiskt.

Det finns två frågor som är väldigt spännande, frågorna 3 och 4. Jag har försökt lyssna och läsa men inte riktigt hittat något svar på dem. Fråga 3 handlar om ifall det finns någon sammanställning inom SL över alla de kostnader som dagens slutna spärrsystem innebär – långsamma påstigningar, övervaknings- och väktarkostnader med mera.

I svaret kan jag läsa att man tror att ett öppet spärrsystem skulle innebära större personalkostnader och jag kan kanske till viss del hålla med om att det skulle kunna vara så, men det skulle inte behöva vara så. Det står också att stora resurser skulle komma att behöva läggas på en omfattande biljettkontrollorganisation. Man säger inte om man har en sådan sammanställning eller om man inte har det. Det tycker jag är lite tråkigt för i svaret nämns bara två orsaker till ökade kostnader som en följd av ett öppet spärrsystem. Man tar inte upp någonting av det som skulle innebära att man sparar pengar på ett öppet spärrsystem, till exempel att man slipper investera i spärrar.

När det gäller fråga 4 som handlar om ifall SL har studerat de system som redan existerar runt om i Europa vad gäller kvalitet och kostnader så svarar Christer att det är lite svårt att göra jämförelser med andra system i Europa. Det tycker jag är ett lite tråkigt svar om man vill vara visionär och se framåt och veta vad man kan göra för att öka kvaliteten i kollektivtrafiken och då framför allt när man ser på resenärerna och de resenärer som sköter sig.

Är det inte i första hand för de resenärerna som vi ska ha ett trevligt kollektivtrafiksystem? Hur ska vi kunna locka över fler resenärer till kollektivtrafiken om vi inte välkomnar de människor som vill ha det trevligt och dem som vill betala för sig med öppna spärrar och ett mer välkomnande system som gynnar dem som sköter sig och dessutom dem som rör sig i kollektivtrafiken och känner sig otrygga genom att det finns mer personal på vagnarna och bussarna i stället för bara vid spärrarna? Det är knappast vid spärrarna som saker och ting händer eller där man känner sig otrygg. Det är i stället på tunnelbanevagnen man känner sig ensam eller på perrongerna och så vidare.

Anförande nr 250

Åsa Öckerman (mp): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag tycker att Raymond Wiggs interpellation är väldigt intressant. Det här är en av mina hjärtefrågor. Ni kan inte se det på mig, men sedan unga dagar tillhör jag den procent av befolkningen som har allvarliga reumatiska inflammationer. Jag har varje dag oerhörda problem med spärrar, både ut och in. Jag brukar ibland svära och tala om Fort Knox, för det blir värre för varje år. Nu vet ni varför det här är en av mina hjärtefrågor.

Christer G. Wennerholm, tack för att du säger att ni jobbar för ökad bemanning. Det är väldigt bra, men att beskylla Miljöpartiet som du gjorde, och Raymond Wigg för att inte ha ordnat till allt detta tycker jag är lite fult. Mig veterligen har Miljöpartiet inte suttit i någon egen majoritet, och ni vet vilka spelregler som gäller. Än så länge är Moderaterna något större än Miljöpartiet, men jag hoppas den pågående trenden håller i sig så det kanske blir tvärtom.

Det är väldigt tråkigt att du också beskyller oss för att flirta med fuskåkarna. Jag kan säga att jag själv tillhör SL:s stamkunder, jag har haft månadskort sedan 1979 då jag flyttade till staden och har aldrig fuskat. Vi förespråkar heller aldrig något sådant. Det gäller att skilja på frågorna om spärrarna och taxefrågorna. Det är två helt olika frågor.

Jag tycker att svaren på Raymonds fem frågor är något tunna. Jag efterfrågar lite fylligare svar och speciellt mer om tillgänglighetsperspektivet. Det handlar alltså om oss rejäla stamkunder som gärna vill betala för oss och ha en rejäl trafik. Ska det vara så svårt att ordna detta på ett kundvänligt sätt?

Häromdagen, till exempel, stod jag vid Hötorget. Tre gånger försökte jag komma ut genom en spärr. Där stod tre unga, friska män. Tro inte att de hjälpte mig – de beskyllde mig för att springa för fort genom spärren. Jag hade en hastighet som var ungefär lika hög som krypfart. Det är ganska jobbigt att vara trafikant ibland, och det är ett ökande problem.

Anförande nr 251

Tagge Gripenstam (c): Jag vill börja med att tala om betalningsmoralen. Jag har lite svårt att förstå hur man kan upprätthålla den i längden med öppna spärrlinjer. Jag tror att det är väldigt många som efter ett tag kommer att säga: varför ska jag betala när inte de andra betalar? Det är alltså en väldigt stor risk man tar med öppna spärrlinjer.

Om man ska upprätthålla betalningsmoralen med öppna spärrlinjer, som man talar om, så innebär det i praktiken att man faktiskt måste ha fler kontrollanter. Någonstans måste den som betalar ha klart för sig att man kan bli upptäckt.

Fler kontrollanter innebär inte med automatik att kostnaderna tar ut varandra på ett eller annat sätt, men det innebär en ökad kostnad för SL och den är inte av det trevliga slaget såsom tågvärdar som vi pratar om. Det är bättre att man får in inkomsterna.

Anförande nr 252

Landstingsrådet Wigg (mp): Det finns en gammal miljöpartist som fortfarande är verksam i Härnösand i Ångermanland som heter Eva Goës. Jag tror att hon är känd för många, och hon talar om synvända. Om man läser min interpellation så kan jag inte förstå den synvända som verkar ha uppstått. Var står det att jag premierar fuskåkande och dålig trafikmoral? Tvärtom skriver jag att ett öppet spärrsystem innebär för mig en kvalitetsförbättring men också en tillgänglighets- och frihetsreform under ansvar. Jag har betonat det genom att skriva den delen av texten med fet stil. Jag tänkte att någon kanske skulle upptäcka det.

Jag pläderar inte för fuskåkning och plankning och så vidare. Miljöpartiet förespråkar en låg och enhetlig taxa, och vi är också för ett öppet spärrsystem. Den halvmesyr som försöket vid Slussen var innebar inget öppet spärrsystem, det var en dålig politisk kompromiss som egentligen inte gav någonting.

Jag vill åter framhålla att man kan undersöka de olika system som finns runt om i Europa. Jag säger inte att vi ska hämta någonting från planeten Mars eller från månen utan bara från Europa. Där finns sådana här system och de har lika stora intäkter, Christer. Jag vill inte heller beröva SL intäkter, men jag vill att vi ska använda pengarna på ett bra sätt.

Jag skriver i interpellationen att det inte är busschaufförerna och andra som ska ta in pengarna utan specialutbildad personal. Jag fick ju lära mig i Berlin att där kan vem som helst komma fram, klädd i jeans och skjorta i visa upp sin legitimation och ställa frågan om man har betalat eller inte. Så gör man där. Det kom inte in något stasiliknande gäng med batonger. Det hela löste sig på ett smidigt sätt. Den som inte betalat råkade illa ut, och det är vi inte motståndare till i Miljöpartiet. Om vi har en låg och enhetlig taxa, vilken ju nu har avskaffats, så har vi inget emot att man har kännbara böter för dem som plankar. Det är osolidariskt att plankar och vi är ett solidariskt parti.

Åter en gång en liten synvända eller tankevända. Vi har ju provat det här med spärrar och det ökar bara väktarantalet hela tiden. Ni litar inte på människor. Det gör Miljöpartiet. Vi litar på att människor tar ansvar, tar betalningsansvar – inte bara jag och Åsa utan andra också. Det handlar om människosyn och syn på moral över huvud taget. Ska den övervakas eller ska den komma inifrån människor? Vi vill ha både piskor och morötter, och gärna några jeansklädda trafikövervakare också som samlar in pengar.

Anförande nr 253

Stella Fare (fp): Ordförande, fullmäktige! jag tycker att den här diskussionen är väldigt intressant. Det är alltid kul när Miljöpartiets företrädare ger exempel från EU. Jag efterlyser fler exempel för övriga EU har en fantastisk kollektivtrafik som vi kan lära oss av. Särskilt gäller detta Tyskland där jag har åkt tåg mycket.

Raymond Wigg sade att han litar på människorna. Men problemet uppstår när människorna inte litar på systemet. Det är det som har hänt här i Stockholm. Vi har en enorm förtroendeklyfta mellan medborgarna och SL, och det är inte konstigt. Systemet har förfallit under många år, och då minskar förtroendet. Att i det läget tro att man kan ha spärrfri inpassering är väldigt orealistiskt; något sådant fungerar inte så länge som förtroendeklyftan är så stor som den är.

När vi talar om de här frågorna så talar vi om pendeltågstrafiken och framför allt om det tunga systemet som står för de flesta resorna, nämligen tunnelbanan. Jag antar att Miljöpartiet vet vilka problem vi har i tunnelbanan. Det brinner varje dag i tunnelbanan. Vandaliseringen är omfattande. Vi har otroligt mycket av socialt icke önskvärt beteende, många människor undviker tunnelbanan därför att den känns otrygg.

Det här betyder att vi bör fundera över vilka sorters kollektivtrafik som vi ska satsa på framöver. Framför allt ska vi upprätta förtroendet för det system som vi har, och då är inte det här bästa vägen; den är i stället att öka turtätheten, att satsa, att investera och rusta upp. Sedan kan vi känna att tiden kanske är mogen för ett annat system för inpassering.

Jag tror mycket på modernisering och jag håller med dem som här har sagt att spärrarna inte är smidiga, inte handikappvänliga, inte trevliga, många gånger krångliga. Det nya systemet SL Access, som ni alla känner till med det smarta kortet, kommer att göra det lättare att passera och det är en modernisering, en uppgradering. Att ha helt inpasseringsfri entré är alldeles för tidigt.

Anförande nr 254

Landstingsrådet Andersson (c): Jag måste först passa på att tacka Stella Fare för ett som vanligt insiktsfullt och nyanserat inlägg i den här debatten.

När vi utformar spärrsystem och annat måste vi utgå från verkligheten. Vi vet ju att det finns en högljudd grupp som vill planka. Vi vet dessutom att den högljudda gruppen har stöd av tongivande personer i det parti som nu förordar att spärrarna ska tas bort. Det var väl vice ordföranden i SL som slog fast att plankning är en bra form av civil olydnad, och om jag är rätt informerad så har Grön ungdom åtminstone vid något tillfälle uppmanat till plankning, och till och med betalat böter för personer som plankar.

Vi måste se det hela utifrån perspektivet vad som händer när du som troget och lagligt betalar din avgift ser att de här ungdomarna i plankan inte betalar och att de inte blir tillfrågade om biljetten av den jeansklädda vakten.

Det är väldigt svårt att få ett heltäckande kontrollsystem. Jag tror att det kontrollsystemet kommer att upplevas som minst lika integritetskränkande och hindrande som de spärrar som vi har. De här spärrarna kan säkert utvecklas.

Jag kan inte underlåta att säga att jag förvånar mig över organisationen plankan som engagerar sig så starkt i frågan om de begränsade höjningarna av SL-taxorna, en av Europas lägsta kollektivtrafiktaxor som vi har genomfört. De motsätter sig höjningen men de vill ändå inte betala avgiften. För dem kan det ju inte spela någon roll. Det ska jag inte ställa Raymond Wigg till svars för, det här är som jag ser det utopier som vi får ta ställning till i en framtid. Just nu handlar det inte om att vi inte litar på människorna. Vi litar inte på plankan.

Anförande nr 255

Landstingsrådet Wigg (mp): Det är ju så, Christer, att jag varje dag åker från en station som blev avbemannad. Den blev inte avbemannad under vår mandatperiod.

Kommer du ihåg, Tage, att vi med lite träcklande, fick till stånd en förlängning av bemanningen med spärrvakter? Spärrarna åkte upp och ned på Järna station ett tag. Där fanns personal som hela tiden monterade upp och ned spärrar, ska ni veta. Det är ju sådant som man undrar över från resenärsperspektiv. Men de försvann inte förrän den nya majoriteten trädde till. Då kan man fråga: kommer ni nu med Christers löften att återbemanna Järna station också? I så fall blir vi jätteglada i Järna. Äntligen!

I dag känns det inte bra att några gånger i månaden komma till en station som är vandaliserad med sönderslagna dörrar och rutor, nerklottrad och så vidare. Jag kan inte tolka inläggen från det borgerliga hållet på något annat sätt än att Järna station kommer att bli återbemannat vilket är väldigt glädjande. Jag tror att jag ska skriva ett pressmeddelande om det.

Anförande nr 256

Åsa Öckerman (mp): Jag skulle faktiskt uppskatta om fullmäktige höll sig till frågan. Den är så viktig att den är värd att beröras på djupet. Planka finns inte här inne, i varje fall har inte jag sett någon av dem.

Gustav Andersson säger att det finns en högljudd grupp som inte vill betala för sig. Ja, visst finns det det. Det finns alla sorters människor som tycker alla möjliga saker. Men nu är vi här inne och vi ska diskutera det som vi här inne tycker.

Jag representerar en mindre högljudd grupp och det finns flera som gör det, jag känner ganska många som tycker att det är lite krångligt att åka kollektivt på grund av spärrarna. Jag efterfrågar för andra gången svar av Christer på fråga 3 från Raymond. Finns det siffror? Vad kostar det? Jag vet faktiskt inte det. Det vore bra att veta för att kunna jobba vidare med den här frågan.

Anförande nr 257

Stella Fare (fp): Ordförande! Jag ska bara helt kortfattat säga något om bemannade spärrar. Det är oerhört viktigt att stationerna upplevs som trygga, och det ska finnas människor på stationerna. Men det är riktigt att säga att deras första uppgift inte ska vara att ta betalt för biljetter. Människor anställda inom SL ska i stället kunna ge råd om hur man reser, vara guider och orientera människor i ett biljettsystem som kanske behöver lite vägledning om man är ny i kollektivtrafiken.

Så är det i till exempel London. Där kan man få svar på vilken fråga som helst om man frågar någon som arbetar i Londons tunnelbana. De är utbildade för detta.

Jag vill också säga att stationsmiljöerna är en oerhört viktig del av kollektivtrafikens infrastruktur. Den skapar hela den stämning som vi bär med oss in i tågen. Att försumma de här miljöerna är en av de absolut värsta saker som vi kan göra. Det krävs oerhört mycket mer resurser.

Anförande nr 258

Björn Sigurdsson (mp): Stella, jag gillar det du sade om att göra stationerna mänskligare och vänligare, att det är anslaget till kollektivtrafiken som är viktigt för att vi ska åstadkomma trafiköverströmningar och behålla resenärerna. Det är precis det som är vår tanke med öppna spärrlinjer. Med dem skapar vi en öppen och inbjudande atmosfär.

I dag möter jag dubbla spärrlinjer, dubbla försvarslinjer. Först är det något slags pansarskydd; det känns som om man kommer till något slags krigszon när man ska igenom. Bakom dem står det en massa biffiga vakter som pratar i telefon och så vidare.

Jag är göteborgare så jag är van vid öppna spärrlinjer och att ta eget ansvar och även att åka dit. När jag var ung grabb och skulle vara lite snajdig, som man säger, och fuskade så fick jag känna på vad det kostar, så jag kommer aldrig mer att fuska efter att ha fastnat i deras kontroll.

De bemannade spärrarna skapar inte trygghet. De som sitter i de bemannade spärrarna behöver vara ute bland folk och ge den information som du efterlyser på stationen, på tåget eller på plattformen. Det är ju där vi skapar trygghet. Varför går det inte att här göra det som går att göra i Göteborg? Vi behöver inte hämta exempel från andra EU-länder. Vi behöver bara gå till Göteborg. Där litar vi på varandra eller låter åtminstone alla ta ett ansvar.

Jag tror att det är fler partier än Miljöpartiet som tycker att det är viktigt att ge folk en chans att ta ansvar för sitt beteende.

Jag är förvånad. Stockholm ligger efter hela tiden. När jag kom hit för 16 år sedan från Göteborg höll man på med stämplor här. Då hade man i Göteborg ett system med automatstämplingar och kort. Det var enkla saker på den tiden – de är nu lite mer avancerade. Men detta får vi i Stockholm först nu.

Låt oss i huvudstaden ligga steget före och ta bort spärrarna och välkomna folk till kollektivtrafiken!

§ 98 Interpellation 2007:28 av Håkan Jörnehed (v) om Astrid Lindgrens barnsjukhus personalinitiativ om en närakut

Anförande nr 259

Håkan Jörnehed (v): Ordförande! Tack, personallandstingsrådet Maria Wallhager för svaret!

Gång på gång får vi höra av Maria och andra företrädare för den moderatledda alliansen att vi ska lyssna på personalen och ta vara på personalens initiativ. Det tycker vi med, förstår Maria, för vi i den rödgröna majoriteten tyckte också att det var oerhört viktigt att ta till vara personalens initiativ.

Ett lysande exempel var just Astrid Lindgrens barnsjukhus, som i början av 2006 kom med idén om en närakut i anslutning till Astrid Lindgrens barnsjukhus. Den rödgröna majoriteten tog detta personalinitiativ på allvar och kunde också prioritera och avsätta resurser för den satsning som öppnandet av en närakut på Astrid Lindgrens barnsjukhus är.

Det är ett exempel på vad vi i den rödgröna majoriteten menar med personalinitiativ. Men detta initiativ dög tydligen inte för er i alliansen, utan det måste upphandlas och privatiseras.

Därför undrar jag vad det mer exakt betyder för er att lyssna på personalens initiativ, och därför ställde jag ett antal frågor till landstingsrådet. Dem tycker jag inte att jag har fått svar på.

Jag tyckte nog att det var ett lite märkligt svar. Jag vet inte om det är humor på hög nivå som jag inte förstår mig på. Jag tycker mer att Maria ställer frågor till mig i stället. Hon påstår saker som att jag är förespråkare för tipslådor och liknande. Eller ska jag tolka svaret så att du, Maria, har så dåliga initiativ och idéer om vad du vill med personalfrågor – förutom att byta driftsform – att du gärna vill ha hjälp av Vänsterpartiet? I så fall hjälper vi gärna till.

Det kanske allvarligaste i historien är att personalinitiativet inte kom från vem som helst, utan det kom från spetskompetensen inom barnsjukvården i Sverige. Ett av Europas ledande barnsjukhus tog detta personalinitiativ.

När du inte riktigt svarar på frågorna undrar jag: Hur känner sig personalen på Astrid Lindgrens barnsjukhus, som blev överkörd, för det är ju deras upplevelse?

Initiativet – det här tipslådeförslaget – att öppna en närakut på Astrid Lindgrens barnsjukhus biföll även du och Folkpartiet i augusti 2006. Man kan undra: Hade det inte varit mer rakryggat att redan då säga till personalen på Astrid Lindgrens barnsjukhus ”Vid en borgerlig valseger kommer vi att köra över personalinitiativet och upphandla er”? Då hade ju alla vetat det.

Jag skulle gärna vilja få lite svar av Maria.

Anförande nr 260

Landstingsrådet Wallhager (fp): Fru ordförande, Håkan och övriga ledamöter! Den här interpellationen känns lite grann som en favorit i repris. Jag måste erkänna att när jag fick den på mitt bord första gången tänkte jag: Den här frågan har vi redan haft. Jag kan räkna upp åtminstone tre eller fyra gånger när vi här i landstingssalen på olika sätt har hanterat det borgerligt tydligt deklarerade förslaget i budgeten att vi vill ha ett privat alternativ när det gäller en närakut bredvid Astrid Lindgrens barnsjukhus. Men på något sätt hakar sig minoriteten fast vid frågan, och det är kanske inte sista gången vi får diskutera den här i talarstolen.

För oss i den borgerliga majoriteten är det oerhört viktigt att tillåta personalen att komma med personalinitiativ. Det kanske var lite väl ironiskt – jag kan be om ursäkt för det – att skriva detta om tipslåda. Men det som utmärkte den gamla majoriteten här i landstinget var väl inte att man tog vara på olika personalinitiativ. I samband med skiftet mellan den gamla borgerliga majoriteten och den nu före detta socialdemokratiska ledningen var det många personalinitiativ som avbröts.

Vi kan ha en debatt kring våra ideologier, men vi har gått till val på att ordna mångfald i landstinget, och detta är ett av uttrycken för det.

Jag kan tycka att det är tråkigt att du upplever att du inte har fått svar på frågorna. Men jag kan garantera att diskussionen har varit flitigt förekommande från båda talarstolarna kring de här initiativen.

Vi från den borgerliga sidan satsar på barnsjukvården och vill utveckla den. Jag tror att det är oerhört viktigt att närakuten nu kommer till stånd så snabbt som möjligt, också med den bemanning som bland annat Lars Joakim Lundquist har redogjort för i talarstolen tidigare.

Jag kan inte riktigt se att ni skulle ha åsikten att vi inte stimulerar personalinitiativ. Hela kundvalsmodellen och med största sannolikhet också den kommande förändringen av primärvården är ett tydligt tecken på att vi tar till vara den kraft som finns i personalinitiativen.

Jag kan tycka att det är tråkigt att personalen på Astrid Lindgrens barnsjukhus upplever det så att vi inte har varit tydliga i våra åsikter och inte gett tydliga besked i tillräcklig tid. Men i vår budget var vi mycket tydliga med vad vi ville, och vi skrev att vi ville ha ett privat alternativ. Det var vi tydliga med, så där kan det inte finnas någon tveksamhet.

Anförande nr 261

Sverre Launy (v): Ordförande, ledamöter! Faktum kvarstår: Personalen tog ett initiativ som den forna rödgröna majoriteten sade ja till, men när den borgerliga alliansen tog över sade man nej.

Jag ska inte gå djupare in i den diskussionen. Vad jag egentligen är mer intresserad av att diskutera är den principiella hanteringen av begreppet interpellation. En interpellation är ett sätt att ställa frågor. Frågor ställer man när man vill veta något, när det är något man inte förstår som man vill ha ett förtydligande av från den eller dem som rimligtvis bör veta lite mer.

Det är en bra metod. Det kan ge en massa klargöranden. Men i det här fallet gör det inte det.

Det finns tre frågor i interpellationen. Ingen av dem har fått ett vettigt svar. Däremot kan man i det mycket kortfattade svar som finns läsa in en hel del av det som med en gemensam beteckning kallas härskartekniker, där man bland annat genom formuleringar om tipslådor och liknande förlöjligar frågeställaren.

Det tycker jag är beklämmande att läsa mig till i en sal som den här, där man ska kunna diskutera utifrån de olika uppfattningar man har och där man också ska kunna få svar på ett konkret, bra och tydligt sätt på de frågor som man faktiskt ställer.

Man ställer frågorna för att man vill ha ett svar i sak. Man ställer dem inte för att man vill bli avfärdad med den här typen av arrogans, som jag tycker att svaret innehåller. Jag tycker att det är beklämmande, och jag tycker att det är att nedvärdera den politiska debatten och den politiska diskussionen. Det är mycket beklagligt.

Anförande nr 262

Landstingsrådet Lundquist (m): Framåt aftonen blir tonen lite rääre.

Om jag skulle svara – även om det är Maria som har fått interpellationen – skulle svaret på den första frågan bli att LOU styr detta. Är det någon som har varit med om att sabotera för personaldrivna verksamheter under de fyra senaste åren är det Håkan Jörnehed.

Vi hade ett personalövertagande på Brommageriatriken. Där såg Håkan och hans kamrater till att det upphandlades, och personalen blev av med sitt företag.

Vi hade i allra högsta grad ett personalinitiativ på S:t Eriks husläkarmottagning på Fleminggatan, där sex av åtta läkare slutade, där den sjunde var chef och där den åttonde gick i pension. Där var det inte aktuellt med något personalinitiativ. De var här, skrev och försökte få ett personaldrivet företag, men det sade Håkan Jörnehed nej till.

Håkan! Om man tänker på talesättet "När fan blir gammal blir han religiös" kan man säga om dig: När Håkan hamnar i opposition byter han kostym.

Så här hade du inte stått och sagt för ett år sedan! När vi lät personalen ta över Brommageriatriken sade Håkan Jörnehed: Vi i Vänsterpartiet hade hellre sett att verksamheten drevs i landstingets egen regi med alla fördelar detta innebär. Har du ändrat uppfattning i den frågan nu?

På fråga 2 kan man svara ja, och när det gäller den tredje frågan har lagen om offentlig upphandling styrande effekt. Det är klart att ett personalövertagande per definition är annan regi – det är inte landstingsdrift.

Håkan pratar om att de högspecialiserade läkarna på Astrid Lindgrens barnsjukhus skulle driva verksamheten. Ja, men det är ju det vi inte vill. Det sade vi tidigare här i dag. I den upphandling som är ute är personalen välkommen att lägga anbud. Jag hade gärna sett ett personalövertagande, men nu har vi lagen om offentlig upphandling, som den förra regeringen, som stöddes av ert parti, inte ändrade på.

Vi vill inte ha de spetskompetenta barnläkarna på den här närakuten, utan den ska bemannas av allmänläkare – läkare och specialister i allmänmedicin – precis på samma sätt som en husläkarmottagning eller de närakuter som finns på kvällar och helger. Det är den typen av personal som ska finnas där, för att de högspecialiserade barnläkarna ska ta hand om de svårast sjuka barnen och de kroniskt sjuka barnen.

Vi har en helt annan bild, Håkan. Jag tror inte att du vill att de här högspecialiserade läkarna med många kompetenser, doktorsavhandlingar och allt ska stå och ta emot snuviga barn på en närakut. De ska finnas på Astrid Lindgrens barnsjukhus och ta hand om de svårast sjuka barnen och de kroniskt sjuka barnen.

Så ser vår karta ut. Din ser helt annorlunda ut.

Anförande nr 263

H å k a n J ö r n e h e d (v): Ju senare på kvällen det blir, desto intressantare blir diskussionen.

Vi får höra att vi har diskuterat den här frågan alltför många gånger. Men jag tror att vi får fortsätta att diskutera den. Detta med LOU, Lars Joakim: Man behöver inte upphandla om man startar något i egen regi. Det har vi nu diskuterat flera gånger.

Sedan undrar jag en sak. Om en högspecialiserad läkare har en idé behöver det inte betyda att läkaren själv måste jobba med det. På Astrid Lindgrens barnsjukhus såg man att det skulle kunna startas en närakut – det är vad frågan handlar om.

Faktum kvarstår: Ur ett beställarperspektiv skulle vi ha kunnat öppna närakuten i maj, om det hade varit i egen regi. Men ni tyckte inte att det var bra.

Jag ställde den här frågan till dig, Maria, eftersom jag tycker att det är intressant att diskutera frågan ur ett personalperspektiv. Faktum är att de personalgrupper som jag har träffat känner sig fruktansvärt besvikna, ledsna och överkörda, och den frågan måste man ta tag i.

Det jag ville komma åt lite grann med den här interpellationen var att jag faktiskt tror att det är livsfarligt för vårdens utveckling att bara tänka på driftsformer, även om jag har all respekt för att du tycker att det är ett viktigt verktyg i din politiska syn.

Om det är en personalgrupp som känner ”Här har vi en vårdutvecklingsidé – vi är inte ett dugg intresserade av att driva företag, men vi tror att om man gör på det här sättet kan man ta hand om de äldre multisjuka på ett mycket bättre sätt, kanske samverka med kommunen eller liknande”, då tror jag att det är bra att uppmuntra sådana initiativ.

Det blir lite spännande att du som personallandstingsråd körde över ett sådant initiativ som inte kom från vem som helst på kammaren utan kom från spetskompetensen inom barnsjukvården.

Jag tycker att man inte ska vara så fixerad vid driftsformer utan hitta det som kan kallas tipslådor, idébankar eller något annat. Jag tycker det är viktigt för personal som har idéer att det finns forum att framföra dem i. Det tror jag att vårdens utveckling mår bra av, och det kommer också patienterna i regionen att må bra av.

Anförande nr 264

Landstingsrådet W i g g (mp): Fru ordförande, landstingsfullmäktige! Det är väl inga åhörare kvar på läktaren, men några kanske finns någonstans i etern. Marias interpellationssvar gav inte några klagörande svar på Håkans frågor, men det gjorde i stället Lars Joakim. Han talar klartext, och det har han gjort en gång tidigare i dag.

Svaret på fråga 2 – ”Ska beslutet om att avbryta personalinitiativet tolkas som att personal drift och personalinitiativ enbart kommer att uppmuntras om det handlar om att byta till annan driftform?” – var: Ja. Så de personalinitiativ som finns inom den offentligt drivna vården kommer vi inte att lyssna på. Precis som när det gällde frågan om vårdcentraler tidigare i dag svarar Lars Joakim klart och tydligt att det bara handlar om den privat drivna vården.

Vi i Miljöpartiet ser gärna att man har både privata och offentliga alternativ, men Lars Joakim har nu två gånger i dag tydligt och klart sagt att personalinitiativ bara ska vara privata, människor i den offentligt drivna vården göra sig icke besvär.

Då är det naturligt att ingen lyssnade på den vilja som fanns hos personalen vid Astrid Lindgrens barnakut. Man har ju redan bestämt sig: Kom inte med några goda idéer, utan ligg lågt eller knoppa av!

Anförande nr 265

Landstingsrådet **W a l l h a g e r** (fp): Fru ordförande! Jag tror det är oerhört viktigt att vi lär oss skilja på olika saker. Den här diskussionen handlar å ena sidan om vad jag skulle vilja kalla normalt utvecklingsarbete på vanliga vårdavdelningar, oavsett om det är i privat eller offentlig drift. För inte alltför länge sedan var jag inblandad, i samband med en tävling som landstinget hade, som just handlade om att utveckla befintlig vård och hitta på nya behandlingsmodeller och nya sätt att hantera olika saker. Sådant tycker jag att det är självklart att vi ska stimulera, inte minst jag som personalansvarig.

Men det här handlade i stället om att starta en helt ny verksamhet, vid sidan om Astrid Lindgrens akutmottagning. Där måste det ju vara upp till den befintliga ledningen av landstinget att avgöra inte bara driftform utan också innehåll i verksamheten.

Det är inte okänt i den här salen att det finns olika synsätt, från till exempel allmänläkare eller barnläkare ute i öppenvården och läkarna vid Astrid Lindgrens barnsjukhus om hur man bäst ska disponera de tillgängliga resurserna. Här har den sittande majoriteten en klar åsikt: Vi ska ha Astrid Lindgrens barnsjukhus med den högspecialiserade vård som Håkan påpekar finns där och med den initiativkraft som finns på den akutmottagningen – men den ska inte ta hand om den kategori av barn som den nya närakuten är tänkt för. Det är en helt annan kategori. I så fall skulle det innebära att den befintliga personalkadern vid Astrid Lindgrens barnsjukhus skulle starta – med annan personal – en helt annan verksamhet, och då är det faktiskt så att LOU gäller. Man kan möjligtvis tänka sig att det inom delar av Astrid Lindgrens barnsjukhus eller Karolinska sjukhuset öppnas närakuter och liknande, men en helt ny verksamhet måste upphandlas, det säger LOU.

Jag tycker att det är oerhört viktigt att landstinget – åtminstone inte medvetet – gör saker som innebär lagtrots. Om vi råkar göra sådana saker som vi inte är medvetna om så får vi väl finna oss i att få det påpekad, men vi ska i varje fall inte medvetet trotsa lagen.

Vi har i vår budget tydligt deklarerat att vi vill ha privata alternativ, att det ska finnas ett annat vårdinnehåll med bland annat det som Lars Joakim säger.

Jag är som personalansvarig väldigt tydlig med att det ingår i ledarskapet på en klinik, avdelning, division, vårdcentral, PBU eller vad det nu kan vara, att bedriva normalt utvecklingsarbete. Det ska självklart stimuleras.

Anförande nr 266

Landstingsrådet L u n d q u i s t (m): Ordförande, fullmäktige! Är det så att driftformen är a och o i de här sammanhangen? Jag måste säga, som jag har sagt tidigare, att jag är imponerad när jag är ute på våra stora sjukhus över vilken entreprenöranda det finns. Min idé om de där gallerierna, att man skriver direktavtal med enskilda kliniker, hälsas med stor tillfredsställelse ute i verksamheten.

Men om det inte finns incitament då? Raymond talade i förmiddags om att gå med vinst. Ja, vad händer med en verksamhet inom landstinget som går med vinst? Jo, då suger landstinget in den! När jag lämnade som ordförande i Centrala Stockholms sjukvårdsstyrelse 1993 hade vi ett överskott på 93 miljoner kronor. Bosse Ringholm tog över finanslandstingsrådsposten och tog genast tillbaka 90 av de 93 miljonerna! Vilka signaler sände det till personalen i Centrala Stockholm? Inte en spänn i överskott fler gånger, för då snor landstinget tillbaka det!

De högspecialiserade läkarna på Astrid Lindgrens barnsjukhus får gärna lägga in anbud – men de måste i så fall rekrytera allmänläkare som sköter verksamheten, och distriktssköterskor som sköter den delen. De ska inte själva göra detta. Det är det som är skillnaden.

Anförande nr 267

M a r i a H a m b e r g (v): Fru ordförande, ledamöter! Jag hoppas att min röst håller.

Frågorna om LOU överlåter jag åt Håkan att besvara.

Att närakuten ska vara i privat regi är väldigt tydligt deklarerat av alliansen, men motiveringarna ändras efter hand. Maria Wallhager pratar här om personalinitiativ, men kundvalsmodellen är en ideologisk-politisk konstruktion och kommer uppifrån, inte ur något personalinitiativ.

Historiska återblickar med spydiga kommentarer gör inte lösningen med privatisering bättre. Först får vi höra att närakuten inte ska drivas i landstingets regi. Sedan får vi höra att det är just att det är specialiserade läkare som tar initiativet som gör att det inte är korrekt, utan det ska läggas ut i upphandling. Finns det fler begränsningar för mångfalden av olika driftformer så skulle det vara intressant att höra dem också, även om det inte finns med i den här interpellationen.

Jag hoppas att jag gjorde mig förstådd, även om jag knappt är hörbar!

Anförande nr 268

H å k a n J ö r n e h e d (v): Nu tycker jag nästan det blir ännu mer intressant! Det känns som att jag måste ställa en interpellation till. Nu får vi höra att hela problematiken är LOU och att det är därför man tvingas köra över personalen.

Då undrar jag, Lars Joakim och Maria: Varför argumenterade ni inte så i augusti 2006, när vi fattade beslut om detta? Vaknade ni upp tre månader efteråt och fann att ni plötsligt måste ta hänsyn till LOU i budgeten? Ni röstade ju gladeligen ja till en närakut i augusti 2006, precis inför valet.

Hade ni då sagt, att om vi kommer till makten så kommer vi att upphandla den här närakuten så att den blir vansinnigt försenad, och vi tänker köra över personalen, ja då tror jag inte det hade varit så trevligt precis den sista månaden inför valet.

Vi återkommer nog i denna spännande fråga. Personalinitiativ, det är ju grunden till framgång!

Anförande nr 269

Landstingsrådet W i g g (mp): Lars Joakim lyfter en verkligt viktig sak här. Ja, det är klart att om den offentliga verksamheten blir av med sina överskott, in i det så kallade svarta hålet, är det inte så uppmuntrande att jobba framåtsyftande, vända och vrida på pengarna och göra bra saker med dem. Men då är det det vi måste ändra på, Lars Joakim, då får vi se till att man kan konkurrera på lika villkor vilken driftform man än har, privat eller offentlig.

Det går inte, tycker jag, att bara sopa banan med all offentlig verksamhet – men det har jag nu förstått att du vill göra, så det kanske inte tjänar mycket till att vädja på den punkten. Jag tänker i alla fall arbeta för att se till att även offentlig verksamhet kan gå med vinst och att delar av överskottet på samma sätt kan gå tillbaka till verksamheten och till personalen.

Hade jag bara en minut? Då hinner jag inte komma in på det där med adekvat rekrytering. Det får jag väl ta en annan gång.

Anförande nr 270

Landstingsrådet W a l l h a g e r (fp): Det verkar som om den här följetongen kommer att följas av fler interpellationer. Det är nog bra, så att det blir tydligt.

Till min namne, om att det var fel att just högspecialiserade och spetskompetenta läkare kom med förslaget och att det skulle ha varit anledningen till det hela – nej, det är en total missuppfattning. Vad det handlar om är att vad vi vill bemanna närakuten med är inte högspecialiserade läkare, för de ska ju finnas på andra sidan gatan så att säga och ta hand om de riktigt svårt sjuka barnen. Här gäller det att ta hand om de barn som inte riktigt

behöver Astrid Lindgrens barnsjukhus resurser utan egentligen skulle kunna tas om hand av primärvårdens både barnläkare och husläkare i mycket större utsträckning.

Fortsättning följer, som sagt. Jag tror det är oerhört viktigt att vara tydlig i olika sammanhang. I sådana här fall lär man sig att det alltid är bättre att tala klarspråk från början än att försöka göra sig lustig. Håkan, jag ber om ursäkt om du upplever att jag använde mig av härskartekniker mot dig. Det var inte riktigt meningen.

Det var i alla fall härligt, det där sista: Personalens initiativ är grunden till framgång. Den åsikten delar vi!

§ 105 Interpellation 2007:35 av Raymond Wigg (mp) om t-baneluften

Anförande nr 271

Landstingsrådet W i g g (mp): Vi ska väl inte fördröja mera, utan vi kör i gång så vi kommer hem någon gång i kväll. Jag vill tacka Gustav för ett bra svar.

Jag har verkligen fått svar på de tre frågor jag ställde, så vi behöver inte utreda mer om det. Vad visade studien om de praktiska följderna av en inglasning, vilka blir de ekonomiska följderna, och om kostnaderna för inglasning skulle visa sig bli för stora – jag anade ju att de kunde bli ganska maffiga, och enligt Gustavs svar skulle det röra sig om 2,56 miljarder vilket med tanke på våra investeringsbehov är en icke föraktlig kostnad – vilka möjliga lösningar ser du? Även där går Gustav in i ett resonemang som jag tycker är väldigt bra. Han talar om vikten att fortsätta forska och hitta praktiska möjligheter för att ändå ta det här med föroreningarna på allvar. Det är ändå så att de dagligdags drabbar resenärer och inte minst personalen i våra tunnelbanor.

Tyvärr kan jag inte delta på seminariet den 27 april, annars hade jag gärna gjort det. Men jag hoppas att du jobbar vidare med den duktiga personal som finns på det här området för att komma fram till lösningar som kan möjliggöra en bättre luft i tunnelbanan.

Anförande nr 272

Landstingsrådet A n d e r s s o n (c): Jag har ju hänvisat till mitt skriftliga svar, men jag vill ändå göra några kommentarer som tillägg till det.

Utredningen visar att inglasning av t-banan är en mycket kostsam operation. I förra veckan var jag i London och tittade på kollektivtrafiken och träffade folk från London Traffic. Där har man några tunnelbanestationer som är inglasade, främst av trafiksäkerhetsskäl – det är så trångt på tunnelbaneperrongerna. Men jag kan konstatera att det finns problem med detta. Det kan leda till tågförseningar när glasväggarna hakar upp sig. Jag kan

faktiskt också tänka mig säkerhetsproblem kopplade till den tekniska lösningen.

Som mitt svar visar kan man också förutse att just den här lösningen riskerar att leda till ganska kraftigt ökad energianvändning. Därigenom minskar tunnelbanans miljönytta och samhällsekonomiska nytta. Det är inte heller glädjande. Inför den här frågan känner jag mig lite grann som när man spelar Monopol och får upp ett chanskort där det står: Återbetalning av Edert byggnadslån – betala 3 000 kronor. Det här innebär kostnader för någonting som vi inte visste om och som vi inte får någon nytta av utöver att vi får en lösning på ett problem som vi för bara några år sedan inte visste att vi hade.

När det gäller kunskapsläget i frågan om t-banepartiklarnas hälsofara har jag angett i svaret att det kommer att anordnas ett seminarium som jag i det här sammanhanget gärna gör reklam för. Det äger rum den 27 april. Men hälsoeffekterna är alltså oklara i dagsläget. Jag vill i det sammanhanget ändå mana till en viss försiktighet med att vidta åtgärder innan vi vet vad det här innebär.

Problemet är ju inte unikt för Stockholm. Är det så att metallpartiklarna från tunnelbanan medför hälsoeffekter delar vi de problemen med i stort sett alla andra större städer i Europa som har tunnelbana. Då utgår jag ifrån att det ganska snabbt kommer att växa fram kunskap om detta under de närmaste åren och säkert också tekniska lösningar. Men vi får säkert anledning att återkomma. Och Raymond – du skickar väl någon av dina förtrogna på seminariet, så att vi i alla fall kan ha en gemensam kunskapsbakgrund!

Anförande nr 273

Stella Fare (fp): Ordförande, fullmäktige! Den här frågan aktualiserar faktiskt tunnelbanesystemets uthållighet över huvud taget, precis som någon var inne på här tidigare. Det här är någonting som vi antagligen måste åtgärda. Det kommer att bli dyrt – 50 miljoner per station. Vi kommer att få någon vinst – framförhopp, som ju är ett av de värsta arbetsmiljöproblem som vi har i landstinget, kan ju förhindras. Men trots att tunnelbanan har en så otrolig kapacitet och en sådan styrka – SL talar alltid om tunnelbanans kapacitet – så måste man fundera över om det är den vägen vi ska vandra i framtiden. Är det tunnelbana vi ska ha till Värmdö? Är det tunnelbana vi ska ha till KS?

Det finns en form av kollektivtrafik som är bortglömd och som måste upp på bordet igen, och det är spår i ytläge. Det är tryggt och säkert, det är effektivt, det används i hela Europa – det är det som är framtiden. Jag tycker att det här återigen aktualiserar att kapaciteten inte är den enda mätaren på ett systems effektivitet. Det är så många andra saker som kan komma till i efterhand. I tunnelbanan har vi säkerheten och otryggheten; nu kommer också miljön – alltså luften – upp. Det var bara för några år sedan ett relativt okänt problem. Det här manar till eftertanke.

Anförande nr 274

N e c l a B o r a (v): Ordförande, fullmäktige! Jo, Stella, jag håller med dig om att spårbunden trafik är den bästa som finns. Jag älskar spårbunden trafik. Och jag älskar tunnelbanan, men så småningom har vi märkt att det också kan vara livsfarligt att befinna sig där under långa perioder och andas in, inte bara de där luftpartiklarna, Gustav, utan också någonting annat, som ingen pratar om fastän det är känt, nämligen radon.

Radonhalten är otroligt hög. Det är normalt och naturligt. Radonet kommer från berget och marken; man har borrar genom granit. Vad kan man göra åt radonhalten? Är ventilation den enda lösningen? En kollega till mig gjorde själv en radonmätning, men han fick inte gå ut med resultatet. Radonhalten var otroligt hög. Det är rätt så många kamrater som har fått cancer, men det pratas aldrig om det. Det är kanske dags att du, Gustav, tar hand om den frågan och gör någonting åt det. Jag hoppas det. Vi ses den 27 och pratar kanske då om det en gång till.

§ 106 Interpellation 2007:36 av Erika Ullberg (s) om huruvida kollektivtrafiken kommer att utökas och förbättras

Anförande nr 275

E r i k a U l l b e r g (s): Fru ordförande! Ledamöter och åhörare! Tack för svaret, Christer.

Kollektivtrafiken och dess finansiering är en mycket viktig fråga. Vi socialdemokrater vill ha god kvalitet och tillgänglighet. Det ska vara enkelt och bekvämt att åka kollektivt. Dessutom ska det vara låga avgifter, dels därför att det gynnar låginkomsttagare som nyttjar kollektivtrafiken, dels för att stimulera dem som faktiskt ibland åker bil att välja kollektivt färdmedel ibland. Miljön tjänar på att det är billigt för individen att resa med kollektivtrafiken.

Ni moderater och ni som bildar majoritet i Stockholms läns landsting har uppenbarligen en annan åsikt. Ni avskaffade enhetstaxan, vilket jag kallar att drastiskt höja avgiften för många av våra resenärer.

I interpellationssvaret skriver du, Christer: "Vad gäller finansieringen av kollektivtrafiken har landstingsfullmäktige redan fattat beslut, vilket interpellanten mycket väl bör känna till". Ja, det gör jag. Sedan skriver du att den enda drastiska höjning som förekommit var när vi under förra mandatperioden höjde priset på 30-dagarskortet. Ja, jag känner till det också. Och du känner väl också till att vi var tvungna att öka intäkterna till landstinget därför att ni hade kört ekonomin i sank. Men jag tycker inte att vi behöver orda så mycket om vare sig den förra eller den förrförra mandatperioden. Jag tycker att vi ska prata om kollektivtrafiken i dag och i morgon.

Du tar upp den historiska satsningen på 750 miljoner kronor. Vi vet ju att kostnadsuträkningar och annat visar att tillskott av pengar inte alltid medför kvalitetsförbättringar. Vi kan säkert stå här och dividera om dessa 750 miljoner kronor, men det vore synd att använda tiden till den.

Jag kan konstatera två saker. Den första är att ni inte behöll enhetstaxan, och det andra är att du inte tänker agera för att landstinget ska få några pengar av staten. När den borgerliga regeringen nu återinför trängselskatten verkar den borgerliga majoriteten i landstinget bli snuvad på vartenda öre. Tvärtemot vad invånarna i Stockholms stad enligt folkomröstningsresultatet ville ska trängselskatten endast gå till investeringar i vägtrafik. Då frågar jag dig: Tycker du att det är rimligt? Tycker du att det är demokratiskt? Och tycker du att det är att stå upp för Stockholm och vår kollektivtrafik?

Anförande nr 276

Landstingsrådet **Wennerholm** (m): Ordförande, fullmäktigeledamöter! Vi kan ju lämna historien. Men det är alltid bra att ha historien med sig om man ska gå framåt och skapa nya visioner. Något som är bra att lära sig av historien är också att det är bra att ha samma politik när man är i majoritet som när man är i opposition. För vår del är det kommunicerande kärnl. Endera har man en lite högre taxa eller också har man en lägre taxa eller ingen taxa alls, men det kommer ju ändå inte att vara gratis för medborgarna. Varje skattebetalare kommer då vara med och finansiera kollektivtrafiken – driften och utbyggnaden – via skattsedeln. Just den skatt som vi och kommunen ansvarar för betalar ju de allra flesta, så på det ena eller andra sättet är vi alltid med och finansierar den offentliga servicen, oavsett om det är kollektivtrafik eller någonting annat. Det gör vi endera genom avgifter och taxor eller direkt via skatten. Att det ser ut på det sättet tycker jag att man ska komma ihåg. Det finns inga gratisluncher! Är de gratis för tillfället får man nog ändå vara med och betala i slutändan.

När det sedan gäller kvaliteten vill jag säga att det naturligtvis är lättare att ha högre kvalitet om man har mer pengar att sätta in för att höja kvaliteten. Annars får man göra som ni gjorde i den socialdemokratiska budgeten innevarande år; där har ni 150 miljoner kronor mindre till busstrafiken än vad vi har. När du frågar mig om förstärkningsåtgärder i form av just bussar med anledning av att trängselskatten kommer tillbaka har jag svårt att se att det är lättare för dig att finansiera det än vad det är för mig. Dessutom sade ju ni att ni inte var förtjusta i att vi frigjorde pengar genom SJ-avtalet. I den debatt som har förts tidigare i dag har Miljöpartiet sagt att vi sparar pengar på SL. Så är det ju inte, utan vi har efter budgetbeslutet i höstas fått ytterligare 139 miljoner kronor att röra oss med.

Ni har 150 miljoner kronor mindre, och vi har 139 miljoner kronor mer. Jag ser därför med tillförsikt fram emot möjligheten att möta medborgarnas krav att kunna åka mer kollektivt när trängselskatten kommer tillbaka. Vi kommer från alliansmajoriteten att lösa det med de ekonomiska tillgångar vi har. Sedan har vi också ställt krav på staten att vi ska kunna få pengar från staten för den extra kostnad det här innebär. Men vi är inte beroende av dem, utan vi kommer att kunna lösa behovet av kollektivtrafik även i annat sammanhang, och det tycker jag är oerhört viktigt.

Anförande nr 277

Landstingsrådet **A n d e r s s o n (c)**: Jag tänkte faktiskt vända på frågeställningen. Det har ju skrivits en del om trängselskatten från socialdemokratiskt håll. Man är väldigt fixerad vid från vilka fickor som pengarna tas för att betala vad och inte riktigt nöjd med att majoriteten i ett skede då trängselskatten återinförs också bygger ut kollektivtrafiken, utan det ska också finansieras på rätt sätt.

Vad anser egentligen interpellanten om att trängselskatten införs? Stöder du önskemålet att trängselskatten inte ska införas om den starka kollektivtrafiksatsning som majoriteten nu genomför inte finansieras med trängselskatt?

Anförande nr 278

Erika **U l l b e r g (s)**: Ordförande! Christer! Du sade att vi inte är beroende av pengarna från staten, och Gustav tyckte att det var ett väldigt fokuserande på vilken ficka som vilka pengar kommer ifrån. Då kan jag bara fråga: Är ni pojkarna med guldbyxorna, eller varför är ni inte angelägna om att få ta del av de här pengarna? Varför är ni inte angelägna om att redovisa hur mycket den utökade trafiken kostar?

Jag tycker att det är oerhört glädjande att ni ser behovet av ett återinförande av den utökade trafiken när trängselskatten kommer tillbaka. Och jag tycker självklart att det är positivt att trängselskatten kommer tillbaka, eftersom invånarna i Stockholms stad har fått folkomrösta och då sagt: Ja, vi vill ha en trängselskatt, och den ska gå till både kollektivtrafik och väginvesteringar. Självklart tycker jag att man ska följa folkomröstningsresultatet.

Christer! Du säger att ni ställer krav på staten. Kan vi ta varandra i hand på det och gå ut och säga det till tidningarna i morgon? Vågar du stå upp mot den borgerliga regeringen och säga att du kräver att få ta del av intäkterna? Faktum är att den utökade trafiken kostar 700 miljoner kronor i investeringar och 100 miljoner kronor på årsbasis. Det blir rätt mycket pengar.

Ja, vi från oppositionen är lite fixerade vid att staten faktiskt ska skjuta till de pengar som detta kostar för oss, och vi är både resenärer och skattebetalare, precis som Christer sade. Jag personligen tycker att det är lite orimligt att den borgerliga majoriteten kommer till oss som är skattebetalare och resenärer och säger: Nu behöver vi 800 miljoner kronor, och staten ska inte betala en krona till kollektivtrafiken; den betalar vi gärna själva. Vi är pojkarna med guldbyxor!

Vad ska ni göra om det kostar mer? Ska ni höja skatten då, eller ska ni fortsätta att drastiskt höja avgifterna? Det är verkligen det som det innebär när ni avskaffar enhetstaxan.

Anförande nr 279

Landstingsrådet Dahlberg (s): Ordförande, fullmäktige! Jag tycker det här är ganska fantastiskt. Jag har själv varit engagerad i landstinget sedan valet 1994, och det har under tiden sedan dess varit ett återkommande tema i den borgerliga retoriken i landstingsfullmäktige att regeringen är Stockholmsfientlig, att regeringen gör fel och att regeringen inte bidrar med något. Efter valet 2006 har vi för första gången en borgerlig regering, och tydligen kan inte en borgerlig regering göra fel. Men jag kan ta fram långa rader av citat och uttalanden som har gjorts av borgerliga företrädare, bland annat en hel del av dem som sitter här i salen, som starkt har ifrågasatt varför staten inte bidrar med mer.

Trängselskatteförsöket är inget undantag. Det fanns en oerhört stark borgerlig kritik mot hela trängselskattehanteringen, från början till slut. Men faktum var att staten bidrog till att betala rubbet när det gällde investeringarna. Vi fick 200 nya bussar, och man betalade all utökad trafik som vi hade under trängselskatteförsöket. Vad har hänt efter valet, med en ny regering? Den nya regeringen betalar inte en spänn, men den gör inga fel! Det finns ingen anledning att vara kritisk, utan nu är det en fördel om landstinget självt kan bära de här kostnaderna.

Det är precis som interpellanten har sagt: De 700 miljoner i investeringar som SL nu måste göra för att klara den utökade trafiken är inte finansierade. Det redovisade SL:s planeringschef när vi träffade Cederschiöldsgruppen i går. Det är inte finansierat, och vi har inga pengar från staten. Och Christer Wennerholm syns inte i den offentliga debatten i de här frågorna. Det finns ingen som klart och tydligt säger att regeringen och staten på ett mycket bättre sätt måste möta upp och stå på stockholmarnas sida nu när trängselskatteförsöket övergår i en permanent lösning.

Det finns ingen politisk kraft som sätter press på regeringen. Det är ett jättebekymmer. Jag är väldigt förvånad över att det faktum att den här tolvåriga perioden av socialdemokratiskt styre har blivit avlöst av ett borgerligt också innebär att det nu inte finns någon som helst anledning att rikta kritik mot regeringen. Jag tycker att det är oerhört märkligt. Det ska bli intressant att följa den fortsatta debatten i de här frågorna. Det bådär inte gott att man har det förhållningssättet när det är så klockrent och tydligt att staten här har ett ansvar och borde ta ett mycket större ekonomiskt ansvar för de här frågorna.

Anförande nr 280

Landstingsrådet Andersson (c): Det räcker väl att läsa tidningarna för att se att vi driver de här frågorna. Vi har ju lobbat mot regeringen för att få mer pengar kopplat till det här, men vi har också lobbat mot regeringen i andra frågor, som rör andra fickor och andra pengar som kan användas till samma sak. Ett konkret exempel på det är att regeringen nu förändrar kommunskatteutjämningen, vilket gör att Stockholms läns landsting får 350 miljoner mer. Det innebär att halva inkomstskillnadsdelen, den som har att göra med de strukturella inkomstskillnaderna, erkänns. Det tycker

jag är ett väldigt viktigt och bra steg. Det ger oss faktiskt så mycket extra pengar att det motsvarar en betydande förstärkning av till exempel kollektivtrafiken.

Sedan ska vi inte heller glömma att de nya bussarna faktiskt är till nytta för invånarna i vårt län – de minskar trängseln i huvudstaden och leder till lägre kostnader för allt transportarbete.

Anförande nr 281

Landstingsrådet **Wennerholm** (m): Ordförande, fullmäktigeledamöter! Lars Dahlberg bedriver ett högt politiskt spel – ett väldigt högt politiskt spel. Det är oerhört intressant att se hur du, Lars Dahlberg, står och viker ut dig i talarstolen och hela tiden vädjar till oss: Ge er på regeringen! Det är inte lite fräckt!

I er budget har ni en brist på 150 miljoner redan från början av innevarande år. Bristen är 300 miljoner under tre år. I dag har ni redan förbrukat ytterligare tillskott i SL på 139 miljoner genom att frenetiskt angripa oss när det gäller SJ-avtalet. Där har du 400 miljoner till. Du är skyldig den här församlingen och medborgarna i regionen att tala om var den miljarden ska tas, den miljard som vi själva förfogar över. Det är klart att du har en brist i din budget. Nu har du fått en alliansregering, och då är det Reinfeldt och Borg som ska fixa pengarna till din sossebudget! Dem får du fixa själv.

Jag har sagt till dig tidigare i dag, och jag säger det igen: Det behövs mindre debatt och mera verkstad. Det var just det som bidrog till att det kom 125 miljoner kronor till omedelbara åtgärder. Då handlar det inte om att gapa och skrika på gator och torg, då handlar det inte om att skriva debattartiklar i Vändpunkt för att sedan hålla en väldigt låg profil efteråt, utan då handlar det om att verkligen åstadkomma något i det dagliga livet. Då är det mindre debatt och mer verkstad som gäller. Jag lovar Lars Dahlberg och andra här att det kommer att bli väldigt mycket verkstad.

Och är det så att det inte blir leverans så kommer vi inte att finna oss i att ha en regering som gör som regeringen Persson: Kör över en uppgörelse som vi skulle ha gjort med Carl Cederschiöld i efterhand. På det sättet gick hela det arbete som Bengt Dennis gjorde bara till spillo. Den historien och den skulden har inte jag någon del i, och jag är övertygad om att när Cederschiölds arbete är klart så kommer vi förhoppningsvis gemensamt att ha ett resultat. Då kommer alla vi som har skrivit under att gå till regeringen. Bland dem hoppas jag att Lars Dahlberg, företrädare för Miljöpartiet, även om jag känner till er syn på förbifarten, och Vänsterns företrädare är. Men då ser jag framför mig att vi har prioriterat regionen och att vi vet vilka investeringar vi vill ha. Då handlar det om leverans från regeringen. Men i dag är det Lars Dahlberg som ska tala om hur han ska täcka ett underskott på en miljard.

Anförande nr 282

Erika Ullberg (s): Fru ordförande! Christer! Du pratar om att fixa pengarna. Ja, inte är det Anders Borg eller Fredrik Reinfeldt som gör det! Det gör ju de som fortfarande kör bilsbil och passerar tullarna – det är från dem som intäkterna kommer att komma. Frågan är vad de ska gå till. Jag ser fram emot att de ska gå till väginvesteringar, för det behövs verkligen. Men jag vill också att vi ska få del av de här pengarna till kollektivtrafiken. Ja eller nej – tänker du gå ut tillsammans med oss i oppositionen och med Lasse och kräva av regeringen att vi får del av de här pengarna? Jag tror att invånarna i Stockholms län behöver en väldigt stark röst, gärna en unison röst från opposition och majoritet, som står upp för både miljön och kollektivtrafiken.

Vid diskussionen om den förra interpellationen gjorde Gustav Andersson en liknelse med Monopol. Jag tänker göra en liknelse med kortspel. Jag kan ju konstatera att trafiklandstingsrådet spelar kort med regeringen. Det verkar löjligt enkelt att ge oss svartepetter. Tack för ordet!

Anförande nr 283

Landstingsrådet Dahlberg (s): Nu är det ju inte jag som är interpellad, Christer, utan det är du som är det. Vi kommer naturligtvis att återkomma till diskussionen om hur vår budget ser ut. Det jag kan konstatera är att när vi gjorde vårt budgetförslag fanns det inget beslut om att trängselskatten skulle permanentas, utan de allra flesta av oss trodde att den borgerliga linjen var att vi inte skulle ha någon trängselskatt – det var det vi fick höra i valrörelsen i alla fall.

Men nu blev det en trängselskatt. Och det kan jag lova dig, Christer Wennerholm – och dina partivänner också – att hade vi suttit i majoritet i landstinget och fått ett besked av regeringen att trängselskatten skulle införas permanent, så hade vi inte accepterat att man hade gjort det utan att ge oss ett tydligt ekonomiskt tillskott till både investeringar och drift av kollektivtrafik, på precis samma sätt som vi gjorde inför trängselskattförsöket. Det har inte skett den här gången, och än så länge är det skrivet i stjärnorna vad Cederschiölds arbete kommer att leda till. Jag hoppas att du har rätt, Christer. Då får jag väl äta upp någon gammal hatt, som jag inte har, eller något liknande. Men jag är faktiskt uppriktigt orolig för att vi får svårt att finansiera kollektivtrafiken fortsättningsvis.

Anförande nr 284

Björn Sigurdsson (mp): I vårt budgetförslag lägger vi mer medel till kollektivtrafiken. Det behövs. Av trängselpengarna lägger vi också gärna en del på vägar – tro't eller inte. Det är pengar för att utöka och komplettera och se till att vi har busskörfält hela vägen in, pengar för att få säkrare och lekvänligare skolvägar, så att man i vardagen slipper att ta bilen av säkerhetsskäl och får friskare och hälsosammare både mammor, pappor och barn.

Det finns en diskussion här i duellen mellan interpellanten och svararen som gäller om det är viktigt varifrån skattemedlen tas och vilka skattemedel som dedicerats till vad. Vi tycker att det är det för logiken och trovärdigheten, för att kunna beskatta och ta ut avgifter från medborgarna. Det är inte logiskt att lägga pengar från trängselskatten enbart på vägar. Det gör att vi ökar på den problematik som det var avsikten att lösa med trängselavgiften. Det är ju inte logiskt att vi bygger Förbifart Stockholm långt åt ... Ja, ni vill ju bygga vägar överallt, så det spelar ingen roll åt vilket håll man pekar. Genom trängselskatten försöker vi att lösa problem i city, och ni vill bygga en väg som ökar trafiken och som är helt irrelevant för trafiken i city. Ni måste ju minska miljöbelastningen här!

När man inför avdragsrätt innebär det dessutom att intäkterna går hit, men det är det stora gemensamma skattekollektivet som får betala de minskade inkomsterna för staten genom det allmänna skatteavdraget. Alltså är det inte längre de som använder våra vägnät i city som betalar, utan helt plötsligt är det hela Sverige. Det bör finnas en logik och direkt koppling i så hög grad som möjligt. Därför är det viktigt hur pengarna dras. Vi måste fortsätta att hävda att vi visst kan ta lite pengar för att förbättra vägnätet i city, särskilt för bussar, men det är helt orimligt att vi, som Carl Cederschiöld föreslog i går, ska lägga 50 miljoner på att ta fram arbetsplaner och börja bygga Förbifart Stockholm, som ännu inte har en tillåtlighet.

Anförande nr 285

Landstingsrådet **W e n n e r h o l m** (m): Ordförande, fullmäktigeledamöter! Jag har inte förstått logiken. Här har jag hundra kronor. Jag tar dem ur höger ficka. Här har jag hundra kronor till. Jag tar dem ur vänster ficka. Så lägger jag båda hundralapparna i samma bunt och finansierar någonting. Det är precis det som Cederschiöld håller på med. Han har i uppdrag att finansiera helheten. Vad spelar det för roll ur vilken ficka man tar pengarna, om det är samma personer och samma kollektiv som betalar dem? – Det är faktiskt inte politisk logik.

Vi vet alla att vi behöver investeringarna, att de måste göras, och vi behöver finansieringarna och prioriteringarna. Låt oss då se till att göra dem!

När det gäller folkomröstningsresultatet vill jag säga att det blev det som Erika Ullberg nämnde i Stockholms stad. Men vi vet också att det såg annorlunda ut i Stockholms län, och det är det som regeringen har tagit hänsyn till. Man var då nöjd med att man hade gjort en avvägning som kan tillfredsställa de olika resultaten.

§ 107 Interpellation 2007:37 av Jan Strömdahl (v) om återinförandet av trängselskatt

Anförande nr 286

J a n S t r ö m d a h l (v): Det blir möjligen lite upprepningar, men jag ska försöka vara kortfattad, så att vi hinner komma ut innan solen försvinner.

Jag vill koncentrera mig på slutet av det svar jag har fått. Det gäller de diskussioner, förhandlingar och uppvaktningar som har skett från Stockholms läns landsting gentemot regeringen som det berättas om här men som det inte berättas något om vad gäller resultatet.

För att inte förlänga diskussionen skulle jag helt enkelt vilja passa på att fråga Christer Wennerholm vad han kan berätta om resultatet av dessa diskussioner, förhandlingar, överläggningar och uppvaktningar.

Anförande nr 287

Landstingsrådet W e n n e r h o l m (m): Fru ordförande, ledamöter! Alla inser – det är därför Jan ställer frågan – att om man är i ansvarig ställning och dessutom tillhör samma konstellation som styr landet och många kommuner i regionen, då pratar man med varandra redan i ett initialt skede, när man har fått väljarnas förtroende, och det är klart att vi har gjort det.

Det är därför den politiska kartan ser ut som den gör, det är därför regeringen gav ett uppdrag till Carl Cederschiöld, och det är därför regeringen landade i och gjorde en tidig utfästelse just på grund av de diskussioner som vi hade om resultatet av folkomröstningen om trängselskatt eller bilavgifter.

Cederschiöld har fått sitt uppdrag. Han ska vara klar och rapportera till regeringen den 1 december. Det blir en resa där vi har att gemensamt prioritera objekt – alla partier ingår i referensgruppen. Vi har att se till att gemensamt få fram en finansiering. Men på grund av de inspel som har gjorts från alla inblandade parter har Cederschiöld markerat i en skrivelse till regeringen redan för en eller två månader sedan att hans bedömning är att de pengar som har funnits inte kommer att räcka till.

Att nu gå ut och säga att det kommer att handla om en viss summa pengar vore väl en oerhört dålig förhandling med statsmakterna. Jag ser framför mig att det i stället handlar om att vi gemensamt ska åstadkomma något tillsammans med Cederschiöld. Nu anser dessutom stora delar av Mälardalen att detta projekt är intressant, eftersom det berör spårtrafik som påverkar dem, och i stor utsträckning påverkas spårtrafiken i hela Sverige.

Då borde vi först se till att ha prioriteringsordningen på bordet och jämföra den med den tillgång på medel som finns. Sedan får vi gemensamt tala om hur mycket mer pengar det behövs och vilka olika vägar vi kan se för att finansiera det hela.

I väntan på det fick vi i går beskedet att Banverket, SJ och SL för sina förstärkningar har fått 125 miljoner kronor för det paket som vi hade fram-plockat. Det är väl ett bra underhandsbesked?

Sedan har vi att hantera att de objekt som var framräknade från såväl Vägverkets som Banverkets sida var underfinansierade. Det är ett arv vi har fått. Det innebär i realiteten att regeringen Perssons pengar till Banverket

och Vägverket var för snålt tilltagna för alla de projekt som fanns. Om man är snäll kan man också säga: De var framräknade i en tidigare kostnadsnivå än den vi har i dag. Då har vi att ta hänsyn till den ekonomiska summan.

Anförande nr 288

J a n S t r ö m d a h l (v): Christer Wennerholm! Jag hade inte frågat om – och du har inte svarat på – frågorna kring hela detta infrastrukturinvesteringsobjekt som vi diskuterar i andra sammanhang, utan här handlade det om vilka ersättningar som ni diskuterar med staten för att finansiera den förstärkta kollektivtrafiken till följd av återinförandet av trängselavgifter.

Det är det jag har frågat om, och det är det du har berättat att ni har diskuterat med regeringen. Jag ville höra: Hur långt har ni kommit i fråga om resultat i de pågående diskussionerna?

Anförande nr 289

Landstingsrådet W e n n e r h o l m (m): Gustav Andersson och jag träffade statssekreteraren hos infrastrukturministern för några veckor sedan och har i detalj redogjort för kostnaderna för den specifika förstärkning som det kan förväntas att vi behöver göra på grund av att trängselskatten återkommer. Vi vet inte riktigt hur verkligheten kommer att se ut – det ser vi först i höst. Men vi jobbar på att det ser ut ungefär som det gjorde under det tillfälliga försöket. Det finns med i paketet.

Det finns många andra frågor som vi sedan tidigare har ouppklarade med staten, och dem har vi också lyft upp. Vi får ta hela diskussionen i ett enda stort paket.

Carl har pekat på behovet av mer pengar för investeringar framåt i tiden men har också i skrivelsen till regeringen pekat på den omedelbara kostnad som han då kände till för Stockholms läns landsting på grund av att vi behöver utöka kollektivtrafiken eftersom det blir en permanent avgift på biltrafiken. Det får vi ha med i hela paketet, och så får vi ge och ta, när vi ser helheten.

En sak kan jag säga: Jag möts av förståelse när jag möter företrädare för alliansregeringen. Att då börja slamra i dörrar och göra bombastiska uttalanden i media är väl ganska meningslöst? Jag förstår däremot att man har vana att göra det från vänstersidan, när man hade en regering Persson som över en natt, när man skulle budgetförhandla, helt plötsligt sänkte hela Dennispaketet. Det var väl inte ens några som pratade med de lokala företrädarna då.

Anförande nr 290

Landstingsrådet Dahlberg (s): Fullmäktige! Christer Wennerholm tycker inte om när man kritiserar regeringen, men jag tycker inte att det är så konstigt att man är fundersam och tveksam till det som pågår.

Först och främst hade vi ett avtal om genomförande av Citybanan som var klart och tydligt och där staten också hade ett tydligt åtagande när det gäller merkostnader. Efter valet sade man att det avtalet inte gällde längre utan att man måste diskutera hur det hela ska finansieras. Man införde trängsel-skatten. I folkomröstningen sades det att intäkterna skulle gå till både kollektivtrafik och vägar, men det blev bara vägar. Då kan man känna sig lite tveksam till regeringens ambitioner.

Vi förde fram kritik om att det inte finns pengar till kollektivtrafik, och då fick vi i en artikel i Dagens Nyheter veta av Åsa Torstensson, centerpartist och minister i näringsdepartementet, att det fanns 4,5 miljarder kronor som SL kunde söka pengar från. Men det visade sig att det var pengar som redan var in-tecknade och som regeringen Persson hade presenterat som en ramutökning för Banverket, öronmärkt för kollektivtrafiksatsningar. Där har SL sökt pengar bland annat för att finansiera de nya pendeltågen. Men det var inga nya pengar.

De 125 miljoner som dök upp var ytterligare ett exempel på ett åtagande som redan är gjort. Det är inga nya pengar, utan man har haft en förhandling mellan SJ, Banverket och SL om hur man ska förstärka järnvägssidan för att få bort störningar. Det är inga nya pengar, utan det är gamla åtaganden som man lever upp till nu. Men det gör man inte beträffande vissa andra saker.

Jag kan bara konstatera att det jag har sett hittills går åt fel. Då kan jag också räkna in förslagen till reviderade infrastrukturplaner. Som Christer säger räcker ramarna inte till där. Då ger man sig på våra spårvägsutbyggnader.

Då är det inte så konstigt om man börjar bli fundersam. Jag tycker snarare att det är konstigt att vi inte hör mer av kritik från den borgerliga majoriteten i landstinget mot regeringen, som på punkt efter punkt ger oss negativa besked.

Jag hoppas att alla de förhoppningar som nu knyts till Cederschiölds arbete också mynnar ut i ett faktiskt resultat. Men av det vi har sett hittills finns det anledning att vara fundersam – det måste jag säga.

Jag hoppas att vi framöver – fast kanske inte i bombastiska attacker i media – ska kunna sätta tryck på regeringen och att vi framöver kommer att se att den borgerliga majoriteten i Stockholms läns landsting står på stockholmarnas sida i den fortsatta diskussionen med regeringen om att vi faktiskt behöver mer resurser till kollektivtrafiken i vår region.

Anförande nr 291

Landstingsrådet W e n n e r h o l m (m): Fru ordförande, fullmäktigeledamöter! Det är inte alliansregeringen som har att räkna upp kostnaderna för avtalet om ett eventuellt byggande av en tunnel med 3–4 miljarder, utan det är en konsekvens av att det avtal som man skrev på inte avspeglar verkligheten i fråga om kostnader. Det måste man väl hantera, Lars Dahlberg?

Om det är något som vore Stockholmsfientligt och fientligt mot invånarna i länet vore det väl en neddragning med 1 miljard, Lasse? Redovisa för medborgarna var du har din miljard, så kan du komma tillbaka och bekymra dig om ett par hundra miljoner för trängselskatten!

Du ska se att vi nog fixar det inom vår budgetram. Men var har du miljarden som saknas i dina kollektivtrafiksatsningar?

Förteckning över talare
(siffrorna avser anförandets nummer)

Appelgren Lena (kd) 4:1, 8
Landstingsrådet Lundquist (m) 4:2, 7, 105, 107, 109, 111, 113, 115, 139, 141, 155, 157, 159, 161, 163, 165, 204, 208, 262, 266
Jörnehed Håkan (v) 4:3, 18, 20, 22, 38, 169, 173, 186, 198, 200, 202, 203, 205, 209, 259, 263, 268
Ros Inger (s) 4:4, 110, 112, 114, 188
Landstingsrådet Wigg (mp) 4:5, 26, 28, 30, 36, 43, 69, 104, 106, 108, 138, 140, 219, 246, 252, 255, 264, 269, 271
Sigfridsson Helene (mp) 4:6, 207, 211, 215, 220
Blombäck Yvonne (mp) 4:9, 180, 182
Landstingsrådet Heister (m) 4:10, 13, 15, 49, 52, 54, 72, 74, 133, 135, 137, 166, 168, 174, 181, 184, 212, 218, 224
Gunnarsson Viviann (mp) 4:11, 171, 175, 179, 185, 231, 238
Askensten Åke (mp) 4:12, 14, 61, 76, 78, 80, 82, 120, 122, 124, 148, 150, 152, 189
Landstingsrådet Larsson (s) 4:16, 24, 42, 45, 48, 51, 53, 58, 60, 66, 68, 160, 162, 164, 167, 192
Landstingsrådet Rydberg (fp) 4:17, 19, 21
Landstingsrådet Nyman (kd) 4:23, 25, 27, 29, 62, 64, 67, 77, 79
Landstingsrådet Andersson (c) 4:31, 33, 35, 37, 93, 95, 97, 254, 272, 277, 280
Landstingsrådet Dahlberg (s) 4:32, 34, 56, 126, 128, 130, 225, 228, 237, 279, 283, 290
Roxby Cromvall Gunilla (v) 4:39, 98, 100, 102, 116, 118
Landstingsrådet Wennerholm (m) 4:40, 81, 83, 99, 101, 103, 117, 119, 127, 129, 131, 149, 151, 153, 187, 194, 196, 226, 230, 239, 241, 244, 247, 276, 281, 285, 287, 289, 291
Landstingsrådet Wallhager (fp) 4:41, 44, 46, 121, 123, 125, 143, 145, 147, 191, 199, 201, 260, 265, 270
Magnusson Thomas (v) 4:47, 50, 55, 63, 65, 195, 197
Kockum Peter (m) 4:57, 59
Gripenstam Tage (c) 4:70, 227, 232, 248, 251
Skoglund Mats (v) 4:71, 73, 75, 132, 134, 136, 190
Strömberg Kenneth (s) 4:84
Jönsson Georg (m) 4:85, 90
Linderoth Curt (m) 4:86
Uebel Ulf (fp) 4:87, 236
Östh Berndt (m) 5:88
Sigurdsson Björn (mp) 4:91, 258, 284
Holmberg Staffan (s) 4:92, 94, 96
Johansson Anders (s) 4:142, 144, 146
Sander Tove (s) 4:154, 156, 158
Lunnergård Sonia (kd) 4:170, 178
Kettner Anna (s) 4:172, 176, 183
Olausson Kaija (mp) 4:177
Stefanson Jan (kd) 4:193, 233
Helmerson Gunilla (m) 4:206, 210, 217, 223

Backlund Inga-Britt (kd) 4:213
Yebari Yousef (v) 4:214, 221
Herthelius Margaretha (fp) 4:216, 222
Bora Necla (v) 4:229, 274
Ryadal Urban (s) 4:234
Fare Stella (fp) 4:235, 253, 257, 273
Strömdahl Jan (v) 4:240, 243, 245, 286, 288
Ekekihl Helena (mp) 4:242
Engström Cecilia (mp) 4:249
Öckerman Åsa (mp) 4:250, 256
Launy Sverre (v) 4:261
Hamberg Maria (v) 4:267
Ullberg Erika (s) 4:275, 278, 282